TAURON
POLSKA ENERGIA

Skonsolidowany raport roczny Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za 2012 rok

15 marca 2013 r.

List Prezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A.

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność zaprezentować Państwu Raport Roczny Grupy TAURON. Dokument podsumowuje ciekawy i obfitujący w wiele wyzwań rok 2012. Niewątpliwie był to wymagający czas dla polskiej gospodarki – skutki recesji, która dotknęła niemal całą Unię Europejską, można było dostrzec również w Polsce, czego potwierdzeniem jest niższe niż w ubiegłych latach tempo wzrostu Produktu Krajowego Brutto. Tym bardziej godne uwagi są wyniki finansowe Grupy TAURON za 2012 r., które pomimo gorszej sytuacji makroekonomicznej nie poddały się niekorzystnym trendom i osiągnęły rekordowy poziom.

W 2012 r. Grupa TAURON wypracowała całkowite przychody ze sprzedaży na poziomie ponad 24,7 mld zł, co oznacza wzrost o około 19 proc. w porównaniu do roku poprzedniego. Wynik na działalności operacyjnej wyniósł około 2,2 mld zł i poprawił się o blisko 31 proc. w stosunku do 2011 roku. Zysk netto natomiast zwiększył się w roku ubiegłym o niemal 22 proc. do ponad 1,5 mld zł.

Poprawa wyników to efekt wzrostów, jakie osiągnęliśmy w większości obszarów biznesowych. W 2012 r. kopalnie wchodzące w skład Grupy TAURON wyprodukowały blisko 5,6 mln ton węgla handlowego, czyli o 22 proc. więcej niż rok wcześniej. W tym okresie elektrownie i elektrociepłownie Grupy wytworzyły 19,11 TWh energii elektrycznej netto. Znaczący, ponad 25-proc. wzrost, zanotowaliśmy w obszarze Dystrybucji – dostarczyliśmy łącznie 47,85 TWh energii do ponad 5,3 mln klientów. W omawianym okresie równie szybko rosła sprzedaż energii elektrycznej, która osiągnęła poziom 44,74 TWh.

Powody do zadowolenia mieli również nasi akcjonariusze, którzy na wypłatę dywidendy w 2012 r. przeznaczyli 543 mln zł.

Dobra sytuacja operacyjna i finansowa Grupy TAURON to pochodna działań związanych z realizacją strategii korporacyjnej. Ubiegły rok upłynął przede wszystkim pod znakiem integracji aktywów, które w grudniu 2011 r. zostały zakupione od Vattenfall AB. Celem tej operacji było uproszczenie struktury Grupy, m.in. poprzez łączenie w ramach łańcucha biznesowego spółek prowadzących tą samą lub zbliżoną działalność. W efekcie, z początkiem października 2012 r., do spółki TAURON Dystrybucja została włączona spółka TAURON Dystrybucja GZE obsługująca 1,1 mln klientów na terenie Górnego Śląska. Połączenie podmiotów dystrybucyjnych przyczyni się do wzrostu efektywności oraz poprawy jakości świadczonych usług. Innym przykładem uproszczenia struktury Grupy było włączenie TAURON Ekoenergia GZE do TAURON Ekoenergia – spółki zajmującej się wytwarzaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. W konsekwencji połączenia w strukturze TAURON Ekoenergia, obok nabytej w 2011 r. farmy w Lipnikach o mocy 30,75 MW, pojawiła się farma wiatrowa Zagórze o mocy 30 MW. Z kolei w ramach procesu budowy obszaru Ciepła, spółka TAURON Ciepło połączyła się z Elektrociepłownią Tychy, Elektrociepłownią EC Nowa oraz Energetyką Cieplną w Kamiennej Górze.

W minionym roku konsekwentnie realizowaliśmy program inwestycyjny. Nakłady inwestycyjne wyniosły w tym okresie około 3,5 mld zł i były o 40 proc. wyższe w porównaniu do roku 2011. Głównym celem inwestycji jest uruchomienie efektywnych kosztowo nowych mocy wytwórczych oraz modernizacja istniejących aktywów dystrybucyjnych i wytwórczych. Do najważniejszych projektów zaliczamy budowę, wspólnie z PGNiG, największej w Polsce elektrociepłowni gazowej, która powstaje w Stalowej Woli. Budowany tam blok o mocy 450 MW będzie pierwszą znaczącą jednostką gazową w Grupie. We wrześniu 2012 r., TAURON i KGHM utworzyły spółkę celową Elektrownia Blachownia Nowa, która zajmie się kompleksową realizacją bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MW na terenie Elektrowni Blachownia. Druga – po Stalowej Woli – jednostka gazowa w Grupie ma zostać oddana do eksploatacji w 2017 r. W ubiegłym roku rozpoczęliśmy także budowę farm wiatrowych Marszewo (82 MW) oraz Wicko (40 MW). Obok wcześniej wymienionych projektów, będących w fazie realizacji, warto odnotować oddanie w 2012 r. trzech jednostek opalanych wyłącznie biomasą – bloków o mocy 50 MW w Elektrowni Jaworzno III, 40 MW w Tychach i 20 MW w Stalowej Woli.

Wdrażamy również projekty związane z dywersyfikacją paliw wykorzystywanych w procesie produkcji energii elektrycznej. W ubiegłym roku wspólnie z czterema partnerami – PGNiG, KGHM Polska Miedź, PGE oraz ENEĄ – podpisaliśmy porozumienie w sprawie poszukiwania i wydobycia gazu z łupków. Udział w tym przedsięwzięciu wynika z naszej strategii – już za kilka lat TAURON będzie znaczącym konsumentem gazu wykorzystującym blisko 2 mld m sześc. tego paliwa rocznie, dlatego

zaangażowanie w proces poszukiwania i wydobycia gazu jest uzasadnione. Nasze doświadczenia wskazują, iż posiadanie dostępu do własnych surowców jest dużym atutem rynkowym przekładającym się na wzrost wartości spółki.

Kolejnym istotnym projektem jest podpisany na początku września z PGE, KGHM Polska Miedź oraz ENEĄ list intencyjny dotyczący budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. To kolejny krok w realizacji strategii korporacyjnej Grupy TAURON i wspomnianej dywersyfikacji paliw wykorzystywanych w procesie wytwarzania energii.

Integralnym elementem polityki inwestycyjnej jest zapewnienie wystarczających środków finansowych do jej realizacji. W 2012 r. podpisana została umowa z konsorcjum banków, na mocy której podwyższono wartość programu emisji obligacji spółki o 2,75 mld zł. Jednocześnie chciałbym podkreślić, że konserwatywnie podchodzimy do zwiększania poziomu zadłużenia, utrzymując bezpieczny stosunek zaciągniętych zobowiązań do osiąganych zysków.

Realizując inwestycje, których celem jest poprawa efektywności, nie zapominamy o ścisłej kontroli kosztów. W ubiegłym roku z sukcesem zakończyliśmy pierwszy program redukcji kosztów operacyjnych, dzięki któremu w latach 2010–2012 uzyskaliśmy, zgodnie z założeniami, miliard złotych oszczędności. Kontynuując prace nad poprawą efektywności operacyjnej, w 2013 r. rozpoczęliśmy wdrażanie kolejnej inicjatywy, która w latach 2013–2015 powinna przynieść blisko 900 mln zł skumulowanych oszczędności.

Na zakończenie chciałbym odnieść się do perspektyw związanych z 2013 rokiem, który niesie dla polskiej energetyki liczne wyzwania: niższe ceny energii elektrycznej, wciąż trwające prace nad regulacjami dotyczącymi planowanego wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, wątpliwości co do dalszego kierunku polityki klimatycznej Unii Europejskiej czy ryzyko pogłębienia spowolnienia gospodarczego. Zapewniam jednak, że mimo trudnego otoczenia rynkowego, w którym funkcjonuje Grupa TAURON, prowadzimy kompleksowe działania, które pozwolą zminimalizować negatywny wpływ tych czynników.

W imieniu Zarządu chciałbym podziękować naszym akcjonariuszom, klientom oraz pracownikom za ich zaangażowanie w rozwój i budowanie pozycji rynkowej TAURON Polska Energia. Jestem przekonany, że dzięki konsekwentnie realizowanej strategii będziemy systematycznie zwiększać wartość Grupy TAURON.

Z wyrazami szacunku,

Dariusz Lubera

Prezes Zarządu
TAURON Polska Energia S.A.

Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2012 okres od 01.01.2012 do 31.12.2012	2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011 *(dane przekształcone)*	2012 okres od 01.01.2012 do 31.12.2012	2011 okres od 01.01.2011 do 31.12.2011 *(dane przekształcone)*
Przychody ze sprzedaży	24 741 257	20 755 222	5 928 037	5 013 218
Zysk operacyjny	2 153 401	1 645 504	515 958	397 455
Zysk przed opodatkowaniem	1 935 849	1 599 951	463 832	386 452
Zysk netto	1 541 299	1 266 934	369 298	306 015
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 466 802	1 245 116	351 448	300 745
Zysk netto przypadający udziałom niekontrolującym	74 497	21 818	17 850	5 270
Pozostałe całkowite dochody	(333 594)	30 449	(79 930)	7 355
Łączne całkowite dochody	1 207 705	1 297 383	289 368	313 370
Łączne całkowite dochody przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	1 148 027	1 273 637	275 069	307 634
Łączne całkowite dochody przypadające udziałom niekontrolującym	59 678	23 746	14 299	5 736
Zysk na jedną akcję (w złotych/EUR) (podstawowy i rozwodniony)	0,84	0,71	0,20	0,17
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach) (podstawowa i rozwodniona)	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394	1 752 549 394
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 520 329	2 208 926	843 475	533 544
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 282 929)	(5 689 534)	(786 594)	(1 374 250)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	148 438	2 514 764	35 566	607 416
Zmiana stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, netto	385 838	(965 844)	92 447	(233 290)
	Stan na 31.12.2012	**Stan na 31.12.2011** *(dane przekształcone)*	**Stan na 31.12.2012**	**Stan na 31.12.2011** *(dane przekształcone)*
Aktywa trwałe	25 471 230	23 416 777	6 230 427	5 301 752
Aktywa obrotowe	5 766 232	5 101 268	1 410 457	1 154 969
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	36 215	8 951	8 858	2 027
Aktywa razem	31 273 677	28 526 996	7 649 742	6 458 748
Kapitał podstawowy	8 762 747	8 762 747	2 143 424	1 983 958
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	16 235 110	15 632 321	3 971 212	3 539 287
Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące	493 123	454 897	120 621	102 992
Kapitał własny razem	16 728 233	16 087 218	4 091 833	3 642 279
Zobowiązania długoterminowe	9 148 067	7 597 081	2 237 676	1 720 042
Zobowiązania krótkoterminowe	5 397 377	4 842 697	1 320 233	1 096 427
Zobowiązania razem	14 545 444	12 439 778	3 557 909	2 816 469

Powyższe dane finansowe za lata 2012 i 2011 zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

– poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej – według średniego kursu NBP ogłoszonego na dzień 31 grudnia 2012 roku – 4,0882 PLN/EUR (na dzień 30 grudnia 2011 roku – 4,4168)

– poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ogłoszonych na ostatni dzień każdego miesiąca roku obrotowego od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku – 4,1736 PLN/EUR (dla roku obrotowego od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku – 4,1401 PLN/EUR).

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON POLSKA ENERGIA S.A. ZA 2012 ROK

ERNST & YOUNG

Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
Tel. +48 22 557 70 00
Faks +48 22 557 70 01
warszawa@pl.ey.com
www.ey.com/pl

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia oraz Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. („Grupa"), w której jednostką dominującą jest TAURON Polska Energia S.A. („Spółka") z siedzibą w Katowicach, ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku, obejmującego skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe").

2. Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Spółki. Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. nr 152 z 2009 roku poz. 1223, z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości"). Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.

3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

   - rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
   - krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce,

   w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wyrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Spółki, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

4. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku było przedmiotem naszego badania i w dniu 6 marca 2012 roku wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń z objaśnieniem o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Objaśnienie dotyczyło decyzji Urzędu Regulacji Energetyki w sprawie zwrotu otrzymanej zaliczki w związku z rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Aktualny stan tej kwestii przestawiony został w punkcie 6 niniejszej opinii.

5. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:

   - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2012 roku;
   - sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE;
   - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.

6. Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na fakt, że jak to zostało szerzej opisane w nocie 37 dodatkowych not objaśniających do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jednostka zależna Spółki TAURON Wytwarzanie S.A. posiada prawo do rekompensat z tytułu kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej wynikających z ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku (Dz. U. z 2007 roku, nr 130, poz. 905, „Ustawa o KDT"). W oparciu o politykę rachunkowości dotyczącą rekompensat bazującą na regulacjach Ustawy o KDT oraz własne szacunki i założenia, Grupa rozpoznaje przychody z tego tytułu począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2008 roku. Jak opisano w wyżej powołanej nocie, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał w dniu 31 lipca 2009 roku decyzję nakazującą zwrot części otrzymanej zaliczki za rok 2008 w kwocie 160 milionów złotych („Decyzja"). Zarząd TAURON Wytwarzanie S.A. nie zgodził się z Decyzją i złożył od niej odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, który w dniu 26 maja 2010 roku wydał wyrok pozytywny dla TAURON Wytwarzanie S.A. Od tego wyroku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („URE") złożył odwołanie, które zostało odrzucone przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 25 kwietnia 2012 roku. W dniu 25 października 2012 roku skarga kasacyjna została doręczona kancelarii reprezentującej TAURON Wytwarzanie S.A. Do dnia wydania niniejszej opinii Sąd Najwyższy nie wydał postanowienia w sprawie skargi kasacyjnej. Zarząd Spółki stoi na stanowisku, że postępowanie zakończy się pozytywnie dla Grupy.

7. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Spółki na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności") i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają odpowiednie postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. nr 33, poz. 259, z późn. zm. – „rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych").

w imieniu:
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy biegły rewident

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

Artur Żwak
Biegły rewident nr 9894

Warszawa, dnia 12 marca 2013 roku

RAPORT BIEGŁEGO REWIDENTA
Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
GRUPY KAPITAŁOWEJ
TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
ZA 2012 ROK

GRUPA KAPITAŁOWA
TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

RAPORT Z BADANIA
SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2012 ROKU

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Informacje ogólne

Jednostką dominująca w Grupie Kapitałowej (zwanej dalej „Grupą" lub „Grupą Kapitałową") jest TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca", „Spółka").

Jednostka dominująca została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 6 grudnia 2006 roku pod nazwą Energetyka Południe S.A. Zmiana nazwy na TAURON Polska Energia S.A. została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy w dniu 16 listopada 2007 roku. Siedziba jednostki dominującej mieści się w Katowicach, ul. ks. Piotra Ściegiennego 3.

Jednostka dominująca jest emitentem papierów wartościowych, o których mowa w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 19 lipca 2002 roku nr 1606/2002/WE w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. Urz. WE L 243 z 11 września 2002 roku, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609) i na podstawie art. 55.5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. nr 152 z 2009 roku poz. 1223, z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości") sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE.

W dniu 8 stycznia 2007 roku jednostka dominująca została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000271562.

Jednostka dominująca posiada numer NIP: 9542583988 nadany w dniu 13 marca 2007 roku oraz symbol REGON: 240524697 nadany w dniu 11 grudnia 2006 roku.

Podstawowym przedmiotem działalności jednostki dominującej jest:

- działalność firm centralnych (head offices) i holdingów,
- handel energią elektryczną,
- handel węglem i biomasą,
- handel paliami gazowymi w systemie sieciowym.

Zakres działalności podmiotów zależnych, współzależnych i stowarzyszonych obejmuje następujące rodzaje działalności:

- wydobycie węgla kamiennego,
- wytwarzanie energii elektrycznej i cieplnej ze źródeł konwencjonalnych,
- wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
- dystrybucja energii elektrycznej,
- sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego,
- świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

W dniu 31 grudnia 2012 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej wynosił 8.762.747 tysięcy złotych. Kapitał własny Grupy na ten dzień wynosił 16.728.233 tysięcy złotych.

Zgodnie z informacją zamieszczoną w nocie 26.1 informacji dodatkowej do załączonego zbadanego sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2012 struktura własności kapitału podstawowego Spółki była następująca:

	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	526.883.897	2.634.419	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182.110.566	910.553	10,39%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	88.742.929	443.715	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954.812.002	4.774.060	54,49%
Razem	1.752.549.394	8.762.747	100,00%

W okresie sprawozdawczym oraz od dnia bilansowego do daty opinii nie było zmian w strukturze własności jednostki dominującej.

W okresie sprawozdawczym oraz od dnia bilansowego do daty opinii kapitał podstawowy jednostki dominującej nie zmienił się.

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 12 marca 2013 roku wchodzili:

- Dariusz Lubera - Prezes Zarządu
- Joanna Schmid - Wiceprezes Zarządu
- Dariusz Stolarczyk - Wiceprezes Zarządu
- Krzysztof Zawadzki - Wiceprezes Zarządu

W dniu 29 listopada 2012 roku Pan Krzysztof Zamasz złożył rezygnację z pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki z dniem 31 grudnia 2012.

Po dniu bilansowym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

2. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w skład Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. wchodziły następujące jednostki zależne (bezpośrednio i pośrednio):

nazwa jednostki	metoda konsolidacji	rodzaj opinii o sprawozdaniu finansowym	podmiot uprawniony, który przeprowadził badanie sprawozdania finansowego
TAURON Wytwarzanie S.A.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń zawierająca objaśnienie	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Dystrybucja S.A.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Sprzedaż sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Ekoenergia sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Kopalnia Wapienia Czatkowice sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Południowy Koncern Węglowy S.A.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Ciepło S.A.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Czech Energy s.r.o.	konsolidacja pełna	Niewydana	Inny biegły rewident
BELS INVESTMENT sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń zawierająca objaśnienie	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
MEGAWAT MARSZEWO sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Serwis GZE sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Obsługa Klienta GZE sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.
TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o.	konsolidacja pełna	Bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audit sp. z o.o.

Udziały w spółce Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. oraz Elektrownia Blachownia Nowa sp. z o.o. wykazane zostały metodą praw własności w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Rodzaj zmian i wpływ wywołany zmianami w stosunku do roku ubiegłego w zakresie jednostek objętych konsolidacją został przedstawiony w nocie 8 zasad (polityki) rachunkowości oraz dodatkowych not objaśniających („informacja dodatkowa") do zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

3.1 Opinia biegłego rewidenta oraz badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Ernst & Young Audit sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1 jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, wpisanym na listę pod numerem 130.

Ernst & Young Audit sp. z o.o. w dniu 29 października 2010 roku została wybrana przez Radę Nadzorczą jednostki dominującej do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Ernst & Young Audit sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident spełniają, w rozumieniu art. 56 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 roku, nr 77, poz. 649, z późn. zm.), warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Na podstawie umowy zawartej w dniu 19 listopada 2010 roku z Zarządem jednostki dominującej przeprowadziliśmy badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania. Przeprowadzone w trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego procedury były zaprojektowane tak, aby umożliwić wydanie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość. Nasze procedury nie obejmowały uzupełniających informacji, które nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe traktowane jako całość.

Na podstawie naszego badania, z datą 12 marca 2013 roku wydaliśmy opinię biegłego rewidenta bez zastrzeżeń z objaśnieniem o następującej treści:

„Dla Walnego Zgromadzenia oraz Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. („Grupa"), w której jednostką dominującą jest TAURON Polska Energia S.A. („Spółka") z siedzibą w Katowicach, ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku, obejmującego skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe").
2. Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Spółki.

Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. nr 152 z 2009 roku poz. 1223, z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości"). Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.

3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

   - rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
   - krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce,

   w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wyrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Spółki, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

4. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku było przedmiotem naszego badania i w dniu 6 marca 2012 roku wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń z objaśnieniem o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Objaśnienie dotyczyło decyzji Urzędu Regulacji Energetyki w sprawie zwrotu otrzymanej zaliczki w związku z rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Aktualny stan tej kwestii przestawiony został w punkcie 6 niniejszej opinii.

5. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:

   - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2012 roku;
   - sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE;
   - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.

6. Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na fakt, że jak to zostało szerzej opisane w nocie 37 dodatkowych not objaśniających do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jednostka zależna Spółki TAURON Wytwarzanie S.A. posiada prawo do rekompensat z tytułu kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej wynikających z ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku (Dz. U. z 2007 roku, nr 130, poz. 905, „Ustawa o KDT"). W oparciu o politykę rachunkowości dotyczącą rekompensat bazującą na regulacjach Ustawy o KDT oraz własne szacunki i założenia, Grupa rozpoznaje przychody z tego tytułu począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2008 roku. Jak opisano w wyżej powołanej nocie, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał w dniu 31 lipca 2009 roku decyzję nakazującą zwrot części otrzymanej zaliczki za rok 2008 w kwocie 160 milionów złotych („Decyzja"). Zarząd TAURON Wytwarzanie S.A. nie zgodził się z Decyzją i złożył od niej odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, który w dniu 26 maja 2010 roku wydał wyrok pozytywny dla TAURON Wytwarzanie S.A. Od tego wyroku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („URE") złożył odwołanie, które zostało odrzucone przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 25 kwietnia 2012 roku. W dniu 25 października 2012 roku skarga kasacyjna została doręczona kancelarii reprezentującej TAURON Wytwarzanie S.A. Do dnia wydania niniejszej opinii Sąd Najwyższy nie wydał postanowienia w sprawie skargi kasacyjnej. Zarząd Spółki stoi na stanowisku, że postępowanie zakończy się pozytywnie dla Grupy.

7. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Spółki na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności") i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają odpowiednie postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. nr 33, poz. 259, z późn. zm. – „rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych")."

   Badanie sprawozdania finansowego Spółki przeprowadziliśmy w okresie od dnia 19 listopada 2012 roku do dnia 12 marca 2013 roku, w tym w siedzibie Spółki od dnia 19 listopada 2012 roku do dnia 23 listopada 2012 roku oraz od dnia 4 lutego 2013 roku do dnia 8 lutego 2013 roku.

3.2 Oświadczenia otrzymane i dostępność danych

Zarząd jednostki dominującej potwierdził swoją odpowiedzialność za rzetelność i jasność sprawozdania finansowego jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej. Oświadczył on, iż udostępnił nam wszystkie sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem, dokumentację konsolidacyjną oraz pozostałe wymagane dokumenty oraz udzielił niezbędnych wyjaśnień. Otrzymaliśmy również pisemne oświadczenie z dnia 12 marca 2013 roku Zarządu jednostki dominującej o:

- kompletnym ujęciu informacji w dokumentacji konsolidacyjnej,
- wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, oraz
- ujawnieniu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wszelkich istotnych zdarzeń, które nastąpiły po dacie bilansu do dnia złożenia oświadczenia.

W oświadczeniu potwierdzono, że przekazane nam informacje były rzetelne i prawdziwe zgodnie z przekonaniem i najlepszą wiedzą Zarządu jednostki dominującej i objęły wszelkie zdarzenia mogące mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Jednocześnie oświadczamy, że w trakcie badania sprawozdania finansowego nie nastąpiły ograniczenia zakresu badania.

3.3 Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za poprzedni rok obrotowy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zostało zbadane przez Artura Żwaka, kluczowego biegłego rewidenta nr 9894, działającego w imieniu Ernst & Young Audit sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przy Rondo ONZ 1, nr ewidencyjny 130. Działający w imieniu podmiotu uprawnionego kluczowy biegły rewident wydał o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku opinię bez zastrzeżeń z objaśnieniem dotyczącym decyzji Urzędu Regulacji Energetyki w sprawie zwrotu zaliczki w związku z rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Aktualny stan tej kwestii przestawiony został w punkcie 6 opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku zostało zatwierdzone przez Akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu w dniu 24 kwietnia 2012 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku wraz z opinią biegłego rewidenta, odpisem uchwały o zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdaniem z działalności Grupy zostało złożone w dniu 27 kwietnia 2012 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2011 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku wraz z opinią biegłego rewidenta, odpisem uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego w dniu 18 lipca 2012 roku zostały ogłoszone w Monitorze Polskim B numer 1508.

4. Sytuacja finansowa

4.1 Podstawowe dane i wskaźniki finansowe

Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Grupy w latach 2011 – 2012, wyliczone na podstawie danych finansowych zawartych w sprawozdaniach finansowych za lata zakończone dnia 31 grudnia 2012 roku.

	2012	2011 *(dane przekształcone)*
suma bilansowa	31.273.677	28.526.996
kapitał własny	16.728.233	16.087.218
wynik finansowy netto	1.541.299	1.266.934
rentowność majątku (%)	4,93%	4,44%
wynik finansowy netto x 100 / suma aktywów		
rentowność kapitału własnego (%)	9,21%	7,88%
wynik finansowy netto x 100 / kapitał własny		
rentowność netto sprzedaży (%)	6,23%	6,10%
wynik finansowy netto x 100 / przychody ze sprzedaży		
płynność – wskaźnik płynności I	1,07	1,05
aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe		
płynność – wskaźnik płynności III	0,19	0,10
środki pieniężne / zobowiązania krótkoterminowe		
szybkość obrotu należności	32 dni	33 dni
należności z tytułu dostaw i usług x 365 dni / przychody ze sprzedaży		

	2012	2011 *(dane przekształcone)*
okres spłaty zobowiązań	24 dni	30 dni
zobowiązania z tytułu dostaw i usług x 365 dni / koszt własny sprzedaży		
szybkość obrotu zapasów	12 dni	12 dni
zapasy x 365 dni / koszt własny sprzedaży		
trwałość struktury finansowania (%)	82,74%	84,29%
(kapitał własny + zobowiązania długoterminowe) x 100 / suma pasywów		
obciążenie majątku zobowiązaniami (%)	46,51%	43,61%
(suma pasywów– kapitał własny) x 100 / suma aktywów		
wskaźnik inflacji:		
średnioroczny	3,70%	4,30%
od grudnia do grudnia	2,40%	4,60%

4.2 Komentarz

Przedstawione wskaźniki wskazują na następujące trendy:

- Wskaźnik rentowności majątku wyniósł w 2012 roku 4,93% i był wyższy w porównaniu do 4,44% w 2011 roku.
- Wskaźnik rentowności kapitału własnego wyniósł w 2012 roku 9,21% i był wyższy w porównaniu do 7,88% w 2011 roku.
- Wskaźnik rentowności netto sprzedaży wyniósł w 2012 roku 6,23% i był wyższy w porównaniu do 6,10% w 2011 roku.
- Wskaźnik płynności bieżącej wyniósł 1,07 na dzień 31 grudnia 2012 roku i był wyższy w porównaniu do 1,05 na dzień 31 grudnia 2011 roku.
- Wskaźnik płynności III wyniósł 0,19 na dzień 31 grudnia 2012 roku i był wyższy w porównaniu do 0,10 na dzień 31 grudnia 2011 roku.
- Wskaźnik szybkości obrotu należności wyniósł w 2012 roku 32 dni i był niższy w porównaniu do 33 dni w 2011 roku.
- Okres spłaty zobowiązań wyniósł w 2012 roku 24 dni i był niższy w porównaniu do 30 dni w 2011 roku.

- Wskaźnik szybkości obrotu zapasów wyniósł w 2012 roku 12 dni i nie zmienił się w porównaniu 2011 roku.
- Wskaźnik trwałości struktury finansowania wyniósł 82,74% na dzień 31 grudnia 2012 roku i był niższy w porównaniu do 84,29% na dzień 31 grudnia 2011 roku
- Obciążenie majątku zobowiązaniami wyniosło na dzień 31 grudnia 2012 roku 46,51% i było wyższe w porównaniu do 43,61% na dzień 31 grudnia 2011 roku.

4.3 Kontynuacja działalności

Podczas naszego badania nic nie zwróciło naszej uwagi, co powodowałoby nasze przekonanie, że jednostka dominująca nie jest w stanie kontynuować działalności przez co najmniej 12 miesięcy licząc od dnia 31 grudnia 2012 roku na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

W nocie 5 informacji dodatkowej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku Zarząd jednostki dominującej wskazał, że będące podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdania finansowe jednostek zostały sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez te jednostki w dającej się przewidzieć przyszłości i że nie występują okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez te jednostki.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Kompletność i poprawność dokumentacji konsolidacyjnej

Podczas badania nie stwierdziliśmy mogących mieć istotny wpływ na zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe nieprawidłowości dokumentacji konsolidacyjnej, które nie zostałyby usunięte, w tym w zakresie spełnienia warunków, jakim powinna odpowiadać dokumentacja konsolidacyjna (a w szczególności obejmujących wyłączenia dotyczące korekt konsolidacyjnych).

2. Zasady i metody wyceny aktywów i zobowiązań oraz kapitałów własnych

Zasady (politykę) rachunkowości Grupy oraz wykazywania danych przedstawiono w nocie 9 informacji dodatkowej w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku

3. Charakterystyka składników skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Struktura aktywów, zobowiązań i kapitałów własnych Grupy została przedstawiona w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

Dane wykazane w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

3.1 Wartość firmy z konsolidacji oraz sposób dokonywania odpisów

Sposób ustalenia wartości firmy z konsolidacji, zasady oceny utraty wartości oraz dokonane odpisy z tytułu utraty wartości za rok obrotowy i do dnia bilansowego przedstawiono w nocie 8 informacji dodatkowej w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

3.2 Kapitał własny, w tym udziały niekontrolujące

Wykazany stan kapitałów własnych, w tym udziałów niekontrolujących jest zgodny z dokumentacją konsolidacyjną i odpowiednimi dokumentami prawnymi. Udziały niekontrolujące na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiły 493.123 tysięcy złotych. Udziały niekontrolujące zostały ustalone prawidłowo i są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

Dane dotyczące kapitałów własnych przedstawiono w nocie 26 informacji dodatkowej w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

3.3 Rok obrotowy

Sprawozdania finansowe, będące podstawą sporządzenia zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zostały sporządzone na dzień 31 grudnia 2012 roku i obejmują dane finansowe za okres sprawozdawczy od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku.

4. Wyłączenia konsolidacyjne

4.1 Wyłączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją

Dokonane wyłączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

4.2 Wyłączenia wyników niezrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją, zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend

Dokonane wyłączenia wyników niezrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

5. Sprzedaż całości lub części udziałów (akcji) w jednostce podporządkowanej

W roku obrotowym Grupa nie sprzedała żadnych udziałów (akcji) w jednostkach podporządkowanych.

6. Pozycje kształtujące wynik działalności Grupy

Charakterystyka pozycji kształtujących wynik działalności Grupy została przedstawiona w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku.

W opinii biegłego rewidenta zostało zawarte objaśnienie dotyczące niepewności związanej z zakwestionowaniem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwot rekompensat przysługujących Grupie z tytułu przedterminowego rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej – punkt I.3.1 niniejszego raportu.

7. Słuszność odstępstw od zasad konsolidacji i stosowania metody praw własności określonych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE

W procesie sporządzania zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca odstępstwa od zasad konsolidacji i stosowania metody praw własności.

8. Informacja dodatkowa

Informacja dodatkowa w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku sporządzona została, we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

9. Sprawozdanie z działalności Grupy

Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Spółki na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz zasadami sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności") i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają odpowiednie postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. nr 33, poz. 259, z późn. zm.).

10. Zgodność z prawem

Uzyskaliśmy pisemne potwierdzenie od Zarządu jednostki dominującej, iż w roku sprawozdawczym nie zostały naruszone przepisy prawa, a także postanowienia statutów oraz umów jednostek Grupy mające wpływ na zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

w imieniu:
Ernst & Young Audit sp. z o.o.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy biegły rewident

ERNST & YOUNG
AUDIT sp. z o.o.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

Artur Żwak
Biegły rewident nr 9894

Warszawa, dnia 12 marca 2013 roku

GRUPA KAPITAŁOWA TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZGODNE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2012 ROKU

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW . . . 5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ . . . 6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH . . . 8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH – ciąg dalszy . . . 9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH . . . 10
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE . . . 12

1. Informacje ogólne . . . 12
2. Skład Grupy . . . 13
3. Skład Zarządu Spółki dominującej . . . 15
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego . . . 15
5. Kontynuacja działalności . . . 15
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego . . . 15
   - 6.1. Oświadczenie o zgodności . . . 15
   - 6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych . . . 15
7. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie . . . 16
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości, prezentacji danych oraz efekt ostatecznego rozliczenia nabycia GZE S.A. . . . 17
9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości . . . 22
   - 9.1. Zasady konsolidacji . . . 22
   - 9.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych . . . 22
   - 9.3. Rzeczowe aktywa trwałe . . . 22
   - 9.4. Aktywa niematerialne . . . 23
   - 9.5. Wartość firmy . . . 25
   - 9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych . . . 25
   - 9.7. Koszty finansowania zewnętrznego . . . 25
   - 9.8. Udział we wspólnym przedsięwzięciu . . . 26
   - 9.9. Aktywa finansowe . . . 26
   - 9.10. Utrata wartości aktywów finansowych . . . 27
   - 9.11. Pochodne instrumenty finansowe . . . 28
   - 9.12. Rachunkowość zabezpieczeń . . . 28
   - 9.13. Pozostałe aktywa niefinansowe . . . 29
   - 9.14. Krótkoterminowe aktywa niematerialne . . . 29
   - 9.15. Zapasy . . . 29
   - 9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności . . . 30
   - 9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych . . . 30
   - 9.18. Kapitał podstawowy . . . 30
   - 9.19. Rezerwy . . . 30
   - 9.20. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe . . . 32
   - 9.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe . . . 32
   - 9.22. Pozostałe zobowiązania niefinansowe . . . 32
   - 9.23. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych . . . 32
   - 9.24. Leasing . . . 33
   - 9.25. Podatki . . . 33
   - 9.26. Połączenia jednostek gospodarczych . . . 34
   - 9.27. Przychody . . . 35
   - 9.28. Koszty . . . 35
   - 9.29. Pozostałe przychody i koszty operacyjne . . . 36
   - 9.30. Przychody i koszty finansowe . . . 36
   - 9.31. Wynik netto na akcję . . . 36
   - 9.32. Rachunek przepływów pieniężnych . . . 36

10. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach . . . 36
11. Informacje dotyczące segmentów działalności . . . 39
11.1. Segmenty operacyjne . . . 40
11.2. Geograficzne obszary działalności . . . 43
12. Przychody i koszty . . . 43
12.1. Przychody ze sprzedaży . . . 43
12.2. Pozostałe przychody operacyjne . . . 43
12.3. Pozostałe koszty operacyjne . . . 44
12.4. Przychody finansowe . . . 44
12.5. Koszty finansowe . . . 45
12.6. Koszty według rodzaju . . . 45
12.7. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące . . . 46
12.8. Koszty świadczeń pracowniczych . . . 46
13. Podatek dochodowy . . . 47
13.1. Obciążenia podatkowe . . . 47
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej . . . 47
13.3. Odroczony podatek dochodowy . . . 48
13.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa . . . 49
14. Rzeczowe aktywa trwałe . . . 50
15. Długoterminowe aktywa niematerialne i wartość firmy . . . 53
16. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności . . . 56
17. Pozostałe aktywa niefinansowe długoterminowe . . . 57
18. Krótkoterminowe aktywa niematerialne . . . 58
19. Zapasy . . . 59
20. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności . . . 59
21. Pozostałe aktywa finansowe . . . 60
22. Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe . . . 60
23. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty . . . 61
24. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży . . . 61
25. Prawa do emisji dwutlenku węgla . . . 62
26. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały . . . 63
26.1. Kapitał podstawowy . . . 63
26.2. Prawa akcjonariuszy . . . 63
26.3. Kapitał zapasowy . . . 63
26.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy . . . 63
26.5. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych . . . 64
26.6. Udziały niekontrolujące . . . 65
27. Zysk przypadający na jedną akcję . . . 65
28. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty . . . 66
29. Połączenia jednostek i nabycie udziałów niekontrolujących . . . 66
30. Leasing . . . 69
30.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca . . . 69
30.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu . . . 69
31. Rezerwy na świadczenia pracownicze . . . 70
31.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe . . . 70
31.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy . . . 71
32. Pozostałe rezerwy . . . 73
32.1. Zmiana stanu pozostałych rezerw . . . 73
32.2. Opis istotnych tytułów rezerw . . . 74
32.2.1. Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia . . . 74
32.2.2. Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych . . . 74

32.2.3. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii . . . 74
32.2.4. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów . . . 74
32.2.5. Inne rezerwy . . . 74
33. Rozliczenia międzyokresowe . . . 75
33.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe . . . 75
33.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe – krótkoterminowe . . . 76
34. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe . . . 76
35. Majątek socjalny, zobowiązania ZFŚS oraz fundusze specjalne . . . 76
36. Zobowiązania inwestycyjne . . . 77
37. Zobowiązania warunkowe . . . 77
38. Rozliczenia podatkowe . . . 80
39. Informacja o podmiotach powiązanych . . . 81
39.1. Transakcje ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą . . . 81
39.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa . . . 81
39.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej . . . 82
40. Instrumenty finansowe . . . 83
40.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych . . . 83
40.2. Hierarchia wartości godziwej . . . 84
40.3. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych . . . 85
40.4. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych . . . 86
40.4.1. Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy . . . 86
40.4.2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży . . . 86
40.4.3. Pożyczki i należności . . . 86
40.4.4. Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39 . . . 86
40.4.5. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu . . . 87
40.4.5.1. Kredyty i pożyczki . . . 87
40.4.5.2. Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji . . . 89
40.4.6. Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania) . . . 90
40.4.7. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań . . . 90
41. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym . . . 91
41.1. Ryzyko stopy procentowej . . . 93
41.2. Ryzyko walutowe . . . 94
41.3. Ryzyko cen surowców i towarów . . . 95
41.4. Ryzyko kredytowe . . . 95
41.4.1. Nabyte obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe . . . 96
41.4.2. Należności z tytułu dostaw i usług . . . 96
41.4.3. Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty . . . 96
41.4.4. Instrumenty pochodne . . . 96
41.4.5. Odpisy aktualizujące i wiekowanie aktywów finansowych . . . 96
41.4.5.1. Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności . . . 96
41.4.5.2. Odpisy aktualizujące pozostałe aktywa finansowe . . . 97
41.5. Ryzyko związane z płynnością . . . 97
41.6. Instrumenty pochodne . . . 98
41.7. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości . . . 98
41.7.1. Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe . . . 99
41.7.2. Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej . . . 100
42. Zarządzanie finansami . . . 101
43. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego . . . 102
44. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym . . . 102

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy		19 025 982	16 282 481
Podatek akcyzowy		(518 561)	(393 757)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów		18 507 421	15 888 724
Przychody ze sprzedaży usług		6 186 627	4 825 806
Pozostałe przychody		47 209	40 692
Przychody ze sprzedaży	**12.1**	**24 741 257**	**20 755 222**
Koszt własny sprzedaży	**12.6**	(21 282 054)	(18 174 354)
Zysk brutto ze sprzedaży		**3 459 203**	**2 580 868**
Pozostałe przychody operacyjne	**12.2**	118 901	99 446
Koszty sprzedaży	**12.6**	(552 291)	(283 382)
Koszty ogólnego zarządu	**12.6**	(734 754)	(663 970)
Pozostałe koszty operacyjne	**12.3**	(137 658)	(87 458)
Zysk operacyjny		**2 153 401**	**1 645 504**
Przychody finansowe	**12.4**	131 306	115 767
Koszty finansowe	**12.5**	(347 124)	(160 274)
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	**16**	(1 734)	(1 046)
Zysk brutto		**1 935 849**	**1 599 951**
Podatek dochodowy	**13.1**	(394 550)	(333 017)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		**1 541 299**	**1 266 934**
Zysk netto za rok obrotowy		**1 541 299**	**1 266 934**
Pozostałe całkowite dochody:			
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających		(189 756)	–
Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia		(221 074)	37 149
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(457)	358
Podatek dochodowy odnoszący się do elementów pozostałych całkowitych dochodów	**13.1**	77 693	(7 058)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku		**(333 594)**	**30 449**
Całkowite dochody za rok obrotowy		**1 207 705**	**1 297 383**
Zysk przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 466 802	1 245 116
Udziałom niekontrolującym		74 497	21 818
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 148 027	1 273 637
Udziałom niekontrolującym		59 678	23 746
Zysk na jedną akcję (w złotych):	**27**		
– podstawowy i rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,84	0,71
– podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej		0,84	0,71

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)	Stan na 1 stycznia 2011 (*dane przekształcone*)
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	**14**	24 112 737	22 475 647	17 524 936
Aktywa niematerialne i wartość firmy	**15**	617 219	560 344	346 340
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	**16**	51 986	22 717	764
Pozostałe aktywa finansowe	**21, 40.1**	305 444	193 067	177 452
Pozostałe aktywa niefinansowe	**17**	359 709	144 923	181 832
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	**13.3**	24 135	20 079	163 063
		25 471 230	**23 416 777**	**18 394 387**
Aktywa obrotowe				
Aktywa niematerialne	**18**	711 099	870 954	624 190
Zapasy	**19**	708 282	574 790	408 560
Należności z tytułu podatku dochodowego		1 434	64 266	74 749
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	**20, 40.1, 41.4**	3 036 695	2 743 344	2 273 145
Pozostałe aktywa finansowe	**21, 40.1**	5 422	108 024	28 193
Pozostałe aktywa niefinansowe	**22**	272 371	234 220	145 361
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	**23**	1 030 929	505 670	1 473 981
		5 766 232	**5 101 268**	**5 028 179**
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	**24**	**36 215**	**8 951**	**4 397**
SUMA AKTYWÓW		**31 273 677**	**28 526 996**	**23 426 963**

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – ciąg dalszy

	Nota	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)	Stan na 1 stycznia 2011 (*dane przekształcone*)
PASYWA				
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej				
Kapitał podstawowy	**26.1**	8 762 747	8 762 747	15 772 945
Kapitał zapasowy	**26.3**	7 953 021	7 412 882	475 088
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	**26.5**	(153 703)	–	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(370)	87	(271)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	**26.4**	(326 585)	(543 395)	(1 641 605)
		16 235 110	**15 632 321**	**14 606 157**
Udziały niekontrolujące	**26.6**	**493 123**	**454 897**	**496 279**
Kapitał własny ogółem		**16 728 233**	**16 087 218**	**15 102 436**
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	**40.1, 40.4**	5 222 882	4 251 944	1 076 178
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	**30.2, 40.1**	41 796	56 232	67 810
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	**40.1**	7 890	7 968	6 910
Instrumenty pochodne	**40.1, 41.6**	150 594	–	–
Rezerwy na świadczenia pracownicze	**31**	1 568 219	1 203 375	1 158 941
Pozostałe rezerwy	**32**	82 523	61 200	30 861
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	**33**	723 315	642 549	644 522
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**13.3**	1 350 848	1 373 813	1 191 155
		9 148 067	**7 597 081**	**4 176 377**
Zobowiązania krótkoterminowe				
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	**40.1, 40.4**	286 990	214 169	325 027
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	**30.2, 40.1**	14 482	14 761	23 452
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	**40.1**	2 628 449	2 349 121	1 622 806
Instrumenty pochodne	**40.1, 41.6**	40 624	80	6 917
Rezerwy na świadczenia pracownicze	**31**	167 704	153 676	169 492
Pozostałe rezerwy	**32**	1 103 036	1 023 328	989 253
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	**33**	273 824	279 058	189 712
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		113 034	163 437	68 672
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	**34**	769 234	645 067	752 819
		5 397 377	**4 842 697**	**4 148 150**
Zobowiązania razem		**14 545 444**	**12 439 778**	**8 324 527**
SUMA PASYWÓW		**31 273 677**	**28 526 996**	**23 426 963**

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku

	Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2012 roku (*dane przekształcone*)		**8 762 747**	**7 412 882**	**–**	**87**	**(543 395)**	**15 632 321**	**454 897**	**16 087 218**
Wynik okresu		–	–	–	–	1 466 802	**1 466 802**	74 497	**1 541 299**
Inne całkowite dochody		–	–	(153 703)	(457)	(164 615)	**(318 775)**	(14 819)	**(333 594)**
Razem całkowite dochody za rok obrotowy		**–**	**–**	**(153 703)**	**(457)**	**1 302 187**	**1 148 027**	**59 678**	**1 207 705**
Podział zysków z lat ubiegłych	**26.3**	–	540 139	–	–	(540 139)	–	–	–
Wypłata dywidendy	**26.6, 28**	–	–	–	–	(543 290)	**(543 290)**	(16 870)	**(560 160)**
Odkup udziałów niekontrolujących	**26.6, 29**	–	–	–	–	1 215	**1 215**	(6 510)	**(5 295)**
Nabycie udziałów niekontrolujących	**26.6, 29**	–	–	–	–	185	**185**	(1 420)	**(1 235)**
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	**26.6, 29**	–	–	–	–	(3 348)	**(3 348)**	3 348	–
Na dzień 31 grudnia 2012 roku		**8 762 747**	**7 953 021**	**(153 703)**	**(370)**	**(326 585)**	**16 235 110**	**493 123**	**16 728 233**

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH – ciąg dalszy

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2011 roku		**15 772 945**	**475 088**	**–**	**(271)**	**(1 542 937)**	**14 704 825**	**507 246**	**15 212 071**
Zmiana polityki rachunkowości		–	–	–	–	(98 668)	**(98 668)**	(10 967)	**(109 635)**
Na dzień 1 stycznia 2011 roku (*dane przekształcone*)		**15 772 945**	**475 088**	**–**	**(271)**	**(1 641 605)**	**14 606 157**	**496 279**	**15 102 436**
Wynik okresu		–	–	–	–	1 245 116	**1 245 116**	21 818	**1 266 934**
Inne całkowite dochody		–	–	–	358	28 163	**28 521**	1 928	**30 449**
Razem całkowite dochody za rok obrotowy		**–**	**–**	**–**	**358**	**1 273 279**	**1 273 637**	**23 746**	**1 297 383**
Obniżenie kapitału podstawowego poprzez zmniejszenie wartości nominalnej akcji		(7 010 198)	7 010 198	–	–	–	–	–	–
Wypłata dywidendy	**26.6, 28**	–	(72 404)	–	–	(190 478)	**(262 882)**	(14 278)	**(277 160)**
Odkup udziałów niekontrolujących	**26.6**	–	–	–	–	15 192	**15 192**	(50 582)	**(35 390)**
Nabycie udziałów niekontrolujących	**26.6**	–	–	–	–	192	**192**	(1 104)	**(912)**
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	**26.6**	–	–	–	–	25	**25**	(62)	**(37)**
Nabycie spółek zależnych z Grupy GZE S.A.	**26.6**	–	–	–	–	–	–	898	**898**
Na dzień 31 grudnia 2011 roku (*dane przekształcone*)		**8 762 747**	**7 412 882**	**–**	**87**	**(543 395)**	**15 632 321**	**454 897**	**16 087 218**

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		**1 935 849**	**1 599 951**
Korekty o pozycje:			
Udział w zysku wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	**16**	1 734	1 046
Amortyzacja		1 686 204	1 411 097
Zysk/strata z tytułu różnic kursowych		(391)	2 819
Odsetki i dywidendy, netto		225 526	58 294
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		35 315	(16 568)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności		(291 704)	(147 945)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		(136 092)	(184 588)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		70 212	(76 220)
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych		(37 043)	(76 604)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych oraz rozliczeń międzyokresowych biernych kosztów		(13 266)	(39 152)
Zmiana stanu rezerw		372 501	(210 035)
Podatek dochodowy zapłacony		(328 845)	(111 929)
Pozostałe		329	(1 240)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		**3 520 329**	**2 208 926**
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		50 192	39 957
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(3 302 471)	(2 302 270)
Sprzedaż obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych	**21**	102 506	1 493
Sprzedaż innych aktywów finansowych	**21**	22 011	112 811
Nabycie innych aktywów finansowych		(10 463)	(147 989)
Nabycie udziałów i akcji we wspólnych przedsięwzięciach wykazywanych metodą praw własności	**16**	(32 576)	(23 000)
Przejęcie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych		(5 613)	(3 379 615)
Dywidendy otrzymane		8 349	8 173
Odsetki otrzymane		136	666
Spłata udzielonych pożyczek	**16**	24 500	240
Udzielenie pożyczek	**16**	(139 500)	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		**(3 282 929)**	**(5 689 534)**

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH – ciąg dalszy

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(14 834)	(25 603)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	**40.4.5**	1 005 000	87 254
Spłata pożyczek/kredytów	**40.4.5**	(257 210)	(467 183)
Emisja dłużnych papierów wartościowych		150 000	3 300 000
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	**28**	(543 290)	(262 882)
Dywidendy wypłacone udziałowcom niekontrolującym		(16 434)	(13 676)
Odsetki zapłacone	**12.5**	(222 089)	(52 292)
Nabycie udziałów niekontrolujących		(6 535)	(37 800)
Otrzymane dotacje		64 805	4 725
Pozostałe		(10 975)	(17 779)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		**148 438**	**2 514 764**
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		**385 838**	**(965 844)**
Różnice kursowe netto		(1 375)	(3)
Środki pieniężne na początek okresu		**505 816**	**1 471 660**
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	**23**	**891 654**	**505 816**
o ograniczonej możliwości dysponowania	**23**	290 063	176 241

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa", „Grupa Kapitałowa", „Grupa TAURON") składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca", „Spółka", „Spółka dominująca") i jej spółek zależnych. TAURON Polska Energia S.A. prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku. Do dnia 16 listopada 2007 roku Spółka działała pod firmą Energetyka Południe S.A. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, Katowice–Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 240524697.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. Wydobycie węgla kamiennego.
2. Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych.
3. Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
4. Dystrybucja energii elektrycznej.
5. Sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego.
6. Wytwarzanie i dystrybucja energii cieplnej.
7. Obsługa klienta.
8. Świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

2. Skład Grupy

Na dzień 31 grudnia 2012 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział bezpośredni TAURON w kapitale spółki	Udział bezpośredni TAURON w organie stanowiącym spółki
1.	TAURON Wytwarzanie S.A.	40-389 Katowice; ul. Lwowska 23	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	99,72%	99,79%
2.	TAURON Dystrybucja S.A.[1]	30-390 Kraków; ul. Zawiła 65 L	Dystrybucja energii elektrycznej	99,68%	99,69%
3.	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	30-417 Kraków; ul. Łagiewnicka 60	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
4.	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	53-128 Wrocław; ul. Sudecka 95-97	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
5.	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.[1]	58-500 Jelenia Góra; ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie energii elektrycznej, obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
6.	Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	41-400 Mysłowice; Obrzeżna Północna 12	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
7.	TAURON Ciepło S.A.[1]	40-126 Katowice; ul. Grażyńskiego 49	Produkcja i dystrybucja ciepła	88,27%	89,12%
8.	TAURON Czech Energy s.r.o.	720 00 Ostrawa; Na Rovince 879/C Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
9.	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.[2]	44-100 Gliwice; ul. Barlickiego 2a	Obrót energią elektryczną	99,998%	99,998%
10.	TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o.	44-100 Gliwice; ul. Wybrzeże Armii Krajowej 19b	Działalność usługowa	100,00%	100,00%

[1] W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2012 roku miały miejsce zmiany powiązań organizacyjnych i kapitałowych, które miały głównie charakter reorganizacyjny i wynikały z połączeń spółek należących do TAURON Polska Energia S.A., co zostało szerzej opisane w nocie 29.

[2] TAURON Polska Energia S.A. posiada pośrednio poprzez spółkę TAURON Serwis GZE Sp. z o.o. 0,002% w kapitale i organie stanowiącym spółki TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. W konsekwencji Spółka dysponuje 100% udziałem w kapitale zakładowym i organie stanowiącym spółki TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała udział pośredni w następujących istotnych spółkach zależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział pośredni TAURON w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 roku	Udział pośredni TAURON w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 roku
1.	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.[1]	32-063 Krzeszowice 3; os. Czatkowice 248	Wydobywanie, kruszenie i rozdrabnianie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia dla potrzeb budownictwa	99,72%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 100,00%	99,79%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 100,00%
2.	Południowy Koncern Węglowy S.A.[1]	43-600 Jaworzno; ul. Grunwaldzka 37	Wydobywanie węgla kamiennego	52,33%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 52,48%	67,87%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 68,01%
3.	BELS INVESTMENT Sp. z o.o.	58-500 Jelenia Góra; ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%
4.	MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o.	58-500 Jelenia Góra; ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%	100,00%	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. – 100,00%
5.	TAURON Serwis GZE Sp. z o.o.	44-100 Gliwice; ul. Myśliwska 6	Naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych, wykonanie instalacji elektrycznych, budowa linii elektroenergetycznych	99,68%	TAURON Dystrybucja S.A. – 100,00%	99,69%	TAURON Dystrybucja S.A. – 100,00%

[1] TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów/akcji będących własnością TAURON Wytwarzanie S.A. W następstwie podpisania umów użytkowania udziałów TAURON Polska Energia S.A. dysponuje 100% udziałem w kapitale zakładowym i organie stanowiącym spółki Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. oraz 52,48% udziałem w kapitale zakładowym, dającym 68,01% głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki Południowy Koncern Węglowy S.A.

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2012 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała także udział pośredni w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział pośredni TAURON w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 roku	Udział pośredni TAURON w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 roku
1.	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	37-450 Stalowa Wola; ul. Energetyków 13	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną	49,86%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 50,00%	49,90%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 50,00%
2.	Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.	47-225 Kędzierzyn Koźle ul. Energetyków 11	Wytwarzanie energii elektrycznej	49,86%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 50,00%	49,90%	TAURON Wytwarzanie S.A. – 50,00%

3. Skład Zarządu Spółki dominującej

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2012 roku wchodzili:

- Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
- Joanna Schmid – Wiceprezes Zarządu,
- Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu,
- Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu.

W dniu 29 listopada 2012 roku Wiceprezes Zarządu – Krzysztof Zamasz złożył rezygnację z pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki z dniem 31 grudnia 2012 roku.

Po dniu bilansowym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 12 marca 2013 roku.

5. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF") oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE").

Biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE dla roku finansowego zakończonego 31 grudnia 2012 roku. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR") oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., BELS INVESTMENT Sp. z o.o. oraz MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. prowadzą swoje księgi rachunkowe oraz sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości") z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości", „PSR").

TAURON Czech Energy s.r.o. prowadzi swoje księgi rachunkowe oraz sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Republice Czeskiej.

Pozostałe spółki Grupy oraz jednostka dominująca prowadzą swoje księgi rachunkowe i sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF").

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia niniejszego sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru jednostki dominującej i innych spółek, z wyjątkiem TAURON Czech Energy s.r.o., uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Walutą funkcjonalną TAURON Czech Energy s.r.o. jest korona czeska („CZK"). Pozycje sprawozdania finansowego TAURON Czech Energy s.r.o. są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy TAURON.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN"), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

7. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Faza pierwsza standardu MSSF 9 *Instrumenty Finansowe: Klasyfikacja i wycena* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2015 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE. W kolejnych fazach Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zajmie się rachunkowością zabezpieczeń i utratą wartości. Zastosowanie pierwszej fazy MSSF 9 będzie miało wpływ na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych Grupy. Grupa dokona oceny tego wpływu w powiązaniu z innymi fazami, gdy zostaną one opublikowane, w celu zaprezentowania spójnego obrazu,
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji pozostałych całkowitych dochodów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy: Realizacja podatkowa aktywów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2012 roku lub później – w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2011 roku lub później – w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Grupa planuje wdrożyć MSSF 10 od okresu rocznego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 roku,
- MSSF 11 *Wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Grupa planuje wdrożyć MSSF 11 od okresu rocznego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 roku,
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później. Grupa planuje wdrożyć MSSF 12 od okresu rocznego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 roku,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 *Przepisy przejściowe* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później,
- MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 lub później – w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później,
- KIMSF 20 *Koszty usuwania nadkładu w fazie produkcyjnej w kopalni odkrywkowej* – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy: Pożyczki rządowe* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF (opublikowane w maju 2012 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 27 *Jednostki inwestycyjne* (opublikowane dnia 31 października 2012 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania niezatwierdzone przez UE.

Poza wcześniejszym zastosowaniem zmienionego MSR 19 *Świadczenia pracownicze*, Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie innego standardu lub interpretacji, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.

Ze względu na planowany termin wdrożenia MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 od okresu rocznego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 roku, na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółka jest w trakcie analizy wpływu wspomnianych MSSF na stosowane przez Grupę zasady rachunkowości. Wprowadzenie pozostałych powyższych standardów oraz interpretacji w ocenie Zarządu nie wpłynie istotnie na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości, prezentacji danych oraz efekt ostatecznego rozliczenia nabycia GZE S.A.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian:

- **Zmiana polityki rachunkowości w związku z wcześniejszym zastosowaniem zmienionego MSR 19 *Świadczenia pracownicze***

  Zmieniony standard MSR 19 *Świadczenia pracownicze* ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później, jednak dopuszcza wcześniejsze zastosowanie. Grupa zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie zmienionego standardu MSR 19 począwszy od 1 stycznia 2012 roku, z odpowiednią zmianą okresu porównywalnego zakończonego 31 grudnia 2011 roku.

  Najistotniejsza dla Grupy zmiana do MSR 19 dotyczy likwidacji „metody korytarzowej" i konieczności retrospektywnego ujęcia zysków i strat aktuarialnych w pozostałych całkowitych dochodach oraz likwidacji możliwości rozliczania w czasie kosztów przeszłego zatrudnienia, które księgowane są w całości w wyniku finansowym w momencie zmiany programu.

  W związku z powyższym na dzień 1 stycznia 2011 roku Grupa rozpoznała wszystkie zyski i straty aktuarialne oraz koszty przeszłego zatrudnienia, nie rozpoznawane wcześniej, zwiększając wartość rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia o 135 352 tysiące złotych, niepokryte straty Grupy wzrosły o 98 668 tysięcy złotych, a udziały niekontrolujące spadły o 10 967 tysięcy złotych. Grupa skorygowała odpowiednio odroczony podatek dochodowy, zwiększając wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 1 257 tysięcy złotych i zmniejszając wartość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 24 460 tysięcy złotych.

  Na dzień 31 grudnia 2011 roku, w porównaniu do danych zaprezentowanych w zatwierdzonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku, rezerwa na świadczenia pracownicze wzrosła o 64 188 tysięcy złotych, niepokryte straty wzrosły o 45 382 tysiące złotych, a udziały niekontrolujące spadły o 6 570 tysięcy złotych. Korekta odroczonego podatku dochodowego spowodowała wzrost aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 663 tysiące złotych i spadek rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 11 573 tysiące złotych.

- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: transfer aktywów finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później. Grupa uwzględniła w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zakończonym dnia 31 grudnia 2012 roku zmiany w zakresie ujawnień wynikające z przyjętych zmian do MSSF 7.

Zmiana danych porównywalnych w związku z ostatecznym rozliczeniem nabycia GZE S.A.

Dane porównywalne zostały przekształcone w związku z ostatecznym rozliczeniem nabycia Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. („GZE S.A."). Z uwagi na fakt, iż transakcja nabycia GZE S.A. miała miejsce pod koniec poprzedniego roku obrotowego, TAURON jako jednostka przejmująca nie ukończyła do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2011 roku wyceny przejętych aktywów i zobowiązań, z tego względu przejęte aktywa i zobowiązania zostały wówczas zaprezentowane w tymczasowych wartościach.

Ostateczne rozliczenie nabycia GZE S.A. i wpływ przeprowadzonych wycen do wartości godziwej na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień objęcia kontroli, tj. na dzień 13 grudnia 2011 roku został przedstawiony w nocie 29 Połączenia jednostek i nabycie udziałów niekontrolujących.

Wpływ zmian wynikających z ostatecznego rozliczenia nabycia akcji GZE S.A. na skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31 grudnia 2011 roku i na dzień objęcia kontroli, tj. 13 grudnia 2011 roku był identyczny, z uwagi na fakt iż Grupa nie uwzględniła niematerialnego wpływu zmiany amortyzacji za okres od dnia objęcia kontroli do dnia 31 grudnia 2011 roku, od ostatecznej wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych.

Poniższa tabela prezentuje zmianę wartości nabytych aktywów i przejętych zobowiązań na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Zmiana w pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Zmiana wartości na dzień 31.12.2011
Rzeczowe aktywa trwałe	564 600
Aktywa niematerialne	50 706
Pozostałe aktywa finansowe	(4 403)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	(12 549)
Zmiana aktywów	**598 354**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	3 787
Pozostałe zobowiązania	157
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	(18)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	114 996
Zmiana pasywów	**118 922**
Zmiana aktywów netto	**479 432**

Poniższa tabela prezentuje zmianę wartości nabytych aktywów i przejętych zobowiązań GZE S.A., zmianę wartości firmy i zmianę udziałów niekontrolujących na dzień 31 grudnia 2011 roku.

	Zmiana wartości na dzień 31.12.2011
zmiana aktywów netto GZE S.A.	479 432
zmiana wartość firmy	(479 312)
zmiana udziałów niekontrolujących	120

Zmiana prezentacyjna dotycząca nadwyżki Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych nad zdyskontowanymi szacowanymi kosztami przyszłej likwidacji obiektów zakładów górniczych

W 2012 roku Grupa zdecydowała o zmianie prezentacji nadwyżki tworzonego przez spółki wydobywcze Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych (FLZG) nad zdyskontowanymi szacowanymi kosztami przyszłej likwidacji obiektów zakładów górniczych. Dotychczas nadwyżka ta była prezentowana w pozostałych długoterminowych aktywach niefinansowych w aktywach trwałych, a pełna wartość FLZG utworzonego zgodnie z przepisami prawa w pozostałych rezerwach długoterminowych. Po zmianie prezentacyjnej saldo FLZG wykazywane jest w wartości po skompensowaniu z nadwyżką w rezerwach długoterminowych – w wysokości zobowiązania netto. W konsekwencji wartość prezentowanej rezerwy na rekultywację jest równa wartości zdyskontowanych szacowanych przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Grupa zdecydowała o dokonaniu zmiany prezentacji, ponieważ w ocenie Zarządu Spółki taka prezentacja bardziej właściwie prezentuje przyszłe zobowiązania Grupy z tytułu obowiązku rekultywacji i likwidacji środków trwałych.

Zmiana prezentacyjna dotycząca podziału aktywów górniczych na część długo i krótkoterminową

W 2012 roku Grupa zdecydowała o zmianie podziału aktywów górniczych: kosztów drążenia wyrobisk chodnikowych produkcyjnych i kosztów zbrojenia ścian w zakładach górniczych na część długo i krótkoterminową. Dotychczas Grupa zaliczała do pozycji krótkoterminowych aktywa górnicze, które podlegały rozliczeniu w okresie do 12 miesięcy, licząc od dnia bilansowego. Po zmianie prezentacyjnej Grupa zalicza do pozycji krótkoterminowych aktywa górnicze, które podlegają realizacji w okresie do 12 miesięcy, licząc od momentu zakończenia gromadzenia nakładów.

Grupa zdecydowała o dokonaniu zmiany prezentacji aktywów górniczych, ponieważ w ocenie Zarządu Spółki zmiana ta przyczyni się do bardziej właściwego podziału aktywów Grupy z tytułu kosztów drążenia wyrobisk chodnikowych i kosztów zbrojenia ścian w zakładach górniczych na część długo- i krótkoterminową.

Wpływ zmian polityki rachunkowości, efekt ostatecznego rozliczenia nabycia GZE S.A. oraz wpływ zmian prezentacyjnych na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 1 stycznia 2011 roku przedstawiony został w poniższych tabelach:

	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane zatwierdzone*)	Zmiana prezentacyjna nadwyżki FLZG nad zdyskontowanymi szacowanymi kosztami likwidacji oraz podziału aktywów górniczych na część długo- i krótkoterminową	Zmiana polityki rachunkowości wynikająca z wcześniejszego zastosowania zmienionego MSR 19	Zmiana wynikająca z ostatecznego rozliczenia nabycia GZE	**Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)**
Aktywa trwałe	**23 248 498**	**48 574**	**663**	**119 042**	**23 416 777**
Rzeczowe aktywa trwałe	21 911 047	–	–	564 600	**22 475 647**
Aktywa niematerialne	988 950	–	–	(428 606)	**560 344**
Pozostałe aktywa finansowe	197 470	–	–	(4 403)	**193 067**
Pozostałe aktywa niefinansowe	96 349	48 574	–	–	**144 923**
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31 965	–	663	(12 549)	**20 079**
Aktywa obrotowe	**5 156 082**	**(54 814)**	–	–	**5 101 268**
Pozostałe aktywa niefinansowe	289 034	(54 814)	–	–	**234 220**
SUMA AKTYWÓW	**28 413 531**	**(6 240)**	**663**	**119 042**	**28 526 996**
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	**15 677 721**	–	**(45 382)**	**(18)**	**15 632 321**
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	(497 995)	–	(45 382)	(18)	**(543 395)**
Udziały niekontrolujące	**461 347**	–	**(6 570)**	**120**	**454 897**
Zobowiązania długoterminowe	**7 431 923**	**(6 240)**	**52 615**	**118 783**	**7 597 081**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	1 135 400	–	64 188	3 787	**1 203 375**
Pozostałe rezerwy	67 440	(6 240)	–	–	**61 200**
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 270 390	–	(11 573)	114 996	**1 373 813**
Zobowiązania krótkoterminowe	**4 842 540**	–	–	**157**	**4 842 697**
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	644 910	–	–	157	**645 067**
SUMA PASYWÓW	**28 413 531**	**(6 240)**	**663**	**119 042**	**28 526 996**

	Stan na 1 stycznia 2011 (*dane przekształcone zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2011*)	Zmiana prezentacyjna nadwyżki FLZG nad zdyskontowanymi szacowanymi kosztami likwidacji oraz podziału aktywów górniczych na część długo- i krótkoterminową	Zmiana polityki rachunkowości wynikająca z wcześniejszego zastosowania zmienionego MSR 19	**Stan na 1 stycznia 2011 (*dane przekształcone*)**
Aktywa trwałe	**18 334 911**	**58 219**	**1 257**	**18 394 387**
Pozostałe aktywa niefinansowe	123 613	58 219	–	**181 832**
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	161 806	–	1 257	**163 063**
Aktywa obrotowe	**5 090 976**	**(62 797)**	–	**5 028 179**
Pozostałe aktywa niefinansowe	208 158	(62 797)	–	**145 361**
SUMA AKTYWÓW	**23 430 284**	**(4 578)**	**1 257**	**23 426 963**
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	**14 704 825**	–	**(98 668)**	**14 606 157**
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	(1 542 937)	–	(98 668)	**(1 641 605)**
Udziały niekontrolujące	**507 246**	–	**(10 967)**	**496 279**
Zobowiązania długoterminowe	**4 070 063**	**(4 578)**	**110 892**	**4 176 377**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	1 023 589	–	135 352	**1 158 941**
Pozostałe rezerwy	35 439	(4 578)	–	**30 861**
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 215 615	–	(24 460)	**1 191 155**
SUMA PASYWÓW	**23 430 284**	**(4 578)**	**1 257**	**23 426 963**

Wpływ zmian polityki rachunkowości oraz efekt ostatecznego rozliczenia nabycia GZE S.A. na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku przedstawiony został w poniższej tabeli:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane zatwierdzone*)	Zmiana polityki rachunkowości wynikająca z wcześniejszego zastosowania zmienionego MSR 19	Zmiana wynikająca z ostatecznego rozliczenia nabycia GZE	**Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)**
Przychody ze sprzedaży	**20 755 222**	–	–	**20 755 222**
Koszt własny sprzedaży	(18 184 818)	10 464	–	(18 174 354)
Zysk brutto ze sprzedaży	**2 570 404**	**10 464**	–	**2 580 868**
Pozostałe przychody operacyjne	106 162	(6 716)	–	99 446
Koszty sprzedaży	(283 684)	302	–	(283 382)
Koszty ogólnego zarządu	(664 350)	380	–	(663 970)
Pozostałe koszty operacyjne	(117 043)	29 585	–	(87 458)
Zysk operacyjny	**1 611 489**	**34 015**	–	**1 645 504**
Zysk brutto	**1 565 936**	**34 015**	–	**1 599 951**
Podatek dochodowy	(326 576)	(6 423)	(18)	(333 017)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	**1 239 360**	**27 592**	**(18)**	**1 266 934**
Zysk netto za rok obrotowy	**1 239 360**	**27 592**	**(18)**	**1 266 934**
Pozostałe całkowite dochody:				
Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	–	37 149	–	37 149
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	358	–	–	358
Podatek dochodowy odnoszący się do elementów pozostałych całkowitych dochodów	–	(7 058)	–	(7 058)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku	**358**	**30 091**	–	**30 449**
Całkowite dochody za rok obrotowy	**1 239 718**	**57 683**	**(18)**	**1 297 383**
Zysk przypadający:				
Akcjonariuszom jednostki dominującej	1 220 011	25 123	(18)	1 245 116
Udziałom niekontrolującym	19 349	2 469	–	21 818
Całkowity dochód przypadający:				
Akcjonariuszom jednostki dominującej	1 220 369	53 286	(18)	1 273 637
Udziałom niekontrolującym	19 349	4 397	–	23 746
Zysk na jedną akcję (w złotych):				
– podstawowy i rozwodniony z zysku za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,70	0,01	–	0,71
– podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za okres przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,70	0,01	–	0,71

9. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

9.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostek zależnych sporządzone przez poszczególne jednostki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku oraz dnia 31 grudnia 2011 roku, a w przypadku jednostek zależnych przejętych w trakcie roku 2011 (nota 29) za okres od dnia objęcia kontroli przez jednostkę dominującą do dnia 31 grudnia 2011 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość kierowania polityką finansową i operacyjną danej jednostki bez zaangażowania kapitałowego.

9.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka) oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2012	31 grudnia 2011
USD	3,0996	3,4174
EUR	4,0882	4,4168
CZK	0,1630	0,1711

9.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych, a nie stanowiące nieruchomości inwestycyjnych, oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez jednostkę można wycenić w wiarygodny sposób.

Jako składnik rzeczowych aktywów trwałych Grupa ujmuje grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie

koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitalnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Grupa ujmuje jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący, jeżeli ich okres użytkowania wynosi więcej niż 1 rok.

Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem wykazuje się jako zapasy i ujmuje w zysku lub stracie w momencie ich wykorzystania, za wyjątkiem kosztów wymiany części w ramach remontu kapitalnego danego składnika aktywów trwałych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący – ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych – amortyzuje się przez okres użytkowania środka trwałego, którego dotyczą (tj. od dnia zakupu danej części do dnia zakończenia użytkowania środka trwałego).

Średnie pozostałe okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	16 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	12 lat
Środki transportu	5 lat
Inne środki trwałe	3 lata

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna środków trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków. Odpis amortyzacyjny ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów trwałych.

Grupa nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych gruntów oraz prawa wieczystego użytkowania gruntu.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. Elementem wartości środków trwałych w budowie są także koszty finansowe podlegające kapitalizacji. Kwestię ich kapitalizacji opisano szerzej w nocie 9.7.

9.4. Aktywa niematerialne

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym przeznaczone na własne potrzeby – w celu umorzenia, w przypadku gdy intencją jednostki jest wypełnienie obowiązku umorzenia za lata kolejne (w przypadku gdy intencją jednostki jest wypełnienie obowiązku umorzenia za rok bieżący, świadectwa pochodzenia energii klasyfikowane są jako krótkoterminowe aktywa niematerialne w aktywach obrotowych – szerzej opisane w nocie 9.14).
- prawa do emisji gazów cieplarnianych nabyte w celu umorzenia, w przypadku gdy w momencie zakupu intencją jednostki jest wypełnienie obowiązku umorzenia za lata kolejne (w przypadku gdy prawa do emisji gazów cieplarnianych nabywane są z zamiarem spełnienia obowiązku za rok bieżący prawa do emisji gazów cieplarnianych klasyfikowane są jako krótkoterminowe aktywa niematerialne w aktywach obrotowych – szerzej opisane w nocie 9.14),

- nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby własne, w szczególności:
  - autorskie lub pokrewne prawa majątkowe, koncesje, licencje (w tym dotyczące programów komputerowych),
  - prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, programy komputerowe,
  - know-how, tzn. wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej,
- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
- inne aktywa niematerialne rozpoznane na nabyciu w ramach połączenia jednostek gospodarczych.

Nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym desygnowane na własne potrzeby ujmowane odpowiednio w cenie nabycia lub wartości godziwej na datę otrzymania.

Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień są rozpoznawane w wartości nominalnej tzn. wartości zerowej. Zakupione dodatkowo uprawnienia do emisji wyceniane są w koszcie nabycia pomniejszonym o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień początkowego ujęcia składnik aktywów niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku bilansowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane prospektywnie poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości.

Za wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie aktywa niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w zysku lub stracie okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione. Aktywa niematerialne powstałe w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika aktywów niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika aktywów niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika aktywów niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik aktywów niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika aktywów niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi aktywów niematerialnych.

Dla poszczególnych grup aktywów niematerialnych przyjęto następujące średnie pozostałe okresy użytkowania:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Patenty i licencje	3 lata
Koszty zakończonych prac rozwojowych	2 lata
Inne (w tym oprogramowanie)	7 lat

9.5. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
  - przekazanej zapłaty oraz
  - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej,
- nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU"), które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy CGU, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie TAURON, na którym Wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny Grupy TAURON przed agregacją do celów sprawozdawczych określony na podstawie MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Test polega na porównaniu wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana wartość firmy z jego wartością bilansową.

9.6. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych i aktywów niematerialnych (dostosowywanych składników aktywów). Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych powstających w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek. Grupa TAURON kapitalizuje także efektywną część zabezpieczenia dla kontraktów spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń i zawieranych w zawiązku z budową środków trwałych lub aktywów niematerialnych.

Dostosowywany składnik aktywów to taki składnik aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. Za znaczny okres czasu przyjmuje się okres 12 miesięcy.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów to koszty, których można by uniknąć gdyby jednostka nie ponosiła wydatków związanych z nabyciem, budową lub dostosowywaniem składnika aktywów.

Mogą to być:

– koszty związane z finansowaniem zaciągniętym w celu nabycia, budowy konkretnego zadania inwestycyjnego (kredyty inwestycyjne, celowe) – finansowanie specyficzne,

– koszty związane z finansowaniem bez określonego celu, ale przeznaczone na sfinansowanie dostosowywanego składnika aktywów (finansowanie inne niż kredyty inwestycyjne) – finansowanie ogólne.

Finansowanie zewnętrzne inne niż finansowanie specyficzne uznawane jest do celów kalkulacji kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji za finansowanie ogólne, w stopniu w jakim można by uniknąć ponoszenia kosztów finansowania zewnętrznego, gdyby środki pieniężne zostały wykorzystane do spłaty zobowiązań wynikających z finansowania zewnętrznego.

Po zakończeniu dostosowywania składnika aktywów finansowanego przez finansowanie specyficzne finansowanie specyficzne jak i związane z nim koszty finansowania nie są brane pod uwagę przy określaniu kosztów finansowania podlegających kapitalizacji.

Kwotę kosztów ogólnego finansowania zewnętrznego podlegającą aktywowaniu określa się poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na dostosowywane składniki aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną stopę wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania w danym okresie, ale innych niż finansowanie specyficzne.

Zakończenie kapitalizacji ma miejsce, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania danego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania zostały zakończone. Przerwy w kontynuacji realizacji projektu inwestycyjnego wynikające z charakterystyki prowadzonych działań nie powodują przerwania aktywacji kosztów związanych z obsługą finansowania zewnętrznego. W przypadku zawieszenia prac inwestycyjnych z jakiegokolwiek innego powodu, koszty finansowania zewnętrznego nie powinny być aktywowane od momentu przerwania realizacji działań inwestycyjnych do momentu ich ponownego podjęcia.

9.8. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach, gdzie Grupa sprawuje współkontrolę są ujmowane metodą praw własności. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Ocena inwestycji w spółki współzależne pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

9.9. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa dostępne do sprzedaży.

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

Grupa nie posiada aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- Jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
  - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
  - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
  - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń i umów gwarancji finansowych,
- Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli spełnione są kryteria określone w MSR 39.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych). W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, za wyjątkiem:

- strat z tytułu utraty wartości,
- zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych,
- odsetek wyliczonych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych w portfelu aktywów dostępnych do sprzedaży są rozpoznawane w zysku lub stracie w momencie, kiedy prawo jednostki do otrzymania płatności jest ustalone.

9.10. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w wyniku okresu.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu

utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

9.11. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim *kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych typu IRS (interest rate swap)*.

Grupa zawiera również transakcje terminowe typu forward i futures na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń i energii. Transakcje zawierane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb Grupy są wyłączone z zakresu MSR 39. Transakcje zawierane i utrzymywane w celach spekulacyjnych spełniają definicję instrumentu finansowego i zgodnie z MSR 39 podlegają wycenie na dzień bilansowy.

Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej z instytucji finansowych. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana w oparciu o wyliczenia pochodzące z modelu matematycznego bazującego na bieżących wartościach kontraktów FRA oraz kwotowaniach IRS publikowanych na stronach Reutersa lub na podstawie wyceny otrzymanej z niezależnych instytucji finansowych.

9.12. Rachunkowość zabezpieczeń

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych, Grupa korzysta z finansowych instrumentów pochodnych typu swap procentowych (Interest Rate Swap). Transakcje te są objęte rachunkowością zabezpieczeń, w ramach której stosuje się instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych związane z wyemitowanymi obligacjami.

Rachunkowość przepływów pieniężnych polega na zabezpieczeniu ekspozycji narażonej na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych, która jest związana z danym ryzykiem powiązanym z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną przyszłą prognozowaną transakcją i która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w następujący sposób:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach oraz
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

W przypadku zabezpieczania przepływów pieniężnych postępuje się w następujący sposób:

- oddzielny składnik kapitału własnego związany z zabezpieczaną pozycją koryguje się do niższej spośród następujących kwot (w wartościach bezwzględnych):
  - skumulowane od momentu ustanowienia zabezpieczenia zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym oraz
  - skumulowane od momentu ustanowienia zabezpieczenia zmiany wartości godziwej (wartości bieżącej) oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanej pozycji;
- wszelkie pozostałe zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym lub wyznaczonym jego składniku (niestanowiące efektywnego zabezpieczenia), ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu oraz
- w przypadku, gdy dokumentacja rachunkowości zabezpieczeń dla danego powiązania zabezpieczającego wyłącza z oceny efektywności określony składnik zysków lub strat, albo przepływów pieniężnych związanych z instrumentem zabezpieczającym, wtedy wyłączony składnik zysków lub strat ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu, jeśli nie jest klasyfikowany do kategorii dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych.

Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmuje się bezpośrednio jako zysk lub stratę bieżącego okresu w momencie, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę bieżącego okresu lub zalicza się do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania, gdy pozycja zabezpieczana powoduje powstanie aktywa lub zobowiązania niefinansowego.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Efektywność zabezpieczenia jest oceniania na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

9.13. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają one z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych są między innymi:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty opłat bieżących za wieczyste użytkowanie gruntów,
- podatek od nieruchomości,
- koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego, obejmujące w szczególności koszty zbrojenia ścian wydobywczych oraz koszty drążenia eksploatacyjnych wyrobisk chodnikowych nie zaliczanych do rzeczowych aktywów trwałych,
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych,
- prenumeraty,
- inne koszty dotyczące następnych okresów sprawozdawczych.

Do pozostałych aktywów niefinansowych zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego, które są prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

9.14. Krótkoterminowe aktywa niematerialne

Do krótkoterminowych aktywów niematerialnych Grupa zalicza nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji przeznaczone na własne potrzeby, nabyte z zamiarem umorzenia w związku ze sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom finalnym w roku bieżącym. W przypadku gdy spółka ma zamiar umorzyć świadectwa pochodzenia energii w celu spełnienia obowiązku lat kolejnych, klasyfikuje je jako aktywa niematerialne w aktywach trwałych (nota 9.4).

Nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii oraz świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji lub źródłach zasilanych gazem ziemnym desygnowane na własne potrzeby ujmowane są jako składniki krótkoterminowych aktywów niematerialnych odpowiednio w cenie nabycia lub wartości godziwej na datę otrzymania.

Do krótkoterminowych aktywów niematerialnych Grupa zalicza również prawa do emisji gazów cieplarnianych w przypadku, gdy są one nabywane z zamiarem spełnienia obowiązku wynikającego z emisji gazów cieplarnianych za rok bieżący. Jeżeli spółka nabywa prawa do emisji gazów cieplarnianych w celu wypełnienia obowiązku umorzenia wynikającego z emisji w latach kolejnych, prawa do emisji gazów cieplarnianych prezentowane są jako aktywa niematerialne w aktywach trwałych (nota 9.4). Nabyte prawa do emisji gazów cieplarnianych ujmowane są w cenie nabycia.

9.15. Zapasy

Do zapasów zalicza się:

- aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w wartości zapasów. Wartość zapasów ustalana jest w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą „średniej ważonej”,
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
Towary	– w cenie nabycia ustalonej metodą „średniej ważonej”.

W ramach zapasów wykazuje się również prawa do emisji oraz świadectwa pochodzenia nabyte lub otrzymane z tytułu produkcji energii ze źródeł odnawialnych, gazowych oraz kogeneracji, które są przeznaczone do sprzedaży.

Świadectwa pochodzenia energii otrzymane nieodpłatnie z tytułu produkcji w źródłach odnawialnych, gazowych i kogeneracji wykazywane są według wartości godziwej z dnia, w którym ich przyznanie stało się pewne.

Stosowane do wyceny na dzień bilansowy ceny nabycia nie mogą być wyższe od ceny sprzedaży netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez cenę sprzedaży netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami ukończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

9.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, za wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Wycena należności związana z odwracaniem dyskonta w związku z upływem czasu jest ujmowana jako przychody finansowe.

9.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7, saldo środków pieniężnych prezentuje się w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

9.18. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym jednostki dominującej. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną.

9.19. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności Grupa utworzyła następujące tytuły rezerw:

- *rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia, nagrody jubileuszowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy*

  Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń:

  – odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,

  – nagród jubileuszowych – wypłacanych pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat,

  – deputatów węglowych – wydawanych w określonej ilości w naturze lub wypłacanych w formie ekwiwalentu pieniężnego,

  – ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,

  – odpraw pośmiertnych,

  – świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych po okresie zatrudnienia.

  Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

  Zgodnie ze zmienionym MSR 19 zyski i straty aktuarialne na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach. Zyski i straty aktuarialne dotyczące nagród jubileuszowych obciążają koszty okresu.

  Zgodnie z MSR 19.133 Grupa ujmuje rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie programu dobrowolnych odejść. Wycena świadczeń opiera się na przewidywanej liczbie pracowników, którzy przyjmą tą propozycję oraz oszacowanej wartości odprawy.

- *rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych*

  Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych ustalana jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta oraz salda tworzonego zgodnie z odrębnymi przepisami Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych. W odniesieniu do kopalń węgla kamiennego rezerwa ujmowana jest drugostronnie zgodnie z MSR 16 jako składnik wartości środków trwałych zakładu górniczego, a zmiany szacunków ujmowane są zgodnie z interpretacją KIMSF 1, tj. jako korekty salda rezerwy oraz skapitalizowanych przyszłych kosztów likwidacji zakładów górniczych.

- *rezerwa na koszty likwidacji szkód górniczych*

  Rezerwę ustala są na podstawie zgłoszonych i udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Grupie nie jest znana metoda, pozwalająca na dokonanie wiarygodnego szacunku szkód górniczych, które pojawić się mogą w przyszłości, jako skutek bieżącej działalności wydobywczej.

- *rezerwa na likwidację składników rzeczowych aktywów trwałych*

  Rezerwę ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w MSR 16 i MSR 37 oraz KIMSF 1.

- *rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii*

  Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych do umorzenia ujmuje się:

  – w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,

  – w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w wysokości opłaty zastępczej – zgodnie z zamiarem Grupy odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

  Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

- *rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów*

  Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na cały okres rozliczeniowy.

  Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych metodą zobowiązań netto w wysokości:

  – w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości posiadanych uprawnień, tzn. w wartości bilansowej dla uprawnień zakupionych, dla uprawnień otrzymanych w wartości zerowej,

  – w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości rynkowej uprawnień niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub ewentualnej kary – zgodnie z zamiarem Grupy odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

  Rezerwa na zobowiązania może zostać utworzona także w sytuacji, gdy nie występuje niedobór uprawnień do emisji w porównaniu z rzeczywistą emisją – w odniesieniu do jednostek poświadczonej redukcji emisji (CER), które zostały nabyte w wyniku transakcji

wymiany EUA na CER oraz jednostek redukcji emisji (ERU), które zostały nabyte w wyniku transakcji wymiany EUA lub CER na ERU. CER oraz ERU z wymiany przeznaczone są w pierwszej kolejności do umorzenia za bieżący okres.

- *Rezerwa na zobowiązania z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości pod obiektami energetycznymi*

  Spółki tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze, w kwocie prawdopodobnych kosztów odszkodowań z tego tytułu należnych właścicielom nieruchomości do dnia bilansowego. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów.

- *pozostałe rezerwy Grupa prezentuje w wiarygodnie oszacowanej, bieżącej wartości przyszłych zobowiązań.*

9.20. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w wyniku okresu z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty. Do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i zakupu środków trwałych, które wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości, a także instrumenty pochodne chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

9.22. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publiczno-prawnym (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżkę zobowiązań nad aktywami ZFŚS oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.23. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („Fundusz") tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

9.24. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku okresu.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością jednostki. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

9.25. Podatki

Podatkowa Grupa Kapitałowa

W dniu 28 listopada 2011 roku Naczelnik Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu wydał decyzję o rejestracji Podatkowej Grupy Kapitałowej na okres trzech lat podatkowych od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku.

TAURON Polska Energia S.A., jako Spółka Reprezentująca Podatkową Grupę Kapitałową, jest podmiotem odpowiedzialnym za wpłacanie miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych Podatkowej Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Kwotę udziału każdej ze spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową w miesięcznej zaliczce na podatek dochodowy od osób prawnych ustala się w oparciu o procentowy udział podstawy opodatkowania wskazanej przez daną spółkę w podstawie opodatkowania wykazanej przez Podatkową Grupę Kapitałową, bez uwzględnienia spółek wykazujących stratę podatkową. W przypadku, gdy ostateczna kwota należnego udziału danej spółki jest niższa od wstępnej kwoty przekazanej Spółce Reprezentującej przez tę spółkę, Spółka Reprezentująca zwraca tej spółce różnicę.

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczony nie rozliczaną z kapitałem własnym.

Podatek odroczony

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie,

w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w zysku lub stracie.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczony spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową są kompensowane ze względu na fakt, iż poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych, wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

9.26. Połączenia jednostek gospodarczych

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą Grupa rozlicza metodą łączenia udziałów. U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Zatem sprawozdanie przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były połączone ze sobą od dnia objęcia ich wspólną kontrolą.

Podmioty wniesione do Spółki w maju 2007 roku znajdowały się pod kontrolą Skarbu Państwa, co oznacza, że zarówno Spółka, jak i wnoszone podmioty były w momencie wniesienia pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełnia więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą, w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

Dla rozliczenia transakcji połączenia przedsięwzięć, innych niż połączenie jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą, Grupa stosuje metodę przejęcia, o której mowa w MSSF 3 *Połączenia przedsięwzięć*. W przypadku takich połączeń jedna z łączących się jednostek jest identyfikowana jako jednostka przejmująca. W dniu przejęcia jednostka przejmująca ujmuje, osobno od wartości firmy, możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa, przejęte zobowiązania oraz udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej. Jednostka przejmująca wycenia możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania w ich wartościach godziwych na dzień przejęcia.

Najistotniejszą transakcją połączenia przedsięwzięć rozliczoną przez Grupę metodą przejęcia była transakcja nabycia akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. od Vattenfall AB w dniu 13 grudnia 2011 roku.

9.27. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaż towarów, produktów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane towary, wyroby gotowe, materiały oraz pozostałe usługi dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy.

Najistotniejsze przychody Grupa uzyskuje ze sprzedaży energii elektrycznej i energii cieplnej, ze sprzedaży węgla oraz z handlu prawami majątkowymi pochodzenia energii i prawami do emisji gazów cieplarnianych.

Do przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej zalicza się również wartość rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. Na każdy moment ujmowania przychodu Grupa określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwot otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu rekompensat.

Przychody ze sprzedaży usług

W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje przede wszystkim przychody związane z działalnością dystrybucyjną oraz rozliczenia opłaty przyłączeniowej.

Przychody z tytułu nielegalnego pobrania energii z sieci energetycznej (elektrycznej lub cieplnej) ujmowane są w ramach podstawowej działalności operacyjnej Grupy.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana w zysk lub stratę przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

9.28. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz należności,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane jako zysk lub strata).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

9.29. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

9.30. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- koszty odsetek dla wyceny świadczeń pracowniczych zgodnie z MSR 19,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny pozycji niepieniężnych zakwalifikowanych do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Jednostki kompensują przychody i koszty z tytułu różnic kursowych, jeżeli wynikają one z podobnych transakcji.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.31. Wynik netto na akcję

Wynik netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie wyniku netto za dany okres, który przypada na zwykłych akcjonariuszy, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

9.32. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

10. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Zgodnie z MSR 36 Grupa przeprowadziła testy z tytułu utraty wartości dla segmentów operacyjnych zawierających wartość firmy oraz testy z tytułu utraty wartości aktywów trwałych i aktywów niematerialnych. Przeprowadzone testy wymagały oszacowania wartości użytkowej segmentów w oparciu o przyszłe przepływy pieniężne generowane przez te segmenty, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowej zostały skorygowane do wartości bieżącej. W wyniku przeprowadzonych testów Grupa nie utworzyła odpisów. Założenia oraz istotne informacje dotyczące przeprowadzonych testów zamieszczono w notach 14 oraz 15 dodatkowych not objaśniających.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Kapitalizowane remonty generalne są amortyzowane w okresach pozostałych do przewidywanego rozpoczęcia kolejnego remontu generalnego danego urządzenia. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Przeprowadzona w 2012 roku weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych i aktywów niematerialnych wpłynęła na koszty amortyzacji 2012 roku w następujący sposób:

- zwiększenie kosztów amortyzacji w segmencie Wydobycie o kwotę około 4 130 tysięcy złotych,
- zwiększenie kosztów amortyzacji w segmencie Wytwarzanie o kwotę około 13 206 tysięcy złotych,
- zmniejszenie kosztów amortyzacji w segmencie Odnawialne źródła energii o kwotę około 1 063 tysiące złotych.

Weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności w pozostałych segmentach nie miała istotnego wpływu na koszty amortyzacji w 2012 roku.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym spółki Grupy należące do segmentu sprzedaży dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży na każdy dzień bilansowy, za okres nie objęty odczytem.

Doszacowanie przychodów energii elektrycznej na dzień 31 grudnia 2012 roku uwzględniające także doszacowanie niezbilansowania energii elektrycznej pomniejszyło wykazane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przychody ze sprzedaży o 24 383 tysiące złotych.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych

Grupa otrzymuje rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. W celu oszacowania wartości przychodu przynależnego do danego okresu Grupa dokonuje szacunków celem określenia wskaźnika szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych), korekt rocznych oraz przewidywanej korekty końcowej. Kwestia rekompensat z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych została szerzej opisana w nocie 37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Ponadto rozpoznane zostały rezerwy na świadczenia wynikające z wprowadzonych w Grupie programów dobrowolnych odejść. Szerszy opis powyższych rezerw zostały przedstawione w nocie 31.

Główne założenia przyjęte przez aktuariusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2012	**31 grudnia 2011**
Stopa dyskontowa (%)	4,00%	5,75%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,52%	2,52%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	1,09% – 5,86%	0,40% – 5,15%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,52% – 2,92%	2,52% – 3,03%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	3,52%	3,48%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	4,00%	3,60% – 5,00%
Pozostały średni okres zatrudnienia	10,52 – 13,95	9,41 – 14,50

Na dzień 31 grudnia 2012 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny na zmianę stopy dyskonta finansowego w przedziale -0,5 p.p./+0,5 p.p.:

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa rezerwy przy stopie dyskonta 4%	Analizowana wartość bilansowa – 96%	Wartość rezerwy przy stopie dyskonta 3,5%	Wartość rezerwy przy stopie dyskonta 4,5%
Świadczenia po okresie zatrudnienia, w tym:	**1 048 436**	**1 014 618**	**1 092 580**	**947 613**
Odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne	260 356	247 200	262 369	233 382
Taryfa/Deputat węglowy	652 314	634 418	684 694	590 046
ZFŚS	135 766	133 000	145 517	124 185
Nagrody jubileuszowe	**579 547**	**544 178**	**567 593**	**522 340**
Razem:	**1 627 983**	**1 558 796**	**1 660 173**	**1 469 953**
Zmiana w stosunku do analizowanej wartości bilansowej			**101 377**	**(88 843)**

Analizą wrażliwości objęto wartość bilansową rezerw na świadczenia pracownicze w kwocie 1 558 796 tysięcy złotych, co stanowi 96% wartości bilansowej rezerwy na świadczenia pracownicze ogółem. Nie objęto analizą wrażliwości wyników wyceny spółek z Grupy (4% salda rezerwy), dla których wyceny nie przeprowadzał aktuariusz grupowy.

Obniżenie stopy dyskontowej o 0,5 punktu procentowego spowodowałoby wzrost analizowanej rezerwy na świadczenia pracownicze z poziomu 1 558 796 tysięcy złotych do poziomu 1 660 173 tysiące złotych, tj. o 101 377 tysięcy złotych. Natomiast wzrost stopy dyskontowej o 0,5 punktu procentowego i zastosowanie stopy 4,50% spowodowałby spadek rezerwy do poziomu 1 469 953 tysiące złotych, tj. o 88 843 tysiące złotych.

Wycena rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych oraz środków trwałych

Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do zakładów górniczych wchodzących w skład Grupy na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz analizy technologiczno-ekonomiczne. Ponadto rezerwy na koszty likwidacji środków trwałych tworzone są w przypadku wystąpienia takiego obowiązku lub podjęcia takiego zobowiązania przez Grupę.

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych oraz środków trwałych została opisana w nocie 32.2.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

W oparciu o sporządzone prognozy dla Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK), przewidujące uzyskiwanie dochodów podatkowych w 2012 roku i w latach następnych uznano, iż nie występuje ryzyko niezrealizowania aktywa z tytułu podatku odroczonego rozpoznanego w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wycena IRS i forwardów walutowych

Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap.

Wartość godziwa transakcji terminowych na stopę procentową ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a cena transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o zerokuponową krzywą stóp procentowych.

Ustalona w opisany powyżej sposób wartość godziwa instrumentów pochodnych zabezpieczających i objętych rachunkowością zabezpieczeń oraz instrumentów pochodnych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy została przedstawiona w nocie 40.

Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 40.1.

Odpisy aktualizujące wartość praw majątkowych pochodzenia energii wykazanych w zapasach

Na dzień bilansowy zapasy zostały wycenione do poziomu ich wartości netto możliwej do uzyskania. Spadek cen rynkowych praw majątkowych świadectw pochodzenia ujmowanych przez Grupę w zapasach spowodował konieczność dokonania na dzień bilansowy odpisów aktualizujących wartość tych aktywów.

Grupa przeszacowała posiadany zapas praw majątkowych pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych w ilości 787 728 sztuk, co spowodowało utworzenie odpisów aktualizujących w kwocie 86 689 tysięcy złotych. Cena przyjęta do wyceny została ustalona w oparciu o notowania na giełdzie wykazującej dużą płynność. W ocenie Spółki, przyjęta cena jest w sytuacji dużych wahań cen praw majątkowych pochodzenia energii najlepszym szacunkiem możliwej do uzyskania ceny ich sprzedaży.

Ponadto Grupa utworzyła odpis aktualizujący w kwocie 3 249 tysięcy złotych na zapas praw majątkowych pochodzenia energii z pozostałych źródeł kogeneracyjnych oraz odpis na posiadany zapas praw majątkowych ze świadectw pochodzenia z kogeneracji gazowej w kwocie 205 tysięcy złotych.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Szczegółowe informacje dotyczące odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności zaprezentowano w nocie 41.4.5.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

11. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Od 1 stycznia 2012 roku wprowadzono zmiany w prezentacji segmentów, polegające na wyodrębnieniu dwóch nowych segmentów operacyjnych: Segmentu Ciepło i Segmentu Obsługa klienta oraz na dokonaniu zmian w przypisaniu spółek do poszczególnych segmentów operacyjnych. Zmiany wynikały głównie z przeprowadzonych w 2011 roku procesów połączeniowych, zmian firm spółek i nabycia spółek z Grupy GZE. Wyodrębnienie nowych segmentów jest konsekwencją zmian reorganizacyjnych w Grupie i monitorowania przez Zarząd Spółki wyników odrębnie na poziomie Segmentu Ciepła i Segmentu Obsługi klienta. Dokonano następującej zmiany przypisania spółek do poszczególnych segmentów:

- Elektrociepłownia Tychy S.A. oraz Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o., które połączyły się w drugim kwartale 2012 roku z TAURON Ciepło S.A., należały do Segmentu Wytwarzanie, natomiast działalność TAURON Ciepło S.A. stanowiła pozostałą działalność Grupy. Obecnie TAURON Ciepło S.A. przypisana jest do Segmentu Ciepło;
- TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. przypisana była do Segmentu Sprzedaż, natomiast działalność TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o. stanowiła pozostałą działalność Grupy. Obecnie powyższe spółki tworzą Segment Obsługa klienta;
- Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. przypisana była do Segmentu Sprzedaż, obecnie stanowi pozostałą działalność Grupy.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A., ujmowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, była prezentowana w Segmencie Wytwarzanie, obecnie jest prezentowana w Segmencie Ciepło.

Dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku zostały odpowiednio przekształcone.

Podział sprawozdawczości Grupy w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku oraz w okresie porównywalnym oparty był na następujących segmentach operacyjnych:

- Segment Wydobycie, który obejmuje wydobycie węgla kamiennego. W Segmencie Wydobycie w ramach Grupy TAURON działa Południowy Koncern Węglowy S.A.,
- Segment Wytwarzanie, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa wykorzystywane przez Segment Wytwarzanie to węgiel kamienny, biomasa, gaz koksowniczy i wielkopiecowy. W Segmencie Wytwarzanie w ramach Grupy TAURON działa TAURON Wytwarzanie S.A. Ponadto w tym segmencie prezentowana jest inwestycja w nowoutworzoną Elektrownię Blachownia Nowa Sp. z o.o., która ujmowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności,
- Segment Odnawialne Źródła Energii, który obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych, z wyłączeniem wytwarzania energii przy współspalaniu biomasy, które ze względu na specyfikę wytwarzania zostało umiejscowione w Segmencie

Wytwarzanie. W Segmencie Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Grupy TAURON działają TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., BELS INVESTMENT Sp. z o.o., MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o.;

- Segment Sprzedaż obejmuje handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót uprawnieniami do emisji i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej. W tym segmencie w ramach Grupy TAURON działają TAURON Polska Energia S.A., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.;
- Segment Dystrybucja, w ramach którego działa TAURON Dystrybucja S.A. oraz TAURON Serwis GZE Sp. z o.o.;
- Segment Ciepło, który obejmuje dystrybucję i sprzedaż ciepła, w ramach którego działa TAURON Ciepło S.A. Ponadto w segmencie jest prezentowana inwestycja w Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A., która jest ujmowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności;
- Segment Obsługa klienta, który obejmuje głównie obsługę klienta wewnętrznego w zakresie obsługi procesu sprzedaży oraz w zakresie obsługi finansowo-księgowej wybranych spółek Grupy. W ramach tego segmentu działają spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. oraz TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o.

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności, Grupa TAURON prowadzi również działalność w obszarze wydobycia kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.). Jako pozostała działalność Grupy traktowana jest również działalność spółki Polska Energia Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej po wyeliminowaniu kosztów wynikających z transakcji wewnątrzgrupowych są prezentowane w kosztach nieprzypisanych. Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej ponoszone są na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do jednego segmentu operacyjnego.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych, za wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług i innych należności finansowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, które stanowią aktywa segmentu.

Zobowiązania segmentu nie zawierają podatku odroczonego, zobowiązania z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązań finansowych, za wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług, z tytułu nabycia środków trwałych i aktywów niematerialnych oraz zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, które stanowią zobowiązania segmentu.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest EBITDA oraz zysk lub strata na działalności operacyjnej. Jak wyjaśniono w zaprezentowanej tabeli w nocie 11.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zysk lub strata z działalności operacyjnej są mierzone w pewnym zakresie inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Przez EBITDA Grupa rozumie zysk/stratę z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem, przychodami i kosztami finansowymi powiększony o amortyzację.

Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Dodatkowo Grupa prezentuje obszary geograficzne swojej działalności, które nie stanowią segmentów operacyjnych.

11.1. Segmenty operacyjne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy za lata zakończone dnia 31 grudnia 2012 roku i dnia 31 grudnia 2011 roku.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2012	Wydobycie	Wytwarzanie	Odnawialne źródła energii	Dystrybucja	Sprzedaż	Ciepło	Obsługa klienta	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody												
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	639 412	5 094 767	20 062	2 160 146	15 604 929	964 622	20 985	236 334	–	**24 741 257**	–	**24 741 257**
Sprzedaż między segmentami	838 423	710 290	186 519	3 905 624	2 924 917	15 425	317 659	249 954	–	**9 148 811**	(9 148 811)	–
Przychody segmentu ogółem	**1 477 835**	**5 805 057**	**206 581**	**6 065 770**	**18 529 846**	**980 047**	**338 644**	**486 288**	–	**33 890 068**	**(9 148 811)**	**24 741 257**
Zysk/(strata) segmentu	**174 945**	**293 460**	**103 879**	**1 065 660**	**452 113**	**148 634**	**12 008**	**34 048**	**(31 138)**	**2 253 609**	–	**2 253 609**
Koszty nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	–	(100 208)	**(100 208)**	–	**(100 208)**
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	**174 945**	**293 460**	**103 879**	**1 065 660**	**452 113**	**148 634**	**12 008**	**34 048**	**(131 346)**	**2 153 401**	–	**2 153 401**
Udział w zysku/(stracie) wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	–	(186)	–	–	–	(1 548)	–	–	–	**(1 734)**	–	**(1 734)**
Przychody/(koszty) finansowe netto	–	–	–	–	–	–	–	–	(215 818)	**(215 818)**	–	**(215 818)**
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	**174 945**	**293 274**	**103 879**	**1 065 660**	**452 113**	**147 086**	**12 008**	**34 048**	**(347 164)**	**1 935 849**	–	**1 935 849**
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	–	–	–	(394 550)	**(394 550)**	–	**(394 550)**
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	**174 945**	**293 274**	**103 879**	**1 065 660**	**452 113**	**147 086**	**12 008**	**34 048**	**(741 714)**	**1 541 299**	–	**1 541 299**
EBITDA	**287 431**	**832 744**	**143 450**	**1 944 168**	**478 342**	**217 630**	**25 131**	**42 347**	**(131 346)**	**3 839 897**	–	**3 839 897**
Aktywa i zobowiązania												
Aktywa segmentu	1 214 157	9 723 736	1 573 092	12 871 268	3 774 164	1 504 107	56 607	177 510	–	**30 894 641**	–	**30 894 641**
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	–	32 390	–	–	–	19 596	–	–	–	**51 986**	–	**51 986**
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	–	327 050	**327 050**	–	**327 050**
Aktywa ogółem	**1 214 157**	**9 756 126**	**1 573 092**	**12 871 268**	**3 774 164**	**1 523 703**	**56 607**	**177 510**	**327 050**	**31 273 677**	–	**31 273 677**
Zobowiązania segmentu	604 152	1 252 124	361 929	2 474 184	2 123 835	276 006	107 120	42 383	–	**7 241 733**	–	**7 241 733**
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	–	7 303 711	**7 303 711**	–	**7 303 711**
Zobowiązania ogółem	**604 152**	**1 252 124**	**361 929**	**2 474 184**	**2 123 835**	**276 006**	**107 120**	**42 383**	**7 303 711**	**14 545 444**	–	**14 545 444**
Pozostałe informacje dotyczące segmentu												
Nakłady inwestycyjne*	167 268	857 153	340 396	1 785 779	62 003	221 763	21 554	15 588	–	**3 471 504**	–	**3 471 504**
Amortyzacja	(112 486)	(539 284)	(39 571)	(878 508)	(26 229)	(68 996)	(13 123)	(8 299)	–	**(1 686 496)**	–	**(1 686 496)**

** Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych.*

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku (*dane przekształcone*)	Wydobycie	Wytwarzanie	Odnawialne źródła energii	Dystrybucja	Sprzedaż	Ciepło	Obsługa klienta	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane	Razem	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody												
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	533 548	5 319 194	2 438	1 465 151	12 256 150	902 044	35 819	240 878	–	**20 755 222**	–	**20 755 222**
Sprzedaż między segmentami	637 665	631 270	178 236	3 203 086	1 301 757	48 125	189 442	241 525	–	**6 431 106**	(6 431 106)	–
Przychody segmentu ogółem	**1 171 213**	**5 950 464**	**180 674**	**4 668 237**	**13 557 907**	**950 169**	**225 261**	**482 403**	–	**27 186 328**	**(6 431 106)**	**20 755 222**
Zysk/(strata) segmentu	**11 200**	**512 959**	**100 622**	**637 080**	**263 543**	**160 631**	**10 030**	**29 126**	**(4 720)**	**1 720 471**	–	**1 720 471**
Koszty nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	–	(74 967)	**(74 967)**	–	**(74 967)**
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i przychodami (kosztami) finansowymi	**11 200**	**512 959**	**100 622**	**637 080**	**263 543**	**160 631**	**10 030**	**29 126**	**(79 687)**	**1 645 504**	–	**1 645 504**
Udział w zysku/(stracie) wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	–	–	–	–	–	(1 046)	–	–	–	**(1 046)**	–	**(1 046)**
Przychody/(koszty) finansowe netto	–	–	–	–	–	–	–	–	(44 507)	**(44 507)**	–	**(44 507)**
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	**11 200**	**512 959**	**100 622**	**637 080**	**263 543**	**159 585**	**10 030**	**29 126**	**(124 194)**	**1 599 951**	–	**1 599 951**
Podatek dochodowy	–	–	–	–	–	–	–	–	(333 017)	**(333 017)**	–	**(333 017)**
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	**11 200**	**512 959**	**100 622**	**637 080**	**263 543**	**159 585**	**10 030**	**29 126**	**(457 211)**	**1 266 934**	–	**1 266 934**
EBITDA	**111 040**	**1 047 145**	**126 036**	**1 302 691**	**270 927**	**229 030**	**12 704**	**37 165**	**(79 687)**	**3 057 051**	–	**3 057 051**
Aktywa i zobowiązania												
Aktywa segmentu	1 137 294	9 692 185	967 960	12 070 339	2 670 206	1 351 415	67 078	172 161	–	**28 128 638**	–	**28 128 638**
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	–	–	–	–	–	22 717	–	–	–	**22 717**	–	**22 717**
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	–	375 641	**375 641**	–	**375 641**
Aktywa ogółem	**1 137 294**	**9 692 185**	**967 960**	**12 070 339**	**2 670 206**	**1 374 132**	**67 078**	**172 161**	**375 641**	**28 526 996**	–	**28 526 996**
Zobowiązania segmentu	494 853	1 515 448	47 253	2 241 088	1 627 154	251 875	81 848	32 257	–	**6 291 776**	–	**6 291 776**
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	–	–	–	–	6 148 002	**6 148 002**	–	**6 148 002**
Zobowiązania ogółem	**494 853**	**1 515 448**	**47 253**	**2 241 088**	**1 627 154**	**251 875**	**81 848**	**32 257**	**6 148 002**	**12 439 778**	–	**12 439 778**
Pozostałe informacje dotyczące segmentu												
Nakłady inwestycyjne*	177 617	828 524	44 030	1 284 707	20 190	129 677	14 083	4 895	–	**2 503 723**	–	**2 503 723**
Amortyzacja	(99 840)	(534 186)	(25 414)	(665 611)	(7 384)	(68 399)	(2 674)	(8 039)	–	**(1 411 547)**	–	**(1 411 547)**

** Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych.*

11.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Grupy w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku wynosiła odpowiednio 757 716 tysięcy złotych oraz 665 279 tysięcy złotych.

12. Przychody i koszty

Dane za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku zawierają także przychody i koszty spółek nabytych w wyniku transakcji zakupu Grupy GZE S.A., których konsolidacja ma miejsce od dnia nabycia, tj. od dnia 13 grudnia 2011 roku.

12.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	**18 507 421**	**15 888 724**
Energia elektryczna	15 881 619	13 553 113
Energia cieplna	632 152	594 071
Prawa majątkowe pochodzenia energii	223 797	249 226
Prawa do emisji gazów cieplarnianych	249 303	258 032
Rekompensata z tytułu rozwiązania KDT	567 012	414 795
Węgiel	603 249	501 581
Dmuch wielkopiecowy	146 327	149 711
Powietrze sprężone	75 155	70 406
Produkty przemiałowni	36 390	27 899
Pozostałe towary, produkty i materiały	92 417	69 890
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	**6 186 627**	**4 825 806**
Usługi dystrybucyjne i handlowe	5 762 585	4 473 534
Opłaty za przyłączanie odbiorców	178 033	148 140
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	100 599	76 240
Opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej	14 808	10 451
Pozostałe usługi	130 602	117 441
Pozostałe przychody	**47 209**	**40 692**
Razem przychody ze sprzedaży	**24 741 257**	**20 755 222**

12.2. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Otrzymane lub należne kary, grzywny, odszkodowania	35 640	30 840
Rozwiązanie rezerw bilansowych	29 677	26 894
Dotacje oraz przychody stanowiące równowartość odpisów amortyzacyjnych od dotacji do lub nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych	16 236	11 097
Rozwiązanie pozostałych odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	10 912	3 692
Nadwyżki inwentaryzacyjne	16	3 543
Zwrot, nadpłata podatków (innych niż podatek CIT)	138	3 515
Otrzymane lub należne zwroty kosztów sądowych, egzekucyjnych i procesowych	4 371	2 110
Przychody z otrzymanego nieodpłatnie gruntu oraz prawa wieczystego użytkowania gruntu	14	1 599
Wycena kredytów preferencyjnych	1 526	1 526
Sprzedaż/odzysk złomu	724	1 497
Przedawnione/umorzone zobowiązania	648	534
Pozostałe	18 999	12 599
Razem pozostałe przychody operacyjne	**118 901**	**99 446**

Pozostałe przychody operacyjne z tytułu rozwiązania rezerw bilansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku obejmują głównie rozwiązanie przez TAURON Dystrybucja S.A. części rezerwy na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi

w wysokości 12 777 tysięcy złotych oraz rozwiązanie przez TAURON Ciepło S.A. rezerwy na roszczenia sporne od IPW Polin Sp. z o.o. w wysokości 9 366 tysięcy złotych.

12.3. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Utworzenie rezerw bilansowych	(51 935)	(28 501)
Strata ze zbycia środków trwałych/aktywów niematerialnych	(14 763)	(15 387)
Koszty szkód elektrycznych i innych w majątku trwałym	(10 124)	(13 140)
Koszty działalności socjalnej	(4 647)	(7 876)
Koszty sądowe, egzekucyjne, procesowe	(7 015)	(5 270)
Kary, grzywny, odszkodowania	(4 038)	(2 388)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	(10 745)	(4 313)
Pracownicy oddelegowani	(3 508)	(3 757)
Darowizny	(4 181)	(2 296)
Składki na rzecz organizacji	(2 350)	(2 040)
Odpisanie zaniechanych inwestycji i produkcji oraz likwidowanych materiałów	(12 487)	(1 015)
Korekta podatku od nieruchomości za lata poprzednie	(1 116)	–
Pozostałe	(10 749)	(1 475)
Razem pozostałe koszty operacyjne	**(137 658)**	**(87 458)**

Pozostałe koszty operacyjne z tytułu utworzenia rezerw bilansowych obejmują głównie utworzenie rezerwy na bezumowne korzystanie z gruntów w wysokości:

- 22 558 tysięcy złotych przez TAURON Ciepło S.A.
- 20 510 tysięcy złotych przez TAURON Dystrybucja S.A.

12.4. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	**127 507**	**109 006**
Przychody odsetkowe	84 022	91 776
Przychody z tytułu dywidendy	8 367	8 203
Rozwiązanie odpisów aktualizujących aktywa finansowe	16 187	7 315
Zysk ze zbycia inwestycji	14 692	–
Przychody netto z tytułu zrealizowanych instrumentów pochodnych	4 234	–
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	5	1 712
Pozostałe przychody finansowe, w tym:	**3 799**	**6 761**
Rozwiązanie rezerw dotyczących odsetek	1 779	5 645
Odsetki od należności budżetowych	250	76
Inne	1 770	1 040
Razem przychody finansowe	**131 306**	**115 767**

12.5. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	**(261 254)**	**(85 983)**
Koszty odsetkowe	(233 512)	(63 933)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(19 271)	(7 710)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	(986)	(342)
Różnice kursowe	(413)	(5 168)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	(7 072)	(6 205)
Strata ze zbycia inwestycji	–	(2 625)
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	**(85 870)**	**(74 291)**
Odsetki od świadczeń pracowniczych	(74 291)	(68 348)
Odsetki od zobowiązań budżetowych	(1 694)	(903)
Inne koszty finansowe	(9 885)	(5 040)
Razem koszty finansowe	**(347 124)**	**(160 274)**

Wzrost kosztów finansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku w porównaniu do okresu porównawczego wynika głównie z kosztów odsetkowych od obligacji wyemitowanych w grudniu 2011 roku oraz w styczniu 2012 roku.

W okresie roku zakończonego 31 grudnia 2012 roku całkowita wartość odsetek zapłaconych przez Grupę z tytułu kredytów, pożyczek, dłużnych papierów wartościowych oraz umów leasingu finansowego wyniosła 296 526 tysięcy złotych. Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych poniesione koszty finansowania zewnętrznego aktywowane w bieżącym okresie na składniki aktywów jako wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w przepływach z działalności inwestycyjnej.

12.6. Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Koszty według rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i aktywów niematerialnych	(1 686 496)	(1 411 547)
Odpisy aktualizujące środki trwałe i aktywa niematerialne	91 491	(71 519)
Zużycie materiałów i energii	(3 348 530)	(2 873 756)
Usługi konserwacji i remontowe	(287 395)	(210 396)
Usługi dystrybucyjne	(1 572 192)	(1 316 462)
Pozostałe usługi obce	(829 779)	(706 256)
Podatki i opłaty	(631 611)	(594 243)
Koszty świadczeń pracowniczych	(2 930 200)	(2 541 581)
Odpis aktualizujący zapasy	(147 716)	(946)
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	(48 021)	(35 561)
Pozostałe koszty rodzajowe	(124 253)	(120 264)
Razem koszty według rodzaju	**(11 514 702)**	**(9 882 531)**
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	(128 635)	(4 925)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	487 724	409 152
Koszty sprzedaży	552 291	283 382
Koszty ogólnego zarządu	734 754	663 970
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(11 413 486)	(9 643 402)
Koszt własny sprzedaży	**(21 282 054)**	**(18 174 354)**

Odwrócenie odpisu aktualizującego utworzonego na prawa majątkowe wykazane w aktywach niematerialnych nie miało wpływu na wynik finansowy 2012 roku, gdyż równocześnie została rozwiązana rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii. Zgodnie z polityką rachunkowości rezerwę w części pokrytej posiadanymi świadectwami tworzy się w wartości posiadanych świadectw co oznacza, iż utworzenie odpisu wpłynęło na obniżenie kosztu utworzenia rezerwy w 2011 roku i sposób rozliczenia w 2012 roku. W pierwszym

kwartale 2012 roku umorzono prawa majątkowe pochodzenia energii objęte odpisem aktualizującym, co spowodowało wykorzystanie odpisu aktualizującego utworzonego w wysokości 91 114 tysięcy złotych w 2011 roku.

Wzrost kosztów sprzedaży wynika w głównej mierze z kosztów sprzedaży przejętych spółek TAURON Dystrybucja GZE S.A. (obecnie TAURON Dystrybucja S.A), TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. i TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o.

12.7. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	**(1 507 348)**	**(1 424 037)**
Amortyzacja środków trwałych	(1 559 568)	(1 333 091)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	(14 790)	34 086
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(28 871)	(18 774)
Odpis aktualizujący aktywa niematerialne	95 881	(106 258)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	**(16 967)**	**(4 070)**
Amortyzacja środków trwałych	(20 089)	(3 037)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(7 278)	(1 033)
Odpis aktualizujący aktywa niematerialne	10 400	–
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	**(56 326)**	**(42 869)**
Amortyzacja środków trwałych	(30 405)	(27 627)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	–	653
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(25 921)	(15 895)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na własne potrzeby:	**(14 364)**	**(12 090)**
Amortyzacja środków trwałych	(13 884)	(10 730)
Amortyzacja aktywów niematerialnych	(480)	(1 360)
Razem amortyzacja i odpisy aktualizujące	**(1 595 005)**	**(1 483 066)**

12.8. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Wynagrodzenia	(1 979 946)	(1 867 258)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(399 196)	(339 433)
Nagrody jubileuszowe	(141 163)	(16 521)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(66 020)	(72 181)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia, w tym:	(78 200)	(81 431)
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	(3 498)	(8 105)
Deputaty węglowe i taryfa energetyczna	(6 764)	(6 395)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(516)	(2 006)
Koszty pracowniczych programów emerytalnych	(67 422)	(64 925)
Program dobrowolnych odejść	(164 234)	(82 473)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(101 441)	(82 284)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	**(2 930 200)**	**(2 541 581)**
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(1 901 423)	(1 738 541)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(247 095)	(139 938)
Zmiana stanu produktów	(155 751)	(140 800)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(435 206)	(377 827)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki	(190 725)	(144 475)

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenia podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Bieżący podatek dochodowy	**(343 950)**	**(210 343)**
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(340 974)	(206 181)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(2 976)	(4 162)
Odroczony podatek dochodowy	**(50 600)**	**(122 674)**
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	**(394 550)**	**(333 017)**
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	**77 693**	**(7 058)**

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za lata zakończone 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	**1 935 849**	**1 599 951**
Zysk/(strata) brutto przed opodatkowaniem	**1 935 849**	**1 599 951**
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	**(367 811)**	**(303 991)**
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	(2 976)	(4 162)
Podatek wynikający z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów, w tym:	(30 293)	(30 896)
Utworzenie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	(3 915)	(7 044)
PFRON	(4 663)	(4 283)
Trwałe różnice w kosztach związanych z rzeczowymi aktywami trwałymi	(9 064)	(4 081)
Pozostałe	(12 651)	(15 488)
Podatek wynikający z przychodów nie będących podstawą opodatkowania, w tym:	14 257	11 971
Dywidendy	1 487	1 550
Rozwiązanie niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących	1 317	1 848
Pozostałe	11 453	8 573
Zmiany szacunku w podatku odroczonym	890	(836)
Podatek od dywidend	(4 207)	–
Pozostałe	(4 410)	(5 103)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 20,4% (2011 – 20,8%)	**(394 550)**	**(333 017)**
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w wyniku finansowym	(394 550)	(333 017)

13.3. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego		
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	1 924 488	1 845 991
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	14 063	13 612
– z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	57 327	108 010
– z tytułu ujęcia szacowanych przychodów ze sprzedaży usługi dystrybucyjnej energii elektrycznej	7 347	4 912
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	48 181	63 750
– z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych	101 499	93 859
– pozostałe	24 874	29 782
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	**2 177 779**	**2 159 916**
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	3 283	1 770
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	24 101	4 568
– nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	89 158	86 115
– od rezerw bilansowych	596 808	516 974
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	23 700	17 192
– od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych	3 864	3 666
– od wyceny instrumentów zabezpieczających	36 227	–
– z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	20 972	70 806
– pozostałe naliczone koszty	17 763	19 460
– straty podatkowe	352	6 272
– z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodów ze sprzedaży praw do emisji zanieczyszczeń	21 772	61 182
– pozostałe	13 066	18 177
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	**851 066**	**806 182**
Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczony Grupy prezentowany jest jako:		
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	**24 135**	**20 079**
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	**(1 350 848)**	**(1 373 813)**

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczony na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową, która została szerzej opisana w nocie 9.25 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały skompensowane ze względu na fakt, iż poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

Zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	**2 159 916**	**1 756 415**
Zwiększenia (tytuły)	**391 829**	**612 519**
w korespondencji z wynikiem finansowym	391 815	356 547
w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami	–	
nabycie jednostki zależnej	–	255 972
pozostałe zmiany	14	–
Zmniejszenia (tytuły)	**(373 966)**	**(209 018)**
w korespondencji z wynikiem finansowym	(373 932)	(208 982)
w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami	(34)	–
pozostałe zmiany	–	(36)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	**2 177 779**	**2 159 916**

Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	**806 182**	**728 323**
Zwiększenia (tytuły)	**657 103**	**654 286**
w korespondencji z wynikiem finansowym	579 043	589 532
w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami	78 060	4 728
nabycie jednostki zależnej	–	60 026
Zmniejszenia (tytuły)	**(612 219)**	**(576 427)**
w korespondencji z wynikiem finansowym	(611 760)	(564 641)
w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami	(401)	(11 786)
pozostałe zmiany	(58)	–
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	**851 066**	**806 182**

13.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Podatkowa Grupa Kapitałowa posiadała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego wysokości 53 631 tysięcy złotych.

14. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	**64 182**	**840 101**	**14 235 511**	**11 276 537**	**335 761**	**237 105**	**26 989 197**	**1 628 070**	**28 617 267**
zakup bezpośredni	–	–	140	92	443	42	**717**	3 212 363	**3 213 080**
rozliczenie środków trwałych w budowie	9 921	4 711	1 206 635	1 589 503	56 161	46 045	**2 912 976**	(2 912 976)	–
sprzedaż, zbycie	(52)	(1 325)	(2 411)	(10 196)	(9 497)	(57)	**(23 538)**	(28 683)	**(52 221)**
przemieszczenia pomiędzy grupami	(6)	17	28 978	(11 334)	5	(17 660)	–	–	–
darowizny i nieodpłatne przekazania	–	(509)	(4 547)	(674)	(73)	(530)	**(6 333)**	–	**(6 333)**
likwidacja	(9)	(40)	(49 494)	(187 601)	(793)	(4 919)	**(242 856)**	(333)	**(243 189)**
nieodpłatne otrzymanie	–	14	15 660	1 000	–	8	**16 682**	–	**16 682**
przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	(2 012)	(30 896)	(38 840)	(22 559)	(708)	(999)	**(96 014)**	(201)	**(96 215)**
przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	–	–	–	44	913	–	**957**	–	**957**
części zapasowe alokowane do środków trwałych	–	–	176	2 049	–	–	**2 225**	–	**2 225**
koszty remontów alokowane do środków trwałych	–	–	200	719	–	–	**919**	101 748	**102 667**
spisanie inwestycji zaniechanych	–	–	–	–	–	–	–	(10 634)	**(10 634)**
przekazanie na aktywa niematerialne	–	–	–	–	–	–	–	(1 961)	**(1 961)**
ujawnienie	–	468	1 730	56	–	–	**2 254**	–	**2 254**
wytworzenie we własnym zakresie	–	–	–	–	–	–	–	48 917	**48 917**
pozostałe zmiany	–	126	(4 508)	(4 446)	–	(5)	**(8 833)**	(1 971)	**(10 804)**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	(10)	(2)	–	**(12)**	–	**(12)**
Bilans zamknięcia	**72 024**	**812 667**	**15 389 230**	**12 633 180**	**382 210**	**259 030**	**29 548 341**	**2 034 339**	**31 582 680**
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	**(645)**	**(771)**	**(2 905 171)**	**(2 987 379)**	**(126 895)**	**(115 663)**	**(6 136 524)**	**(5 096)**	**(6 141 620)**
amortyzacja za okres	–	–	(748 705)	(787 641)	(46 662)	(40 938)	**(1 623 946)**	–	**(1 623 946)**
zwiększenie odpisów aktualizujących	(812)	(13 010)	(944)	(861)	–	(60)	**(15 687)**	(387)	**(16 074)**
zmniejszenie odpisów aktualizujących	–	199	404	144	24	47	**818**	6	**824**
sprzedaż, zbycie	–	1	876	6 554	6 188	118	**13 737**	–	**13 737**
przemieszczenia pomiędzy grupami	–	(1)	(12 871)	1 801	(5)	11 076	–	–	–
darowizny i nieodpłatne przekazania	–	–	4 049	664	35	530	**5 278**	–	**5 278**
likwidacja	–	–	33 750	181 786	776	4 193	**220 505**	333	**220 838**
przekazanie do aktywów przeznaczonych do zbycia	812	13 010	31 297	22 391	704	930	**69 144**	–	**69 144**
pozostałe zmiany	–	(1)	1 034	3 623	(21)	(1 352)	**3 283**	(1 411)	**1 872**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	4	–	–	**4**	–	**4**
Bilans zamknięcia	**(645)**	**(573)**	**(3 596 281)**	**(3 558 914)**	**(165 856)**	**(141 119)**	**(7 463 388)**	**(6 555)**	**(7 469 943)**
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**63 537**	**839 330**	**11 330 340**	**8 289 158**	**208 866**	**121 442**	**20 852 673**	**1 622 974**	**22 475 647**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	**71 379**	**812 094**	**11 792 949**	**9 074 266**	**216 354**	**117 911**	**22 084 953**	**2 027 784**	**24 112 737**

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku *(dane przekształcone)*

	Grunty	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO									
Bilans otwarcia	**61 995**	**789 048**	**10 656 165**	**9 753 514**	**255 375**	**257 369**	**21 773 466**	**723 919**	**22 497 385**
korekty BO	(3 425)	3 425	–	–	–	–	–	–	–
Bilans otwarcia po korektach	**58 570**	**792 473**	**10 656 165**	**9 753 514**	**255 375**	**257 369**	**21 773 466**	**723 919**	**22 497 385**
zakup bezpośredni	–	–	1	292	163	88	**544**	2 317 551	**2 318 095**
rozliczenie środków trwałych w budowie	3 249	750	888 692	672 640	51 550	32 572	**1 649 453**	(1 649 453)	–
sprzedaż, zbycie	30	(5 173)	(10 621)	(2 379)	(4 072)	(2 631)	**(24 846)**	(10 619)	**(35 465)**
przemieszczenia pomiędzy grupami	–	1	(132)	96 075	–	(95 944)	–	–	–
darowizny i nieodpłatne przekazania	–	–	–	(228)	(3)	(180)	**(411)**	–	**(411)**
likwidacja	(6)	(6)	(35 347)	(142 972)	(1 843)	(3 919)	**(184 093)**	(139)	**(184 232)**
nieodpłatne otrzymanie	31	1 568	32 942	642	–	–	**35 183**	–	**35 183**
nabycie jednostki zależnej	2 323	50 781	2 701 793	894 453	33 066	50 219	**3 732 635**	122 334	**3 854 969**
przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze	–	–	–	4 542	1 503	–	**6 045**	(4 542)	**1 503**
części zapasowe alokowane do środków trwałych	–	–	105	(7 033)	–	(284)	**(7 212)**	–	**(7 212)**
koszty remontów alokowane do środków trwałych	–	–	455	5 918	–	–	**6 373**	95 888	**102 261**
spisanie inwestycji zaniechanych	–	–	–	–	–	–	–	(871)	**(871)**
przekazanie na aktywa niematerialne	–	–	–	–	–	–	–	(7 551)	**(7 551)**
ujawnienie	12	–	2 910	48	–	3	**2 973**	–	**2 973**
wytworzenie we własnym zakresie	–	–	–	–	–	–	–	31 602	**31 602**
pozostałe zmiany	(27)	(293)	(1 452)	1 017	22	(189)	**(922)**	9 951	**9 029**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	8	–	1	**9**	–	**9**
Bilans zamknięcia	**64 182**	**840 101**	**14 235 511**	**11 276 537**	**335 761**	**237 105**	**26 989 197**	**1 628 070**	**28 617 267**
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)									
Bilans otwarcia	**(374)**	**(1 341)**	**(2 353 470)**	**(2 391 976)**	**(93 111)**	**(126 277)**	**(4 966 549)**	**(5 900)**	**(4 972 449)**
amortyzacja za okres	–	–	(605 643)	(706 126)	(38 864)	(23 852)	**(1 374 485)**	–	**(1 374 485)**
zwiększenie odpisów aktualizujących	(322)	(259)	(632)	(1 127)	(5)	(44)	**(2 389)**	–	**(2 389)**
zmniejszenie odpisów aktualizujących	–	147	29 930	6 175	163	306	**36 721**	407	**37 128**
sprzedaż, zbycie	51	682	9 840	2 381	3 261	1 574	**17 789**	–	**17 789**
przemieszczenia pomiędzy grupami	–	–	43	(29 305)	–	29 262	–	–	–
darowizny i nieodpłatne przekazania	–	–	–	203	3	127	**333**	–	**333**
likwidacja	–	–	14 322	132 342	1 650	3 023	**151 337**	399	**151 736**
amortyzacja odniesiona na środki trwałe w budowie	–	–	–	–	–	68	**68**	(68)	–
pozostałe zmiany	–	–	439	58	8	150	**655**	66	**721**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	(4)	–	–	**(4)**	–	**(4)**
Bilans zamknięcia	**(645)**	**(771)**	**(2 905 171)**	**(2 987 379)**	**(126 895)**	**(115 663)**	**(6 136 524)**	**(5 096)**	**(6 141 620)**
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**61 621**	**787 707**	**8 302 695**	**7 361 538**	**162 264**	**131 092**	**16 806 917**	**718 019**	**17 524 936**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	**63 537**	**839 330**	**11 330 340**	**8 289 158**	**208 866**	**121 442**	**20 852 673**	**1 622 974**	**22 475 647**

Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość środków trwałych dotyczą indywidualnie określonych środków trwałych.

W okresie roku zakończonym dnia 31 grudnia 2012 roku Grupa dokonała zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 3 213 080 tysiące złotych, na który złożyły się w głównej mierze:

- Zakupy dokonane przez spółki z segmentu Dystrybucja w kwocie 1 753 001 tysięcy złotych związane z budową i odtworzeniem majątku sieciowego, z czego największe wydatki inwestycyjne w kwocie 37 490 tysięcy złotych poniesione zostały w związku z modernizacją rozdzielni 110 KV realizowaną przez TAURON Dystrybucja S.A. – Oddział w Będzinie.
- Zakupy dokonane przez spółkę TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 738 041 tysięcy złotych związane z budową nowych mocy wytwórczych oraz modernizacją istniejących jednostek produkcyjnych. Największe wydatki inwestycyjne poniesione zostały w związku z poniższymi zadaniami inwestycyjnymi realizowanymi w TAURON Wytwarzanie S.A.:
  - Odbudowa mocy wytwórczych w TAURON Wytwarzanie S.A. – EC Bielsko Biała w kwocie 221 169 tysięcy złotych,
  - Budowa jednostki wytwórczej OZE w TAURON Wytwarzanie S.A. – Elektrowni Jaworzno III w kwocie 169 389 tysięcy złotych,
  - Budowa instalacji do produkcji energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii – kotle K-10 w TAURON Wytwarzanie S.A. – Elektrownia Stalowa Wola w kwocie 45 697 tysięcy złotych,
  - Modernizacja urządzeń podstawowych bloku nr 4 w TAURON Wytwarzanie S.A. – Elektrowni Jaworzno III w kwocie 38 925 tysięcy złotych.
- Zakupy dokonane przez spółkę TAURON Ciepło S.A. w kwocie 184 883 tysiące złotych, z czego największa kwota – 71 215 tysięcy złotych dotyczyła przebudowy kotła fluidalnego w Elektrociepłowni Tychy.
- Zakupy dokonane przez spółkę MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. w kwocie 302 021 tysięcy złotych związane z budową farmy wiatrowej Marszewo.

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2012 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 56 550 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 64 178 tysięcy złotych). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Wartość bilansowa budynków i budowli użytkowanych na dzień 31 grudnia 2012 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 20 951 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 22 266 tysięcy złotych). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

W roku 2012 Grupa dokonała kapitalizacji odsetek w wartości środków trwałych w budowie oraz aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania w wysokości 77 559 tysięcy złotych (w roku 2011 – 28 495 tysięcy złotych).

Testy na utratę wartości

Z uwagi na przesłanki występujące w otoczeniu spółek Grupy mogące przełożyć się na spadek wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych w stosunku do ich wartości bilansowej, na datę bilansową przeprowadzono test na utratę wartości rzeczowych składników aktywów trwałych.

Test na utratę wartości rzeczowych składników aktywów trwałych został przeprowadzony na poziomie poszczególnych spółek, za wyjątkiem:

- TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., gdzie test przeprowadzono osobno dla działalności związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej w elektrowniach wodnych i w elektrowniach wiatrowych, oraz
- TAURON Ciepło S.A., gdzie oddzielono działalność związaną z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej w elektrociepłowni zawodowej oraz w elektrociepłowni systemowej, a także związaną z wytwarzaniem, przesyłem i dystrybucją ciepła (dawne przedsiębiorstwa energetyki cieplnej).

Przyjęto następujące założenia do oszacowania wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych:

- Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych;
- Przyjęta ścieżka hurtowych cen energii elektrycznej, uwzględniająca m.in. wpływ bilansu podaży i popytu energii elektrycznej na rynku, kosztów paliwa oraz kosztów zakupu uprawnień do emisji CO_2;
- Limity emisji na rok 2012 dla poszczególnych CGU zgodnie z KPRU II, na lata 2013–2020 zgodnie ze zgłoszeniem derogacyjnym polskiego rządu wysłanym do Komisji Europejskiej;
- Wolumeny produkcji zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia;
- Otrzymanie przez uprawnionych wytwórców rekompensat z tytułu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych według modeli finansowych aktualnych na daty testów;
- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;

- Przyjęta ścieżka cen energii elektrycznej detalicznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Wolumeny sprzedaży uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku;
- Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym;
- Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtujący się w okresie projekcji między 8,00%–12,06% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem.

Na podstawie wyników przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów wartości rzeczowych aktywów trwałych.

15. Długoterminowe aktywa niematerialne i wartość firmy

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Bilans otwarcia	**4 389**	**247 057**	**275 852**	**97 495**	**85 475**	**13 831**	**724 099**
zakup bezpośredni	–	–	658	–	27	105 198	**105 883**
rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	–	–	73 217	–	8 468	(81 685)	–
sprzedaż, zbycie	–	–	(833)	–	–	–	**(833)**
przemieszczenia pomiędzy grupami	–	–	2 980	–	(2 980)	–	–
likwidacja	(565)	–	(8 117)	–	(13)	–	**(8 695)**
nieodpłatne otrzymanie	–	–	–	–	374	–	**374**
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	–	–	611	–	–	1 350	**1 961**
pozostałe zmiany	74	–	841	(1 621)	–	373	**(333)**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(15)	–	–	(19)	**(34)**
Bilans zamknięcia	**3 898**	**247 057**	**345 194**	**95 874**	**91 351**	**39 048**	**822 422**
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)							
Bilans otwarcia	**(3 482)**	–	**(142 744)**	**(15 166)**	**(2 363)**	–	**(163 755)**
amortyzacja za okres	(289)	–	(51 413)	–	(10 848)	–	**(62 550)**
zwiększenie odpisów aktualizujących	–	–	–	–	–	–	–
zmniejszenie odpisów aktualizujących	–	–	–	15 166	–	–	**15 166**
sprzedaż, zbycie	–	–	833	–	–	–	**833**
przemieszczenia pomiędzy grupami	(57)	–	(970)	–	1 027	–	–
likwidacja	565	–	4 310	–	8	–	**4 883**
nieodpłatne otrzymanie	–	–	–	–	–	–	–
pozostałe zmiany	–	–	218	–	–	–	**218**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	2	–	–	–	**2**
Bilans zamknięcia	**(3 263)**	–	**(189 764)**	–	**(12 176)**	–	**(205 203)**
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**907**	**247 057**	**133 108**	**82 329**	**83 112**	**13 831**	**560 344**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	**635**	**247 057**	**155 430**	**95 874**	**79 175**	**39 048**	**617 219**

W okresie roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku najistotniejsze zakupy aktywów niematerialnych dokonane przez Grupę dotyczą nabytych licencji do oprogramowania SAP, oprogramowania Oracle oraz systemu wsparcia organizacji zakupowej.

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku *(dane przekształcone)*

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Bilans otwarcia	**4 389**	**169 553**	**213 417**	**59 977**	**4 430**	**10 362**	**462 128**
zakup bezpośredni	–	–	1 535	41 776	–	47 863	**91 174**
rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	–	–	38 112	–	6 219	(44 331)	–
sprzedaż, zbycie	–	–	–	(4 699)	–	–	**(4 699)**
darowizny i nieodpłatne przekazania	–	–	(55)	–	–	–	**(55)**
likwidacja	–	–	(4 570)	–	(9)	–	**(4 579)**
nieodpłatne otrzymanie	–	–	–	–	453	–	**453**
nabycie jednostki zależnej	–	77 504	20 777	–	74 332	–	**172 613**
spisanie inwestycji zaniechanych	–	–	–	–	–	(638)	**(638)**
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	–	–	6 633	–	90	828	**7 551**
pozostałe zmiany	–	–	3	441	(40)	(293)	**111**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–	40	**40**
Bilans zamknięcia	**4 389**	**247 057**	**275 852**	**97 495**	**85 475**	**13 831**	**724 099**
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)							
Bilans otwarcia	**(2 913)**	–	**(110 806)**	**(22)**	**(1 596)**	**(450)**	**(115 787)**
amortyzacja za okres	(569)	–	(35 718)	–	(775)	–	**(37 062)**
zwiększenie odpisów aktualizujących	–	–	–	(15 166)	–	–	**(15 166)**
zmniejszenie odpisów aktualizujących	–	–	–	22	–	–	**22**
sprzedaż, zbycie	–	–	–	–	–	–	–
darowizny i nieodpłatne przekazania	–	–	36	–	–	–	**36**
likwidacja	–	–	3 742	–	8	450	**4 200**
nieodpłatne otrzymanie	–	–	–	–	–	–	–
pozostałe zmiany	–	–	2	–	–	–	**2**
Bilans zamknięcia	**(3 482)**	–	**(142 744)**	**(15 166)**	**(2 363)**	–	**(163 755)**
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**1 476**	**169 553**	**102 611**	**59 955**	**2 834**	**9 911**	**346 340**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	**907**	**247 057**	**133 108**	**82 329**	**83 112**	**13 831**	**560 344**

Testy na utratę wartości

Z uwagi na przesłanki występujące w otoczeniu spółek Grupy mogące przełożyć się na spadek wartości użytkowej zidentyfikowanych ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU"), do których przypisano wartość firmy w stosunku do ich wartości bilansowej, na datę bilansową przeprowadzono test na utratę wartości wartości firmy na poszczególnych segmentach działalności, a także test na utratę wartości pozostałych aktywów niematerialnych.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z „CGU", które mogą skorzystać z synergii połączenia. Za najniższy poziom w Grupie, do którego może zostać przypisana wartość firmy i na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze Grupa uznała segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Test na utratę wartości wartości firmy przeprowadzono w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy na poszczególnych segmentach działalności: Wydobycie, Odnawialne źródła energii, Dystrybucja oraz Ciepło.

W 2012 roku wartość bilansowa wartości firmy nie uległa zmianie w porównaniu z przekształconą wartością bilansową wartości firmy według stanu na 31 grudnia 2011 roku i wynosi 247 057 tysięcy złotych.

Poniższa tabela prezentuje wartość firmy według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku przypisaną do poszczególnych segmentów, po korekcie ostatecznego rozliczenia nabycia GZE S.A.:

	Wydobycie	Odnawialne źródła energii	Dystrybucja	Ciepło	Razem
Bilans otwarcia	**13 973**	–	–	**155 580**	**169 553**
Ostateczne rozliczenie nabycia Górnośląskiego Zakladu Elektroenergetycznego S.A.	–	–	25 602	–	**25 602**
Nabycie Lipniki Sp. z o.o.	–	51 902	–	–	**51 902**
Bilans zamknięcia	**13 973**	**51 902**	**25 602**	**155 580**	**247 057**

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych segmentów to:

Wydobycie

- Przyjęta ścieżka ceny węgla energetycznego, pozostałych sortymentów węgla oraz paliw gazowych;
- Przyjęta ścieżka cen energii elektrycznej detalicznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz odpowiedniego poziomu marży;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Wytwarzanie

- Wolumeny produkcji zielonej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz z przyjętą ścieżką cen energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej z roku poprzedniego, ceny certyfikatów na podstawie obecnych regulacji;
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Dystrybucja

- Przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów;
- Utrzymanie zdolności dystrybucji energii elektrycznej przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Ciepło

- Przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie;
- Wolumeny produkcji zielonej, czerwonej i żółtej wynikające ze zdolności wytwórczych wraz ze ścieżką cenową dla poszczególnych świadectw pochodzenia;
- Limity emisji na rok 2012 dla poszczególnych CGU zgodnie z KPRU II, na lata 2013–2020 zgodnie ze zgłoszeniem derogacyjnym polskiego rządu wysłanym do Komisji Europejskiej;
- Utrzymanie zdolności wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży ciepła przy wykorzystaniu istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Założenia wykorzystano również do oszacowania wartości użytkowej pozostałych aktywów niematerialnych.

Test został przeprowadzony w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności. Wyliczeń dokonano dla przepływów pieniężnych w latach 2013–2022 oraz wartości rezydualnej. Podstawę do wyliczeń przepływów pieniężnych stanowi planowany wynik operacyjny (EBIT) w latach 2013–2022 oraz amortyzacja tego okresu. Wielkość EBIT-u wynika z zatwierdzonego i przyjętego do realizacji planu operacyjnego na 2013 rok oraz planu długoterminowego spółek Grupy do roku 2022. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5-letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji odzwierciedla średnioważony koszt kapitału (WACC) przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej bieżącej dochodowości 10-letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 5,2%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (5%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne są prognozowane hurtowe ceny energii elektrycznej oraz przyjęte stopy dyskontowe.

Na podstawie wyników przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów wartości firmy na żadnym z CGU oraz nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów pozostałych aktywów niematerialnych.

16. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest spółką celową utworzoną w 2010 roku z inicjatywy TAURON Polska Energia S.A. oraz PGNiG S.A., poprzez którą partnerzy zamierzają zrealizować inwestycję polegającą na budowie bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli opalanego gazem ziemnym o mocy elektrycznej brutto 400 MWe i mocy cieplnej netto 240 MWt. Zakończenie projektu przewidziane jest na 2015 rok. Partnerzy przewidują realizację projektu na równych zasadach, zarówno w zakresie praw, jak i obowiązków.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jako wspólne przedsięwzięcie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym została ujęta metodą praw własności. TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział w kapitale spółki w wysokości 49,86% i w organie stanowiącym na poziomie 49,90% wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A.

W dniu 20 czerwca 2012 roku pomiędzy PGNiG S.A., TAURON Polska Energia S.A. oraz Elektrociepłownią Stalowa Wola S.A. zostały zawarte dwie umowy pożyczki, których celem jest spełnienie warunków koniecznych do udzielenia finansowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Europejski Bank Inwestycyjny:

- Umowa pożyczki podporządkowanej zawarta w celu finansowania realizacji inwestycji. Umowa pożyczki podporządkowanej oznacza, że spłata pożyczki oraz odsetek zostanie odroczona i podporządkowana spłacie wierzytelności należnych Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu, Europejskiemu Bankowi Odbudowy i Rozwoju oraz innym instytucjom finansowym. Na podstawie postanowień umownych maksymalna wartość pożyczki udzielonej przez TAURON Polska Energia S.A. wynosi 152 000 tysiące złotych. Na dzień bilansowy wartość przekazanych środków z tytułu pożyczki wynosiła 115 000 tysięcy złotych. Spółka naliczyła odsetki należne z tytułu pożyczki w kwocie 2 802 tysiące złotych. Całkowita spłata pożyczki ma nastąpić nie później niż do końca 2032 roku;
- Umowa pożyczki VAT, z której środki mają posłużyć sfinansowaniu podatku VAT należnego w związku z kosztami realizacji inwestycji, ponoszonymi na etapie projektowania, budowy i oddania do użytku inwestycji. Na podstawie postanowień umownych maksymalna wartość pożyczki udzielonej przez TAURON Polska Energia S.A. wynosi 20 000 tysięcy złotych. Pożyczka ma charakter odnawialny. Harmonogram wykorzystania jest zbieżny z planowanymi terminami regulowania płatności z tytułu realizacji inwestycji. Saldo wykorzystania pożyczki jest pomniejszane przez środki pochodzące ze zwrotu podatku VAT. Ostateczna data spłaty przypada po upływie sześciu miesięcy następujących po dacie zakończenia inwestycji. W drugim kwartale 2012 roku Spółka przekazała Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. środki w kwocie 13 000 tysięcy złotych. W trzecim kwartale 2012 roku Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. spłaciła powyższą kwotę wraz z należnymi odsetkami. W czwartym kwartale 2012 roku Spółka przekazała Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. środki w kwocie 11 500 tysięcy złotych. Do dnia bilansowego Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. spłaciła powyższą kwotę. Na dzień bilansowy Spółka posiada należność z tytułu odsetek naliczonych od ww. pożyczki w kwocie 11 tysięcy złotych.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa zaprezentowała przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. jedynie w stopniu odzwierciedlającym udziały niepowiązanych inwestorów we wspólnym przedsięwzięciu.

Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.

W dniu 5 września 2012 roku spółka zależna TAURON Wytwarzanie S.A. i KGHM Polska Miedź S.A. zawiązały spółkę celową pod nazwą Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. z siedzibą w Kędzierzynie Koźlu. Spółka ta została powołana w celu kompleksowej realizacji inwestycji, która obejmować będzie przygotowanie, budowę oraz eksploatację bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MWe na terenie TAURON Wytwarzanie S.A. – Oddział Elektrownia Blachownia. Przewidywane szacowane łączne nakłady na inwestycję wyniosą około 3 500 000 tysięcy złotych. Projekt realizowany będzie w formule project finance, a co najmniej 50% budżetu inwestycji zostanie sfinansowane długiem ze źródeł zewnętrznych. Projektowanie i budowa bloku gazowo-parowego zostanie przeprowadzona w systemie „pod klucz", wraz z infrastrukturą, instalacjami i urządzeniami pomocniczymi. Zgodnie z przyjętym harmonogramem blok zostanie przekazany do eksploatacji w drugim kwartale 2017 roku.

TAURON Wytwarzanie S.A. i KGHM Polska Miedź S.A. objęły po 50% udziałów w kapitale zakładowym Elektrowni Blachownia Nowa Sp. z o.o., który w dniu zawiązania spółki wyniósł 65 152 tysiące złotych. Udziały w spółce są równe i niepodzielne. Zapłata za udziały w wysokości 32 576 tysięcy złotych została dokonana przez TAURON Wytwarzanie S.A. w dniu 9 października 2012 roku. W dniu 30 października 2012 roku Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wpisał spółkę do Rejestru Przedsiębiorców.

Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. jako wspólne przedsięwzięcie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym została ujęta metodą praw własności. TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział w kapitale spółki w wysokości 49,86% i w organie stanowiącym na poziomie 49,90% wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A.

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku wyceniane metodą praw własności prezentuje poniższa nota:

	Stan na dzień 31 grudnia 2012 roku	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.
Aktywa trwałe (długoterminowe)	**354 710**	326 993	27 717
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	**55 255**	16 473	38 782
Zobowiązania długoterminowe (-)	**(236 147)**	(236 147)	–
Zobowiązania krótkoterminowe (-)	**(66 400)**	(64 862)	(1 538)
Razem aktywa netto	**107 418**	42 457	64 961
Udział w aktywach netto	**53 559**	21 169	32 390
Eliminacja transakcji ze spółkami Grupy	**(1 573)**	(1 573)	–
Udziały i akcje we wspólnym przedsięwzięciu	**51 986**	**19 596**	**32 390**
Udział w przychodach wspólnego przedsięwzięcia	**447**	171	276
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia	**(1 734)**	**(1 548)**	**(186)**

Inwestycję we wspólne przedsięwzięcie – Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wycenianą metodą praw własności prezentuje poniższa nota:

	Stan na dzień 31 grudnia 2011 roku
Aktywa trwałe (długoterminowe)	40 423
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	7 796
Zobowiązania długoterminowe (-)	(255)
Zobowiązania krótkoterminowe (-)	(2 403)
Razem aktywa netto	45 561
Udział w aktywach netto	**22 717**
Udział w przychodach wspólnego przedsięwzięcia	146
Udział w zysku (stracie) wspólnego przedsięwzięcia	**(1 046)**

17. Pozostałe aktywa niefinansowe długoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Zaliczki na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne	205 864	26 178
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	30 089	4 282
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	123 756	114 463
Razem	**359 709**	**144 923**

Wzrost stanu zaliczek na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne wynika w głównej mierze z przekazania przez spółkę MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. kwoty 126 402 tysiące złotych wykonawcy Farmy Wiatrowej Marszewo, co stanowi 20% wartości kontraktu oraz z przekazania przez spółkę BELS INVESTMENT Sp. z o.o. kwoty 73 130 tysięcy złotych wykonawcy Farmy Wiatrowej Wicko, co stanowi 30% wartości kontraktu.

18. Krótkoterminowe aktywa niematerialne

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Krótkoterminowe aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Bilans otwarcia	**774 942**	**187 126**	**962 068**
zakup bezpośredni	817 189	94 102	**911 291**
wytworzenie we własnym zakresie	116 632	–	**116 632**
umorzenie	(1 058 226)	(221 208)	**(1 279 434)**
pozostałe zmiany	(1 064)	1 606	**542**
Bilans zamknięcia	**649 473**	**61 626**	**711 099**
ODPISY AKTUALIZUJĄCE			
Bilans otwarcia	**(91 114)**	–	**(91 114)**
zwiększenie odpisów aktualizujących	–	–	–
zmniejszenie odpisów aktualizujących	91 114	–	**91 114**
Bilans zamknięcia	–	–	–
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**683 828**	**187 126**	**870 954**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	**649 473**	**61 626**	**711 099**

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji gazów cieplarnianych	Krótkoterminowe aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO			
Bilans otwarcia	**523 017**	**101 173**	**624 190**
zakup bezpośredni	728 799	187 126	**915 925**
sprzedaż, zbycie	(4 953)	–	**(4 953)**
wytworzenie we własnym zakresie	297 747	–	**297 747**
umorzenie	(855 721)	(101 173)	**(956 894)**
nabycie jednostki zależnej	87 589	–	**87 589**
pozostałe zmiany	(1 536)	–	**(1 536)**
Bilans zamknięcia	**774 942**	**187 126**	**962 068**
ODPISY AKTUALIZUJĄCE			
Bilans otwarcia	–	–	–
zwiększenie odpisów aktualizujących	(91 114)	–	**(91 114)**
zmniejszenie odpisów aktualizujących	–	–	–
Bilans zamknięcia	**(91 114)**	–	**(91 114)**
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	**523 017**	**101 173**	**624 190**
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	**683 828**	**187 126**	**870 954**

19. Zapasy

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Koszt historyczny		
Materiały	394 098	443 660
Półprodukty i produkcja w toku	143 456	97 213
Produkty gotowe	35 773	8 118
Towary	3 300	2 329
Prawa majątkowe pochodzenia energii	222 534	29 099
Prawa do emisji zanieczyszczeń	2 434	–
Razem	**801 595**	**580 419**
Odpisy aktualizujące wartość		
Materiały	(2 970)	(4 273)
Prawa majątkowe pochodzenia energii	(90 143)	(1 356)
Prawa do emisji zanieczyszczeń	(200)	–
Razem	**(93 313)**	**(5 629)**
Wartość netto możliwa do odzyskania		
Materiały	391 128	439 387
Półprodukty i produkcja w toku	143 456	97 213
Produkty gotowe	35 773	8 118
Towary	3 300	2 329
Prawa majątkowe pochodzenia energii	132 391	27 743
Prawa do emisji zanieczyszczeń	2 234	–
Razem	**708 282**	**574 790**
Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy		
Bilans otwarcia	**(5 629)**	**(5 060)**
Utworzenie	(153 604)	(5 592)
Rozwiązanie	5 888	4 571
Wykorzystanie	60 032	347
Pozostałe	–	105
Bilans zamknięcia	**(93 313)**	**(5 629)**

20. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Saldo należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiło 2 199 577 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2011 roku – 1 881 992 tysiące złotych. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 39. Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności przedstawiono w nocie 41.4.5.1.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności w przypadku kontrahentów instytucjonalnych. W odniesieniu do klientów indywidualnych płatności dokonywane są w cyklach miesięcznych lub dwumiesięcznych.

Za wyjątkiem sprzedaży realizowanej na rzecz klientów indywidualnych, sprzedaż jest realizowana tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Pozostałe należności na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiły 837 118 tysięcy złotych, z czego największą pozycję stanowiła należność z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych w wysokości 534 207 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku pozostałe należności w kwocie 861 352 tysiące złotych obejmowały 493 993 tysiące złotych należności z tytułu rekompensaty za rozwiązanie kontraktów długoterminowych.

21. Pozostałe aktywa finansowe

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Udziały i akcje	153 167	162 187
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 425	101 732
Lokaty i depozyty	26 219	25 250
Pożyczki udzielone	117 813	–
Pozostałe należności długoterminowe	9 388	9 796
Pozostałe	2 854	2 126
Razem	**310 866**	**301 091**
długoterminowe	305 444	193 067
krótkoterminowe	5 422	108 024

Spadek pozycji obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe na dzień 31 grudnia 2012 roku w porównaniu do salda na koniec 2011 roku wynika ze zbycia przez TAURON Dystrybucja GZE S.A. (obecnie TAURON Dystrybucja S.A.) i TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa, o wartości 99 507 tysięcy złotych.

Wzrost pozycji pożyczki udzielone związany jest w głównej mierze z udzielonymi przez TAURON Polska Energia S.A. spółce Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. pożyczkami, których saldo na dzień bilansowy wynosi 117 813 tysięcy złotych (w tym długoterminowe pożyczki 117 802 tysiące złotych), co zostało szerzej opisane w nocie 16 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku wpływy ze sprzedaży obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 102 506 tysięcy złotych stanowią w głównej mierze wpływy ze zbycia obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa, o wartości 99 507 tysięcy złotych, co zostało opisane powyżej. Wpływy z tytułu sprzedaży innych aktywów finansowych w kwocie 22 011 tysięcy złotych stanowią głównie wpływy z tytułu zbycia akcji Towarowej Giełdy Energii S.A. w kwocie 12 501 tysięcy złotych uzyskane przez jednostkę zależną TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.

W roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku wpływy ze sprzedaży innych aktywów finansowych wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 112 811 tysięcy złotych stanowiły w głównej mierze wpływy ze sprzedaży jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych przez Spółkę oraz jednostkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 91 813 tysięcy złotych. Wydatki na nabycie aktywów finansowych w kwocie 147 989 tysięcy złotych stanowiły głównie wydatki na nabycie jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych poniesione przez Spółkę w kwocie 85 000 tysięcy złotych oraz wydatki na nabycie obligacji Skarbu Państwa poniesione przez jednostki zależne Vattenfall Distribution Poland S.A. (obecnie TAURON Dystrybucja S.A.) i Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. (obecnie TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.) w kwocie 47 512 tysięcy złotych.

22. Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Prenumerata	72	159
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	26 781	31 466
Składki członkowskie, szkolenia	16	996
Usługi informatyczme, telekomunikacyjne i pocztowe	8 331	2 789
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	15 061	13 996
Koszty przygotowania produkcji w kopalniach węgla kamiennego	20 526	38 812
Koszty wyrobisk chodnikowych	1 029	4 294
Zaliczki na dostawy	912	499
Należności z tytułu naliczonego VAT	160 494	97 761
Należności z tytułu akcyzy	22 637	36 826
Pozostałe należności z tytułu podatków	8 022	198
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFSŚ	3 714	2 802
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	4 776	3 622
Razem	**272 371**	**234 220**

Wzrost należności z tytułu VAT ma związek z nadpłatą podatku VAT wynikającą w głównej mierze z powstaniem obowiązku podatkowego od dokonanych w 2012 roku zakupów inwestycyjnych przez spółki zależne BELS INVESTMENT Sp. z o.o. i MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o.

23. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, najczęściej od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Środki pieniężne w banku i w kasie	326 801	264 082
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	703 605	200 456
Inne	523	41 132
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	**1 030 929**	**505 670**
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	290 063	176 241
Kredyt w rachunku bieżącym	(129 566)	–
Różnice kursowe i pozostałe różnice	(9 709)	146
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**891 654**	**505 816**

Różnica pomiędzy stanem środków pieniężnych wykazywanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a stanem wykazywanym w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika głównie z kwoty kredytów w rachunkach bieżących oraz różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych na rachunkach walutowych.

Wzrost salda kredytu w rachunku bieżącym związany jest z wykorzystaniem przez Spółkę możliwości finansowania zewnętrznego w ramach umowy cash pool w kwocie 129 566 tysięcy złotych.

Stan środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią w głównej mierze: saldo środków pieniężnych na rachunku rozliczeniowym do obsługi obrotu energią elektryczną na Towarowej Giełdzie Energii S.A. w kwocie 248 211 tysięcy złotych oraz saldo środków pieniężnych na rachunku celowym do obsługi obrotu na giełdach European Energy Exchange i European Climate Exchange w kwocie 18 161 tysięcy złotych posiadane przez jednostkę dominującą.

24. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży w wysokości 36 215 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2012 roku obejmowały:

- W związku z zaprzestaniem w marcu 2012 roku produkcji w Elektrowni Halemba Zarząd TAURON Wytwarzanie S.A. podjął decyzję o sprzedaży całości majątku w tej lokalizacji. Zostały przeprowadzone działania mające na celu przygotowanie elektrowni do sprzedaży. W dniu 8 października 2012 roku opublikowane zostało ogłoszenie przetargowe, które nie przyniosło zamierzonych rezultatów. Obecnie rozważana jest opcja sprzedaży: oddzielnie terenu elektrowni z urządzeniami i oddzielnie składowiska odpadów paleniskowych, lub inne sposoby zagospodarowania terenu, jak np. przygotowanie i sprzedaż terenów inwestycyjnych. Na dzień bilansowy wartość bilansowa aktywów elektrowni zaklasyfikowanych do sprzedaży wyniosła 19 939 tysięcy złotych;
- Megaukład Ciepłownia Zawodzie zlokalizowany w Częstochowie stanowiący własność TAURON Dystrybucja S.A., o wartości bilansowej 2 709 tysięcy złotych. Aktywo było przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2010 roku i pomimo ogłaszanych przetargów nie zostało do dnia bilansowego sprzedane. Podejmowane są dalsze działania zmierzające do sprzedaży, dokonana została także ponowna wycena nieruchomości;
- Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Rożnów o wartości bilansowej 2 711 tysięcy złotych oraz Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Jaga o wartości bilansowej 1 907 tysięcy złotych stanowiące własność TAURON Dystrybucja S.A. Decyzją Zarządu spółki z dnia 15 lutego 2011 roku powyższe ośrodki wypoczynkowe zostały przeznaczone do sprzedaży. Spółka za pośrednictwem biura obrotu nieruchomościami prowadzi starania zmierzające do sprzedaży powyższych aktywów;
- Dwie działki będące w użytkowaniu wieczystym TAURON Dystrybucja S.A. o wartości bilansowej 114 tysięcy złotych i 33 tysiące złotych. W styczniu 2013 roku działka o wartości 114 tysięcy złotych została sprzedana;
- Nieruchomość o wartości 1 763 tysiące złotych będącą własnością TAURON Ciepło S.A. położoną w miejscowości Kossów gmina Radków w województwie świętokrzyskim, stanowiącą zabudowaną działkę o powierzchni 3,1900 ha. Aktywo było przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2011 roku. Zarząd spółki czyni ciągłe starania zmierzające do zbycia tego majątku. Ponadto w 2012 roku spółka zaklasyfikowała do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nieruchomość gruntową zabudowana budynkiem biurowo-administracyjnym w Dąbrowie Górniczej o wartości 5 172 tysiące złotych i wszczęła procedurę przetargową na zbycie tej nieruchomości.

- Prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w Będzinie wraz z prawem własności posadowionych na niej budynków administracyjno-biurowych oraz budynków gospodarczych o wartości 1 867 tysięcy złotych, należących do TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. W wyniku przeprowadzonego w 2012 roku przetargu, nieruchomość nie została sprzedana. Spółka nawiązała współpracę z pośrednikiem sprzedaży nieruchomości.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży wynosiły na dzień 31 grudnia 2011 roku 8 951 tysięcy złotych.

25. Prawa do emisji dwutlenku węgla

W dniu 14 listopada 2008 roku Rada Ministrów przyjęła Krajowy Plan Rozdziału Uprawnień do emisji dwutlenku węgla na lata 2008–2012 („KPRU II") we wspólnotowym systemie handlu uprawnianiem do emisji rozdzielający limity poziomu emisji dwutlenku węgla pomiędzy poszczególne instalacje uczestniczące w systemie handlu uprawnieniami do emisji.

W poniższych tabelach zaprezentowano prawa do emisji dwutlenku węgla przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień, nabyte na rynku wtórnym wraz z podziałem na część wykorzystaną na własne potrzeby oraz sprzedaną w latach zakończonych 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku.

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku

Spółka	Saldo uprawnień na początek okresu	Nabyte	Emisja CO_2	Sprzedaż	Saldo uprawnień na koniec okresu
TAURON Polska Energia S.A.	9 844 042	24 721 000	–	(27 480 042)	**7 085 000**
TAURON Wytwarzanie S.A.	11 958 860	16 737 950	(18 697 049)	(13 912 468)	**(3 912 707)**
TAURON Dystrybucja S.A.	1 649	–	–	(1 649)	–
TAURON Ciepło S.A.	4 032 982	1 824 800	(3 110 776)	(1 909 532)	**837 474**
Razem	**25 837 533**	**43 283 750**	**(21 807 825)**	**(43 303 691)**	**4 009 767**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa ogółem posiada nadwyżkę uprawnień do emisji CO_2 w łącznej ilości 4 024 811.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa tworzy rezerwę na pokrycie niedoboru uprawnień do emisji wówczas, gdy rzeczywista emisja przekracza przyznane uprawnienia w całym okresie rozliczeniowym.

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku

Spółka	Saldo uprawnień na początek okresu	Nabyte	Emisja CO_2	Sprzedaż	Saldo uprawnień na koniec okresu
TAURON Polska Energia S.A.	3 095 000	19 781 042	–	(13 032 000)	**9 844 042**
TAURON Wytwarzanie S.A.	37 951 879	8 807 767	(21 345 745)	(13 455 041)	**11 958 860**
TAURON Dystrybucja S.A.	1 649	–	–	–	**1 649**
TAURON Ciepło S.A.*	6 738 572	1 521 998	(3 323 496)	(904 092)	**4 032 982**
Razem	**47 787 100**	**30 110 807**	**(24 669 241)**	**(27 391 133)**	**25 837 533**

* W 2012 roku nastąpiło połączenie spółek TAURON Ciepło S.A., Elektrociepłownia Tychy S.A., Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o. oraz Elektrociepłownia w Kamiennej Górze Sp. z o.o. Dane za rok 2011 zostały zaprezentowane łącznie dla połączonych spółek.

W celu integracji zarządzania handlem uprawnieniami do emisji CO_2, na mocy decyzji Wojewody Śląskiego IF/VI/66192/1/10 z dnia 21 grudnia 2010 roku została powołana Grupy Instalacji, która jest wynikiem dążenia Grupy TAURON do osiągania najlepszych efektów biznesowych, gwarantujących dalszy rozwój Grupy na rynku CO_2.

Od stycznia 2011 roku TAURON Polska Energia S.A. świadczy usługi zarządzania portfelem uprawnień spółek Grupy, funkcjonujących jako Grupa Instalacji, a w skład której wchodzą TAURON Wytwarzanie S.A. oraz TAURON Ciepło S.A.

W kompetencjach Spółki leży działalność związana z obrotem oraz umarzaniem uprawnień na rzecz Grupy, a do obowiązków spółek z Grupy Instalacji należy ustalenie wielkości emisji z instalacji i sprawozdawanie jej do właściwych organów oraz poddawanie weryfikacji sporządzonego rocznego raportu emisyjnego, dokonywanej przez uprawnionego niezależnego weryfikatora.

26. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

26.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2012 roku

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
	Razem	**1 752 549 394**		**8 762 747**	

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie od dnia 31 grudnia 2011 roku.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2012 roku *(wg najlepszej wiedzy Spółki)*

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%)
Skarb Państwa (zawiadomienie z dnia 29.03.2011 r.)	526 883 897	2 634 419	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A. (zawiadomienie z dnia 23.03.2011 r.)	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny (zawiadomienie z dnia 28.12.2011 r.)	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 812 002	4 774 060	54,49%	54,49%
Razem	**1 752 549 394**	**8 762 747**	**100,00%**	**100,00%**

Struktura akcjonariatu, według najlepszej wiedzy Spółki, na dzień 31 grudnia 2012 roku nie uległa zmianie w porównaniu do struktury na dzień 31 grudnia 2011 roku.

26.2. Prawa akcjonariuszy

Uprawnienia Skarbu Państwa

W dniu 18 sierpnia 2005 roku weszła w życie ustawa z dnia 3 czerwca 2005 roku o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 132, poz. 1108). TAURON Polska Energia S.A. podlega przepisom tej ustawy na podstawie wydanych przepisów wykonawczych. Zdaniem Zarządu Spółka funkcjonuje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie został wyznaczony obserwator.

26.3. Kapitał zapasowy

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2012 roku nastąpił wzrost kapitału zapasowego o 540 139 tysięcy złotych, co wynika z podjętej w dniu 24 kwietnia 2012 roku przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy TAURON Polska Energia S.A. uchwały o przeznaczeniu z zysku netto za 2011 rok, wspomnianej kwoty 540 139 tysięcy złotych na zasilenie kapitału zapasowego.

26.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

W związku z tym, iż wartość kapitału zapasowego Spółki przekracza jedną trzecią wartości kapitału podstawowego, Spółka nie jest zobowiązana do przelewania 8% zysku za rok obrotowy na kapitał zapasowy na pokrycie straty (wymogi Kodeksu Spółek Handlowych). O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość kapitału podstawowego jednostki dominującej wykazywana w statutowym sprawozdaniu finansowym wynosiła 8 762 747 tysięcy złotych, a wartość kapitału zapasowego wynosiła 7 953 021 tysięcy złotych.

W zakresie kwoty zysków zatrzymanych/niepokrytych strat podziałowi podlega kwota 1 437 883 tysięcy złotych stanowiąca niepodzielony do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego wynik Spółki za rok 2012 i lata ubiegłe, co zostało szerzej opisane w nocie 22.5 jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki za rok 2012.

Podziałowi nie podlegają kwoty wyniku z lat ubiegłych powstałe w wyniku rozliczenia połączenia z jednostkami zależnymi, jak również zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane poprzez pozostałe całkowite dochody.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

26.5. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap (IRS) zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji. Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała transakcje zabezpieczające objęte polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym. Zgodnie z decyzją Komitetu Zarządzania Ryzykiem Finansowym z dnia 30 stycznia 2012 roku jednostka dominująca zabezpieczyła w marcu 2012 roku ryzyko stopy procentowej z tytułu wyemitowanych obligacji w ramach Programu Emisji Obligacji poprzez zawarcie transakcji zabezpieczającej Swap procentowy (IRS) na okres pięciu lat. Zawarcie transakcji podyktowane było zmiennością oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu płatności odsetkowych wynikających z wyemitowania obligacji w PLN o zmiennym oprocentowaniu opartych na stopie referencyjnej WIBOR dla okresu sześciomiesięcznego (WIBOR 6M). Spółka zabezpieczyła 80% przepływów.

Na dzień bilansowy w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Grupa rozpoznała kwotę 153 703 tysiące złotych. W roku sprawozdawczym zakończonym dnia 31 grudnia 2012 roku Grupa uzyskała przychody netto z tytułu transakcji zabezpieczających IRS w kwocie 5 556 tysięcy złotych, z czego kwota 6 466 tysięcy złotych jest uzyskaną kwotą zrealizowanego zabezpieczenia dotyczącą zrealizowanych przez Grupę płatności odsetkowych, natomiast kwota (910) tysięcy złotych stanowi przeniesioną z kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych część wyceny, która dotyczy naliczonych na dzień bilansowych odsetek z tytułu obligacji.

W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych uzyskana przez Grupę kwota zrealizowanego zabezpieczenia pomniejszyła wydatki związane z odsetkami zapłaconymi od obligacji wykazywane w przepływach środków pieniężnych z działalności finansowej.

	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających
Na dzień 1 stycznia 2012 roku	–
Wycena instrumentów zabezpieczających na dzień 31 grudnia 2012 roku	190 666
Przeniesienie do wyniku finansowego wyceny dotyczącej zabezpieczenia naliczonych na dzień 31 grudnia 2012 roku odsetek z tytułu obligacji	(910)
Podatek odroczony	(36 053)
Na dzień 31 grudnia 2012 roku	**153 703**

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

W drugim kwartale 2012 roku spółka zależna TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. w związku z dokonaniem wyceny posiadanych akcji spółki Towarowa Giełda Energii S.A. do wartości rynkowej, zwiększyła ich wartość z 1 107 tysięcy złotych do kwoty 12 500 tysięcy złotych, tj. o kwotę 11 393 tysiące złotych. Zyski z tytułu wyceny zostały ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży przy uwzględnieniu podatku odroczonego. W lipcu 2012 roku TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. dokonała sprzedaży powyższych akcji spółki Towarowa Giełda Energii S.A., w związku z czym zyski z tytułu wyceny ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zostały odniesione w wynik finansowy. Na dzień bilansowy w Grupie nie występuje kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

26.6. Udziały niekontrolujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Na początek okresu	**454 897**	**507 246**
Zmiana polityki rachunkowości	–	(10 967)
Na początek okresu (dane przekształcone)	**454 897**	**496 279**
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(16 870)	(14 278)
Udział w zyskach/(stratach) aktuarialnych dotyczących rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	(14 819)	1 928
Nabycie udziałów niekontrolujących przez Grupę Kapitałową	(1 420)	(1 104)
Odkup udziałów niekontrolujących	(6 510)	(50 582)
Udział w wyniku jednostek zależnych	74 497	21 818
Nabycie spółek zależnych z Grupy GZE S.A.	–	898
Zmiana udziałów niekontrolujących w wyniku połączeń	3 348	(62)
Na koniec okresu	**493 123**	**454 897**

27. Zysk przypadający na jedną akcję

Zasadniczo zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję zaprezentowanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 466 802	1 245 116
Zysk na działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	–	–
Zysk netto	**1 466 802**	**1 245 116**
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	1 466 802	1 245 116
Liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję	1 752 549 394	1 752 549 394

Tabela poniżej przedstawia zysk na jedną akcję za lata zakończone 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku zaprezentowany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zysk na jedną akcję (w złotych)	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Podstawowy i rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,84	0,71
Podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	0,84	0,71

28. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Dywidendy wypłacone w okresie		
Dywidendy wypłacone z zysku w roku przez jednostki zależne	(16 434)	(13 676)
Dywidendy końcowe wypłacone z zysku w roku przez jednostkę dominującą	(543 290)	(262 882)
Dywidenda wypłacona łącznie	**(559 724)**	**(276 558)**

Do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie została podjęta decyzja odnośnie propozycji wypłaty dywidendy z zysku roku 2012 przez jednostkę dominującą.

Ograniczenia w wypłacie dywidendy zostały opisane w nocie 26.4. dodatkowych informacji do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 24 kwietnia 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki kwoty 543 290 tysięcy złotych. Dywidenda została wypłacona z wypracowanego przez Spółkę w 2011 roku zysku netto, który wyniósł 1 083 429 tysięcy złotych. Dzień dywidendy ustalono na dzień 2 lipca 2012 roku, a dzień wypłaty dywidendy został ustalony na dzień 20 lipca 2012 roku. Na dzień bilansowy powyższe zobowiązanie z tytułu dywidendy zostało w całości spłacone.

W dniu 6 maja 2011 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o przeznaczeniu na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki kwoty 262 882 tysiące złotych, na co składa się wypracowany przez Spółkę w 2010 roku zysk netto w kwocie 190 478 tysięcy złotych oraz użycie kapitału zapasowego Spółki w kwocie 72 404 tysięcy złotych stanowiącej część środków przekazanych na ten kapitał z zysku netto Spółki za rok obrotowy 2009. Dzień wypłaty dywidendy przypadał na dzień 20 lipca 2011 roku.

Wartość dywidendy na jedną akcję wypłaconej przez jednostkę dominującą za poszczególne lata przedstawiała się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Wypłacona dywidenda na akcję (w złotych)	0,31	0,15

29. Połączenia jednostek i nabycie udziałów niekontrolujących

Ostateczne rozliczenie nabycia akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A.

Na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. (GZE S.A.) z dnia 23 sierpnia 2011 roku zawartej z Vattenfall AB, po spełnieniu w dniu 30 listopada 2011 roku warunku zawieszającego, jakim było uzyskanie od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów bezwarunkowej zgody na dokonanie transakcji oraz spełnieniu w dniu 13 grudnia 2011 roku warunków umownych, w tym zapłaty należnej kwoty środków pieniężnych wynikającej z transakcji – TAURON Polska Energia S.A. w dniu 13 grudnia 2011 roku nabyła 1 249 693 akcje w kapitale zakładowym GZE S.A. o wartości nominalnej 100 zł każda i łącznej wartości nominalnej 124 969 tysięcy złotych, stanowiących 99,98% kapitału zakładowego spółki.

Całkowita wartość transakcji wyniosła 4 625 955 tysięcy złotych, przy czym kwota 3 623 517 tysięcy złotych została zapłacona w dniu dokonania transakcji (kwota ta uwzględnia depozyt w wysokości 120 000 tysięcy przekazany do Vattenfall AB na podstawie przedwstępnej umowy zakupu, wraz z narosłymi odsetkami), natomiast kwota 1 002 438 tysięcy złotych stanowi dług Vattenfall AB wobec GZE S.A. i jej spółek zależnych przejęty przez TAURON Polska Energia S.A. w ramach transakcji. Koszty bezpośrednio związane z nabyciem w wysokości 5 500 tysięcy złotych obciążyły wynik okresu.

W wyniku nabycia akcji GZE S.A., TAURON Polska Energia S.A. stała się pośrednio właścicielem akcji i udziałów następujących istotnych podmiotów zależnych od GZE S.A.:

- Vattenfall Distribution Poland S.A.,
- Vattenfall Network Services Poland Sp. z o.o.,
- Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o.,
- Vattenfall Business Services Poland Sp. z o.o.,
- Vattenfall Wolin-North Sp. z o.o.

Z uwagi na fakt, iż transakcja nabycia miała miejsce pod koniec poprzedniego roku obrotowego, TAURON jako jednostka przejmująca nie ukończyła do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2011 roku wyceny przejętych aktywów i zobowiązań, z tego względu przejęte aktywa i zobowiązania zostały wówczas zaprezentowane w tymczasowych wartościach.

W wyniku przeprowadzonych w trakcie 2012 roku – zarówno przez Spółkę jak i niezależnych rzeczoznawców, analiz i wycen przejętych aktywów i zobowiązań ustalona została ostateczna wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych spółki GZE S.A i jej spółek zależnych na datę przejęcia.

Ostateczna wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych spółki GZE S.A. i jej spółek zależnych na datę przejęcia

Nabyte aktywa i przejęte zobowiązania	Stan na 13 grudnia 2011 wartość ostateczna	Stan na 13 grudnia 2011 wartość tymczasowa	Zmiana
Rzeczowe aktywa trwałe	3 678 037	3 113 437	564 600
Aktywa niematerialne	182 698	131 992	50 706
Udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz stowarzyszonych wykazywane według ceny nabycia	6 054	10 457	(4 403)
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	491	6 249	(5 758)
Zapasy	2 277	2 277	–
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	355 397	349 639	5 758
Aktywa finansowe	81 974	81 974	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	314 792	314 792	–
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	13 532	13 532	–
Rezerwy długoterminowe	(92 735)	(88 948)	(3 787)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(196 102)	(68 575)	(127 527)
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe długoterminowe	(43 242)	(43 242)	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	(391 975)	(391 975)	–
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	(7 067)	(7 067)	–
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe krótkoterminowe	(15 589)	(15 589)	–
Rezerwy krótkoterminowe	(184 778)	(184 778)	–
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe niefinansowe	(110 311)	(110 154)	(157)
Aktywa netto (po uwzględnieniu istniejących połączeń)	**3 593 453**	**3 114 021**	**479 432**

Największy udział w nabytych aktywach netto miał majątek ówczesnego Vattenfall Distribution Poland S.A. wyceniony na dzień objęcia kontroli na 3 327 510 tysięcy złotych, stanowiąc 92% nabytych w wyniku transakcji aktywów netto.

Wyniki wycen rzeczoznawców przeprowadzonych na dzień 13 grudnia 2011 roku porównano z wartością odzyskiwalną danego składników aktywów, ustaloną jako wartość użytkową, czyli bieżącą, szacunkową wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów. Nie stwierdzono konieczności tworzenia odpisów aktualizujących.

Kalkulacja ceny nabycia

Kalkulacja ceny nabycia została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wartość przekazanych środków pieniężnych	3 623 517
Wartość przejętego przez TAURON długu Sprzedającego	1 002 438
Cena nabycia:	**4 625 955**
Istniejące powiązania	(1 007 798)
Cena nabycia po uwzględnieniu powiązań	**3 618 157**

Wartość firmy

Wartość firmy ujęta na dzień połączenia w wartości 25 602 tysiące złotych, wyceniona została w kwocie nadwyżki przekazanej zapłaty oraz wartości udziałów niedających kontroli nad kwotą netto ustalonej na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Udział niedający kontroli został wyceniony w wartości proporcjonalnego udziału w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej.

Wyliczenie ostatecznej wartości firmy zgodnie z metodologią MSSF 3 prezentuje poniższa tabela:

Cena nabycia po uwzględnieniu powiązań	3 618 157
Udział niedający kontroli (0,025%)	898
Razem:	**3 619 055**
Nabyte aktywa i przejęte zobowiązania	(3 593 453)
Wartość firmy	**25 602**

Wartość firmy została w całości alokowana do segmentu dystrybucji, na którym zgodnie z oczekiwaniami zrealizowane zostaną efekty synergii wynikające z połączenia.

Wartość udziałów niekontrolujących w Grupie wzrosła w wyniku opisanej transakcji o 898 tysięcy złotych.

Ostateczne rozliczenie a wartości tymczasowe

Porównanie wartości firmy, aktywów netto i udziałów niekontrolujących wg wartości tymczasowych i ostatecznych prezentuje poniższa tabela:

	Wartość tymczasowa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2011 rok	Wartość ostateczna w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2012 rok	Różnica
Wartość firmy	504 914	25 602	(479 312)
Aktywa netto	3 114 021	3 593 453	479 432
Udziałowcy niekontrolujący	(778)	(898)	(120)
	3 618 157	**3 618 157**	–

W wyniku przeprowadzonych wycen wartości godziwej nabytych aktywów, ostateczna wartość godziwa rozpoznana na dzień objęcia kontroli wzrosła o 479 432 tysiące złotych w porównaniu do wartości tymczasowej wynikała głównie ze skutków wyceny majątku z segmentu dystrybucji.

Tym samym tymczasowa wartość firmy ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku zmniejszyła się o 479 312 tysięcy złotych, a wartość udziałów niekontrolujących w nabytych aktywach pomniejszonych o zobowiązania zwiększyła się o 120 tysięcy złotych.

Połączenia spółek zależnych oraz nabycie udziałów niekontrolujących

W związku z przeprowadzaną reorganizacją struktury Grupy w 2012 roku miały miejsce istotne połączenia spółek zależnych oraz jednostki dominującej ze spółką zależną:

- W dniu 30 kwietnia 2012 roku zostało zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenie spółki TAURON Ciepło S.A. (spółka przejmująca) oraz spółek: Elektrociepłownia Tychy S.A. (spółka przejmowana), Elektrociepłownia EC Nowa Sp. z o.o. (spółka przejmowana) i Energetyka Cieplna w Kamiennej Górze Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Kapitał zakładowy spółki TAURON Ciepło S.A. został podwyższony z kwoty 444 664 tysiące złotych do kwoty 865 937 tysięcy złotych, tj. o kwotę 421 273 tysiące złotych. W wyniku połączenia nastąpił wzrost udziałów niekontrolujących o 1 875 tysięcy złotych i jednoczesny spadek zysków zatrzymanych o tą samą kwotę.
- W dniu 12 czerwca 2012 roku zostało zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenie jednostki dominującej TAURON Polska Energia S.A. (spółka przejmująca) ze spółką zależną Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. (spółka przejmowana). W wyniku przeprowadzonego procesu wykupu akcji Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A., od dnia 16 kwietnia 2012 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała 100% akcji w kapitale zakładowym Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. Wykup udziałów niekontrolujących za cenę 1 015 tysięcy złotych wpłynął na zmniejszenie udziałów niekontrolujących o 784 tysiące złotych oraz zmniejszenie zysków zatrzymanych o 231 tysięcy złotych. Mając na uwadze fakt, iż TAURON Polska Energia S.A. posiadała 100% akcji w kapitale zakładowym spółki przejmowanej połączenie odbyło się na podstawie art. 515 paragraf 1 Kodeksu Spółek Handlowych bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej.
- W dniu 1 czerwca 2012 roku zostało zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenie spółki TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. (spółka przejmująca) oraz spółki Lipniki Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie nastąpiło bez podwyższenia kapitału zakładowego i bez zmiany umowy spółki. Jedynym udziałowcem spółki przejmowanej była spółka przejmująca. Połączenie nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- W dniu 1 października 2012 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek TAURON Dystrybucja S.A. (spółka przejmująca) z TAURON Dystrybucja GZE S.A. (spółka przejmowana) oraz TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. (spółka przejmująca) z TAURON Ekoenergia GZE Sp. z o.o. (spółka przejmowana). W wyniku połączenia TAURON Dystrybucja S.A. z TAURON Dystrybucja GZE S.A. nastąpił wzrost udziałów niekontrolujących o 1 473 tysiące złotych i jednoczesny spadek zysków zatrzymanych o tą samą kwotę.

Opisane powyżej połączenia spółek nastąpiły w trybie łączenia przez przejęcie, tj. zgodnie z art. 492 paragraf 1 punkt 1 Kodeksu Spółek Handlowych, przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą. W wyniku połączeń, spółki przejmowane zostały rozwiązane bez przeprowadzenia likwidacji.

W dniu 24 sierpnia 2012 roku TAURON Polska Energia S.A. nabyła od Skarbu Państwa 50 803 138 akcji spółki zależnej TAURON Ciepło S.A., co stanowiło 0,06% kapitału zakładowego TAURON Ciepło S.A., za kwotę 220 tysięcy złotych. Wykup udziałów niekontrolujących wpłynął na zmniejszenie udziałów niekontrolujących o 514 tysięcy złotych oraz zwiększenie zysków zatrzymanych o 294 tysiące złotych.

W wyniku kontynuowanych w Grupie TAURON procesów przymusowego odkupu akcji własnych w celu ich umorzenia w spółkach TAURON Wytwarzanie S.A. oraz TAURON Dystrybucja S.A. wartość udziałów niekontrolujących uległa zmniejszeniu o kwotę 6 510 tysięcy złotych, natomiast zyski zatrzymane zostały zwiększone o kwotę 1 215 tysięcy złotych.

30. Leasing

30.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Spółka zależna od TAURON Polska Energia S.A. – Południowy Koncern Energetyczny S.A., obecnie TAURON Wytwarzanie S.A., w dniu 30 kwietnia 2008 roku w związku ze sprzedażą do spółki PKE Broker Sp. z o.o. nieruchomości położonej w Katowicach przy ul. Lwowskiej 23, zawarła umowę dzierżawy na jej użytkowanie. TAURON Polska Energia S.A. jest poddzierżawcą części tej nieruchomości. Roczne koszty dzierżawy w latach 2012 i 2011 wynosiły odpowiednio 6 073 tysiące złotych i 6 032 tysiące złotych.

Jednostka dominująca na podstawie umów najmu użytkuje nieruchomość położoną przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, gdzie znajduje się siedziba Spółki. Średni miesięczny czynsz najmu siedziby Spółki w roku 2012 wynosił 239 tysięcy złotych, przy czym przez pierwszych siedem miesięcy Spółka korzystała z rabatu udzielonego przez wynajmującego, którym jest GHELAMCO GP2 Sp. z o.o. Dodatkowo, w trakcie 2012 roku Spółka wynajmowała powierzchnię biurową w Warszawie. Wynajmującym lokal jest REGUS BUSINESS CENTRE Sp. z o.o. Miesięczny czynsz wynajmowanego lokalu wynosi 35 tysięcy złotych.

Ponadto spółka zależna Południowy Koncern Węglowy S.A. użytkuje maszyny i urządzenia górnicze na podstawie umów dzierżawy. Roczne koszty dzierżawy w latach 2012 i 2011 wynosiły odpowiednio 29 386 tysięcy złotych i 18 629 tysięcy złotych. Wzrost w 2012 roku kosztów dzierżawy wynika z zawarcia przez Południowy Koncern Węglowy S.A. nowych umów najmu i dzierżaw maszyn i urządzeń górniczych.

30.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2012		Stan na 31 grudnia 2011	
	Opłaty minimalne	**Wartość bieżąca opłat**	**Opłaty minimalne**	**Wartość bieżąca opłat**
W okresie 1 roku	17 866	14 482	19 529	14 761
W okresie od 1 do 5 lat	46 631	41 772	65 113	56 232
Powyżej 5 lat	24	24	–	–
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	**64 521**	**56 278**	**84 642**	**70 993**
Minus koszty finansowe	(8 243)	–	(13 649)	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	**56 278**	**56 278**	**70 993**	**70 993**
krótkoterminowe	14 482	14 482	14 761	14 761
długoterminowe	41 796	41 796	56 232	56 232

Główną pozycję leasingu finansowego stanowi zobowiązanie z tytułu leasingu maszyn i urządzeń technicznych oraz nieruchomości posiadane przez TAURON Ciepło S.A. Na dzień 31 grudnia 2012 roku wartość bilansowa wspomnianych zobowiązań z tytułu leasingu finansowego wynosiła 50 773 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku – 63 120 tysięcy złotych).

31. Rezerwy na świadczenia pracownicze

31.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

Na podstawie wyceny dokonanej metodami aktuarialnymi Grupa ujmuje rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze, w tym na:

- odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne;
- taryfę pracowniczą z tytułu zniżki na energię elektryczną;
- odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla przyszłych i obecnych emerytów i rencistów;
- deputaty węglowe;
- nagrody jubileuszowe.

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wprowadziła zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze*, obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Grupa zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu zmienionego MSR 19 od roku zakończonego 31 grudnia 2012 roku. Dane porównawcze zostały odpowiednio przekształcone.

Kluczowe dla Grupy zmiany to likwidacja „metody korytarzowej" jako dopuszczalnego sposobu rozliczania zysków i strat aktuarialnych oraz wprowadzenie wymogu prezentacji skutków ponownej wyceny w pozostałych dochodach całkowitych. Grupa zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości stosowała metodę korytarzową przy ustalaniu zobowiązania z tytułu określonych świadczeń oraz ujmowaniu zysków i strat aktuarialnych w wyniku finansowym. Eliminacja tej metody spowodowała konieczność natychmiastowego ujęcia całości zysków i strat aktuarialnych w innych całkowitych dochodach oraz wzrost rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze ujętej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości bieżącej zobowiązania według wyceny aktuarialnej. Wpływ zmian na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 31 grudnia 2011 roku i 1 stycznia 2011 roku został zaprezentowany w nocie 8.

Kwoty tych rezerw oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu roku obrotowego przedstawiono w poniższych tabelach.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	**230 814**	**447 984**	**120 000**	**38 338**	**484 643**	**1 321 779**
koszty bieżącego zatrudnienia	8 357	9 422	1 878	595	27 381	**47 633**
zyski i straty aktuarialne	47 110	139 418	17 469	17 077	121 661	**342 735**
wypłacone świadczenia	(16 423)	(22 298)	(6 538)	(1 455)	(53 164)	**(99 878)**
koszty przeszłego zatrudnienia	(4 831)	(2 349)	(3 344)	–	(7 884)	**(18 408)**
koszty odsetek	12 832	25 549	6 759	2 180	26 971	**74 291**
pozostałe zmiany	(17 503)	(2 147)	(458)	–	(20 061)	**(40 169)**
Bilans zamknięcia	**260 356**	**595 579**	**135 766**	**56 735**	**579 547**	**1 627 983**
Rezerwy krótkoterminowe	**23 468**	**25 516**	**4 774**	**1 851**	**56 824**	**112 433**
Rezerwy długoterminowe	**236 888**	**570 063**	**130 992**	**54 884**	**522 723**	**1 515 550**

Na skutek zmian organizacyjnych w Grupie i związaną z nimi migracją pracowników pomiędzy spółkami, warunki programów dla części pracowników uległy zmianie, powodując spadek rezerwy o 18 408 tysięcy złotych, co zostało zaprezentowane powyżej jako koszty przeszłego zatrudnienia. Dodatkowo, część rezerwy aktuarialnej na przyszłe świadczenia pracownicze w części dotyczącej pracowników, którzy zostali objęci programem dobrowolnych odejść, została przeniesiona do rezerwy na programy dobrowolnych odejść – na łączną kwotę 40 169 tysięcy złotych (pozostałe zmiany).

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2011 roku *(dane przekształcone)*

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Rezerwa na deputaty węglowe	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	**183 009**	**351 573**	**105 955**	**33 526**	**468 688**	**1 142 751**
korekty BO	53 034	64 253	10 845	7 220	–	**135 352**
Bilans otwarcia po korektach	**236 043**	**415 826**	**116 800**	**40 746**	**468 688**	**1 278 103**
nabycie jednostki zależnej	12 362	38 931	4 744	–	33 507	**89 544**
koszty bieżącego zatrudnienia	8 402	4 815	2 134	1 728	27 061	**44 140**
zyski i straty aktuarialne	(11 738)	(15 973)	(4 373)	(5 065)	(10 540)	**(47 689)**
wypłacone świadczenia	(26 696)	(18 118)	(5 634)	(1 323)	(58 828)	**(110 599)**
koszty odsetek	12 457	22 503	6 329	2 252	24 807	**68 348**
pozostałe zmiany	(16)	–	–	–	(52)	**(68)**
Bilans zamknięcia	**230 814**	**447 984**	**120 000**	**38 338**	**484 643**	**1 321 779**
Rezerwy krótkoterminowe	**31 398**	**23 015**	**5 302**	**1 624**	**57 282**	**118 621**
Rezerwy długoterminowe	**199 416**	**424 969**	**114 698**	**36 714**	**427 361**	**1 203 158**

Grupa ustala rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze w wysokości oszacowanej metodami aktuarialnymi, z uwzględnieniem stopy dyskonta, definiowanej na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Podziału rezerw na długo i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego przy pomocy technik aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuariusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania zostały zaprezentowane w nocie 10.

31.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Zmiana stanu rezerw na programy dobrowolnych odejść, rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Programy dobrowolnych odejść				
	TAURON Wytwarzanie S.A.	TAURON Dystrybucja S.A.	TAURON Serwis GZE Sp. z o.o.	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	Razem
Bilans otwarcia	**5 719**	**29 336**	**217**	–	**35 272**
utworzenie	47 684	33 426	–	9 549	**90 659**
rozwiązanie	(545)	(1 422)	–	–	**(1 967)**
wykorzystanie	(17 847)	(38 594)	(217)	–	**(56 658)**
pozostałe zmiany	40 169	465	–	–	**40 634**
Bilans zamknięcia	**75 180**	**23 211**	–	**9 549**	**107 940**
Rezerwy krótkoterminowe	**25 707**	**23 211**	–	**6 353**	**55 271**
Rezerwy długoterminowe	**49 473**	–	–	**3 196**	**52 669**

Zmiana stanu rezerw na programy dobrowolnych odejść, rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Programy dobrowolnych odejść			
	TAURON Wytwarzanie S.A.	TAURON Dystrybucja S.A.	TAURON Serwis GZE Sp. z o.o.	Razem
Bilans otwarcia	**18 950**	**31 380**	–	**50 330**
utworzenie	26 701	61 061	–	**87 762**
rozwiązanie	(442)	(14 646)	–	**(15 088)**
wykorzystanie	(39 490)	(48 459)	–	**(87 949)**
nabycie jednostki zależnej	–	–	217	**217**
Bilans zamknięcia	**5 719**	**29 336**	**217**	**35 272**
Rezerwy krótkoterminowe	**5 719**	**29 336**	–	**35 055**
Rezerwy długoterminowe	–	–	**217**	**217**

W Grupie prowadzone są programy dobrowolnych odejść („PDO"):

- W TAURON Wytwarzanie S.A. w dniu 28 marca 2012 roku zawarto Porozumienie w sprawie Obniżenia Kosztów Pracy. Od początku obowiązywania Porozumienia do dnia 31 grudnia 2012 roku skorzystało z niego 718 osób.

  Rezerwa na dzień 31 grudnia 2012 roku została utworzona w związku z planowanym odejściem 553 pracowników w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2014 roku. Stan rezerwy na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi 75 095 tysięcy złotych. Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2012 roku TAURON Wytwarzanie S.A. posiadała również rezerwę na koszty wynikające z Porozumienia w sprawie likwidacji Elektrowni Halemba w wysokości 85 tysięcy złotych.

  W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2012 roku:

  – utworzono rezerwę na przyszłe świadczenia z tytułu PDO dla pracowników w wysokości 47 684 tysiące złotych;

  – z uwagi na rezygnację kilku pracowników i aktualizacją rezerwy w związku z wypłaconymi świadczeniami rozwiązano rezerwę w wysokości 545 tysięcy złotych;

  – przeniesiono część rezerwy aktuarialnej na przyszłe świadczenia pracownicze do rezerwy na PDO w części dotyczącej pracowników, którzy zostali objęci programem, na łączną kwotę 40 169 tysięcy złotych;

  – wykorzystano rezerwę w związku z wypłatą świadczeń pracownikom korzystającym z Porozumienia w sprawie likwidacji Elektrowni Halemba w wysokości 5 111 tysięcy złotych oraz w związku z wypłatą świadczeń emerytalnych i nagród jubileuszowych pracownikom objętym porozumieniami w wysokości 12 736 tysięcy złotych;

  – dodatkowo, część osób otrzymała świadczenia w związku z rozwiązaniem umowy w ramach PDO w wysokości 71 829 tysięcy złotych, co obciążyło bezpośrednio koszty Grupy.

- W TAURON Dystrybucja S.A. w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2012 roku kontynuowano programy wprowadzone w roku 2011. W okresie sprawozdawczym utworzono rezerwę w wysokości 33 426 tysięcy złotych. W ramach programów dobrowolnych odejść rozwiązano umowy o pracę łącznie z 419 pracownikami. Wypłacono 34 516 tysięcy złotych jednorazowych odpraw pieniężnych. Ponadto, w 2012 roku nadal realizowane były wypłaty osobom, które odeszły w 2011 roku i skorzystały z zakończonych 30 grudnia 2011 roku programów, a prawo do wypłat nabyły po maksymalnie półrocznym okresie przebywania na zasiłku dla bezrobotnych (program odpraw przedemerytalnych). Wypłacono z tego tytułu świadczenia w wysokości 3 743 tysiące złotych. Dodatkowo, w 2012 roku wypłacone zostały odprawy z programów obowiązujących w ówczesnym TAURON Dystrybucja GZE S.A. dla odchodzących pracowników na łączną kwotę 335 tysięcy złotych.

  W dniu 18 grudnia 2012 roku ogłoszona została kolejna edycja programów dobrowolnych odejść. Realizacja programów zostanie zakończona w czerwcu 2013 roku.

- W TAURON Serwis GZE Sp. z o.o. wszystkie świadczenia wynikające z utworzonej na 31 grudnia 2011 roku rezerwy (217 tysięcy złotych) zostały wypłacone.

- W TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. w związku z zachodzącymi zmianami reorganizacyjnymi spółka uruchomiła w dniu 31 grudnia 2012 roku program dobrowolnych odejść z okresem realizacji do 31 grudnia 2014 roku, obejmujący Program Odpraw Przedemerytalnych, Program Wcześniejszych Odejść Emerytalnych i Program Odpraw Kompensacyjnych. Rezerwa utworzona przez spółkę z tytułu wymienionych programów wyniosła na 31 grudnia 2012 roku 9 549 tysięcy złotych.

- Dodatkowo TAURON Ciepło S.A. w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2012 roku poniosła koszty z tytułu programu dobrowolnych odejść w wysokości 3 713 tysięcy złotych. Wszystkie należne świadczenia zostały wypłacone. Na dzień 31 grudnia 2012 roku spółka nie tworzyła rezerwy z tytułu programu dobrowolnych odejść.

32. Pozostałe rezerwy

32.1. Zmiana stanu pozostałych rezerw

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Rezerwy na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia, roszczenia od kontrahentów, sprawy pracownicze	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	**43 149**	**944**	**63 610**	**187 132**	**703 449**	**86 244**	**1 084 528**
korekta stopy dyskontowej	–	–	(779)	–	–	–	**(779)**
utworzenie	4 932	–	30 577	96 898	1 352 022	56 752	**1 541 181**
rozwiązanie	(13 796)	–	–	(14)	(8)	(16 531)	**(30 349)**
wykorzystanie	(1 008)	(179)	–	(221 095)	(1 180 840)	(6 373)	**(1 409 495)**
pozostałe zmiany	436	(765)	732	–	(647)	765	**521**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–	(48)	**(48)**
Bilans zamknięcia	**33 713**	**–**	**94 140**	**62 921**	**873 976**	**120 809**	**1 185 559**
Rezerwy krótkoterminowe	**33 713**	**–**	**12 442**	**62 921**	**873 976**	**119 984**	**1 103 036**
Rezerwy długoterminowe	**–**	**–**	**81 698**	**–**	**–**	**825**	**82 523**

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku *(dane przekształcone)*

	Rezerwy na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia, roszczenia od kontrahentów, sprawy pracownicze	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości pod obiektami energetycznymi i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	**34 274**	**612**	**34 699**	**101 173**	**787 031**	**66 903**	**1 024 692**
korekty BO	–	–	(4 578)	–	–	–	**(4 578)**
Bilans otwarcia po korektach	**34 274**	**612**	**30 121**	**101 173**	**787 031**	**66 903**	**1 020 114**
nabycie jednostki zależnej	576	765	8 679	–	100 559	30 575	**141 154**
korekta stopy dyskontowej	–	–	1 014	–	–	–	**1 014**
utworzenie	12 640	797	23 726	187 132	1 018 586	20 948	**1 263 829**
rozwiązanie	(7 905)	(1)	–	–	–	(29 336)	**(37 242)**
wykorzystanie	(96)	(1 229)	–	(101 173)	(1 199 103)	(4 222)	**(1 305 823)**
pozostałe zmiany	3 660	–	70	–	(3 624)	1 360	**1 466**
różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–	16	**16**
Bilans zamknięcia	**43 149**	**944**	**63 610**	**187 132**	**703 449**	**86 244**	**1 084 528**
Rezerwy krótkoterminowe	**43 149**	**944**	**3 250**	**187 132**	**703 449**	**85 404**	**1 023 328**
Rezerwy długoterminowe	**–**	**–**	**60 360**	**–**	**–**	**840**	**61 200**

32.2. Opis istotnych tytułów rezerw

32.2.1. Rezerwa na roszczenia od kontrahentów, na spory sądowe, na umowę rodzącą obciążenia

Rezerwa na postępowania przed UOKiK

W odniesieniu do TAURON Dystrybucja S.A. toczą się postępowania antymonopolowe prowadzone przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Postępowania dotyczą zarzutów nadużywania pozycji dominującej na rynku dystrybucji energii elektrycznej. Sprawy są na etapie odwołania od decyzji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Rezerwa utworzona przez spółkę z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 11 576 tysięcy złotych i nie uległa zmianie w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Rezerwa na roszczenia od ArcellorMittal Poland S.A.

Rezerwa na roszczenia od ArcellorMittal Poland S.A. wynosi 7 200 tysięcy złotych i nie uległa zmianie w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Rezerwa na roszczenia od IPW Polin Sp. z o.o.

W grudniu 2012 została rozwiązana rezerwa na roszczenia sporne od IPW Polin Sp. z o.o. z tytułu zastosowania projektów wynalazczych oraz efektów zastosowania nowych technologii w eksploatacji turbogeneratorów w wysokości 10 281 tysięcy złotych.

32.2.2. Rezerwa na rekultywację i koszty likwidacji środków trwałych

Spółki górnicze Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. tworzą rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych w oparciu o prawny obowiązek wynikający z ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwa utworzona z tego tytułu przez Kopalnię Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. wynosiła 5 548 tysięcy złotych, a rezerwa utworzona przez Południowy Koncern Węglowy S.A. wynosiła 20 521 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa utworzona przez Kopalnię Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. wynosiła 3 591 tysięcy złotych, natomiast rezerwa utworzona przez Południowy Koncern Węglowy S.A. wynosiła 19 451 tysięcy złotych.

TAURON Wytwarzanie S.A tworzy rezerwę na koszty związane z rekultywacją składowisk popiołów. W roku 2012 spółka dokonała aktualizacji powyższej rezerwy zwiększając jej wartość o 28 512 tysięcy złotych. W rezultacie powyższego na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwa wynosiła 46 512 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa z powyższego tytułu wynosiła 18 000 tysięcy złotych.

Spółki z segmentu Odnawialne źródła energii rozpoznały rezerwę na koszty związane z demontażem farm wiatrowych po zakończeniu ich użytkowania w wysokości 12 075 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa z powyższego tytułu wynosiła 13 610 tysięcy złotych.

Ze względu na istnienie prawnego obowiązku likwidacji środków trwałych po ich okresie użytkowania TAURON Wytwarzanie S.A. utworzyła rezerwę na przewidywane przyszłe koszty, które będą niezbędne do poniesienia dla wypełnienia tego obowiązku w wysokości 9 484 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku rezerwa z powyższego tytułu wynosiła 8 958 tysięcy złotych.

32.2.3. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych Grupa ma obowiązek umorzenia określonej ilości certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gazowych i z kogeneracji. Na dzień 31 grudnia 2012 roku utworzona rezerwa z tego tytułu wynosiła 873 976 tysięcy złotych.

32.2.4. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów jest tworzona pomimo tego, iż nie występuje w Grupie sytuacja niedoboru uprawnień do emisji w porównaniu z rzeczywistą emisją. Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do jednostek poświadczonej redukcji emisji („CER") oraz jednostek redukcji emisji („ERU"), które zostały nabyte w wyniku transakcji wymiany uprawnień EUA na CER oraz EUA i CER na ERU, a które zgodnie z polityką rachunkowości przyjętej dla rozchodu – przeznaczone są do umorzenia w pierwszej kolejności.

W transakcjach wymiany uprawnień EUA na CER oraz EUA i CER na ERU rozpoznawany jest przychód na działalności podstawowej i równocześnie tworzona jest w równowartości rezerwa na umorzenie CER i ERU.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwa z tytułu emisji gazów wyniosła 62 921 tysięcy złotych.

32.2.5. Inne rezerwy

Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze. Na dzień 31 grudnia 2012 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 74 899 tysięcy złotych. W ciągu roku spółki

utworzyły rezerwę w wysokości 45 119 tysięcy złotych i rozwiązały rezerwę w kwocie 13 037 tysięcy złotych. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów.

W 2012 roku podmiot trzeci wystąpił wobec TAURON Ciepło S.A. z roszczeniami z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości. Spółka kwestionuje zarówno samą wysokość roszczenia, jak i uznanie przez roszczącego prawa do potrącenia z bieżącymi zobowiązaniami wobec spółki z tytułu dostaw ciepła. W konsekwencji spółka wystąpiła na drogę postępowania sądowego celem dochodzenia bieżących roszczeń wobec dłużnika. W trakcie postępowania sąd uznał prawo dłużnika do potrącenia roszczeń z bieżącymi zobowiązaniami wobec spółki, natomiast w dalszym toku procesu zostanie ustalona finalna całkowita kwota roszczenia pozwanego z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości. Zarząd spółki szacuje, iż spór zostanie rozstrzygnięty w roku 2013. W związku z toczącym się sporem, mając na uwadze przyjętą politykę rachunkowości, rozpoznana została rezerwa na szacowane koszty powyższego roszczenia. Mając na uwadze toczący się spór sądowy, uwzględniając zapisy MSR 37.92 Grupa nie ujawnia wszystkich informacji związanych z ww. kwestią, a wymaganych przez MSR 37.

Rezerwa na podatek od nieruchomości

W związku z prowadzonymi postępowaniami podatkowymi, a także uwzględniając wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 września 2011 roku oraz aktualne orzecznictwo sądowe Południowy Koncern Węglowy S.A. tworzy rezerwę na podatek od nieruchomości od budowli usytuowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych. Rezerwa wraz z należnymi odsetkami wynosiła na dzień 31 grudnia 2012 roku 2 410 tysięcy złotych.

33. Rozliczenia międzyokresowe

33.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		
Darowizny, nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	205 423	204 535
Dotacje otrzymane inne niż rządowe	54	299
Otrzymane dopłaty na nabycie środków trwałych	135 031	57 944
Opłaty przyłączeniowe	306 343	314 204
Pozostałe rozliczenia przychodów	1 189	7 704
Razem, w tym:	**648 040**	**584 686**
długoterminowe	597 971	536 499
krótkoterminowe	50 069	48 187
Dotacje rządowe		
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	9 880	8 987
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	121 590	104 849
Razem, w tym:	**131 470**	**113 836**
długoterminowe	125 344	106 050
krótkoterminowe	6 126	7 786

Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych obejmują głównie dotacje rządowe na inwestycje początkowe w kopalniach węgla kamiennego w wysokości 32 251 tysięcy złotych otrzymane przez Południowy Koncern Węglowy S.A. oraz wycenę kredytów preferencyjnych do wartości rynkowej w kwocie 40 446 tysięcy złotych otrzymanych przez TAURON Wytwarzanie S.A. i 4 285 tysięcy złotych otrzymanych przez TAURON Ciepło S.A.

Wzrost otrzymanych dopłat na nabycie środków trwałych związany jest w głównej mierze z pozyskaniem przez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A. środków w ramach programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko 2007–2013" na następujące zadania inwestycyjne:

- budowę instalacji do produkcji energii elektrycznej w Odnawialnym Źródle Energii w Elektrowni Stalowa Wola – 22 499 tysięcy złotych,
- budowę kotła na biomasę w Elektrowni Jaworzno III – 24 900 tysięcy złotych,
- dostosowanie kotła w ramach obniżenia emisji NOx na blokach 9, 10, 11, 12 w Elektrowni Łaziska – 5 423 tysiące złotych.

33.2. Bierne rozliczenia międzyokresowe – krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	32 837	26 025
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	171 832	180 289
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu kosztów badania sprawozdań finansowych	635	680
Opłaty z tytułu ochrony środowiska	1 905	1 268
Doszacowanie podatku akcyzowego	2 535	8 162
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	7 885	6 661
Razem, w tym:	**217 629**	**223 085**
długoterminowe	–	–
krótkoterminowe	217 629	223 085

34. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, w tym:	**529 647**	**418 826**
Podatek akcyzowy	87 519	70 494
Podatek VAT	186 269	116 817
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	155 771	143 012
Podatek dochodowy od osób fizycznych	56 233	50 007
Opłaty za korzystanie ze środowiska	27 294	28 525
Podatek od nieruchomości	6 580	4 164
Pozostałe	9 981	5 807
Pozostałe zobowiązania niefinansowe, w tym:	**239 587**	**226 241**
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów, w tym:	237 725	224 708
przedpłaty na poczet opłaty przyłączeniowej	57 904	96 724
nadpłaty od klientów	169 537	121 846
inne	10 284	6 138
Pozostałe	1 862	1 533
Razem	**769 234**	**645 067**

35. Majątek socjalny, zobowiązania ZFŚS oraz fundusze specjalne

Tabele poniżej przedstawiają analitykę funduszy:

- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Pożyczki udzielone pracownikom	45 745	48 001
Środki pieniężne	14 560	27 161
Pozostałe aktywa i zobowiązania Funduszu	(483)	(129)
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(56 108)	(72 231)
Saldo po skompensowaniu	**3 714**	**2 802**
Odpisy na Fundusz w okresie	(72 288)	(73 904)

- Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisami wykonawczymi wydanymi do tej ustawy przedsiębiorstwa górnicze wchodzące w skład Grupy tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG"). FLZG tworzony jest w określonym stosunku procentowym do wartości podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub w odniesieniu do opłaty eksploatacyjnej, poprzez przekazanie środków pieniężnych w wysokości równowartości odpisów na wyodrębniony rachunek bankowy. Aktywa finansowe

FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe aktywa finansowe, natomiast saldo FLZG ujmowane jest w ramach rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych. Tabele poniżej przedstawiają kwotę odpisu na FLZG, stan aktywów FLZG oraz saldo zobowiązań z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Aktywa finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Stan środków na 1 stycznia	**24 162**	**21 025**
Odprowadzone środki	2 679	3 037
Odsetki	1 765	100
Wykorzystanie	–	–
Stan środków na 31 grudnia	**28 606**	**24 162**
Odpisy na FLZG w okresie	(3 444)	(2 724)

Zobowiązania finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	31 999	26 774
Nadwyżka zdyskontowanych szacowanych kosztów likwidacji	4 322	2 508
Nadwyżka FLZG nad zdyskontowanymi szacowanymi kosztami likwidacji	(10 251)	(6 240)
Łączne zobowiązanie netto z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych	**26 070**	**23 042**

36. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 1 717 934 tysiące złotych, z czego największe pozycję stanowiły:

- zobowiązanie inwestycyjne związane z budową farmy wiatrowej Marszewo wraz z dostawą turbin należącej do MEGAWAT MARSZEWO Sp. z o.o. w wysokości 194 351 tysięcy złotych,
- zobowiązanie inwestycyjne związane z budową farmy wiatrowej Wicko należącej do BELS INVESTMENT Sp. z o.o. w wysokości 156 011 tysięcy złotych,
- zobowiązanie inwestycyjne związane z dostosowaniem kotła w Elektrowni Jaworzno III należącej do TAURON Wytwarzanie S.A. celem obniżenia emisji gazów cieplarnianych w wysokości 132 722 tysiące złotych.
- zobowiązanie inwestycyjne związane z przebudową linii wysokiego napięcia relacji Groszowice-Hermanowice wraz z zabudową światłowodu należące do TAURON Dystrybucja S.A. w wysokości 83 900 tysiące złotych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 1 603 316 tysięcy złotych, z tego największą pozycję stanowiło zobowiązanie inwestycyjne związane z dostosowaniem kotła w Elektrowni Jaworzno III należącej do TAURON Wytwarzanie S.A. celem obniżenia emisji gazów cieplarnianych w wysokości 165 914 tysięcy złotych oraz zobowiązanie inwestycyjne związane z odbudową mocy wytwórczych we wchodzącej w skład TAURON Wytwarzanie S.A., Elektrociepłowni Bielsko-Biała, na kwotę 151 795 tysięcy złotych.

37. Zobowiązania warunkowe

Szkody górnicze

Grupa w ramach przyjętej polityki tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania, rozpoznaje i ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rezerwy na szkody górnicze, będące skutkiem działalności eksploatacyjnej zakładów górniczych, w wysokości wynikającej ze zgłoszonych, uznanych bądź będących przedmiotem rozpatrzenia przez sądy, udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Przedsiębiorstwom górniczym wchodzącym w skład Grupy nie jest znana metoda ustalenia wartości przyszłych szkód górniczych, która umożliwiłaby wiarygodne oszacowanie przyszłych kosztów likwidacji szkód górniczych powstałych w trakcie eksploatacji złóż.

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki dystrybucyjne należące do Grupy nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa tworzy rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2007 roku Nr 130, poz. 905) („Ustawa o KDT"). TAURON Wytwarzanie S.A. przystąpiła dobrowolnie do programu przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych poprzez podpisanie umowy rozwiązującej. Podpisanie umowy rozwiązującej stanowi podstawę do otrzymywania przez wytwórców środków na pokrycie wydatków niepokrytych przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerwy mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu KDT, wynikających z nakładów poniesionych przez wytwórców do dnia 1 maja 2004 roku na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej. Zgodnie z Ustawą o KDT, dla każdego wytwórcy ustalona została maksymalna wysokość kosztów osieroconych oraz wielkości przyjęte do obliczenia rocznej wysokości korekty kosztów osieroconych. Po rozwiązaniu KDT, począwszy od 2008 roku, spółka otrzymuje środki w formie zaliczki w kwartalnych ratach w oparciu o składany przez siebie wniosek. Następnie w ciągu tzw. okresu korygowania, trwającego do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, co roku dokonywana będzie roczna korekta kosztów osieroconych. W roku następującym po roku, w którym zakończony zostanie okres korygowania dla danego wytwórcy, dokonana zostanie korekta końcowa kosztów osieroconych.

TAURON Wytwarzanie S.A. zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, w oparciu o zbudowany model finansowy, rozpoznała w latach 2008–2012 przychody z tytułu rekompensaty w łącznej wysokości 2 095 801 tysięcy złotych.

Informacja w sprawie wysokości korekty kosztów osieroconych w latach 2008–2011:

- za rok 2008:

  Na podstawie decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 lipca 2009 roku spółka została zobowiązana zwrócić Zarządcy Rozliczeń S.A. kwotę 159 508 tysięcy złotych w terminie do 30 września 2009 roku. Prezes URE uzasadniając swoją decyzję zwrócił uwagę na fakt, iż cena sprzedaży uwzględniona przez spółkę w kalkulacji rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych nie spełnia kryterium ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, ponieważ większość transakcji sprzedaży została dokonana w ramach Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. Ponadto Prezes URE zakwestionował ujęcie w kalkulacji kosztów osieroconych wartości utworzonej rezerwy na brakujące uprawnienia do emisji dwutlenku węgla w związku z wystąpieniem deficytu uprawnień w roku 2008.

  W wyniku postępowania odwoławczego w oparciu o wyroki: Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 maja 2010 roku oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2012 roku zmieniające decyzję Prezesa URE spółka otrzymała od Zarządcy Rozliczeń S.A. w Warszawie korektę kosztów osieroconych za 2008 rok w wysokości 158 842 tysiące złotych. Prezes URE korzystając z prawa odwołania, skierował skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, która w dniu 24 września 2012 roku wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. W dniu 25 października 2012 roku skarga kasacyjna została doręczona kancelarii reprezentującej TAURON Wytwarzanie S.A. W dniu 8 listopada 2012 roku TAURON Wytwarzanie S.A. za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Warszawie złożyła odpowiedź na ww. skargę do Sądu Najwyższego, wnosząc o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, a w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie jako pozbawionej uzasadnionych podstaw. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółka nie otrzymała informacji o przyjęciu skargi do rozpoznania, bądź jej odrzuceniu.

  Z uwagi na fakt, iż spółka stosuje niezmiennie przyjętą w 2008 roku politykę w zakresie wyceny i ujmowania kosztów osieroconych, zgodnie z którą są one zaliczane jako przychód w roku obrotowym, za który są należne, w wysokości uwzględniającej przewidywaną korektę roczną i przewidywany wpływ korekty końcowej, bez względu na faktyczny moment otrzymania kwot rekompensat, wyrok nie miał bezpośredniego wpływu na wyniki finansowe spółki oraz Grupy TAURON.

- za rok 2009:

  Decyzją z dnia 29 lipca 2010 roku Prezes URE ustalił dla TAURON Wytwarzanie S.A. wysokość dodatniej korekty rocznej kosztów osieroconych za rok 2009 w wysokości 138 202 tysiące złotych. W dniu 30 września 2010 roku Zarządca Rozliczeń S.A. wpłaciła spółce ww. kwotę.

- za rok 2010:

  Decyzją z dnia 29 lipca 2011 roku Prezes URE ustalił dla TAURON Wytwarzanie S.A. wysokość dodatniej korekty rocznej kosztów osieroconych za rok 2010 w wysokości 205 703 tysiące złotych. W dniu 30 września 2011 roku Zarządca Rozliczeń S.A. wpłaciła spółce ww. kwotę.

- za rok 2011:

  Decyzją z dnia 31 lipca 2012 roku Prezes URE ustalił dla TAURON Wytwarzanie S.A. wysokość dodatniej korekty rocznej kosztów osieroconych za rok 2011 w wysokości 211 677 tysięcy złotych. Decyzja Prezesa URE ustalająca dodatnią korektę kosztów osieroconych w wysokości 211 677 tysięcy złotych jest zgodna z kwotą, którą szacowała spółka, tym samym nie wpływa na wynik finansowy Grupy. W dniu 28 września 2012 roku Zarządca Rozliczeń S.A. wpłaciła spółce ww. kwotę.

Przychody oraz wpływy z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT

	Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku
Przychody z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT	567 012	414 795
Wpływy z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT	526 799	373 975
Należności z tytułu rekompensat dotyczących rozwiązanych KDT na dzień bilansowy	534 207	493 993

Postępowanie administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

Prezes URE wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. (obecnie TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.) kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 5 Prawa energetycznego. Prezes URE zarzuca spółce stosowanie w latach 2008–2012 cen i taryf, nie przestrzegając obowiązku przedstawienia ich do zatwierdzenia. Spółka stoi na stanowisku, że nie złamała przepisów prawa w powyższym zakresie. Nie chcąc narażać się na bezpośredni zarzut nie wykonania żądania Prezesa URE i tym samym podlegać pod zapisy Ustawy Prawo Energetyczne, spółka na wniosek Prezesa URE przedkładała do zatwierdzania taryfy dla energii elektrycznej na lata 2008–2012, pomimo że spółka była zwolniona z obowiązku przedkładania taryfy dla energii elektrycznej (zwolnienie udzielone stanowiskiem Prezesa URE w dniu 28 czerwca 2001 roku). Przedłożone wnioski za lata 2008, 2009, 2011 i 2012 nie zostały zatwierdzone, a postępowanie o zatwierdzenie taryfy dla energii elektrycznej na rok 2010 zostało umorzone Decyzją Prezesa URE.

W dniu 19 marca 2010 roku Prezes URE wydał decyzję, w której postanowił cofnąć z urzędu zwolnienie z obowiązku przedkładania do zatwierdzania taryfy dla energii elektrycznej udzielonej Vattenfall Sales Poland Sp. z o.o. (obecnie TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.) stanowiskiem Prezesa URE z dnia 28 czerwca 2001 roku. Spółka wniosła odwołanie od ww. decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 9 grudnia 2011 roku SOKiK wydał wyrok uchylający decyzję Prezesa. W dniu 20 września 2012 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie apelacji URE od wyroku SOKiK w sprawie cofnięcia TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. zwolnienia z obowiązku przedkładania taryfy do zatwierdzenia dla grupy taryfowej G. Sąd oddalił apelację URE. Wyrok jest prawomocny, a jego pisemne uzasadnienie doręczono 31 grudnia 2012 roku. Prezesowi URE przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej od tego wyroku.

Zarząd spółki ocenia, że prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia powyższych spraw jest niskie i w związku z tym nie tworzy rezerwy na te zdarzenia.

Postępowanie administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Prezes Urzędu Ochrony Konsumentów i Konkurencji, Delegatura we Wrocławiu (postanowienie sygn. RWR 61/26/12/JB z dnia 12 grudnia 2012 roku) wszczął z urzędu postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., w którym zostały postawione jej zarzuty stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na bezzasadnym naliczaniu odsetek za nieterminowe płatności dotyczące prognozowanego zużycia energii elektrycznej, które są wykazywane poprzez system zautomatyzowanych procedur obsługi płatności, wskutek przyporządkowania wpłaconych przez odbiorców kwot do należności, które będą wymagalne w przyszłości, a pozostawienie najstarszych zobowiązań odbiorców jako niezapłaconych. W odpowiedzi Spółka złożyła wniosek o wydanie decyzji nakładającej na nią obowiązek wykonania zobowiązania do zaniechania działań naruszających Ustawę z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia dalszemu trwaniu zarzucanych naruszeń. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółce pracuje się nad przygotowaniem skonkretyzowanych obowiązków, o których mowa powyżej, wraz z propozycją terminów ich wykonania.

Roszczenia od Huty Łaziska S.A.

W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. (GZE) – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Hutą Łaziska S.A.

W ostatnich latach GZE uczestniczył w sporach sądowych z Hutą Łaziska S.A. Główną przyczyną było niewywiązywanie się przez Hutę z obowiązku zapłaty należności z tytułu dostaw energii, co w konsekwencji spowodowało wstrzymanie przez GZE w 2001 roku dostaw energii elektrycznej do Huty Łaziska.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku po cenie 67 zł/MWh do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność decyzji Prezesa URE z dnia 14 listopada 2001 roku. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku.

Z powodu wstrzymania dostaw energii, Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania w wysokości 182 060 tysięcy złotych. Aktualnie toczy się sprawa z pozwu Huty z 12 marca 2007 roku przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE, o zapłatę 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku. W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 grudnia 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. W dniu 27 listopada 2012 roku odbyła się pierwsza rozprawa przed sądem pierwszej instancji, w dniu 25 lutego 2013 roku kolejna. Termin następnej rozprawy został wyznaczony na 24 kwietnia 2013 roku.

Na podstawie przeprowadzonej przez Spółkę analizy prawnej roszczeń Huty i jej głównego udziałowca – spółki GEMI Sp. z o.o. – spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

Podatek akcyzowy

Zobowiązania warunkowe z tytułu podatku akcyzowego przedstawiono w nocie 38.

Pozostałe zobowiązania warunkowe

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Poręczenie spłaty kredytu/pożyczki	–	2 408
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	1 898	1 898
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	1 240	2 797
Inne zobowiązania warunkowe	1 858	2 863
Razem zobowiązania warunkowe	**4 996**	**9 966**

38. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2012 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach Grupy Kapitałowej toczą się następujące postępowania dotyczące rozliczeń publiczno-prawnych:

Podatek akcyzowy

W związku z niezgodnością polskich przepisów dotyczących akcyzy od energii elektrycznej z przepisami wspólnotowymi, w dniu 11 lutego 2009 roku elektrownie i elektrociepłownie należące do Grupy TAURON złożyły korekty deklaracji wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006–2008 oraz za miesiące styczeń i luty 2009 roku. Łączna wartość nadpłaty wykazana w przedmiotowych wnioskach (bez odsetek) wyniosła około 901 428 tysięcy złotych. W chwili obecnej postępowania dotyczące poszczególnych spółek Grupy TAURON prowadzone są przed właściwymi Izbami Celnymi i Wojewódzkimi Sądami Administracyjnymi.

Ministerstwo Finansów stoi jednak na stanowisku, że taki zwrot wiązałby się z bezpodstawnym wzbogaceniem przez wytwórców, stąd jest niezasadny. Wsparcie takiego stanowiska Ministerstwa Finansów stanowi uchwała pełnego składu Izby Gospodarczej Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 r. w której wskazano, że „nie jest nadpłatą kwota podatku akcyzowego uiszczona z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w sytuacji, w której ten kto ją uiścił nie poniósł z tego tytułu uszczerbku majątkowego". Dlatego możliwość odzyskiwania akcyzy wydaje się być niepewna.

Jednocześnie niektórzy kontrahenci Grupy TAURON wystąpili z roszczeniami do spółek będących sprzedawcami energii, dotyczącymi korekty cen nabywanej energii elektrycznej. W podniesionych roszczeniach stwierdzono, iż cena energii elektrycznej obejmowała podatek akcyzowy, który powinien zostać przez Skarb Państwa zwrócony nabywcom energii elektrycznej.

Z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa nie ujęła w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym zwrotem nadpłaconego podatku akcyzowego oraz roszczeniami i potencjalnymi roszczeniami nabywców energii elektrycznej.

Podatek od nieruchomości

Informacje dotyczące rezerw związanych ze sporami w zakresie podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych oraz od budowli usytuowanych w tych wyrobiskach zamieszczono w nocie 32.2.5.

W odniesieniu do urządzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej istnieją rozbieżności interpretacyjne w zakresie podejścia do opodatkowania tych obiektów podatkiem od nieruchomości. Ze względu na fakt, że organami podatkowymi w zakresie podatku od nieruchomości są władze lokalne, podejście organów podatkowych nie jest jednolite i zdarzają się przypadki kwestionowania prawidłowości ustalenia podstawy opodatkowania. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ewentualne skutki prowadzonych postępowań w tym zakresie nie są istotne dla Grupy TAURON. W zależności od rozstrzygnięć sądowych oraz ewentualnych zmian przepisów sytuacja w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości urządzeń energetycznych może w przyszłości ulec zmianie.

39. Informacja o podmiotach powiązanych

39.1. Transakcje ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą

Grupa posiada dwa wspólne przedsięwzięcia: Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. oraz Elektrownię Blachownia Nowa Sp. z o.o., które zostały szerzej opisane w nocie 16 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

39.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Głównym akcjonariuszem Grupy jest Skarb Państwa Rzeczpospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane.

Łączna wartość transakcji ze spółkami Skarbu Państwa została przedstawiona w tabeli poniżej.

Przychody i koszty

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Przychody	2 440 950	1 746 443
Koszty*	(4 190 473)	(3 168 992)

** Pozycja obejmuje koszty ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.*

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Należności	302 588	469 020
Zobowiązania	588 194	571 740

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku 2012 byli KGHM Polska Miedź S.A., PKP Energetyka S.A., PSE Operator S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 68% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE Operator S.A. i Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 76% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku 2012.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku 2011 byli PSE Operator S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz Kompania Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 85% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE Operator S.A., Kompanii Węglowej S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 77% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku 2011.

Grupa Kapitałowa dokonuje istotnych transakcji na rynkach energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Przychody od tej Spółki w roku 2012 wyniosły 4 083 153 tysiące złotych i stanowiły więcej niż 10% łącznych przychodów Grupy. Z uwagi na fakt, iż jednostki te zajmują się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zdecydowano aby nie traktować dokonywanych za ich pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotami powiązanymi i nie traktować jako głównego klienta.

Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

39.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

	Jednostka dominująca		Jednostki zależne	
	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Zarząd Jednostki	**8 071**	**8 863**	**21 375**	**23 860**
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	7 267	7 933	19 522	20 740
Nagrody jubileuszowe	–	–	26	42
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	83	468	756
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	–	284	325
Inne	804	847	1 075	1 997
Rada nadzorcza jednostki	**937**	**812**	**1 243**	**2 067**
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	937	812	1 125	1 971
Nagrody jubileuszowe	–	–	–	–
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–	–	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	–	–	–
Inne	–	–	118	96
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	**9 477**	**7 163**	**42 622**	**33 846**
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	8 507	6 245	40 319	32 472
Nagrody jubileuszowe	–	202	913	842
Świadczenia po okresie zatrudnienia	126	–	131	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	88	966	305
Inne	844	628	293	227
Razem	**18 485**	**16 838**	**65 240**	**59 773**

Wzrost wynagrodzeń pozostałych członków głównej kadry kierowniczej jednostek zależnych wynika z uwzględnienia w 2012 roku wynagrodzeń głównej kadry kierowniczej spółek Grupy GZE S.A. objętych konsolidacją od 13 grudnia 2011 roku.

Spadek wynagrodzeń Zarządów i Rad Nadzorczych jednostek zależnych w 2012 roku w porównaniu do 2011 roku wynika głównie z przeprowadzonych procesów reorganizacji struktury Grupy, które miały miejsce w 2012 roku.

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy jednostką dominującą a członkami władz jednostki dotyczą wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych.

W roku objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie zawierano pożyczek z ZFŚS z członkami organów zarządzających i nadzorujących spółek Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2012 roku nie wystąpiły salda niespłaconych pożyczek.

40. Instrumenty finansowe

40.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Grupa Kapitałowa posiadała na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanej w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 31 grudnia 2012		Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)	
	wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	**472**	**472**	**100 225**	**99 583**
Udziały i akcje (krótkoterminowe)*	6	6	716	74
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–	2	2
Instrumenty pochodne	466	466	–	–
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	–	–	99 507	99 507
2 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	**156 974**	**3 813**	**165 820**	**4 349**
Udziały i akcje (długoterminowe)*	148 222	–	156 883	–
Udziały i akcje (krótkoterminowe)*	4 939	–	4 588	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 388	2 388	2 124	2 124
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 425	1 425	2 225	2 225
3 Pożyczki i należności	**3 190 115**	**3 190 115**	**2 778 390**	**2 778 390**
Należności z tytułu dostaw i usług	2 199 577	2 199 577	1 881 992	1 881 992
Lokaty i depozyty	26 219	26 219	25 250	25 250
Pożyczki udzielone	117 813	117 813	–	–
Inne	846 506	846 506	871 148	871 148
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	**51 986**	**–**	**22 717**	**–**
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności*	51 986	–	22 717	–
5 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	**1 030 929**	**1 030 929**	**505 670**	**505 670**
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	**4 430 476**		**3 572 822**	
Aktywa trwałe	**357 430**		**215 784**	
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	51 986		22 717	
Pozostałe aktywa finansowe	305 444		193 067	
Aktywa obrotowe	**4 073 046**		**3 357 038**	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	3 036 695		2 743 344	
Pozostałe aktywa finansowe	5 422		108 024	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929		505 670	

** Grupa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach. Na dzień bilansowy są one wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.*

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 31 grudnia 2012		Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)	
	wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	**552**	**552**	**80**	**80**
Instrumenty pochodne	552	552	80	80
2 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	**8 146 211**	**8 146 211**	**6 823 202**	**6 823 202**
Kredyty i pożyczki preferencyjne	99 100	99 100	176 966	176 966
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	979 372	979 372	141 973	141 973
Kredyty w rachunku bieżącym	129 566	129 566	–	–
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 301 834	4 301 834	4 147 174	4 147 174
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 399 019	1 399 019	1 471 434	1 471 434
Pozostałe zobowiązania finansowe	82 459	82 459	71 744	71 744
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	966 768	966 768	630 295	630 295
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	161 150	161 150	148 393	148 393
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	26 943	26 943	35 223	35 223
3 Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	**56 278**	**56 278**	**70 993**	**70 993**
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	56 278	56 278	70 993	70 993
4 Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	**190 666**	**190 666**	–	–
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	**8 393 707**		**6 894 275**	
Zobowiązania długoterminowe	**5 423 162**		**4 316 144**	
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	5 222 882		4 251 944	
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	41 796		56 232	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	7 890		7 968	
Instrumenty pochodne	150 594		–	
Zobowiązania krótkoterminowe	**2 970 545**		**2 578 131**	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	2 628 449		2 349 121	
Instrumenty pochodne	40 624		80	
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	286 990		214 169	
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	14 482		14 761	

40.2. Hierarchia wartości godziwej

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2012 roku	
	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa		
Udziały i akcje	6	–
Instrumenty pochodne – towarowe	466	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 388	–
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	1 425	–
Zobowiązania		
Instrumenty pochodne – walutowe	–	552
Instrumenty pochodne IRS	–	190 666

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2011 roku	
	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa		
Udziały i akcje	74	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 126	–
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	101 732	–
Zobowiązania		
Instrumenty pochodne – walutowe	–	80

40.3. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Aktywa wyłączone z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	18	8 349	–	–	–	–	–	–	–	**8 367**
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	39 672	–	–	44 350	–	–	(237 783)	(2 195)	6 466	**(149 490)**
Różnice kursowe	(1 821)	–	–	135	–	–	532	741	–	**(413)**
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości „w górę”	574	–	–	16 084	–	–	–	–	–	**16 658**
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości „w dół”	(148)	(833)	–	(18 360)	–	(472)	–	–	(910)	**(20 723)**
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	–	–	–	–	–	–	(7 072)	–	–	**(7 072)**
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	(4)	14 696	–	–	–	–	–	–	–	**14 692**
Inne	4 704	–	–	–	–	(470)	–	–	–	**4 234**
Zysk/(strata) netto	**42 995**	**22 212**	–	**42 209**	–	**(942)**	**(244 323)**	**(1 454)**	**5 556**	**(133 747)**

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Pożyczki i należności	Aktywa wyłączone z zakresu MSR 39	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	–	8 196	–	–	7	–	–	–	–	**8 203**
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	54 015	–	18	37 369	–	(2 892)	(54 902)	(5 765)	–	**27 843**
Różnice kursowe	(204)	–	–	7 763	–	(2)	(11 548)	(1 177)	–	**(5 168)**
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości „w górę”	18	1 060	315	5 940	–	1 694	–	–	–	**9 027**
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości „w dół”	(5)	(268)	–	(7 442)	–	(337)	–	–	–	**(8 052)**
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	–	–	–	–	–	–	(6 205)	–	–	**(6 205)**
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	(35)	(2 590)	–	–	–	–	–	–	–	**(2 625)**
Zysk/(strata) netto	**53 789**	**6 398**	**333**	**43 630**	**7**	**(1 537)**	**(72 655)**	**(6 942)**	**–**	**23 023**

40.4. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

40.4.1. Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Spadek wartości aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wynika ze zbycia obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa w wysokości 99 507 tysięcy złotych, dokonanego przez TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. oraz TAURON Dystrybucja GZE S.A. (obecnie TAURON Dystrybucja S.A.).

40.4.2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2012 roku aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmowały głównie udziały w następujących spółkach:

- 35 694 tysiące złotych udziałów w Spółce Ciepłowniczo-Energetycznej Jaworzno III Sp. z o.o.;
- 31 608 tysięcy złotych udziałów w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Tychy Sp. z o.o.;
- 19 857 tysięcy złotych udziałów w Knauf Jaworzno III Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku najważniejsze pozycje w tej kategorii aktywów finansowych stanowiły udziały w tych samych spółkach.

40.4.3. Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności zostały szerzej opisane w nocie 20 oraz nocie 41.4.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Pożyczki długoterminowe w wysokości 117 813 tysięcy złotych obejmują pożyczkę udzieloną Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A wraz z należnymi odsetkami, co zostało szerzej opisane w nocie 16 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

40.4.4. Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała wspólne przedsięwzięcia rozliczane metodą praw własności, którymi są:

- spółka celowa Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. – 32 390 tysięcy złotych. Udziałowcami w spółce są TAURON Wytwarzanie S.A. wraz z KGHM Polska Miedź S.A., które posiadają po 50% udziałów w kapitale i organie stanowiącym spółki.
- spółka celowa Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. – 19 596 tysięcy złotych. Udziałowcami w spółce są TAURON Wytwarzanie S.A. wraz z PGNiG Energia S.A., które posiadają po 50% udziałów w kapitale i organie stanowiącym spółki.

Wzrost wartości aktywów finansowych wyłączonych z zakresu MSR 39 związany jest w głównej mierze z objęciem przez TAURON Wytwarzanie S.A. udziałów w spółce Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała jedno wspólne przedsięwzięcie Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. w wysokości 22 717 tysięcy złotych.

Inwestycje powyższe zostały szerzej opisana w nocie 16 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

40.4.5. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

40.4.5.1. Kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku przedstawiają poniższe tabele.

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2012 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocento-wania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	282 840	282 840	148 359	47 348	32 738	6 236	13 576	34 583
	stała	917 765	917 765	340	72 439	93 192	93 192	186 382	472 220
Razem PLN		**1 200 605**	**1 200 605**	**148 699**	**119 787**	**125 930**	**99 428**	**199 958**	**506 803**
EUR	zmienna	1 231	5 032	629	1 887	2 516	–	–	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem EUR		**1 231**	**5 032**	**629**	**1 887**	**2 516**	–	–	–
Razem			**1 205 637**	**149 328**	**121 674**	**128 446**	**99 428**	**199 958**	**506 803**
Odsetki zwiększające wartość bilansową			2 401						
Razem kredyty i pożyczki			**1 208 038**						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2011 roku

Waluta kredytu	Stopa oprocento-wania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	297 859	297 859	32 909	164 609	52 503	30 776	8 062	9 000
	stała	12 055	12 055	493	1 507	1 903	1 359	2 717	4 076
Razem PLN		**309 914**	**309 914**	**33 402**	**166 116**	**54 406**	**32 135**	**10 779**	**13 076**
EUR	zmienna	1 898	8 381	906	2 039	2 718	2 718	–	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem EUR		**1 898**	**8 381**	**906**	**2 039**	**2 718**	**2 718**	–	–
USD	zmienna	17	59	–	59	–	–	–	–
	stała	–	–	–	–	–	–	–	–
Razem USD		**17**	**59**	–	**59**	–	–	–	–
Razem			**318 354**	**34 308**	**168 214**	**57 124**	**34 853**	**10 779**	**13 076**
Odsetki zwiększające wartość bilansową			585						
Razem kredyty i pożyczki			**318 939**						

Zmianę stanu kredytów i pożyczek bez odsetek zwiększających wartość w roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2011 roku przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Bilans otwarcia	**318 354**	**554 797**
Nabycie jednostki zależnej	–	**138 261**
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	**129 566**	**(2 464)**
Zmiana stanu kredytów i pożyczek (bez kredytów w rachunku bieżącym):	**757 717**	**(372 240)**
Zaciągnięcie	1 005 000	87 254
Spłata	(257 210)	(467 183)
Zmiana wyceny	9 927	7 689
Bilans zamknięcia	**1 205 637**	**318 354**

Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 1 005 000 tysięcy złotych wynikają w głównej mierze z zaciągnięcia kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego przez jednostkę dominującą w kwocie 960 000 tysięcy złotych.

Wydatki z tytułu spłaty pożyczek/kredytów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 257 210 tysięcy złotych wynikają w głównej mierze ze spłaty kredytów inwestycyjnych przez spółki zależne TAURON Wytwarzanie S.A i TAURON Dystrybucja S.A. w łącznej kwocie 110 101 tysięcy złotych oraz ze spłaty pożyczki do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska przez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 88 000 tysięcy złotych.

Zobowiązania Grupy z tytułu otrzymanych pożyczek i kredytów na dzień 31 grudnia 2012 roku dotyczyły głównie:

- kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 910 394 tysiące złotych, które zostały opisane poniżej,
- kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 129 566 tysięcy złotych (finansowanie wykorzystane w ramach umowy cash pool – Spółka ma możliwość finansowania zewnętrznego na kwotę 300 000 tysięcy złotych),
- kredytów i pożyczek zaciągniętych przez spółki Grupy na cele inwestycyjne, w tym głównie:
  - kredytu zaciągniętego przez TAURON Dystrybucja S.A. na potrzeby refinansowania poniesionych wydatków inwestycyjnych w latach 2008 oraz 2009, którego wartość na dzień bilansowy wynosiła 51 331 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku – 77 782 tysiące złotych),
  - pożyczki otrzymanej przez TAURON Wytwarzanie S.A. od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na inwestycje OZE w Elektrowni Jaworzno III. Saldo pożyczki na dzień bilansowy wynosiło 40 000 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku – 25 000 tysięcy złotych).

Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku TAURON Polska Energia S.A. otrzymała, na podstawie umowy podpisanej w dniu 24 października 2011 roku, środki z tytułu dwóch kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego o łącznej wartości 510 000 tysięcy złotych.

Pozyskane środki służą do realizacji dwóch projektów inwestycyjnych w obszarze wytwarzania:

- 300 000 tysięcy złotych przeznaczone jest na sfinansowanie przebudowy i oddanie do użytkowania wysokowydajnego bloku węglowego w kogeneracji z towarzyszącą infrastrukturą w Zespole Elektrociepłowni w Bielsku-Białej. Dzięki pozyskanym środkom Grupa TAURON wymieni obecną jednostkę na blok o wyższej wydajności wynoszącej 50 MWe i 182 MWt. Budowa bloku rozpoczęła się w grudniu 2008 roku. Realizacja projektu potrwa do połowy 2013 roku;
- 210 000 tysięcy złotych przeznaczone zostało na dofinansowanie budowy i uruchomienie nowego opalanego biomasą kotła 50 MWe i 45 MWt w Elektrowni Jaworzno III, który został oddany do użytkowania pod koniec 2012 roku, oraz remont turbiny parowej.

Powyższe kredyty są spłacane ratalnie, w cyklu rocznym i łącznej kwocie raty wynoszącej 51 000 tysięcy złotych. Termin płatności rat kapitałowych przypada na dzień 15 grudnia każdego roku, a całkowita spłata kapitału przypada na dzień 15 grudnia 2021 roku. Odsetki od pożyczonych środków płatne są w cyklu półrocznym, w dniach 15 czerwca i 15 grudnia każdego roku.

Oprocentowanie kredytów jest obliczane na podstawie stałej stopy, obowiązującej do dnia 15 czerwca 2016 roku, w którym zostaną określone nowe warunki finansowania w zakresie wysokości oprocentowania i/lub zmiany podstawy jego naliczania.

W dniu 3 lipca 2012 roku Spółka zawarła kolejną umowę kredytu z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na łączną kwotę finansowania w wysokości 900 000 tysięcy złotych. Środki z kredytu są przeznaczone na inwestycje sieciowe – na realizację pięcioletniego programu inwestycyjnego, mającego na celu modernizację oraz rozbudowę sieci energetycznych spółki TAURON Dystrybucja S.A., zlokalizowanych w południowej Polsce. Całkowity koszt projektu wynosi około 2 000 000 tysięcy złotych. Pierwsza transza kredytu w wysokości 450 000 tysięcy złotych została uruchomiona w lipcu 2012 roku.

Przedmiotowa transza jest spłacana ratalnie, w cyklu półrocznym i kwocie 20 455 tysięcy złotych. Termin płatności rat kapitałowych przypada w dniach 15 czerwca i 15 grudnia każdego roku, przy czym pierwsza płatność nastąpi w dniu 15 grudnia 2013 roku, a całkowita spłata kapitału przypada na dzień 15 czerwca 2024 roku. Odsetki od kredytu płatne są w cyklu półrocznym, w dniach 15 czerwca i 15 grudnia każdego roku. Maksymalny okres spłaty finansowania wynosi 12 lat od daty wypłaty pierwszej transzy kredytu.

Oprocentowanie wypłaconej transzy kredytu jest obliczane na podstawie stopy stałej, obowiązującej do dnia 15 grudnia 2017 roku, w którym zostaną określone nowe warunki finansowania w zakresie wysokości oprocentowania i/lub zmiany podstawy jego naliczania.

Kolejne transze kredytu zostały uruchomione po dniu bilansowym, o czym szerzej w nocie 44 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień bilansowy saldo zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego wynosiło 910 394 tysiące złotych, z czego 2 140 tysięcy złotych stanowiły naliczone odsetki.

40.4.5.2. Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

Na dzień 31 grudnia 2012 roku jednostka dominująca posiadała zobowiązanie z tytułu wyemitowanych obligacji w wysokości 4 301 834 tysiące złotych. Zobowiązanie powstało w wyniku emisji obligacji w następujących transzach:

- w dniu 29 grudnia 2010 roku wyemitowano obligacje w ramach transzy A o wartości nominalnej 848 200 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 29 grudnia 2015 roku;
- w dniu 12 grudnia 2011 roku wyemitowano obligacje w ramach transzy B o łącznej wartości nominalnej 300 000 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 12 grudnia 2015 roku;
- w dniu 12 grudnia 2011 roku wyemitowano obligacje w ramach transzy C o łącznej wartości nominalnej 3 000 000 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 12 grudnia 2016 roku;
- w dniu 30 stycznia 2012 roku wyemitowano obligacje w ramach transzy B o wartości nominalnej 150 000 tysięcy złotych z terminem wykupu w dniu 30 stycznia 2015 roku.

Wyemitowane obligacje mają formę zdematerializowaną. Są to obligacje niezabezpieczone, kuponowe o oprocentowaniu zmiennym WIBOR 6M powiększonym o stałą marżę. Odsetki z tytułu obligacji są płatne w okresach półrocznych.

Spółka zabezpieczyła część przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami zawierając kontrakty terminowe swap procentowy (IRS), co zostało szerzej opisane w nocie 26.5. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawno-finansowej (kowenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2012 roku nie wystąpił przypadek przekroczenia kowenantów, czyli naruszenia warunków umów.

Salda zobowiązania Grupy z tytułu wyemitowanych obligacji, wraz z naliczonymi odsetkami na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawiają tabele poniżej.

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2012 roku

Nazwa spółki	Transza	Stopa oprocento-wania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	Transza A	zmienna	PLN	349	846 524	–	–	–	846 524	–	–
TAURON Polska Energia S.A.	Transza B	zmienna	PLN	4 707	449 150	–	–	–	449 150	–	–
TAURON Polska Energia S.A.	Transza C	zmienna	PLN	8 531	2 992 573	–	–	–	–	2 992 573	–
Razem obligacje				**13 587**	**4 288 247**	–	–	–	**1 295 674**	**2 992 573**	–

Wartość wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2011 roku

Nazwa spółki	Transza	Stopa oprocento-wania	Waluta kredytu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w terminie (od dnia bilansowego)					
				Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
TAURON Polska Energia S.A.	Transza A	zmienna	PLN	412	846 106	–	–	–	–	846 106	–
TAURON Polska Energia S.A.	Transza B	zmienna	PLN	968	298 920	–	–	–	–	298 920	–
TAURON Polska Energia S.A.	Transza C	zmienna	PLN	9 682	2 991 086	–	–	–	–	2 991 086	–
Razem obligacje				**11 062**	**4 136 112**	–	–	–	–	**4 136 112**	–

W dniu 29 czerwca 2012 roku pomiędzy Spółką a Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., BRE Bankiem S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Nordea Bank Polska S.A., Nordea Bank AB oraz BNP Paribas Bank Polska S.A. i Bankiem Zachodnim WBK S.A. została podpisana umowa, na podstawie której podwyższono wartość programu emisji obligacji TAURON Polska Energia S.A. o transzę D i transzę E o wartościach odpowiednio 2 475 000 tysięcy złotych i 275 000 tysięcy złotych, tj. do łącznej kwoty 7 050 000 tysięcy złotych. Środki, które zostaną pozyskane z emisji obligacji w ramach transzy D i transzy E, będą przeznaczone odpowiednio na finansowanie zadań inwestycyjnych w Grupie TAURON oraz na finansowanie ogólnych potrzeb korporacyjnych w Grupie TAURON.

40.4.6. Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)

Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami zostały szczegółowo opisane w nocie 26.5.

40.4.7. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia i umowy leasingowe na nieruchomościach oraz innych rzeczowych aktywach trwałych, ale również na należnościach, czy też blokady środków pieniężnych.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

Wartość bilansowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań

	Stan na 31 grudnia 2012	Stan na 31 grudnia 2011
Nieruchomości	728 953	730 416
Urządzenia techniczne i maszyny	50 231	136 201
Środki transportu	950	2 439
Środki trwałe w budowie	2	75
Środki pieniężne	20 796	663
Inne należności finansowe i niefinansowe	435	5 771
Razem wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań	**801 367**	**875 565**

Zmniejszenie w roku 2012 roku wartości bilansowej urządzeń technicznych i maszyn stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynika głównie ze spłaty pod koniec 2011 roku przez Południowy Koncern Węglowy S.A. kredytu, którego zabezpieczenie stanowił przede wszystkim zastaw rejestrowy na środkach trwałych, których wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 42 349 tysięcy złotych. W związku ze spłatą kredytu w pierwszym kwartale 2012 roku spółka dokonała wykreślenia zastawów rejestrowych na urządzeniach technicznych i maszynach.

Wzrost salda środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynika głównie z zabezpieczeń transakcji zawieranych na giełdach towarowych. W celu zabezpieczenia transakcji instrumentami terminowymi typu futures na uprawnienia do emisji zanieczyszczeń

oraz na energię zawieranych na giełdach ICE Futures Europe i European Energy Exchange Spółka przekazuje depozyty początkowe dla tych transakcji na wyodrębnione rachunki bankowe – na dzień 31 grudnia 2012 roku ich łączna wartość wyniosła 17 553 tysiące złotych.

Opis innych form zabezpieczeń spłaty zobowiązań

Grupa stosuje również inne formy zabezpieczeń spłaty zobowiązań niż zabezpieczenia na majątku wymienione powyżej, wśród których na dzień 31 grudnia 2012 roku najistotniejsze pozycje stanowią zabezpieczenia kredytów i pożyczek TAURON Wytwarzanie S.A. w postaci pełnomocnictwa do rachunków bankowych – 20 000 tysięcy złotych oraz weksli in blanco – 68 977 tysięcy złotych. W TAURON Dystrybucja S.A. kredyty zostały zabezpieczone poprzez udzielenie pełnomocnictwa do dysponowania środkami na rachunkach bankowych kredytobiorców do wysokości niespłaconego kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami banku – na dzień 31 grudnia 2012 roku 51 331 tysięcy złotych. TAURON Dystrybucja S.A. w celu zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu oraz zawartych umów, w tym na dofinansowania prowadzonych projektów, wystawiła weksle in blanco (łącznie 94 430 tysięcy złotych). Elektrociepłownia Tychy S.A. (obecnie TAURON Ciepło S.A.) celem zabezpieczenia umowy leasingu zwrotnego zawartej w 2007 roku wystawiła weksel in blanco na kwotę 92 383 tysiące złotych. Dodatkowe zabezpieczenie tej umowy stanowią cesja wierzytelności, cesja praw z polis ubezpieczeniowych, hipoteka na nieruchomościach i urządzeniach technicznych i maszynach (w tabeli powyżej) oraz pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi.

Jednostka dominująca w ramach programu emisji obligacji złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji:

- do kwoty 1 560 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2016 roku,
- do kwoty 6 900 000 tysięcy złotych do dnia 31 grudnia 2018 roku (na dzień 31 grudnia 2011 roku do kwoty 3 600 000 tysięcy złotych – zwiększenie kwoty o kolejne 3 300 000 tysięcy złotych związane jest z podpisaniem kolejnej umowy, na podstawie której podwyższono wartość programu emisji obligacji TAURON Polska Energia S.A. o 2 750 000 tysięcy złotych, do łącznej kwoty 7 050 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 40.4.5.2. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

TAURON Polska Energia S.A. w celu zabezpieczenia umowy ramowej zawartej z PKO Bankiem Polskim S.A. na gwarancje bankowe złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 97 Prawa bankowego do kwoty 125 000 tysięcy złotych z maksymalnym terminem wykonalności 31 grudnia 2017 roku. Dodatkowym zabezpieczeniem tej umowy jest pełnomocnictwo do rachunku bankowego w banku PKO Bank Polski S.A. Na dzień 31 grudnia 2012 roku maksymalna kwota ustalonego limitu gwarancji wynosi 100 000 tysięcy złotych. Termin obowiązywania umowy to 31 grudzień 2016 roku.

W ramach powyższej umowy PKO Bank Polski S.A. na zlecenie Spółki wystawił gwarancje bankowe na zabezpieczenie zobowiązań spółek zależnych od TAURON Polska Energia S.A. na łączną kwotę 3 597 tysięcy złotych oraz na zabezpieczenie realizowanych przez Spółkę transakcji:

- do kwoty 80 000 tysięcy złotych – gwarancja dla Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. z terminem obowiązywania do 31 marca 2013 roku.;
- do kwoty 800 tysięcy euro (3 271 tysięcy złotych) – gwarancja dla CAO Central Allocation Office Gmbh obowiązująca do 3 lutego 2014 roku.

Umowa, zawarta z PKO Bankiem Polskim S.A. na gwarancję bankową dla której Spółka złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 97 Prawa bankowego do kwoty 48 000 tysięcy złotych obowiązująca do dnia 31 grudnia 2012 roku, wygasła w pierwszym kwartale 2012 roku.

W celu zabezpieczenia realizowanych przez Spółkę transakcji na Towarowej Giełdzie Energii S.A. na rynkach energii elektrycznej i uczestniczenia w systemie zabezpieczenia płynności rozliczania transakcji, TAURON Wytwarzanie S.A. udzieliła Spółce poręczenia na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. (IRGIT S.A.) z tytułu rozliczenia przyszłych transakcji do wysokości 145 000 tysięcy złotych. Z tytułu ustanowienia zabezpieczenia w postaci poręczenia zostało określone wynagrodzenie płatne przez Spółkę na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. Celem zabezpieczenia roszczeń IRGIT wynikających z zawartej pomiędzy TAURON Wytwarzanie S.A. a IRGIT S.A. umowy poręczenia za zobowiązania TAURON Polska Energia S.A. została złożona blokada uprawnień do emisji EUA w Rejestrze KRUE stanowiących własność TAURON Wytwarzanie S.A., w ilości 10 000 tysięcy ton. Zgodnie z Aneksem z dnia 31 grudnia 2012 roku do Umowy zawartej pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. a TAURON Wytwarzanie S.A. termin obowiązywania zabezpieczenia został przedłużony do dnia 31 marca 2013 roku.

W celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji wchodzące w skład Grupy przedsiębiorstwa górnicze tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych. Informacje na ten temat przedstawiono w nocie 35.

41. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółki z Grupy Kapitałowej świadomie i w sposób odpowiedzialny zarządzają ryzykiem finansowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym, będącym zbiorem zasad i standardów zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie. Całościowe i spójne z procesami biznesowymi zarządzanie ryzykiem pozwala na identyfikowanie i zarządzanie zależnościami pomiędzy ponoszonym ryzykiem, a poziomem możliwego do osiągnięcia dochodu. Intencją zarządzających

ryzykiem w spółkach Grupy nie jest całkowita eliminacja zagrożeń wynikających ze zmian zidentyfikowanych i monitorowanych czynników ryzyka lecz to, by zagrożenia te nie przekraczały ustalonych i zatwierdzonych wcześniej bezpiecznych poziomów.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem finansowym jest takie nim zarządzanie, aby maksymalnie ograniczyć wrażliwość przepływów finansowych Grupy na zmieniające się czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach przeprowadzanych transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe i pożyczki, obligacje, umowy leasingu, środki pieniężne i lokaty. Głównym celem wykorzystania tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność jednostek z Grupy Kapitałowej. Grupa, ze względu na charakter swoich procesów biznesowych, posiada i wykorzystuje również inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Zasadą stosowaną przez spółki z Grupy obecnie i przez cały okres objęty niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe.

W dniu 10 maja 2011 roku Zarząd jednostki dominującej podjął uchwałę wprowadzającą politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie, której celem jest:

- określenie strategii oraz zasad zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie;
- określenie dopuszczalnych narzędzi zabezpieczenia ryzyka finansowego;
- określenie procesu podejmowania decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie;
- wprowadzenie ogólnych standardów w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym, na miarę potrzeb Grupy oraz zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie;
- określenie ogólnych zasad organizacji działalności w zakresie ryzyka finansowego w Grupie, w tym podziału obowiązków umożliwiającego odpowiednią kontrolę nad działalnością w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym;
- określenie ogólnych zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń w Grupie, które określają zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSSF.

Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym określa strategię zarządzania ryzykiem finansowym w obszarze ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian kursów walutowych na przepływy pieniężne Grupy. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne i roczne koszty odsetkowe netto w ramach przychodów, kosztów finansowych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Polityka zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym oraz zasady rachunkowości zabezpieczeń odnoszą się do ryzyka przepływów pieniężnych, nie obejmują one swoim zakresem ryzyka wartości godziwej ze względu na niską jego istotność dla Grupy.

W efekcie wprowadzenia polityki zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym scentralizowano funkcję zarządzania ryzykiem finansowym w celu optymalizacji procesu zarządzania ryzykiem finansowym, w tym minimalizacji kosztów Grupy w tym zakresie. Z punktu widzenia obszaru zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie, spółki odpowiedzialne są za identyfikację, pomiar i raportowanie do jednostki dominującej ryzyka finansowego w zakresie swojej indywidualnej działalności.

W 2012 roku jednostka dominująca zawarła transakcje w ramach rachunkowości zabezpieczeń z wykorzystaniem instrumentów pochodnych – Interest Rate Swaps w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmian stóp procentowanych przepływów środków pieniężnych związanych z wyemitowanymi obligacjami. W 2012 roku jednostka dominująca zawierała również transakcje z wykorzystaniem instrumentów pochodnych – kontraktów walutowych typu forward w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmian kursów walut, które nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Ponadto, w 2011 roku spółki Grupy wdrożyły Politykę zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON. Dzięki wdrożonej polityce, opartej m.in. na precyzyjnej cotygodniowej aktualizacji planów finansowych, analizach scenariuszowych oraz analizach porównawczych następuje optymalizacja zarządzania pozycją płynnościową Grupy TAURON i tym samym zmniejsza się ryzyko utraty płynności. W oparciu o przyjętą politykę TAURON Polska Energia S.A. wyznacza optymalną wielkość i strukturę rezerwy płynności oraz dokonuje pomiaru i oceny ryzyka płynności na poziomie Grupy TAURON.

Przyjęto, iż zarządzanie ryzykiem jest odpowiedzialnością każdego pracownika. Pracownicy znają ryzyka występujące w ich obszarach działalności i czują się odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem. Spółki z Grupy monitorują również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości zabezpieczeń spółek z Grupy Kapitałowej dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 9.12.

41.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z pozyskiwaniem kapitałów oprocentowanych zmienną stopą procentową i inwestowaniem w aktywa oprocentowane zmienną i stałą stopą procentową. Spółki Grupy są również narażone na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych, w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu.

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2012 – oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 359	1 359	1 359	2 717	2 714	**9 508**
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	73 533	91 833	91 833	183 665	469 527	**910 391**
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	8 712	–	439 234	2 992 573	–	**3 440 519**
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	40 071	55 811	53 215	41 569	–	**190 666**

31 grudnia 2012 – oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	–	–	–	–	26 219	**26 219**
Udzielone pożyczki	11	–	–	–	117 802	**117 813**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	–	–	–	–	**1 030 929**
Zobowiązania finansowe						
Kredyty w rachunku bieżącym	129 566	–	–	–	–	**129 566**
Kredyty i pożyczki preferencyjne	27 601	7 596	6 236	13 576	34 583	**89 592**
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	38 805	25 144	–	–	–	**63 949**
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	4 875	–	856 440	–	–	**861 315**

31 grudnia 2011 – oprocentowanie stałe

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	2 604	–	–	–	–	**2 604**
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	99 507	–	–	–	–	**99 507**
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 996	1 903	1 359	2 717	4 076	**12 051**

31 grudnia 2011 – oprocentowanie zmienne

Instrumenty finansowe	<1 rok	1–2 lat	2–3 lat	3–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	607	–	–	–	22 039	**22 646**
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	–	–	–	–	**505 670**
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	116 704	25 517	5 632	8 062	9 000	**164 915**
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	84 405	29 706	27 862	–	–	**141 973**
Wyemitowane obligacje oraz inne dłużne papiery wartościowe	11 062	–	–	4 136 112	–	**4 147 174**

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

41.2. Ryzyko walutowe

Spółki z Grupy Kapitałowej narażone są na zmiany kursów walutowych EUR/PLN i CZK/PLN w związku z ich działalnością operacyjną i finansową. Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych w latach 2012 oraz 2011.

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD		CZK	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	3 046 083	4 898	20 026	–	–	29 012	4 729
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	7 925	32 397	–	–	4 908	800
Instrumenty pochodne (aktywa)	466	92	376	–	–	–	–
Razem		**12 915**	**52 799**	**–**	**–**	**33 920**	**5 529**
Zobowiązania finansowe							
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	979 372	–	–	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 399 019	4 694	19 192	–	–	7 669	1 250
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	966 768	95	389	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	56 278	1 849	7 559	–	–	–	–
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	191 218	135	552	–	–	–	–
Razem		**6 773**	**27 692**	**–**	**–**	**7 669**	**1 250**
Pozycja walutowa netto		**6 142**	**25 107**	**–**	**–**	**26 251**	**4 279**

Pozycja walutowa według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		USD		CZK	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności finansowe	2 753 140	1 388	6 131	–	–	96 885	16 577
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	7 052	31 146	–	–	20 298	3 473
Razem		**8 440**	**37 277**	**–**	**–**	**117 183**	**20 050**
Zobowiązania finansowe							
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	141 973	1 900	8 394	18	60	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 471 434	5 136	22 684	1	5	21 303	3 645
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	630 295	263	1 161	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	70 993	2 448	10 813	–	–	–	–
Razem		**9 747**	**43 052**	**19**	**65**	**21 303**	**3 645**
Pozycja walutowa netto		**(1 307)**	**(5 775)**	**(19)**	**(65)**	**95 880**	**16 405**

Grupa TAURON w 2012 roku w ramach zarządzania ryzykiem finansowym zabezpieczała ekspozycję walutową powstałą w toku działalności handlowej spółek, zawierając kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji było zabezpieczenie spółek Grupy przed zmiennością przepływów pieniężnych wynikającą z wahań kursu walutowego. Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa TAURON posiadała instrumenty pochodne walutowe o wartości godziwej 552 tysiące złotych (zobowiązanie).

41.3. Ryzyko cen surowców i towarów

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów. Ekspozycję Grupy na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców i towarów, do których zalicza się węgiel kamienny, gaz oraz energię. Wolumen oraz koszty zakupów podstawowych surowców od dostawców spoza Grupy przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2012		2011	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Węgiel	tona	6 847 205	1 690 366	8 919 257	2 175 352
Gaz	tys. m3	2 974 790	189 965	3 180 555	199 619
Energia elektryczna	MWh	50 974 657	10 309 558	44 940 029	8 920 476
Energia cieplna	GJ	5 693 571	119 542	5 807 432	166 867
Razem			**12 309 431**		**11 462 314**

41.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

Poza klientami indywidualnymi spółki Grupy zawierają transakcje wyłącznie z wiarygodnymi podmiotami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom weryfikacji. W uzasadnionych przypadkach wymaga się przedstawienia przez kontrahenta stosownych zabezpieczeń w formie gwarancji bankowych, ubezpieczeniowych bądź korporacyjnych oraz zapisów umożliwiających wstrzymanie dostaw energii w przypadku nieterminowego regulowania zobowiązań. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalności należności jest nieznaczne.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie czynników ryzyka kredytowego w obszarach:

- podstawowej działalności – źródłem ryzyka kredytowego są głównie transakcje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz energii cieplnej, transakcje zakupu i sprzedaży paliw kopalnych, itp.;
- działalności inwestycyjnej – ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;
- działalności biznesowej (zarządzanie ryzykiem rynkowym) – ryzyko kredytowe dotyczy możliwości wystąpienia sytuacji braku realizacji zobowiązań drugiej strony transakcji pochodnej w stosunku do spółek Grupy, jeżeli wartość godziwa transakcji pochodnej jest dodatnia z punktu widzenia Grupy;
- lokowania wolnych środków pieniężnych – ryzyko kredytowe powstaje na skutek lokowania wolnych środków pieniężnych przez spółki Grupy w papiery wartościowe obarczone ryzykiem kredytowym, tj. instrumenty finansowe inne niż emitowane przez Skarb Państwa.

Klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego:

- lokaty i depozyty;
- obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe;
- należności z tytułu dostaw i usług;
- pożyczki udzielone;
- pozostałe należności finansowe;
- pozostałe aktywa finansowe;
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty;
- instrumenty pochodne.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z działalnością podstawową poza wymienionymi w nocie 41.4.

W odniesieniu do aktywów finansowych ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

41.4.1. Nabyte obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe

Dłużne papiery wartościowe zostały szerzej opisane w nocie 40.4.1.

41.4.2. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedanej energii i usług dodatkowych. Dzięki bieżącej kontroli należności handlowych nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik:

- ocenę standingu finansowego kontrahentów wraz z nadawaniem limitów kredytowych;
- wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym;
- standaryzację zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzacja zabezpieczeń kredytowych;
- system bieżącego monitoringu płatności i system wczesnej windykacji;
- systematyczny pomiar ryzyka kredytowego wynikający z prowadzonej działalności handlowej;
- bieżące monitorowanie kondycji finansowej kontrahenta, współpraca z wywiadowniami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku największe salda należności handlowych Grupa posiadała od Kompani Węglowej S.A. w wysokości 55 850 tysięcy złotych oraz PKP Energetyka S.A. w wysokości 44 120 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku największe salda należności handlowych Grupa posiadała od Kompani Węglowej S.A. w wysokości 71 406 tysięcy złotych, PSE Operator S.A. w wysokości 57 180 tysięcy złotych oraz ArcelorMittal Poland S.A. w wysokości 49 397 tysięcy złotych.

41.4.3. Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Udział trzech banków, w których Grupa posiada największe salda środków pieniężnych, na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosił 58%.

41.4.4. Instrumenty pochodne

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów walutowych, działają w sektorze finansowym. Są to polskie banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

41.4.5. Odpisy aktualizujące i wiekowanie aktywów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku odpisem aktualizującym objęte były należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, oraz pozostałe aktywa finansowe.

Grupa nie posiada istotnych pozycji, które na dzień bilansowy byłyby nieściągalne, lecz nie objęte odpisem aktualizującym.

41.4.5.1. Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011
Odpis aktualizujący na początek okresu	**(173 864)**	**(154 882)**
Utworzenie	(99 863)	(73 802)
Wykorzystanie	31 686	31 098
Rozwiązanie	44 161	24 127
Anulowanie	546	59
Inne zmiany	(23)	(464)
Odpis aktualizujący na koniec okresu	**(197 357)**	**(173 864)**
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	**3 234 052**	**2 917 208**
Wartość pozycji netto na koniec okresu	**3 036 695**	**2 743 344**

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30–90 dni	90–180 dni	180–360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 681 539	258 838	78 612	36 011	50 508	128 544	**3 234 052**
Odpisy aktualizujące	(13 047)	(1 738)	(5 140)	(11 020)	(41 077)	(125 335)	**(197 357)**
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	**2 668 492**	**257 100**	**73 472**	**24 991**	**9 431**	**3 209**	**3 036 695**

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30–90 dni	90–180 dni	180–360 dni	>360 dni	
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 411 143	239 598	75 789	33 887	42 288	114 503	**2 917 208**
Odpisy aktualizujące	(18 208)	(1 697)	(3 213)	(6 160)	(33 233)	(111 353)	**(173 864)**
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	**2 392 935**	**237 901**	**72 576**	**27 727**	**9 055**	**3 150**	**2 743 344**

41.4.5.2. Odpisy aktualizujące pozostałe aktywa finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)
Odpis aktualizujący na początek okresu	**(3 244)**	**(3 263)**
Utworzenie	(79)	(501)
Wykorzystanie	–	7
Rozwiązanie	65	513
Inne zmiany	6	–
Odpis aktualizujący na koniec okresu	**(3 252)**	**(3 244)**
Pozostałe aktywa finansowe przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	**314 118**	**304 335**
Wartość bilansowa pozostałych aktywów finansowych, w tym:	**310 866**	**301 091**
– długoterminowe	**305 444**	**193 067**
– krótkoterminowe	**5 422**	**108 024**

41.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Takie wykorzystanie źródeł finansowania pozwala na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizuje jego negatywne skutki materializacji.

W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa TAURON podobnie jak w poprzednim roku stosowała mechanizm cash poolingu. Cash pooling, niezależnie od środków gromadzonych przez poszczególnych uczestników, jest powiązany z elastyczną linią kredytową w postaci kredytu w rachunku bieżącym, której wysokość wynosi 300 000 tysięcy złotych.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyskontowanych płatności.

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku

	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	155 974	409 539	428 552	1 674 475	3 424 366	587 190	**6 680 096**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 398 390	629	–	–	–	–	**1 399 019**
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	966 768	–	–	–	–	–	**966 768**
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	552	40 072	55 811	53 215	41 568	–	**191 218**
Inne zobowiązania finansowe	244 865	17 797	5 393	1 509	545	443	**270 552**
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	4 903	9 579	14 657	20 467	6 646	26	**56 278**
Udzielone gwarancje i podobne	1 898	–	–	–	–	–	**1 898**
Razem	**2 773 350**	**477 616**	**504 413**	**1 749 666**	**3 473 125**	**587 659**	**9 565 829**

Zobowiązania finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	38 984	422 312	301 943	275 952	4 552 548	14 256	**5 605 995**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 468 200	400	2 434	400	–	–	**1 471 434**
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	630 295	–	–	–	–	–	**630 295**
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	80	–	–	–	–	–	**80**
Inne zobowiązania finansowe	200 822	46 570	5 416	1 359	745	448	**255 360**
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	5 249	9 510	14 353	23 783	18 098	–	**70 993**
Udzielone gwarancje i podobne	4 306	–	–	–	–	–	**4 306**
Razem	**2 347 936**	**478 792**	**324 146**	**301 494**	**4 571 391**	**14 704**	**8 038 463**

41.6. Instrumenty pochodne

W celu zabezpieczenia przepływów płatności odsetkowych związanych z wyemitowanymi obligacjami przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych w 2012 roku jednostka dominująca zawarła transakcje z wykorzystaniem instrumentów pochodnych typu swap procentowy (IRS). Za pomocą tych transakcji Spółka zabezpieczyła 80% wyemitowanych obligacji. Transakcje są objęte rachunkowością zabezpieczeń. Saldo zobowiązania Grupy z tytułu pochodnych instrumentów zabezpieczających na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiło 190 666 tysięcy złotych. Więcej szczegółów odnośnie transakcji przeprowadzanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zostało zaprezentowane w nocie 26.5. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała również zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych w wysokości 522 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2011 roku – 80 tysięcy złotych). Rozpoznane zobowiązanie jest wynikiem wyceny na dzień bilansowy posiadanych przez TAURON Polska Energia S.A. walutowych kontraktów terminowych (forward). Jednostka dominująca zabezpiecza ryzyko zmiany kursów walutowych w związku z transakcjami zawieranymi w walucie obcej. Transakcje te nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa posiadała aktywo z tytułu wyceny instrumentów pochodnych – towarowych w wysokości 466 tysięcy złotych. Rozpoznane aktywo jest wynikiem wyceny na dzień bilansowy transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji zanieczyszczeń, które zawierane są w celach spekulacyjnych.

41.7. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko cen energii elektrycznej,
- ryzyko zmian cen praw do emisji CO_2 i praw majątkowych pochodzenia energii,
- ryzyko zmian cen towarów (np. węgiel).

Obecnie Grupa Kapitałowa narażona jest głównie na działanie czynników ryzyka zmian kursów walutowych EUR/PLN oraz CZK/PLN. Ponadto Grupa narażona jest na zmiany referencyjnych stóp procentowych dla walut PLN oraz EUR.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto oraz na pozostałe całkowite dochody brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

41.7.1. Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN oraz CZK/PLN. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2012 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2012		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2012 roku			
			EUR/PLN		CZK/PLN	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	kurs EUR/PLN +8,65%	kurs EUR/PLN -8,65%	kurs CZK/PLN +7,35%	kurs CZK/PLN -7,35%
	tys. PLN	tys. PLN	*Wynik finansowy*		*Wynik finansowy*	
Należności z tytułu dostaw i usług i inne należności	3 046 083	24 755	1 732	(1 732)	348	(348)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	33 197	2 802	(2 802)	59	(59)
Instrumenty pochodne (aktywa)	466	376	33	(33)	–	–
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	979 372	5 032	(435)	435	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 399 019	20 442	(1 660)	1 660	(92)	92
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	56 278	7 559	(654)	654	–	–
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	966 768	389	(34)	34	–	–
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	191 218	552	(48)	48	–	–
Razem			**1 736**	**(1 736)**	**315**	**(315)**

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2011 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2011		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2011 roku					
			EUR/PLN		USD/PLN		CZK/PLN	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	kurs EUR/PLN +14,05%	kurs EUR/PLN -14,05%	kurs USD/PLN +23,35%	kurs USD/PLN -23,35%	kurs CZK/PLN +11,33%	kurs CZK/PLN -11,33%
	tys. PLN	tys. PLN	*Wynik finansowy*		*Wynik finansowy*		*Wynik finansowy*	
Należności z tytułu dostaw i usług i inne należności finansowe	2 753 140	22 708	862	(862)	–	–	1 878	(1 878)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	34 619	4 376	(4 376)	–	–	393	(393)
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	141 973	8 454	(1 179)	1 179	(14)	14	–	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 471 434	26 334	(3 188)	3 188	–	–	(413)	413
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	70 993	10 813	(1 520)	1 520	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	630 295	1 161	(163)	163	–	–	–	–
Razem			**(812)**	**812**	**(14)**	**14**	**1 858**	**(1 858)**

41.7.2. Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR oraz EURIBOR. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz pozostałych całkowitych dochodów brutto Grupy na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka:

Rok zakończony 31 grudnia 2012 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2012		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2012 roku					
			WIBOR				EURIBOR	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR + 113 pb		WIBOR - 113 pb		EURIBOR + 91 pb	EURIBOR - 91 pb
	tys. PLN	tys. PLN	*Wynik finansowy*	*Pozostałe całkowite dochody*	*Wynik finansowy*	*Pozostałe całkowite dochody*	*Wynik finansowy*	*Wynik finansowy*
Lokaty i depozyty	26 219	26 219	296	–	(296)	–	–	–
Pożyczki udzielone	117 813	117 813	1 331	–	(1 331)	–	–	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	1 030 929	11 274	–	(11 274)	–	295	(295)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	99 100	89 592	(1 012)	–	1 012	–	–	–
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	979 372	68 981	(723)	–	723	–	(46)	46
Kredyty w rachunku bieżącym	129 566	129 566	(1 464)	–	1 464	–	–	–
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 301 834	4 301 834	(48 611)	–	48 611	–	–	–
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	191 218	190 666	–	125 667	–	(125 667)	–	–
Razem			**(38 909)**	**125 667**	**38 909**	**(125 667)**	**249**	**(249)**

Rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2011		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2011 roku			
			WIBOR		EURIBOR	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR +84 pb	WIBOR -84 pb	EURIBOR +72 pb	EURIBOR -72 pb
	tys. PLN	tys. PLN	*Wynik finansowy*		*Wynik finansowy*	
Lokaty i depozyty	25 250	22 646	190	(190)	–	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	505 670	505 670	3 957	(3 957)	224	(224)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	176 966	164 915	(1 385)	1 385	–	–
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	141 973	141 973	(1 122)	1 122	(60)	60
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	4 147 174	4 147 174	(34 836)	34 836	–	–
Razem			**(33 196)**	**33 196**	**164**	**(164)**

42. Zarządzanie finansami

Dzięki przeprowadzonym w latach ubiegłych oraz kontynuowanym w 2012 roku działaniom, których wynikiem było scentralizowanie obszaru zarządzania finansami Grupa TAURON efektywnie zarządzała zasobami finansowymi. Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie zasobami finansowymi jest wdrożony centralny model finansowania oraz polityka zarządzania płynnością finansową w Grupie TAURON wraz z funkcjonującym w Grupie TAURON cash poolingiem. Dodatkowo, system zarządzania finansami jest wspomagany centralną polityką zarządzania ryzykiem specyficznym oraz centralną polityką ubezpieczeniową Grupy TAURON, w których to Spółka pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Zgodnie z przyjętym centralnym modelem finansowania, Spółka jest odpowiedzialna za pozyskanie finansowania dla spółek Grupy TAURON. Środki pozyskane zarówno wewnętrznie (ze spółek Grupy TAURON generujących nadwyżki finansowe), jak również zewnętrznie (z rynku finansowego) transferowane są następnie do spółek z Grupy TAURON zgłaszających zapotrzebowanie na finansowanie (w tym celu wdrożony został w Grupie TAURON program emisji obligacji wewnątrzgrupowych).

Taka forma pozyskiwania źródeł finansowania przede wszystkim umożliwia obniżenie kosztu kapitału, zwiększa możliwości otrzymania finansowania, redukuje ilość i formy zabezpieczeń ustanowionych na majątku Grupy TAURON (Spółka pozyskuje finansowanie niezabezpieczone) oraz kowenantów wymaganych przez instytucje finansowe, a także wpływa na zmniejszenie kosztów administracyjnych. Centralny model finansowania umożliwia również pozyskanie źródeł finansowania niedostępnych dla pojedynczych spółek takich jak np. emisja euroobligacji. Wdrożenie centralnego modelu finansowania efektywnie wpłynęło na zmianę podejścia do finansowania inwestycji w Grupie TAURON. Finansowanie jest pozyskiwane w oparciu o skonsolidowany bilans całej Grupy TAURON, a źródła finansowania nie są przypisane do konkretnych projektów inwestycyjnych – są zaciągane na pokrycie luki finansowej na poziomie Grupy TAURON. Struktura finansowania projektów inwestycyjnych w danym okresie jest tożsama ze strukturą finansowania całokształtu działalności Grupy TAURON. Przyjęty model pozwala na realizację planów inwestycyjnych zgodnie z przyjętą Strategią Korporacyjną.

Drugim istotnym elementem wpływającym na efektywność zarządzania finansami jest polityka zarządzania płynnością w Grupie TAURON. Poprzez wdrożenie odpowiednich standardów prognozowania możliwe staje się ustalenie precyzyjnej pozycji płynnościowej pozwalającej na optymalizację doboru momentu pozyskania finansowania oraz terminu zapadalności i rodzajów instrumentów lokacyjnych, a także odpowiedniego poziomu rezerwy płynnościowej. Powyższe wpływa zarówno na zmniejszenie kosztów, jak i zwiększenie bezpieczeństwa. Bieżące zarządzanie płynnością jest wspomagane przez wdrożony mechanizm cash poolingu. Jego zasadniczym celem jest zapewnienie bieżącej płynności finansowej w Grupie TAURON przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów zewnętrznego finansowania krótkoterminowego i maksymalizowaniu przychodów finansowych z tytułu posiadania nadwyżek pieniężnych. Dzięki funkcjonowaniu struktury cash poolingu, spółki Grupy TAURON posiadające krótkotrwałe niedobory środków mogą w pierwszej kolejności korzystać ze środków spółek wykazujących nadwyżki finansowe bez konieczności pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Ponadto, Grupa TAURON wdrożyła jednolity program gwarancji bankowych – w ramach jednej umowy, zawartej pomiędzy TAURON Polska Energia S.A. i bankiem PKO BP S.A., a następnie między TAURON Polska Energia S.A. a Spółkami z Grupy TAURON istnieje możliwość wystawiania gwarancji na rzecz dowolnej Spółki z Grupy TAURON w ramach scentralizowanego limitu. Powyższe działalnie ograniczyło koszt pozyskiwanych gwarancji, uniezależniło ich pozyskanie od kondycji indywidualnej Spółki oraz ograniczyło łączną ilość czynności niezbędnych do pozyskania gwarancji.

Niezależnie, w ramach bieżącej działalności finansowej Spółki z Grupy TAURON efektywnie zarządzały cyklem obiegu pieniądza poprzez dopasowywanie terminów płatności zobowiązań i należności.

W 2012 roku Grupa TAURON posiadała pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i stosownie do zmian warunków ekonomicznych odpowiednio ją modyfikuje. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może kreować politykę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom, wyemitować nowe akcje lub odpowiednio wpływać na poziom zadłużenia zewnętrznego.

Grupa monitoruje przede wszystkim wskaźnik zadłużenia definiowany jako relacja zadłużenia finansowego netto do EBITDA.

Zadłużenie finansowe netto oznacza zadłużenie finansowe Grupy TAURON pomniejszone o środki pieniężne oraz inwestycje krótkoterminowe o okresie zapadalności do 1 roku. EBITDA oznacza zysk z działalności operacyjnej Grupy TAURON powiększony o amortyzację. Zadłużenie finansowe oznacza zobowiązanie do zapłaty lub zwrotu pieniędzy (w tym kwoty głównej i odsetek). Wartość powyższego wskaźnika jest monitorowana również przez instytucje finansujące TAURON oraz agencje ratingowe i ma wymierny wpływ na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania, a także ocenę wiarygodności kredytowej Spółki.

Na dzień bilansowy wartość wskaźnika zadłużenia kształtowała się na poziomie 1,2 co zgodnie z obowiązującymi standardami rynkowymi jest oceniane jako poziom bezpieczny, umożliwiający dalsze zaciąganie zobowiązań finansowych.

	Stan na 31 grudnia 2012	**Stan na 31 grudnia 2011 (*dane przekształcone*)**
Zadłużenie finansowe netto:	**4 529 799**	**3 923 412**
Zadłużenie finansowe Grupy TAURON	5 566 150	4 537 106
Środki pieniężne	(1 030 929)	(505 670)
Inwestycje krótkoterminowe	(5 422)	(108 024)
EBITDA:	**3 839 897**	**3 057 051**
Zysk z działalności operacyjnej Grupy TAURON	2 153 401	1 645 504
Amortyzacja	1 686 496	1 411 547
Wskaźnik zadłużenia	**1,2**	**1,3**

43. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Informacja na temat wynagrodzenia biegłego rewidenta została zaprezentowana w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku w punkcie 3.12.

44. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego

Po dniu bilansowym jednostka dominująca otrzymała kolejne transze kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w ramach umowy kredytu podpisanej w dniu 3 lipca 2012 roku:

- w dniu 25 stycznia 2013 roku – 200 000 tysięcy złotych,
- w dniu 22 lutego 2013 roku – 250 000 tysięcy złotych.

W konsekwencji Spółka wykorzystała całość dostępnego finansowania w ramach wspomnianej umowy, tj. 900 000 tysięcy złotych. Środki z kredytu są przeznaczane na inwestycje sieciowe.

Połączenie spółek TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. z TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o.

W dniu 31 stycznia 2013 roku nastąpiła rejestracja połączenia spółek TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu (spółka przejmująca) i TAURON Obsługa Klienta GZE Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (spółka przejmowana). W związku z połączeniem nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o. z kwoty 2 718 tysięcy złotych do kwoty 4 920 tysięcy złotych, tj. o kwotę 2 202 tysiące złotych.

Podpisanie aneksu do umowy ramowej w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków

W dniu 21 lutego 2013 roku podpisany został aneks nr 2 do Umowy Ramowej z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków. Stronami umowy są Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., KGHM Polska Miedź S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENEA S.A. oraz TAURON Polska Energia S.A. Strony postanowiły o przedłużeniu terminu na ustalenie szczegółowych warunków współpracy do dnia 4 maja 2013 roku. W przypadku, gdy w tym terminie strony nie uzgodnią szczegółowych warunków współpracy, umowa może zostać wypowiedziana przez każdą ze stron. Ponadto, jeżeli w ciągu trzech miesięcy po dokonaniu tych uzgodnień strony nie uzyskają wszystkich wymaganych zgód korporacyjnych lub jeżeli do dnia 31 grudnia 2013 roku nie zostaną uzyskane wymagane zgody na dokonanie koncentracji, umowa wygaśnie. Zmiana terminów, o których mowa powyżej związana jest z trwającymi rokowaniami w zakresie szczegółowych warunków współpracy, w ramach których m.in. opracowywana jest dokumentacja projektu.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 12 marca 2013 roku

Dariusz Lubera	– Prezes Zarządu	.....
Joanna Schmid	– Wiceprezes Zarządu	.....
Dariusz Stolarczyk	– Wiceprezes Zarządu	.....
Krzysztof Zawadzki	– Wiceprezes Zarządu	.....

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
TAURON POLSKA ENERGIA S.A.
ZA ROK OBROTOWY 2012

MARZEC 2013

SPIS TREŚCI

1. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON . . . 4

1.1. Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej TAURON . . . 4
1.2. Struktura Grupy Kapitałowej TAURON . . . 4
1.2.1. Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON . . . 5
1.2.2. Jednostki podlegające konsolidacji . . . 7
1.3. Koncepcja zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON . . . 8
1.3.1. Zasady zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON . . . 8
1.3.2. Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON . . . 10
1.4. Powiązania organizacyjne lub kapitałowe . . . 12
1.5. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne . . . 14
1.5.1. Nabycie udziałowych papierów wartościowych . . . 14
1.5.2. Nabycie dłużnych papierów wartościowych . . . 14
1.5.3. Realizacja inwestycji strategicznych . . . 15

2. DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON . . . 17

2.1. Kalendarium . . . 17
2.2. Podstawowe obszary działalności . . . 18
2.3. Wyniki finansowe według obszarów działalności . . . 19
2.4. Podstawowe produkty, towary i usługi . . . 25
2.5. Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia . . . 26
2.6. Ważniejsze zdarzenia i dokonania Grupy Kapitałowej TAURON mające znaczący wpływ na działalność . . . 32
2.7. Informacja o umowach zawartych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON . . . 38
2.7.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON . . . 38
2.7.2. Istotne transakcje z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe . . . 40
2.7.3. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek . . . 40
2.7.4. Udzielone pożyczki i poręczenia oraz otrzymane poręczenia i gwarancje . . . 42
2.8. Informacja dotycząca zatrudnienia . . . 45
2.9. Polityka rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON . . . 46
2.9.1. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju . . . 46
2.9.2. Planowana struktura Grupy Kapitałowej TAURON . . . 47
2.9.3. Realizacja Strategii Korporacyjnej . . . 47
2.9.4. Czynniki istotne dla rozwoju . . . 48
2.10. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych . . . 49
2.11. Czynniki ryzyka i zagrożeń . . . 49

3. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON . . . 54

3.1. Zasady sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego . . . 54
3.2. Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym . . . 54
3.3. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu . . . 59
3.4. Istotne pozycje pozabilansowe . . . 60
3.5. Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok . . . 63
3.6. Podstawowe wskaźniki finansowe i niefinansowe . . . 63
3.7. Wpływy z emisji papierów wartościowych . . . 64
3.8. Instrumenty finansowe . . . 65
3.8.1. Zastosowanie instrumentów finansowych w zakresie eliminacji zmian cen, ryzyka kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej . . . 65
3.8.2. Cele i metody zarządzania ryzykiem finansowym . . . 65
3.9. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa . . . 66

3.10. Czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy . . . 66
3.10.1. Czynniki wewnętrzne i ich ocena . . . 66
3.10.2. Czynniki zewnętrzne i ich ocena . . . 66
3.11. Ocena zarządzania zasobami finansowymi . . . 77
3.12. Informacja o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych . . . 78

4. AKCJE I AKCJONARIAT . . . 79
4.1. Struktura akcjonariatu . . . 79
4.2. Liczba i wartość nominalna akcji Spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących . . . 80
4.3. Umowy dotyczące potencjalnych zmian w strukturze akcjonariatu . . . 80
4.4. Nabycie akcji własnych . . . 80
4.5. Programy akcji pracowniczych . . . 80
4.6. Notowania akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) . . . 81

5. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO . . . 84
5.1. Wskazanie stosowanego zbioru zasad ładu korporacyjnego . . . 84
5.2. Wskazanie zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono . . . 84
5.3. Opis głównych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych . . . 85
5.4. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji . . . 86
5.5. Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne . . . 86
5.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu . . . 86
5.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych . . . 87
5.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących oraz ich uprawnień . . . 87
5.8.1. Zarząd . . . 87
5.8.2. Rada Nadzorcza . . . 88
5.9. Opis zasad zmiany Statutu Spółki . . . 90
5.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania . . . 90
5.11. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółki oraz ich komitetów . . . 92
5.11.1. Zarząd . . . 92
5.11.2. Rada Nadzorcza . . . 94
5.11.3. Komitet Audytu . . . 97
5.11.4. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń . . . 99
5.11.5. Komitet Strategii . . . 100
5.12. Wysokość wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących . . . 101
5.13. Umowy zawarte z osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie . . . 102

6. POZOSTAŁE ISTOTNE INFORMACJE I ZDARZENIA . . . 103
6.1. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej . . . 103
6.2. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju . . . 103
6.3. Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego . . . 104
6.4. Polityka w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) . . . 104
6.5. Nagrody i wyróżnienia . . . 105
6.6. Relacje inwestorskie . . . 106

Załącznik A: Słownik pojęć i wykaz skrótów . . . 109

Załącznik B: Spis tabel i rysunków . . . 112

1. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

1.1. Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej TAURON

Na dzień 31 grudnia 2012 r. do kluczowych spółek Grupy Kapitałowej TAURON, oprócz jednostki dominującej TAURON Polska Energia S.A. (zwanej w dalszej części sprawozdania Spółką lub TAURON), zaliczano się 15 spółek zależnych objętych konsolidacją, wskazanych w pkt 1.2.2. niniejszego sprawozdania. Ponadto w skład Grupy Kapitałowej TAURON wchodziły 24 pozostałe spółki zależne, a także 13 spółek z udziałem kapitałowym pomiędzy 20%–50% oraz 28 spółek z udziałem kapitałowym poniżej 20%.

Jednostka dominująca została utworzona 6 grudnia 2006 r. w ramach realizacji *Programu dla elektroenergetyki*. Założycielami Spółki byli: Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, EnergiaPro S.A. z siedzibą we Wrocławiu (obecnie: TAURON Dystrybucja), ENION S.A. z siedzibą w Krakowie (obecnie: TAURON Dystrybucja) oraz Elektrownia Stalowa Wola S.A. z siedzibą w Stalowej Woli (obecnie: TAURON Wytwarzanie). Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym 8 stycznia 2007 r. pod firmą Energetyka Południe S.A. Zmianę firmy Spółki na obecną, tj. TAURON Polska Energia S.A. zarejestrowano 16 listopada 2007 r. Nadmienia się, iż Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Grupa Kapitałowa TAURON jest pionowo zintegrowanym przedsiębiorstwem energetycznym kontrolującym pełen łańcuch wartości od wydobycia węgla kamiennego do dostarczenia energii elektrycznej do klientów końcowych. Prowadzi działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego (z wyłączeniem przesyłu energii elektrycznej leżącego wyłącznie w gestii Operatora Systemu Przesyłowego (OSP)), tj. obszarze wydobycia węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz obrotu energią elektryczną i ciepłem. Pionowa integracja Grupy Kapitałowej TAURON, w tym dostęp do własnych zasobów węgla kamiennego oraz kontrola własnych aktywów wytwórczych, zwiększa stabilność jej przychodów i marż.

Spośród spółek Grupy Kapitałowej TAURON objętych konsolidacją, do najważniejszych należą:

1) TAURON Dystrybucja S.A. (TAURON Dystrybucja) – zajmująca się świadczeniem usług dystrybucji energii elektrycznej,
2) TAURON Wytwarzanie S.A. (TAURON Wytwarzanie) – zajmująca się wytwarzaniem energii ze źródeł konwencjonalnych i ze współspalania biomasy,
3) TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. (TAURON EKOENERGIA) – zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych,
4) TAURON Sprzedaż sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż) oraz TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż GZE) – zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej klientom detalicznym,
5) TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta) oraz TAURON Obsługa Klienta GZE sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta GZE) – zajmujące się obsługą klientów,
6) TAURON Ciepło S.A. (TAURON Ciepło) – zajmująca się produkcją, dystrybucją i sprzedażą ciepła,
7) Południowy Koncern Węglowy S.A. (PKW) – zajmujący się wydobyciem węgla kamiennego.

Ponadto pozostałe spółki zależne objęte konsolidacją zajmują się m.in. obrotem energią elektryczną, wydobyciem skał wapiennych oraz kamienia dla potrzeb budownictwa, a także realizacją inwestycji w Obszarze Odnawialne Źródła Energii (OZE).

1.2. Struktura Grupy Kapitałowej TAURON

Poniższy rysunek przedstawia strukturę Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniającą spółki objęte konsolidacją, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Rysunek nr 1. Struktura Grupy Kapitałowej TAURON, uwzględniająca spółki objęte konsolidacją, wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

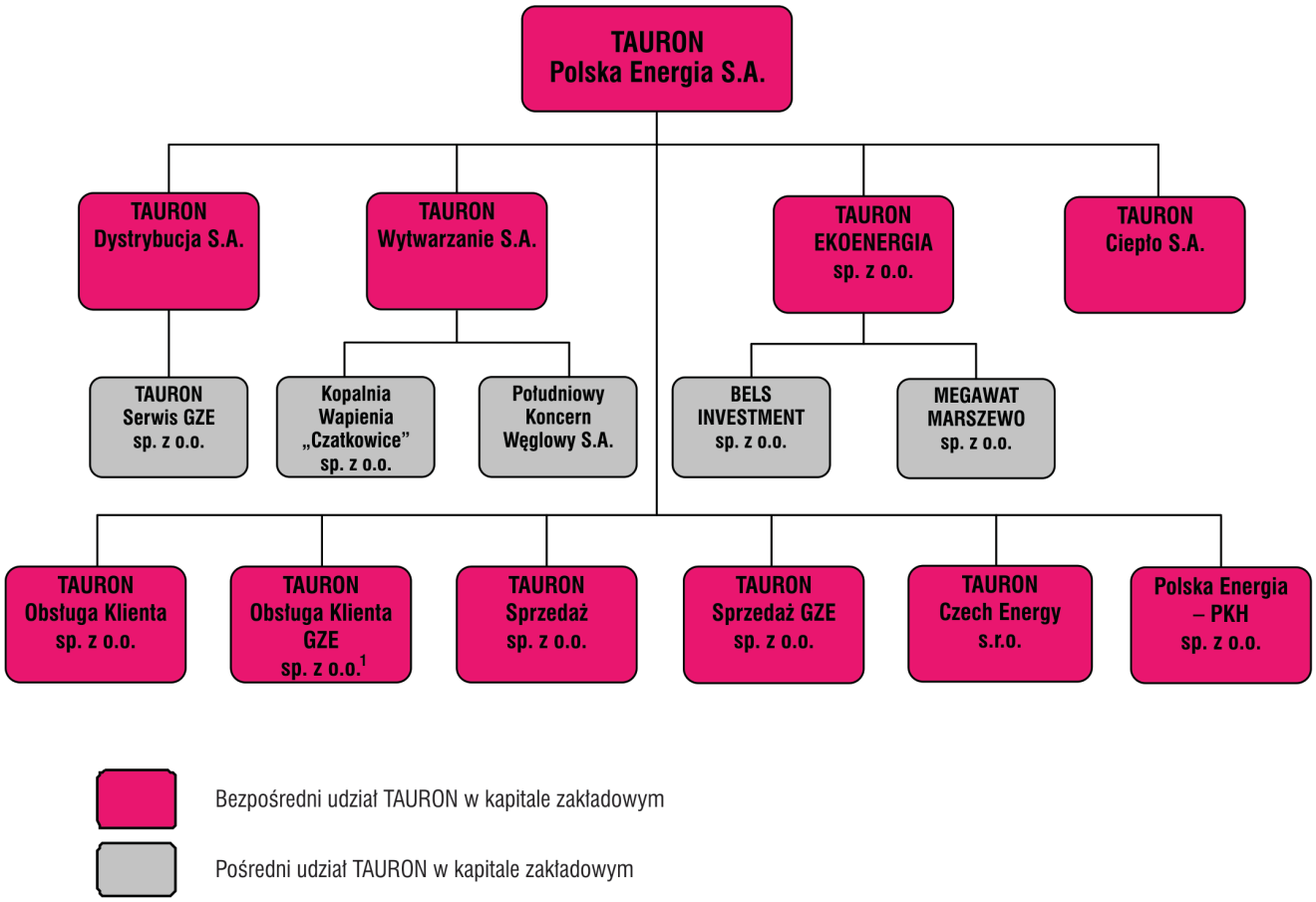

[1] *W dniu 31 stycznia 2013 r. nastąpiła rejestracja połączenia spółek TAURON Obsługa Klienta oraz TAURON Obsługa Klienta GZE, w wyniku której spółka TAURON Obsługa Klienta GZE została przejęta przez spółkę TAURON Obsługa Klienta.*

Informacja dotycząca wielkości udziału w kapitale zakładowym oraz w organie stanowiącym poszczególnych spółek zawarta została w pkt 1.4. niniejszego sprawozdania.

1.2.1. Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON

W 2012 r. miały miejsce następujące zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON:

Nabycie akcji lub udziałów innych spółek

1. W dniu 16 kwietnia 2012 r. Spółka stała się jedynym akcjonariuszem spółki Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. (GZE), w związku z finalizacją procesu przymusowego wykupu akcji spółki GZE, będących własnością akcjonariuszy mniejszościowych, realizowanego zgodnie z art. 418 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*. W ramach tego procesu TAURON wykupił 307 akcji spółki GZE, stając się właścicielem całości, tj. 1 250 000 akcji tej spółki. W związku z powyższym, udział TAURON w kapitale zakładowym i w głosach na WZ spółki GZE, wzrósł z 99,98% do 100%.

   Powyższy proces, jak również dokonana w jego następstwie inkorporacja GZE przez TAURON zostały szczegółowo opisane w pkt 2.6. niniejszego sprawozdania.

2. W dniu 4 kwietnia 2012 r. Spółka podpisała umowę przeniesienia wkładu niepieniężnego (aportu) do spółki TAURON EKOENERGIA, w postaci 100% udziałów spółki ZEW Rożnów sp. z o.o., obecnie TAURON Ekoserwis sp. z o.o., na pokrycie nowych udziałów w kapitale zakładowym. W dniu 18 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia–Fabrycznej we Wrocławiu dokonał wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki TAURON EKOENERGIA z kwoty 536 070 tys. zł do kwoty 537 733 tys. zł, tj. o kwotę 1 663 tys. zł. Powyższe działanie wynikało z przyjętej *Strategii Rozwoju Obszaru Odnawialnych Źródeł Energii w Grupie TAURON na lata 2011–2015 z perspektywą do roku 2020* i miało na celu uporządkowanie działalności eksploatacyjnej w Obszarze OZE.

3. W dniu 24 sierpnia 2012 r. Spółka nabyła od Skarbu Państwa 50 803 138 akcji spółki zależnej TAURON Ciepło, stanowiących 0,06% kapitału zakładowego TAURON Ciepło, za kwotę 220 tys. zł. Powyższe działanie wynikało z przyjętych przez Spółkę założeń reorganizacyjnych w Grupie Kapitałowej TAURON, mających na celu umożliwienie w szerszym zakresie wdrożenia systemu zarządania „Grupą TAURON" w odniesieniu do spółki TAURON Ciepło.
4. W dniu 5 września 2012 r. TAURON Wytwarzanie i KGHM Polska Miedź S.A. (KGHM) zawiązały spółkę celową pod nazwą Elektrownia Blachownia Nowa sp. z o.o. (Elektrownia Blachownia Nowa) z siedzibą w Kędzierzynie Koźlu. Spółka została powołana w celu kompleksowej realizacji inwestycji, która obejmować będzie przygotowanie, budowę oraz eksploatację bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MW_e na terenie TAURON Wytwarzanie – Oddział Elektrownia Blachownia. Powyższe zagadnienia zostały szczegółowo opisane w pkt 2.6 niniejszego sprawozadania.
5. W dniu 14 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego spółki TAURON Dystrybucja z kwoty 251 175 903,45 zł do kwoty 256 067 008,83 zł, tj. o kwotę 4 891 105,38 zł, w zamian za aport w postaci wszystkich posiadanych przez TAURON udziałów w spółce TAURON Serwis GZE sp. z o.o. (99,80%). W zamian za wniesiony aport TAURON objął nowoutworzone akcje w podwyższonym kapitale zakładowym TAURON Dystrybucja. W związku z powyższym spółka TAURON Serwis GZE sp. z o.o. przestała być spółką bezpośrednio zależną od TAURON. Jednocześnie udział TAURON w kapitale zakładowym spółki TAURON Dystrybucja wzrósł do 99,68%. Przed wniesieniem do TAURON Dystrybucja, kapitał zakładowy spółki TAURON Serwis GZE sp. z o.o. dzielił się na 500 udziałów, z czego TAURON posiadał 499 udziałów, natomiast 1 udział należał do spółki TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. W dniu 7 grudnia 2012 r. ww. 1 udział został zbyty na rzecz TAURON Dystrybucja.

Łączenie i podział spółek

1. W dniu 14 czerwca 2012 r. Spółka otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego Katowice–Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego o wydaniu w dniu 12 czerwca 2012 r. postanowienia o wpisie do rejestru połączenia spółek: TAURON (Spółka Przejmująca) i GZE (Spółka Przejmowana). Połączenie nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą, bez podwyższenia kapitału zakładowego oraz bez zmiany Statutu TAURON. Powyższe działanie, zrealizowano w ramach projektu *Inkorporacja Spółki GZE S.A. do TAURON Polska Energia S.A.* i miało na celu realizację pierwszego etapu uporządkowania struktury Grupy Kapitałowej TAURON po przejęciu Grupy Kapitałowej GZE S.A. W wyniku połączenia Spółka objęła udziały i akcje w istotnych spółkach, będących wcześniej w posiadaniu GZE.

   Powyższy proces został szczegółowo opisany w pkt 2.6 niniejszego sprawozadania.
2. W dniu 30 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy Katowice–Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru połączenia spółek: Elektrociepłownia Tychy S.A. (EC Tychy), Elektrociepłownia EC Nowa sp. z o.o. (EC Nowa) oraz Energetyka Cieplna w Kamiennej Górze sp. z o.o. (EC Kamienna Góra) (Spółki Przejmowane) oraz spółki TAURON Ciepło (Spółka Przejmująca). Powyższe działanie było zgodne ze *Strategią Korporacyjną dla Grupy TAURON na lata 2011–2015 z perspektywą do roku 2020* (Strategia Korporacyjna), przyjętą przez Zarząd TAURON i stanowiło kolejny etap budowy Obszaru Ciepło w Grupie Kapitałowej TAURON.

   Powyższy proces został szczegółowo opisany w pkt 2.6 niniejszego sprawozadania.
3. W dniu 1 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia–Fabrycznej we Wrocławiu Wydział IX Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru połączenia spółek: Lipniki sp. z o.o. (Lipniki) (Spółka Przejmowana) i TAURON EKOENERGIA (Spółka Przejmująca). Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1, w zw. z art. 516 § 6 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, tj. przez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą, bez podwyższenia kapitału zakładowego oraz bez zmiany Umowy spółki.
4. W dniu 1 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia–Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru połączenia spółek: TAURON EKOENERGIA (Spółka Przejmująca) i TAURON Ekoenergia GZE (Spółka Przejmowana). Połączenie nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą. TAURON objął 35 690 nowoutworzonych udziałów w podwyższonym do 573 423 000,00 zł kapitale zakładowym TAURON EKOENERGIA. Połączenie to miało na celu uporządkowanie struktury Grupy Kapitałowej TAURON po przejęciu Grupy Kapitałowej GZE S.A.
5. W dniu 1 października 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru połączenia spółek: TAURON Dystrybucja (Spółka Przejmująca) i TAURON Dystrybucja GZE (Spółka Przejmowana). Połączenie nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą. TAURON objął 8 364 012 270 nowoutworzonych akcji w podwyższonym do 251 175 903,45 zł kapitale zakładowym TAURON Dystrybucja. Połączenie to miało na celu uporządkowanie struktury Grupy Kapitałowej TAURON po przejęciu Grupy Kapitałowej GZE S.A.
6. W dniu 5 grudnia 2012 r. Walne Zgromadzenia spółek: TAURON Ciepło i TAURON Wytwarzanie podjęły uchwały w sprawie podziału spółki TAURON Wytwarzanie przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek*

handlowych, polegającego na przeniesieniu wydzielonych składników majątku na spółkę TAURON Ciepło w zamian za akcje TAURON Ciepło, które obejmuje jeden z akcjonariuszy TAURON Wytwarzanie, tj. TAURON wraz z proporcjonalnym obniżeniem udziału TAURON w kapitale zakładowym TAURON Wytwarzanie. Proces podziału TAURON Wytwarzanie przez wydzielenie z jego struktur Oddziału Elektrociepłownia Katowice w Katowicach oraz przeniesienie aktywów tego Oddziału wraz z innymi udziałami spółek ciepłowniczych do TAURON Ciepło stanowi III etap Projektu Budowa Obszaru Ciepło. Proces ten był realizowany w ramach celu głównego Obszaru Ciepła – zwiększenie wartości Grupy Kapitałowej TAURON poprzez integrację aktywów, optymalizację kosztów działalności w zakresie dystrybucji ciepła, zapewnienie odbioru ciepła dla jednostek wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON oraz rozwój działalności związanej z wytwarzaniem ciepła w małej kogeneracji.

Inne zdarzenia

W dniu 27 stycznia 2012 r. została zarejestrowana przez Sąd Rejestrowy Krajowego Rejestru Sądowego spółka CC Poland Plus sp. z o.o. (CC Poland Plus), której TAURON jest jednym z udziałowców (posiada 5,88% udziałów w kapitale zakładowym). Spółka stworzyła podstawy do funkcjonowania polskiego węzła Wspólnoty Wiedzy i Innowacji KIC InnoEnergy. Udziałowcami CC Poland Plus, oprócz TAURON są: KIC InnoEnergy SE, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Politechnika Śląska, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Uniwersytet Jagielloński i Politechnika Wrocławska. Biznesowymi partnerami przedsięwzięcia, nie posiadającymi udziałów, są: LOTOS S.A., Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (PGNiG) oraz ZAK Kędzierzyn Koźle S.A.

Zdarzenia po 31 grudnia 2012 r.

1. W dniu 2 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy Katowice–Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru podziału TAURON Wytwarzanie przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, polegającego na przeniesieniu wydzielonych składników majątku na spółkę TAURON Ciepło w zamian za akcje TAURON Ciepło, które obejmuje jeden z akcjonariuszy TAURON Wytwarzanie, szczegółowo opisanego powyżej. W wyniku przedmiotowego podziału kapitał zakładowy TAURON Ciepło został podwyższony do kwoty 1 238 076 553,56 zł, natomiast kapitał zakładowy TAURON Wytwarzanie został obniżony do kwoty 1 554 189 560,00 zł. Udział TAURON w kapitale zakładowym TAURON Ciepło wzrósł z 88,27% do 91,79%, natomiast w TAURON Wytwarzanie spadł z 99,72% do 99,70%.
2. W dniu 7 stycznia 2013 r. Zgromadzenia Wspólników spółek: TAURON Obsługa Klienta i TAURON Obsługa Klienta GZE podjęły uchwały w sprawie połączenia przez przejęcie przez TAURON Obsługa Klienta (Spółka Przejmująca) spółki TAURON Obsługa Klienta GZE (Spółka Przejmowana). Połączenie nastąpiło zgodnie z art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą. W dniu 31 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia–Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru połączenia spółek: TAURON Obsługa Klienta i TAURON Obsługa Klienta GZE. TAURON objął 22 021 nowoutworzonych udziałów w podwyższonym do 4 920 500,00 zł kapitale zakładowym TAURON Obsługa Klienta. Połączenie to ma na celu uporządkowanie struktury Grupy Kapitałowej TAURON.
3. W dniu 21 stycznia 2013 r. TAURON Wytwarzanie umorzył akcje nabyte na podstawie art. 418^1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*. W związku z przedmiotowym umorzeniem, kapitał zakładowy TAURON Wytwarzanie z dniem rejestracji przez Sąd Rejestrowy Krajowego Rejestru Sądowego, tj. 5 lutego 2013 r., został obniżony o kwotę 1 153 400,00 zł z kwoty 1 554 189 560,00 zł do kwoty 1 553 036 160,00 zł. W związku z trwającym procesem nabywania akcji własnych przez TAURON Wytwarzanie, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania udział TAURON w spółce TAURON Wytwarzanie wynosi 99,77% w kapitale zakładowym i 99,78% w głosach na WZ.
4. W dniu 25 lutego 2013 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego Rożnów sp. z o.o. w likwidacji (OSW Rożnów), które podjęło uchwałę w sprawie zakończenia działalności OSW Rożnów. O sądowej rejestracji otwarcia postępowania likwidacyjnego Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 2/2012 z 10 stycznia 2012 r.

1.2.2. Jednostki podlegające konsolidacji

Na dzień 31 grudnia 2012 r. konsolidacją zostały objęte następujące spółki zależne:

1. TAURON Wytwarzanie S.A. (TAURON Wytwarzanie),
2. TAURON Dystrybucja S.A. (TAURON Dystrybucja),
3. TAURON Sprzedaż sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż),
4. TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta),
5. TAURON Ciepło S.A. (TAURON Ciepło),
6. TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. (TAURON EKOENERGIA),
7. TAURON Czech Energy s.r.o. (TAURON Czech Energy),

8. Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o. (PEPKH),
9. Południowy Koncern Węglowy S.A. (PKW),
10. Kopalnia Wapienia Czatkowice sp. z o.o. (KW Czatkowice),
11. BELS INVESTMENT sp. z o.o. (BELS INVESTMENT),
12. MEGAWAT MARSZEWO sp. z o.o. (MEGAWAT MARSZEWO),
13. TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż GZE),
14. TAURON Serwis GZE sp. z o.o. (TAURON Serwis GZE),
15. TAURON Obsługa Klienta GZE sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta GZE).

Grupa Kapitałowa TAURON posiada również inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach: Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. (EC Stalowa Wola) oraz Elektrownia Blachownia Nowa, które w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyceniane są metodą praw własności.

Szczegółowe informacje o spółkach objętych konsolidacją oraz udział Spółki w ich kapitale zakładowym, jak również w organie stanowiącym są przedstawione w pkt 1.4. niniejszego sprawozdania.

1.3. Koncepcja zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON

1.3.1. Zasady zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON

Zasady zarządzania Spółką

Zgodnie z postanowieniami *Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach*, Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje ją we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem Spółki, niezastrzeżone przepisami prawa oraz postanowieniami Statutu Spółki dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej, należą do kompetencji Zarządu Spółki. Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem.

Sprawy należące do kompetencji Zarządu, jako organu kolegialnego zostały opisane szczegółowo w pkt 5.8.1. niniejszego sprawozdania.

Zasady zarządzania Spółką określa również *Regulamin Organizacyjny TAURON Polska Energia S.A.* (Regulamin Organizacyjny), zgodnie z którym Spółką kieruje Zarząd bezpośrednio oraz poprzez prokurentów, Dyrektorów Departamentów, pełnomocników.

Prezes Zarządu kieruje bieżącą działalnością gospodarczą Spółki i podejmuje decyzje we wszelkich sprawach dotyczących Spółki, niezastrzeżonych do decyzji Zarządu lub innych organów Spółki oraz nadzoruje pracę bezpośrednio podporządkowanego pionu. Prezes Zarządu, w szczególności:

1) prowadzi sprawy wewnętrzne Spółki i reprezentuje ją w kontaktach zewnętrznych,
2) koordynuje całość spraw związanych z działalnością Zarządu Spółki,
3) pełni funkcję pracodawcy w rozumieniu przepisów prawa pracy,
4) sprawuje nadzór nad działalnością podległego mu pionu,
5) wydaje wewnętrzne akty normatywne i wewnątrzkorporacyjne akty normatywne zgodnie z obowiązującymi zasadami,
6) podejmuje decyzje związane z bieżącym kierowaniem Spółką,
7) dokonuje wszelkich czynności faktycznych i prawnych, mając na uwadze realizację celów Spółki,
8) podejmuje wszelkie inne czynności zapewniając sprawne funkcjonowanie Spółki.

Wiceprezesi Zarządu:

1) prowadzą sprawy wewnętrzne Spółki i reprezentują ją w kontaktach zewnętrznych,
2) kierują bieżącą działalnością gospodarczą Spółki w powierzonym zakresie oraz nadzorują pracę bezpośrednio podporządkowanych pionów,
3) podejmują decyzje w sprawach niezastrzeżonych do właściwości Zarządu Spółki, w zakresie funkcji powierzonych podległym jednostkom organizacyjnym, a także inne decyzje w ramach pełnomocnictw i upoważnień udzielonych im przez Zarząd Spółki lub Prezesa Zarządu,
4) dokonują wszelkich czynności faktycznych i prawnych, mając na uwadze realizację celów Spółki,
5) podejmują wszelkie inne czynności zapewniające sprawne funkcjonowanie Spółki.

Dyrektorzy Departamentów:

1) kierują podległymi departamentami, ponosząc odpowiedzialność za efekty ich pracy,
2) określają w zakresie swojej właściwości rzeczowej cele i zadania poszczególnych jednostek organizacyjnych wchodzących w skład kierowanego departamentu,
3) koordynują pracę podległych sobie struktur zgodnie z interesem Spółki i przepisami prawa,
4) realizują wytyczne i zalecenia członków Zarządu oraz na bieżąco informują ich o pracy podległego departamentu,
5) podejmują wszelkie niezbędne działania zapewniające skuteczne i efektywne funkcjonowanie podległego departamentu.

Relacje służbowe w Spółce opierają się na zasadzie jednoosobowego kierownictwa, co oznacza, że każdy pracownik ma jednego bezpośredniego przełożonego, od którego otrzymuje polecenia oraz zadania i przed którym jest odpowiedzialny za ich wykonanie.

Wyjątkiem od powyższej zasady jest tzw. podległość projektowa, która ma charakter tymczasowy i macierzowy. Podległość ta występuje w relacjach między pracownikami Spółki lub pracownikami Spółki i spółek Grupy Kapitałowej TAURON i dotyczy osób będących członkami zespołu projektowego.

Zasady zarządzania „Grupą TAURON"

W 2012 r. kontynuowano rozwój procesu zarządzania powołaną, spośród spółek Grupy Kapitałowej TAURON, przez Zarząd Spółki „Grupą TAURON", rozumianą jako jednolity organizm gospodarczy złożony z autonomicznych spółek prawa handlowego, na czele którego stoi Spółka jako jednostka dominująca.

Podstawowym aktem normatywnym „Grupy TAURON", jest przyjęty przez Zarząd Spółki *Kodeks Grupy TAURON* (Kodeks), który reguluje jej funkcjonowanie, zapewniając realizację celów, poprzez specjalnie zaprojektowane rozwiązania w zakresie zarządzania podmiotami „Grupy TAURON", w tym w szczególności określania celów działalności spółek, umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów.

Mając na uwadze zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON, Zarząd Spółki dokonywał w 2012 r. aktualizacji w zakresie określenia przynależności spółek do „Grupy TAURON". Przedmiotowa aktualizacja była efektem: zawarcia w 2011 r. z Vattenfall AB umowy zbycia akcji spółki GZE i uzyskania przez TAURON pośredniej kontroli nad spółkami zależnymi od GZE, a także zmiany firm, pod którymi działały te podmioty oraz zarejestrowaniem przez właściwe sądy rejestrowe prowadzonych procesów połączeniowych w Obszarach: Ciepło, Dystrybucja i OZE.

Najistotniejsza z powyżej opisanych aktualizacji była dokonana w dniu 18 stycznia 2012 r., na podstawie uchwały Zarządu Spółki w sprawie przyjęcia spółek zależnych od GZE do „Grupy TAURON". Podmioty te uzyskały status członka „Grupy TAURON" z dniem 24 stycznia 2012 r., tj. z chwilą podjęcia przez Walne Zgromadzenie (WZ)/Zgromadzenie Wspólników (ZW) każdej z tych spółek uchwały o przystąpieniu do „Grupy TAURON". W ramach tychże zgromadzeń dokonano także zmian statutu i umów przedmiotowych spółek, w związku z ich przystąpieniem do „Grupy TAURON".

Wykaz spółek Grupy Kapitałowej TAURON wchodzących w skład „Grupy TAURON" na dzień 31 grudnia 2012 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Wykaz spółek Grupy Kapitałowej TAURON wchodzących w skład „Grupy TAURON" wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Lp.	Firma spółki
1.	TAURON Polska Energia S.A. (spółka dominująca)
2.	Kopalnia Wapienia Czatkowice sp. z o.o. (KW Czatkowice)
3.	Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o. (PEPKH)
4.	Południowy Koncern Węglowy S.A. (PKW)
5.	TAURON Ciepło S.A. (TAURON Ciepło)
6.	TAURON Czech Energy s.r.o. (TAURON Czech Energy)
7.	TAURON Dystrybucja S.A. (TAURON Dystrybucja)
8.	TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. (TAURON EKOENERGIA)
9.	TAURON Obsługa Klienta GZE sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta GZE)
10.	TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. (TAURON Obsługa Klienta)
11.	TAURON Serwis GZE sp. z o.o. (TAURON Serwis GZE)
12.	TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż GZE)
13.	TAURON Sprzedaż sp. z o.o. (TAURON Sprzedaż)
14.	TAURON Wytwarzanie GZE sp. z o.o. (TAURON Wytwarzanie GZE)
15.	TAURON Wytwarzanie S.A. (TAURON Wytwarzanie)

W ramach „Grupy TAURON" funkcjonują ustanowione przez Zarząd Spółki Obszary Biznesowe, w skład których wchodzą spółki „Grupy TAURON", a także ustanowione Obszary Zarządcze, w ramach których obowiązują odpowiednie zasady współpracy. Dodatkowo w ramach „Grupy TAURON" funkcjonują cztery stałe Komitety Grupy TAURON:

1) Komitet Oceny Projektów,
2) Komitet Zarządzania Grupą TAURON,
3) Komitet Zgodności Grupy TAURON,
4) Komitet Wdrożenia Strategii Korporacyjnej Grupy TAURON.

Celem powołania Komitetów było urzeczywistnienie prowadzenia działalności według założeń jednolitości operacyjnej „Grupy TAURON", zgodnie z prawem, interesem „Grupy TAURON" oraz jej interesariuszy.

Komitety pełnią następujące funkcje:

1) funkcję opiniotwórczą dla Zarządu TAURON,
2) funkcję decyzyjną,
3) funkcję nadzorczą dla zarządów spółek zależnych TAURON.

Podstawowym zadaniem Komitetów jest czuwanie nad realizacją przez wszystkich uczestników „Grupy TAURON" spójnych działań zgodnych z Kodeksem Grupy TAURON oraz w interesie „Grupy TAURON". Szczegółowe zadania Komitetów zostały skonkretyzowane w regulaminach ich działania uchwalonych przez Zarząd Spółki. Przewodniczącymi wyżej wymienionych Komitetów są członkowie Zarządu Spółki.

1.3.2. Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową TAURON

Zmiany w zasadach zarządzania Spółką

W 2012 r. nie wprowadzono zmian w zasadach zarządzania Spółką względem zasad obowiązujących w 2011 r., natomiast wprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej oraz zadaniach jednostek organizacyjnych Spółki, ujętych w Regulaminie Organizacyjnym, do których należy zaliczyć:

1. zmiany zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 30 czerwca 2012 r. obejmujące:
   1) reorganizację procesów w Pionie Prezesa Zarządu, mającą na celu optymalizację procesu zarządzania oraz agregowania funkcji i zadań uzupełniających procesy zarządcze i administracyjne w ramach jednej jednostki organizacyjnej,
   2) reorganizację procesów w Pionie Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii i Rozwoju, mającą na celu zapewnienie prawidłowego zarządzania pozyskiwanymi dla Spółki i spółek Grupy Kapitałowej TAURON funduszami zewnętrznymi, poprzez zwiększenie potencjału pozyskiwania i zarządzania funduszami zewnętrznymi oraz utworzenie ściśle wyspecjalizowanych kompetencji w tym zakresie;
2. zmiany zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 21 grudnia 2012 r. (które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.), obejmujące: modyfikację zadań Wiceprezesa Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych, a także funkcji podległych jednostek organizacyjnych, w szczególności związane z bieżącą obsługą finansowo-księgową, z uwagi na ich przekazanie do realizacji przez Centrum Usług Wspólnych – Rachunkowość, z jednoczesnym pozostawieniem w Spółce zadań i funkcji o charakterze kreującym, nadzorującym i koordynującym w obszarze ekonomiczno-finansowym w Grupie Kapitałowej TAURON.

Poniższy schemat organizacyjny prezentuje strukturę pionów przyporządkowanych poszczególnym członkom Zarządu Spółki, do poziomu jednostek organizacyjnych bezpośrednio podległych członkom Zarządu, obowiązującą na dzień 31 grudnia 2012 r.

Rysunek nr 2. Schemat organizacyjny TAURON Polska Energia S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

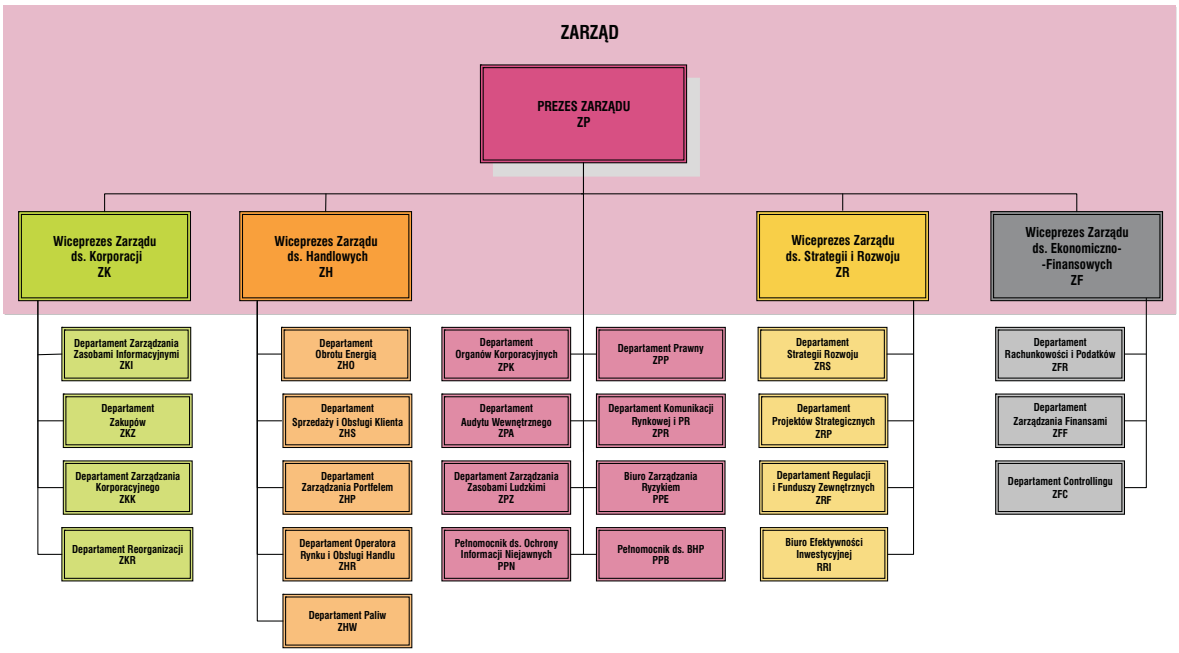

Zmiany w zasadach zarządzania „Grupą TAURON"

W 2012 r. nie wprowadzono zmian w systemie zarządzania „Grupą TAURON", dokonano natomiast zmian w zakresie przyporządkowania spółek do Obszarów Biznesowych oraz aktualizacji Zasad Współpracy w Obszarach Zarządczych.

Zmiana Obszarów Biznesowych i przynależności spółek do danego Obszaru Biznesowego.

Mając na uwadze zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej TAURON, Zarząd Spółki dokonywał w 2012 r. aktualizacji w zakresie określenia przynależności spółek „Grupy TAURON" do danego Obszaru Biznesowego lub Obszarów Biznesowych. Przedmiotowa aktualizacja była efektem: przyjęcia do „Grupy TAURON" spółek zależnych GZE, a także zmiany firm, pod którymi działały te podmioty oraz zarejestrowania przez właściwe sądy rejestrowe prowadzonych procesów połączeniowych w Obszarach: Ciepło, Dystrybucja i OZE.

Wykaz przynależności spółek Grupy Kapitałowej TAURON wchodzących w skład „Grupy TAURON" do danego Obszaru Biznesowego na dzień 31 grudnia 2012 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Wykaz przynależności spółek Grupy Kapitałowej TAURON wchodzących w skład „Grupy TAURON" do danego Obszaru Biznesowego wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Lp.	Obszar (Segment)	Firma spółki
1.	Obszar Wydobycie	PKW
2.	Obszar Wytwarzanie	TAURON Wytwarzanie TAURON Wytwarzanie GZE**
3.	Obszar Odnawialne Źródła Energii (OZE)	TAURON EKOENERGIA
4.	Obszar Dystrybucja	TAURON Dystrybucja TAURON Serwis GZE
5.	Obszar Sprzedaż	TAURON Sprzedaż TAURON Sprzedaż GZE TAURON Czech Energy
6.	Obszar Obsługa Klienta*	TAURON Obsługa Klienta TAURON Obsługa Klienta GZE
7.	Obszar Ciepło	TAURON Ciepło
8.	Obszar Pozostałe	KW Czatkowice PEPKH
9.	Obszar Wsparcia	–

** Po dniu bilansowym, a przed dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania, nastąpiło połączenie spółek w ramach Obszaru Obsługa Klienta – o czym wskazano w pkt 1.2.1.*

*** TAURON Wytwarzanie GZE nie prowadzi działalności operacyjnej.*

Zmiany w zakresie Zasad Współpracy w Obszarach Zarządczych

W 2012 r. w spółkach „Grupy TAURON" realizowany był proces aktualizacji opracowanych i wdrożonych w latach poprzednich Zasad Współpracy w Obszarach Zarządczych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. w „Grupie TAURON" funkcjonowały Zasady Współpracy w następujących Obszarach Zarządczych:

1. projektowanie strategii i metod rozwoju Grupy TAURON;
2. handel paliwami, energią i produktami powiązanymi;
3. nadzór właścicielski;
4. strategiczne projekty inwestycyjne;
5. zarządzanie informacją giełdową i relacjami inwestorskimi;
6. współpraca międzynarodowa;
7. prace badawczo-rozwojowe, w tym w dziedzinie nowych technologii i ochrony środowiska;
8. komunikacja zewnętrzna, wewnętrzna;
9. zarządzanie ryzykiem;
10. audyt i kontrola;
11. zarządzanie systemami teleinformatycznymi;
12. zarządzanie finansami;
13. kontroling i raportowanie zarządcze;
14. rachunkowość i podatki;
15. marketing wizerunkowy;
16. zarządzanie realizacją projektów;
17. zakupy dostaw i usług;
18. postępowania, doradztwo prawne oraz regulacje wewnętrzne.

1.4. Powiązania organizacyjne lub kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Spółka posiadała bezpośrednio udziały oraz akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

Tabela nr 3. Wykaz istotnych spółek zależnych, w których Spółka posiada bezpośredni udział na dzień 31 grudnia 2012 r.

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział bezpośredni w kapitale spółki	Udział bezpośredni w organie stanowiącym spółki
1.	TAURON Wytwarzanie	40-389 Katowice ul. Lwowska 23	Wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej i ciepła	99,72%	99,79%
2.	TAURON Dystrybucja[1]	30-390 Kraków ul. Zawiła 65 L	Dystrybucja energii elektrycznej	99,68%	99,69%
3.	TAURON Sprzedaż	30-417 Kraków ul. Łagiewnicka 60	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
4.	TAURON Obsługa Klienta	53-128 Wrocław ul. Sudecka 95-97	Działalność usługowa	100,00%	100,00%
5.	TAURON EKOENERGIA[1]	58-500 Jelenia Góra ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie energii elektrycznej, obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
6.	PEPKH	41-400 Mysłowice ul. Obrzeżna Północna 12	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
7.	TAURON Ciepło[1]	40-126 Katowice ul. Grażyńskiego 49	Produkcja i dystrybucja ciepła	88,27%	89,12%
8.	TAURON Czech Energy	720 00 Ostrawa Na Rovince 879/C Republika Czeska	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
9.	TAURON Sprzedaż GZE	44-100 Gliwice ul. Barlickiego 2a	Obrót energią elektryczną	99,99%	99,99%
10.	TAURON Obsługa Klienta GZE	44-100 Gliwice ul. Wybrzeże Armii Krajowej 19b	Działalność usługowa	100%	100%

[1] *W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2012 r. miały miejsce zmiany powiązań organizacyjnych i kapitałowych, które miały głównie charakter reorganizacyjny i wynikały z połączeń spółek należących do TAURON, co zostało szerzej opisane w niniejszym sprawozdaniu.*

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Spółka posiadała pośrednio udziały oraz akcje w następujących istotnych spółkach zależnych objętych konsolidacją:

Tabela nr 4. Wykaz istotnych spółek zależnych, w których Spółka posiada pośredni udział na dzień 31 grudnia 2012 r.

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział pośredni w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 r.	Udział pośredni w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 r.
1.	KW Czatkowice[1]	32-063 Krzeszowice 3 os. Czatkowice 248	Wydobywanie, kruszenie i rozdrabnianie skał wapiennych oraz wydobywanie kamienia dla potrzeb budownictwa	99,72%	TAURON Wytwarzanie – 100,00%	99,79%	TAURON Wytwarzanie – 100,00%
2.	PKW[1]	43-600 Jaworzno ul. Grunwaldzka 37	Wydobywanie węgla kamiennego	52,33%	TAURON Wytwarzanie – 52,48%	67,87%	TAURON Wytwarzanie – 68,01%
3.	BELS INVESTMENT	58-500 Jelenia Góra ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	TAURON EKOENERGIA – 100,00%	100,00%	TAURON EKOENERGIA – 100,00%
4.	MEGAWAT MARSZEWO	58-500 Jelenia Góra ul. Obrońców Pokoju 2B	Wytwarzanie energii elektrycznej	100,00%	TAURON EKOENERGIA – 100,00%	100,00%	TAURON EKOENERGIA – 100,00%
5.	TAURON Serwis GZE	44-100 Gliwice ul. Myśliwska 6	Naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych, wykonanie instalacji elektrycznych, budowa linii elektroenergetycznych	99,68%	TAURON Dystrybucja – 100,00%	99,69%	TAURON Dystrybucja – 100,00%

[1] *TAURON jest użytkownikiem udziałów/akcji będących własnością TAURON Wytwarzanie. W następstwie podpisania umów użytkowania udziałów TAURON dysponuje 100% udziałem w kapitale zakładowym i organie stanowiącym spółki KW Czatkowice oraz 52,48% udziałem w kapitale zakładowym, dającym 68,01% głosów na WZ spółki PKW.*

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2012 r. Spółka posiadała także pośredni udział oraz akcje w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Tabela nr 5. Wykaz istotnych spółek współzależnych, w których Spółka posiada pośredni udział na dzień 31 grudnia 2012 r.

Lp.	Nazwa spółki	Adres	Podstawowy przedmiot działalności	Udział pośredni w kapitale spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 r.	Udział pośredni w organie stanowiącym spółki	Jednostka posiadająca udziały/akcje na 31 grudnia 2012 r.
1.	EC Stalowa Wola	37-450 Stalowa Wola ul. Energetyków 13	Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną	49,86%	TAURON Wytwarzanie – 50,00%	49,90%	TAURON Wytwarzanie – 50,00%
2.	Elektrownia Blachownia Nowa	47-225 Kędzierzyn Koźle ul. Energetyków 11	Wytwarzanie energii elektrycznej	49,86%	TAURON Wytwarzanie – 50,00%	49,90%	TAURON Wytwarzanie – 50,00%

1.5. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne

1.5.1. Nabycie udziałowych papierów wartościowych

Spośród zdarzeń opisanych w pkt 1.2.1. w zakresie nabywania akcji i udziałów w spółkach do głównych inwestycji Spółki należy zaliczyć:

Nabycie akcji spółki GZE

W dniu 16 kwietnia 2012 r. Spółka stała się jedynym akcjonariuszem spółki GZE, w związku z finalizacją procesu przymusowego wykupu akcji spółki GZE, będących własnością akcjonariuszy mniejszościowych, realizowanego zgodnie z art. 418 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*. W ramach tego procesu TAURON wykupił 307 akcji spółki GZE, stając się właścicielem całości, tj. 1 250 000 akcji tej spółki. W związku z powyższym, udział TAURON w kapitale zakładowym i w głosach na WZ spółki GZE, wzrósł z 99,98% do 100%.

Powyższy proces, jak również dokonana w jego następstwie inkorporacja GZE przez TAURON zostały szczegółowo opisane w pkt 2.6. niniejszego sprawozdania.

Objęcie udziałów w spółce TAURON EKOENERGIA

W dniu 4 kwietnia 2012 r. Spółka podpisała umowę przeniesienia wkładu niepieniężnego (aportu) do spółki TAURON EKOENERGIA, w postaci 100% udziałów spółki ZEW Rożnów sp. z o.o., obecnie TAURON Ekoserwis sp. z o.o., na pokrycie nowych udziałów w kapitale zakładowym. W dniu 18 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia–Fabrycznej we Wrocławiu dokonał wpisu podwyższenia kapitału zakładowego spółki TAURON EKOENERGIA. Powyższy proces został szczegółowo opisany w pkt 1.2.1. niniejszego sprawozdania.

Nabycie akcji spółki TAURON Ciepło od Skarbu Państwa

W dniu 24 sierpnia 2012 r. Spółka nabyła od Skarbu Państwa 50 803 138 akcji spółki zależnej TAURON Ciepło, stanowiące 0,06% kapitału zakładowego TAURON Ciepło, za kwotę 220 tys. zł. Powyższy proces został szczegółowo opisany w pkt 1.2.1. niniejszego sprawozdania.

Objęcie akcji nowej emisji w spółce TAURON Dystrybucja

W dniu 7 grudnia 2012 r. Spółka podpisała umowę przeniesienia wkładu niepieniężnego oraz umowę objęcia akcji imiennych serii „I" w podwyższonym kapitale zakładowym spółki TAURON Dystrybucja, który został podwyższony z kwoty 251 175 903,45 zł do kwoty 256 067 008,83 zł, tj. o kwotę 4 891 105,38 zł. Natomiast w dniu 14 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o wpisie do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego spółki TAURON Dystrybucja. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło poprzez nową emisję 489 111 tys. akcji imiennych serii „I" o wartości nominalnej 0,01 zł i cenie emisyjnej 0,40 zł, które w całości objęła Spółka w zamian za aport w postaci 499 udziałów spółki TAURON Serwis GZE, których wartość godziwa wynosiła 195 644 tys. zł. Powyższy proces został szczegółowo opisany w pkt 1.2.1. niniejszego sprawozdania.

1.5.2. Nabycie dłużnych papierów wartościowych

Spółka działając w oparciu o wdrożony model centralnego finansowania oraz zgodnie z warunkami funkcjonującego programu emisji obligacji wewnętrznych nabywała w 2012 r. obligacje emitowane przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON z rocznym terminem zapadalności. Zasadniczym celem emisji było pozyskanie przez spółki z Grupy Kapitałowej TAURON środków na realizację programu inwestycyjnego oraz refinansowanie dotychczasowego zadłużenia.

Wartość objętych, niewykupionych emisji w podziale na poszczególne spółki z Grupy Kapitałowej TAURON (emitentów) na dzień 31 grudnia 2012 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 6. Wartość objętych emisji w podziale na poszczególne spółki z Grupy Kapitałowej TAURON (emitentów)

Lp.	Nazwa spółki (emitenta)	Wartość objętych emisji w tys. zł
1.	TAURON Dystrybucja	630 000
2.	TAURON EKOENERGIA	140 000
3.	TAURON Wytwarzanie	1 480 000
4.	MEGAWAT MARSZEWO	240 000
5.	BELS INVESTMENT	125 000
	SUMA	**2 615 000**

Dodatkowo, w 2012 r. Spółka dokonywała inwestycji wolnych środków pieniężnych, pozyskanych w ramach działającego w Grupie Kapitałowej TAURON cash poolingu, wyłącznie w lokaty bankowe.

1.5.3. Realizacja inwestycji strategicznych

W Grupie Kapitałowej TAURON w 2012 r. kontynuowane były następujące główne inwestycje strategiczne:

1) budowa bloku gazowo-parowego (BGP) wraz z członem ciepłowniczym w Stalowej Woli – inwestycja realizowana jest z udziałem partnera strategicznego – PGNiG. Inwestycja ma na celu wybudowanie i przekazanie do eksploatacji nowego bloku parowo-gazowego o mocy 449 MW_e i mocy cieplnej 240 MW_t. Dnia 26 kwietnia 2012 r. pomiędzy spółką EC Stalowa Wola oraz hiszpańską firmą Abener Energia S.A., generalnym wykonawcą bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli, podpisano umowę na realizację inwestycji. Zakończenie projektu zaplanowano na 2015 r.;
2) budowa bloku energetycznego o mocy 50 MW_e oraz 182 MW_t, przystosowanego do produkcji energii elektrycznej oraz ciepła na terenie Zespołu Elektrociepłowni Bielsko-Biała (ZEC Bielsko-Biała) stanowiącej oddział TAURON Wytwarzanie. Inwestycja ta ma na celu zastąpienie wyeksploatowanych i niskosprawnych jednostek wytwórczych, wysokosprawną jednostką spełniającą wszelkie wymogi w zakresie ochrony środowiska dotyczące emisji NO_x, SO_2 oraz pyłów. Zakończenie inwestycji jest planowane w połowie 2013 r.;
3) budowa farmy wiatrowej o mocy 40 MW w miejscowości Wicko. W dniu 24 sierpnia 2012 r. przekazano obszar budowy Generalnemu Wykonawcy – Konsorcjum Aldesa Nowa Energia z Krakowa i Aldesa Construcciones z Madrytu. Zakończenie inwestycji planowane jest na 2013 r.;
4) budowa farmy 82 MW w miejscowości Marszewo. W dniu 19 stycznia 2012 r. podpisano Umowę z Generalnym Wykonawcą konsorcjum firm: Iberdrola Engineering and Construction Poland oraz Iberdrola Ingenieria Y Construcction na budowę farmy wiatrowej o mocy 82 MW. Trwają prace budowlano-montażowe. Oddanie do eksploatacji przewiduje się na 2014 r.;
5) budowa bloku gazowo-parowego w Elektrociepłowni Katowice wraz z członem ciepłowniczym o mocy 135 MW_e i mocy cieplnej 90 MW_t. Trwa proces wyboru wykonawcy. Zakończenie projektu zaplanowano na 2016 r.;
6) budowa jednostki kogeneracyjnej opalanej biomasą o mocy 50 MW_e i 45 MW_t na terenie Elektrowni Jaworzno III należącej do TAURON Wytwarzanie. Zakończono prace budowlane i w dniu 31 grudnia 2012 r. przekazano jednostkę wytwórczą OZE do eksploatacji;
7) modernizacja jednego z kotłów Elektrowni Stalowa Wola należącej do TAURON Wytwarzanie, w celu dostosowania go do spalania biomasy. Inwestycja ta jest w końcowej fazie realizacji;
8) budowa nowych mocy wytwórczych w kogeneracji na poziomie 50 MW_e i 86 MW_t w EC Tychy (obecnie TAURON Ciepło) oraz modernizacja istniejącej jednostki w celu dostosowania jej do spalania biomasy. Inwestycja w części dotyczącej modernizacji istniejącego kotła i przystosowania go do spalania biomasy została zakończona w 2012 r. W grudniu 2012 r. uzyskano pozwolenie na użytkowanie. Trwa proces wyboru wykonawcy budowy nowego bloku, a zakończenie tej inwestycji przewidziane jest na 2016 r.;
9) budowa nowego bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne na terenie Elektrowni Jaworzno III należącej do TAURON Wytwarzanie. Oczekuje się, że nowy blok będzie charakteryzował się wysoką sprawnością i dostępnością oraz niskimi poziomami emisji NO_x, SO_2, CO_2, oraz pyłów. W dniu 24 stycznia 2013 r., w wyniku rozstrzygnięcia prowadzonego postępowania przetargowego, Generalnym wykonawcą zostało konsorcjum RAFAKO S.A. (lider konsorcjum) – MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. Dnia 4 lutego 2013 r. dwóch oferentów (liderzy konsorcjum): China National Electric Engineering Co. Ltd. oraz SNC-LAVALIN sp. z o.o. złożyły odwołania od decyzji do Krajowej Izby Odwoławczej. Podpisanie umowy z Generalnym wykonawcą planuje się na II kwartał 2013 r. Zakończenie tego projektu inwestycyjnego przewidziane jest na 2018 r.;
10) budowa instalacji odazotowania spalin w 6 blokach Elektrowni Jaworzno III oraz w 4 blokach Elektrowni Łaziska należących do TAURON Wytwarzanie. Inwestycja ta pozwoli zmniejszyć emisję NO_x w tych jednostkach do poziomów, które będą obowiązywały w Polsce

od 2018 r. Zakończono modernizację bloków nr 2 i 4 Elektrowni Jaworzno III, przy czym dla bloku nr 4 trwają jeszcze prace związane z pomiarami gwarancyjnymi. Ponadto zakończono prace na bloku nr 12 Elektrowni Łaziska. Prace budowlane mają być prowadzone do 2016 r.;

11) budowa nowego bloku gazowo-parowego o mocy 850 MW opalanego gazem ziemnym na terenie Elektrowni Blachownia. W dniu 5 września 2012 r. spółka zależna TAURON Wytwarzanie i KGHM zawiązały spółkę celową pod nazwą Elektrownia Blachownia Nowa w celu kompleksowej realizacji inwestycji. Oddanie inwestycji do eksploatacji planowane jest na 2017 r.

W 2012 r. nakłady inwestycyjne Grupy Kapitałowej TAURON wyniosły ok. 3 472 mln zł i były wyższe o ok. 38,7% od poniesionych w 2011 r., które wyniosły ok. 2 504 mln zł. Wynika to przede wszystkim z intensyfikacji inwestycji strategicznych w Obszarach: Wytwarzanie, Ciepło, OZE i Dystrybucja. W ujęciu wartościowym główne nakłady inwestycyjne w 2012 r. ponoszono na:

– budowę nowych i modernizację istniejących mocy wytwórczych (473 mln zł),
– budowę instalacji do obniżenia emisji NO_x (216 mln zł),
– budowę farm wiatrowych (310 mln zł),
– budowę nowych przyłączy w Obszarze Dystrybucja (502 mln zł),
– modernizację istniejących sieci dystrybucyjnych (1 074 mln zł).

Ponadto w Obszarze Wydobycie poniesiono nakłady w wysokości 167 mln zł, głównie na budowę podziemnych wyrobisk oraz zakup urządzeń.

2. DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

2.1. Kalendarium

Poniższe kalendarium prezentuje wybrane wydarzenia związane z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON, jakie miały miejsce w 2012 r.

Tabela nr 7. Kalendarium

Miesiąc	Wydarzenia w 2012 r.
Styczeń Luty	– Podpisanie przez Spółkę wieloletnich oraz bieżących umów na zakup i odsprzedaż biomasy, jako paliwa wykorzystywanego przy produkcji energii elektrycznej i cieplnej. – Podpisanie z PGNiG listu intencyjnego dotyczącego wspólnego poszukiwania i wydobycia gazu łupkowego. – Podpisanie z konsorcjum firm Iberdrola Engineering and Construction Poland oraz Iberdrola Ingenieria Y Construcction umowy na budowę farmy wiatrowej Marszewo o mocy 82 MW. – Podpisanie z Ministerstwem Gospodarki (jako instytucją pośredniczącą dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013) umowy o wartości 40 mln zł na dofinansowanie budowy kotła na biomasę w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II.
Marzec Kwiecień	– Podpisanie przez Spółkę aneksu do umowy zawartej w dniu 11 marca 2011 r. pomiędzy TAURON a PGNiG oraz Elektrownią Stalowa Wola S.A. (ESW) dotyczącej realizacji projektu pn. „Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli”. – Rozpoczęcie przez Spółkę działalności na giełdzie ICE Futures Europe – ECX w Londynie w zakresie handlu uprawnieniami do emisji CO_2 na rynku terminowym. – Rozpoczęcie przez Spółkę działalności na giełdzie EEX w zakresie handlu uprawnieniami do emisji CO_2. – Podpisanie przez Spółkę z GDF Suez Trading umowy ramowej na uregulowanie wszelkich transakcji zawieranych pomiędzy stronami, dostawami i odbiorem energii elektrycznej. – Zarejestrowanie połączenia spółek TAURON Ciepło, EC Tychy, EC Nowa oraz EC Kamienna Góra. – Wydanie przez Sąd Apelacyjny w Warszawie wyroku, na mocy którego została oddalona apelacja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 maja 2010 r. w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych TAURON Wytwarzanie za rok 2008 w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (tzw. rekompensata KDT). – Podpisanie przez Spółkę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) umowy na dofinansowanie projektu modernizacji bloku ciepłowniczego w EC Tychy (obecnie wchodząca w skład TAURON Ciepło) w zakresie przystosowywania jednostki do spalania wyłącznie biomasy. – Podpisanie z firmą Abener Energia S.A. umowy na generalne wykonawstwo bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. – Uzyskanie przez Spółkę koncesji na obrót paliwami gazowymi na okres 10 lat, wydanej przez Prezesa URE.
Maj Czerwiec	– Zarejestrowanie przez Sąd Rejonowy Katowice–Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego rozszerzenia przedmiotu działalności Spółki o górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego, działalność usługową wspomagającą eksploatację złóż tych paliw, działalność usługową wspomagającą pozostałe górnictwo i wydobywanie, wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej, wytwarzanie paliw gazowych oraz wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich. – Zarejestrowanie połączenia spółek TAURON oraz GZE. – Podpisanie przez Spółkę z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., BRE Bankiem S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Nordea Bank Polska S.A., Nordea Bank AB oraz BNP Paribas Bank Polska S.A. i Bankiem Zachodnim WBK S.A. umowy zwiększającej wartość programu emisji obligacji. – Zawarcie pomiędzy Spółką jako Sprzedającym, a TAURON Wytwarzanie jako Kupującym umowy, której przedmiotem jest uregulowanie zasad i warunków sprzedaży przez Spółkę na rzecz Kupującego pozyskiwanego z różnych źródeł węgla kamiennego do celów energetycznych – z przeznaczeniem do zużycia w elektrowniach i elektrociepłowniach należących do TAURON Wytwarzanie. – Podpisanie przez TAURON EKOENERGIA z konsorcjum Aldesa Nowa Energia sp. z o. o. oraz Aldesa Construcciones S.A. umowy na budowę farmy wiatrowej Wicko. – Zarejestrowanie połączenia spółek TAURON EKOENERGIA oraz Lipniki.
Lipiec Sierpień	– Podpisanie przez Spółkę z PGNiG, ENEA S.A. (ENEA), KGHM oraz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (PGE) umowy ramowej na poszukiwanie i wydobycie węglowodorów z łupków. – Podpisanie przez Spółkę z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym umowy kredytowej na współfinansowanie realizacji pięcioletniego planu inwestycyjnego, mającego na celu modernizację oraz rozbudowę sieci elektrycznych spółki TAURON Dystrybucja. – Wydanie zgody przez Komisję Europejską na utworzenie spółki celowej do budowy bloku gazowego w Elektrowni Blachownia.

Miesiąc	Wydarzenia w 2012 r.
Wrzesień Październik	– Zawiązanie przez TAURON Wytwarzanie i KGHM spółki celowej pod nazwą Elektrownia Blachownia Nowa odpowiedzialnej za proces przygotowania, budowy i eksploatacji bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MW w Elektrowni Blachownia. – Podpisanie przez Spółkę z PGE, KGHM oraz ENEA listu intencyjnego w zakresie nabycia udziałów w spółce celowej PGE EJ 1 sp. z o.o. powołanej do budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej. – Zarejestrowanie połączenia spółek TAURON Dystrybucja oraz TAURON Dystrybucji GZE. – Zarejestrowanie połączenia spółek TAURON EKOENERGIA oraz TAURON Ekoenergia GZE. – Zatwierdzenie przez Prezesa URE taryfy dla Spółki na obrót paliwem gazowym.
Listopad Grudzień	– Podpisanie przez Spółkę aneksu do umowy ramowej zawartej pomiędzy TAURON, PGNiG, ENEA, KGHM oraz PGE na poszukiwanie i wydobycie węglowodorów z łupków. – Zatwierdzenie przez Prezesa URE taryfy dla TAURON Dystrybucji. – Wydłużenie przez Prezesa URE do 30 czerwca 2013 r. okresu obowiązywania Taryfy dla energii elektrycznej dla odbiorców w grupach taryfowych G (przyłączonych do sieci TAURON Dystrybucja) zatwierdzonej dla spółki TAURON Sprzedaż decyzją z dnia 16 grudnia 2011 r. – Podpisanie przez Spółkę z PGNiG listu intencyjnego w zakresie budowy i eksploatacji zasilanego gazem bloku energetycznego w Elektrowni Łagisza. – Rozpoczęcie sprzedaży przez Spółkę paliwa gazowego.

2.2. Podstawowe obszary działalności

Grupa Kapitałowa TAURON jest zintegrowanym pionowo przedsiębiorstwem energetycznym, które zajmuje wiodącą pozycję w dziedzinie wytwarzania, dystrybucji oraz sprzedaży energii elektrycznej w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej. Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność w następujących Obszarach (zwanych również w dalszej części niniejszego sprawozdania Segmentami):

Obszar Wydobycie, obejmujący głównie wydobycie, wzbogacanie i sprzedaż węgla kamiennego w Polsce, która to działalność prowadzona jest przez PKW.

Obszar Wytwarzanie, obejmujący głównie wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła ze źródeł konwencjonalnych, jak również wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa wykorzystywane przez Obszar Wytwarzanie to węgiel kamienny, biomasa i gaz koksowniczy. W Segmencie Wytwarzanie w ramach Grupy Kapitałowej TAURON działa TAURON Wytwarzanie.

Obszar Odnawialne Źródła Energii (OZE), obejmujący wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy przypisanej do Obszaru Wytwarzanie), a także projekty Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie wytwarzania energii z innych odnawialnych źródeł energii. Działalność ta prowadzona jest przez TAURON EKOENERGIA (razem z przejętą spółką TAURON Ekoenergia GZE) oraz spółki zależne od TAURON EKOENERGIA: BELS INVESTMENT i MEGAWAT MARSZEWO.

Obszar Dystrybucja, obejmujący dystrybucję energii elektrycznej z wykorzystaniem sieci dystrybucyjnych położonych w południowej Polsce, która to działalność prowadzona jest przez TAURON Dystrybucja (razem z przejętą spółką TAURON Dystrybucja GZE). W tym Obszarze ujęta jest również spółka TAURON Serwis GZE.

Obszar Sprzedaż, obejmujący sprzedaż energii elektrycznej do klientów końcowych oraz handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót i zarządzanie uprawnieniami do emisji CO_2 oraz prawami majątkowymi ze świadectw pochodzenia. Działalność w tym Obszarze prowadzona jest przez spółki: TAURON, TAURON Sprzedaż, TAURON Sprzedaż GZE oraz TAURON Czech Energy.

Obszar Obsługa Klienta, obejmujący głównie obsługę klienta wewnętrznego (spółki z Grupy Kapitałowej TAURON) w zakresie obsługi procesu sprzedaży oraz w zakresie obsługi finansowo-księgowej wybranych spółek Grupy Kapitałowej TAURON. W ramach tego obszaru w 2012 r. działały spółki: TAURON Obsługa Klienta oraz TAURON Obsługa Klienta GZE.

Obszar Ciepło, obejmujący wytwarzanie, dystrybucję i sprzedaż ciepła oraz innych mediów, w ramach którego działa TAURON Ciepło (po połączeniu ze spółkami: EC Tychy, EC Nowa oraz EC w Kamiennej Górze). Spółki EC Tychy i EC Nowa do końca 2011 r. należały do Segmentu Wytwarzanie, natomiast działalność TAURON Ciepło do końca 2011 r. stanowiła pozostałą działalność Grupy Kapitałowej TAURON.

Obszar Pozostałe, obejmujący działalność w zakresie wydobycia kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w zakresie produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (działalność prowadzona przez spółkę KW Czatkowice), a także działalność w zakresie obrotu energią elektryczną i produktami pochodnymi (prowadzona przez spółkę PEPKH).

Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi działalność i uzyskuje przychody przede wszystkim ze sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej i ciepła, wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz sprzedaży węgla kamiennego.

Poniższa mapa przedstawia lokalizację kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON oraz obszar dystrybucyjny, na którym działalność prowadzi TAURON Dystrybucja, jako Operator Systemu Dystrybucyjnego (OSD).

Rysunek nr 3. Lokalizacja kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON

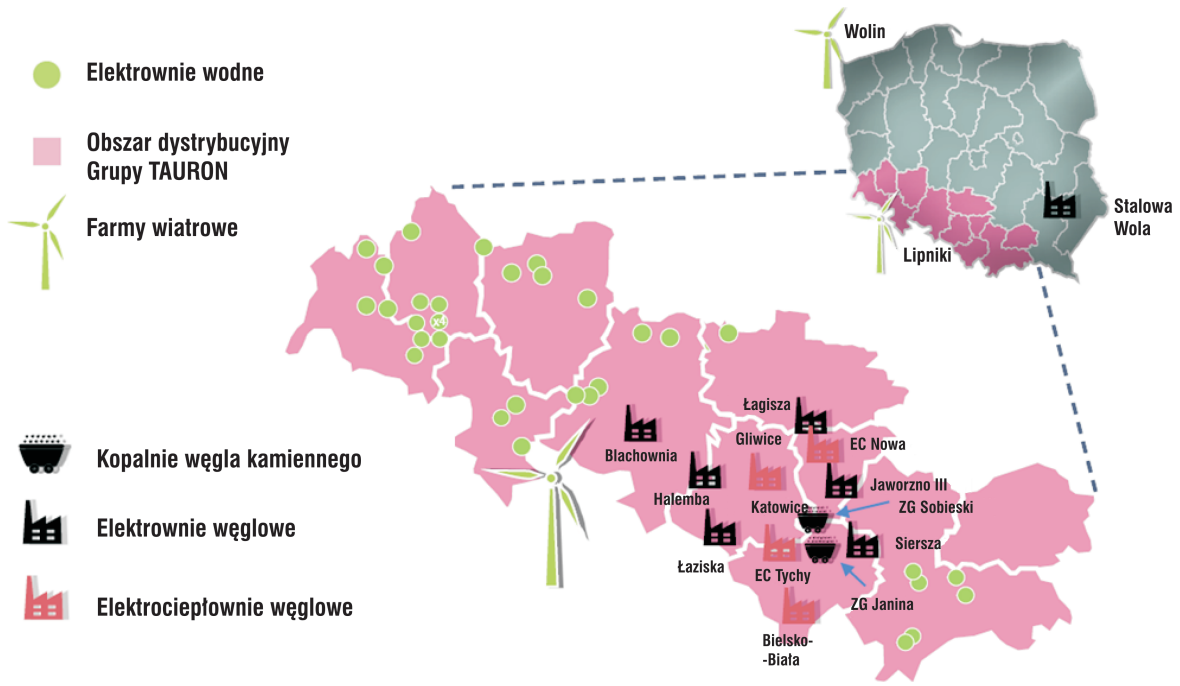

2.3. Wyniki finansowe według obszarów działalności

Poniższa tabela przedstawia wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na poszczególne Obszary (Segmenty) działalności za 2012 r. i 2011 r. Dane dla poszczególnych Obszarów nie obejmują wyłączeń konsolidacyjnych.

Tabela nr 8. Wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na Obszary działalności

EBITDA (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012 vs. 2011)
Wydobycie węgla	**287 431**	111 040	258,9%	176 391
Wytwarzanie energii elektrycznej i cieplnej ze źródeł konwencjonalnych	**832 744**	1 047 145	79,5%	-214 401
Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	**143 450**	126 036	113,8%	17 414
Dystrybucja energii elektrycznej	**1 944 168**	1 302 691	149,2%	641 477
Sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego	**478 342**	270 927	176,6%	207 415
Ciepło	**217 630**	229 030	95,0%	-11 400
Obsługa Klienta	**25 131**	12 704	197,8%	12 427
Pozostałe	**42 347**	37 165	113,9%	5 182
Pozycje nieprzypisane i wyłączenia	(131 346)	(79 687)		
EBITDA razem	**3 839 897**	**3 057 051**	**125,6%**	**782 846**

Rysunek nr 4. Struktura EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON

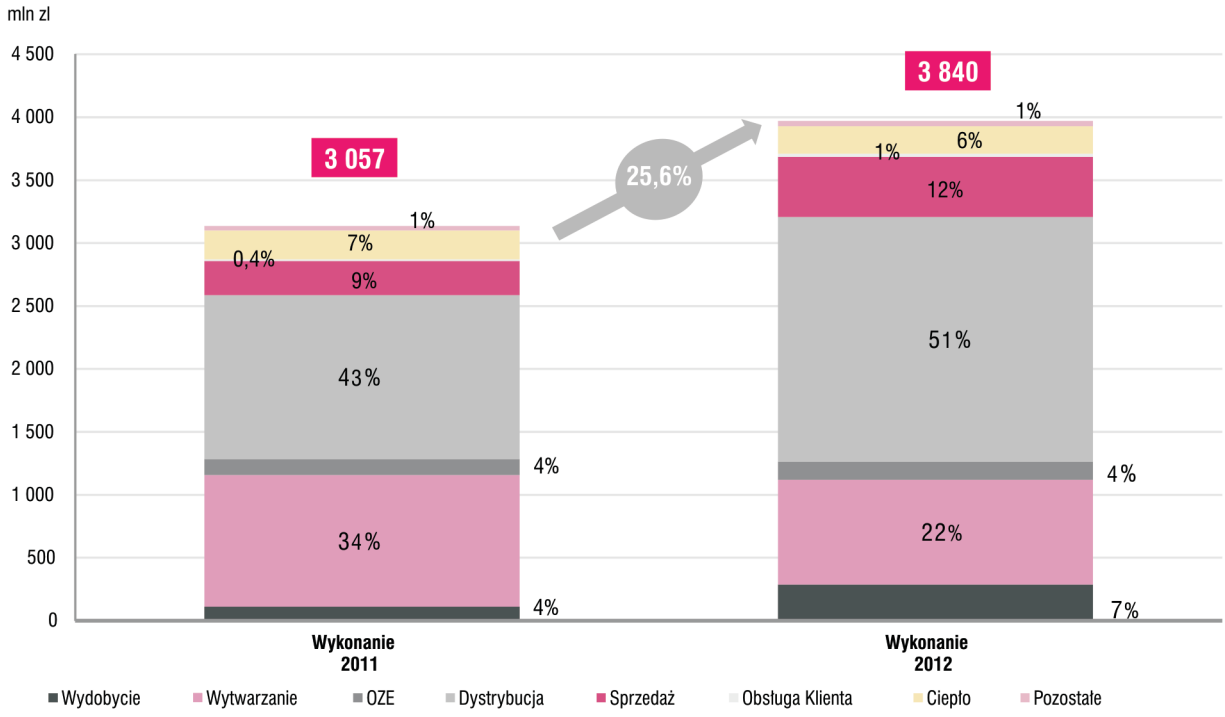

Największy udział w EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON ma Obszar Dystrybucja, dodatkowo wzmocniony przejęciem spółki TAURON Dystrybucja GZE, a także Obszar Wytwarzanie. W porównaniu do 2011 r. wzrost udziału w strukturze EBITDA nastąpił w Obszarze Dystrybucja, Obszarze Wydobycie z uwagi na lepsze wyniki uzyskane w 2012 r., a także w Obszarze Sprzedaż, również dzięki przejęciu spółki TAURON Sprzedaż GZE.

Rysunek nr 5. EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2007–2012

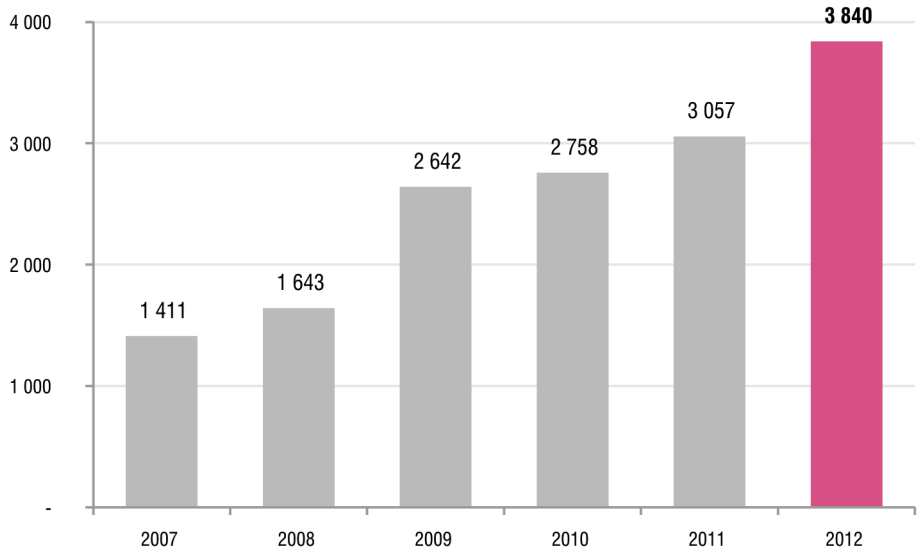

Wydobycie węgla

Tabela nr 9. Wyniki Obszaru Wydobycie

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
Wydobycie węgla				
Przychody ze sprzedaży	1 477 835	1 171 213	126,2%	306 622
węgiel – sortymenty grube i średnie	*493 103*	*462 265*	*106,7%*	*30 838*
węgiel energetyczny	*948 567*	*676 948*	*140,1%*	*271 619*
pozostałe produkty i materiały	*6 572*	*4 475*	*146,9%*	*2 097*
pozostałe usługi	*29 593*	*27 525*	*107,5%*	*2 068*
Zysk operacyjny	174 945	11 200	1 561,9%	163 746
Amortyzacja	112 486	99 840	112,7%	12 646
EBITDA	287 431	111 040	258,9%	176 391

W 2012 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie Wydobycie wzrosły o około 26,2% w porównaniu do 2011 r., co było wynikiem wzrostu średniej ceny sprzedawanego węgla o 7,6% oraz wzrostu wolumenu sprzedaży o 18,5%. Zwiększone przychody ze sprzedaży zrealizowały się głównie w obszarze miałów sprzedawanych wewnątrz i poza Grupę Kapitałową TAURON.

Wzrost wyniku EBIT z 11,2 mln zł w 2011 r. do prawie 175 mln zł osiągniętego w 2012 r. wynikał z wyższej dynamiki sprzedaży w relacji do dynamiki kosztu wytworzenia sprzedanego węgla (18,5% vs. 12,5%), z racji stałego charakteru większości kosztów ponoszonych przez spółkę Obszaru Wydobycie (PKW).

Głównym motorem ilościowego wzrostu poziomu sprzedaży była zwiększona produkcja węgla handlowego, która w 2012 r. osiągnęła poziom 5,6 tys. Mg, co oznacza wzrost o 21,7% rok do roku, głównie za sprawą zwiększonego poziomu wydobycia, niezakłóconego problemami geologiczno-górniczymi, jakie występowały w 2011 r. i 2010 r., przy poprawie parametrów jakościowych urobku kierowanego na zakłady przeróbcze PKW.

Wytwarzanie energii elektrycznej i cieplnej ze źródeł konwencjonalnych

Tabela nr 10. Wyniki Obszaru Wytwarzanie

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
Wytwarzanie				
Przychody ze sprzedaży	5 805 057	5 950 464	97,6%	-145 407
energia elektryczna	*4 315 449*	*4 776 271*	*90,4%*	*-460 822*
ciepło	*302 996*	*284 158*	*106,6%*	*18 838*
prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej	*417 808*	*250 313*	*166,9%*	*167 495*
uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	*163 591*	*180 547*	*90,6%*	*-16 956*
rekompensata z tytułu rozwiązania KDT	*567 012*	*414 795*	*136,7%*	*152 217*
pozostałe usługi	*38 201*	*44 380*	*86,1%*	*-6 179*
Zysk operacyjny	293 460	512 959	57,2%	-219 499
Amortyzacja	539 284	534 186	101,0%	5 098
EBITDA	832 744	1 047 145	79,5%	-214 401

W 2012 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie Wytwarzanie były niższe o około 2,4% w porównaniu do 2011 r., co było wynikiem zmniejszenia wolumenu sprzedaży energii elektrycznej, zarówno w zakresie transakcji zawartych na Towarowej Giełdzie Energii S.A. (TGE), jak i do Spółki. Niższy wolumen sprzedaży energii elektrycznej z własnej produkcji to efekt niekorzystnych trendów na rynku energii elektrycznej, w szczególności:

– obniżenia popytu spowodowanego sytuacją gospodarczą kraju (systematyczny spadek Produktu Krajowego Brutto (PKB) aż do 0,7% w IV kwartale 2012 r.). Krajowe zużycie energii elektrycznej wg. danych PSE Operator spadło rok do roku o około 0,6%;

– niższych cen energii elektrycznej na rynkach ościennych, które rzutowały na kształtowanie się poziomu cen w Polsce. Średnia cena energii na rynku SPOT w Polsce była w 2012 r. tylko o 2,6% niższa niż w Niemczech i aż o 33% wyższa niż na rynku skandynawskim;

– zwiększenia sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w elektrowniach wiatrowych i innych źródłach odnawialnych. Moc zainstalowana koncesjonowanych instalacji w ramach odnawialnych źródeł energii, na podstawie informacji URE, wzrosła z 3 082 MW na koniec 2011 r. do 4 416 MW na koniec 2012 r. (43% rok do roku);

– oddania do eksploatacji pod koniec 2011 r. w Elektrowni Bełchatów nowego bloku o mocy 858 MW (węgiel brunatny o znacznie niższych kosztach produkcji). Według PSE wzrost produkcji w źródłach na węgiel brunatny w 2012 r. wyniósł około 3,7% rok do roku.

– wysokiego poziomu dokonywanych przez PSE redukcji produkcji energii elektrycznej z jednostek wytwórczych opalanych węglem kamiennym. Spadek produkcji w 2012 r. o prawie 7% rok do roku

Ponadto w porównaniu do roku ubiegłego, mniej korzystne były również trendy cenowe na TGE. Średnia cena na rynku dnia następnego (RDN) spadła w 2012 r. do 173,59 zł/MWh, czyli o prawie 13% rok do roku. Średnia cena certyfikatów czerwonych (PMEC) spadła o 60,8%, a certyfikatów zielonych (PMOZE) o 10,7%, co spowodowało znacznie niższe przychody ze sprzedaży praw majątkowych. Obniżeniu uległy również przychody ze sprzedaży Regulacyjnych Usług Systemowych (RUS) oraz rezerw mocy, w związku ze zmniejszonym zapotrzebowaniem Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE) oraz mniejszym zakresem nominacji przez OSP do świadczenia Rezerwy Operacyjnej w związku z przejęciem części tych przychodów przez bloki o niższych kosztach zmiennych w stosunku do Obszaru Wytwarzanie (np. blok 858 MW w Bełchatowie).

Wyższy poziom przychodów ze sprzedaży ciepła wynika z wyższej średniej ceny sprzedaży oraz wyższego wolumenu sprzedaży, w związku z korzystniejszymi warunkami atmosferycznymi i większym zapotrzebowaniem odbiorców na ciepło.

Wpływ większości wymienionych powyżej niekorzystnych czynników został zniwelowany wyższymi przychodami z rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem kontraktów długoterminowych (KDT). Mechanizm kalkulowania i wypłat środków na pokrycie kosztów osieroconych powstałych w związku z rozwiązaniem KDT zakłada, że w przypadku pogorszenia się wyników rynkowych kwota rekompensaty będzie rosła (z ograniczeniem pułapu maksymalnego), a w sytuacji, gdy wyniki będą lepsze niż prognozowane, jej poziom będzie spadał. Tak więc mechanizm ten ma charakter neutralizujący w pewnym stopniu ewentualny wpływ negatywnych zdarzeń rynkowych. Rok 2012 był ostatnim rokiem uczestnictwa spółki TAURON Wytwarzanie w programie pokrywania kosztów osieroconych.

Wyniki operacyjne EBIT oraz EBITDA Segmentu Wytwarzanie ukształtowały się w 2012 r. na poziomie niższym niż w 2011 r. Na osiągnięte wyniki niekorzystnie wpłynął niższy wolumen sprzedaży energii elektrycznej z własnej produkcji, wzrost jednostkowych kosztów zmiennych wytwarzania (głównie kosztów zużycia i zakupu paliwa produkcyjnego, w tym biomasy) oraz niższa marża na certyfikatach (w związku z gwałtownym spadkiem cen). W stosunku do roku ubiegłego korzystnie na wynik wpłynęła wyższa cena sprzedaży energii elektrycznej, wyższa marża na sprzedaży i dystrybucji ciepła oraz wyższa marża uzyskana na obrocie energią elektryczną.

Pozytywny wpływ na osiągnięte wyniki miała również realizacja transakcji zamiany uprawnień do emisji EUA na jednostki poświadczonej redukcji emisji (CER). W ramach tych transakcji spółka Segmentu Wytwarzanie sprzedała przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień do emisji dwutlenku węgla (KPRU II) uprawnienia do emisji EUA Spółce, odkupując jednocześnie od niej jednostki CER/ jednostki redukcji emisji (ERU). W drugim okresie rozliczeniowym (2008–2012) polskie ustawodawstwo zezwalało poszczególnym instalacjom objętym systemem wspólnotowego handlu uprawnieniami do emisji CO_2 na pokrycie 10% przydziałów jednostkami CER/ERU. Wartość tych jednostek na rynkach europejskich jest niższa od wartości uprawnień do emisji EUA, a duża różnica w cenie pozwoliła na uzyskanie większego zysku Grupie Kapitałowej TAURON.

Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

Tabela nr 11. Wyniki Obszaru OZE

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
OZE				
Przychody ze sprzedaży	206 581	180 674	114,3%	25 907
energia elektryczna	*88 730*	*73 731*	*120,3%*	*14 999*
prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej	*117 172*	*106 093*	*110,4%*	*11 079*
pozostałe usługi	*679*	*851*	*79,8%*	*-172*
Zysk operacyjny	103 879	100 622	103,2%	3 257
Amortyzacja	39 571	25 414	155,7%	14 157
EBITDA	143 450	126 036	113,8%	17 414

W 2012 r. przychody ze sprzedaży w Segmencie OZE wzrosły o około 14,3% w porównaniu do 2011 r., na co największy wpływ miał wzrost wolumenu sprzedaży energii elektrycznej oraz praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w OZE. Wzrosty te były również rezultatem włączenia w struktury Segmentu OZE aktywów obszaru odnawialnych źródeł energii GZE przejętych przez Grupę Kapitałową TAURON.

Wynik operacyjny EBIT oraz wynik EBITDA Obszaru OZE ukształtowały się w 2012 r. na poziomie wyższym niż w 2011 r. O wynikach tego Segmentu w znaczącym stopniu decyduje wolumen produkcji energii elektrycznej. Elektrownie wodne, w związku z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, jakie wystąpiły zwłaszcza w III i IV kwartale 2012 r. (długotrwałe okresy bez opadów), wytworzyły o ok. 34 GWh mniej energii elektrycznej niż w 2011 r. Korzystnie na wynik wpłynęła natomiast wyższa o ok. 109 GWh w stosunku do 2011 r. produkcja z farm wiatrowych (wynikająca z całorocznej produkcji nabytych w 2011 r. farm wiatrowych Lipniki oraz Zagórze (Wolin).

Dystrybucja energii elektrycznej

Tabela nr 12. Wyniki Obszaru Dystrybucja

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
Dystrybucja				
Przychody ze sprzedaży	6 065 770	4 668 237	129,9%	1 397 533
usługi dystrybucyjne	*5 583 720*	*4 317 592*	*129,3%*	*1 266 128*
opłaty przyłączeniowe	*182 632*	*147 200*	*124,1%*	*35 432*
konserwacja oświetlenia ulicznego	*100 090*	*76 169*	*131,4%*	*23 921*
pozostałe usługi	*199 328*	*127 277*	*156,6%*	*72 051*
Zysk operacyjny	1 065 660	637 080	167,3%	428 580
Amortyzacja	878 508	665 611	132,0%	212 897
EBITDA	1 944 168	1 302 691	149,2%	641 477

W 2012 r. Segment Dystrybucja w porównaniu do 2011 r. osiągnął wzrost przychodów o ok. 29,9%, wzrost wyników na poziomie operacyjnym o ok. 67,3%, a wyniku EBITDA o ok. 49,2%. Wyższy poziom wyników operacyjnych jest efektem głównie przejęcia aktywów obszaru dystrybucji GZE, wyższego wynagrodzenia zwrotu z zaangażowanego kapitału i prowadzonych działań w obszarze poprawy efektywności kosztowej. Ponadto o wzroście zadecydowały poniższe przyczyny zmiany poziomu przychodów i kosztów.

Przychody ogółem osiągnięte w 2012 r. były wyższe w porównaniu do doprowadzonych do porównywalności z 2011 r. ze względu na wzrost przychodów ze sprzedaży usług dystrybucyjnych do odbiorców końcowych (wzrost wolumenu sprzedaży i wzrost średniej jednostkowej stawki za usługi dystrybucyjne). Stosowanie taryfy przyjętej na 2012 r., przy zachowaniu porównywalnej struktury sprzedaży zapewniło wzrost rok do roku średniej stawki za usługi dystrybucyjne o 5%. Wzrosły również przychody ze sprzedaży eksportowej, sprzedaży do innych OSD i pozostałe przychody związane z działalnością dystrybucyjną, w tym przede wszystkim przychody z przekroczenia mocy. Wartościowo sprzedaż odbiorcom końcowym w 2012 r. wzrosła w stosunku do 2011 r. w każdej grupie taryfowej, ilościowo spadła natomiast w grupie A. W zakresie sprzedaży do innych OSD, wartościowe saldo tranzytów energii w 2012 r. jest dodatnie, co oznacza zysk na operacjach zakupu i sprzedaży usług dystrybucyjnych od/do innych OSD; wynik ten jest porównywalny z uzyskanym w 2011 r.

Poza wyższymi przychodami, na wzrost wyników Obszaru Dystrybucja korzystnie wpłynęły niższe koszty działalności w odniesieniu do porównywalnych danych za 2011 r. Koszty zmienne Obszaru spadły w 2012 r. głównie za sprawą spadku jednostkowej ceny zakupu usługi przesyłowej od OSP. Wzrosły natomiast koszty zakupu energii na potrzeby różnic bilansowych, ze względu na wzrost średniej ceny zakupu energii, czemu towarzyszył porównywalny, skorelowany z wolumenem dostaw poziom różnicy bilansowej i niższy wskaźnik strat sieciowych. W zakresie kosztów stałych, łączny ich poziom uległ zwiększeniu w stosunku do 2011 r., a główne wzrosty dotyczyły amortyzacji oraz kosztów usług obcych. Wzrost kosztów własnych dystrybucji niwelowany jest częściowo spadkiem kosztów wynagrodzeń i świadczeń, w szczególności w związku z realizacją działań restrukturyzacyjnych, w tym prowadzonych *Programów Dobrowolnych Odejść*. Ujemny wpływ na poziom EBIT miały wyniki na pozostałej działalności operacyjnej i pozostałej działalności podstawowej, m.in. w związku z mniejszą częstotliwością występowania kolizji urządzeń (tym samym mniejsze przychody uzyskiwane od inwestorów finansujących przebudowę fragmentów sieci elektroenergetycznej kolidujących z innymi inwestycjami infrastrukturalnymi), niższym wynikiem na usługach oświetlenia ulicznego w następstwie obciążenia kosztami majątku wydzielonego z działalności dystrybucyjnej (sprzedaż usług oświetlenia ulicznego wykazanych z pominięciem korekty rośnie rok do roku).

Sprzedaż energii i pozostałych produktów rynku energetycznego

Tabela nr 13. Wyniki Obszaru Sprzedaż

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
Sprzedaż				
Przychody ze sprzedaży	18 529 846	13 557 907	136,7%	4 971 939
energia elektryczna	*13 236 998*	*9 983 993*	*132,6%*	*3 253 005*
prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej	*1 785*	*284*	*627,6%*	*1 501*
uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	*376 240*	*436 503*	*86,2%*	*-60 263*
paliwa	*1 727 565*	*0*	*–*	*1 727 565*
usługa dystrybucyjna (przeniesiona)	*3 090 684*	*3 080 015*	*100,3%*	*10 669*
pozostałe usługi, w tym usługi handlowe	*96 574*	*57 112*	*169,1%*	*39 463*
Zysk operacyjny	452 113	263 543	171,6%	188 570
Amortyzacja	26 229	7 384	355,2%	18 845
EBITDA	478 342	270 927	176,6%	207 415

Przychody ze sprzedaży Segmentu Sprzedaż w 2012 r. osiągnęły poziom wyższy w stosunku do 2011 r. Korzystny wpływ miało przede wszystkim przejęcie aktywów obszaru sprzedaży GZE, przy czym wyniki wzrastają rok do roku również względem wyniku doprowadzonego do porównywalności. O wzroście zadecydowały poniższe przyczyny zmiany poziomu przychodów i kosztów.

Przychody ze sprzedaży detalicznej energii elektrycznej w 2012 r. były wyższe niż w 2011 r. zarówno ze względu na wzrost cen, jak i wolumenu. Wzrost ilości sprzedaży spowodowany był pozyskaniem klientów biznesowych na 2012 r. oraz większym zużyciem energii przez klientów przemysłowych. Natomiast wyższy (o 1,5%) poziom ceny sprzedaży energii elektrycznej w 2012 r. w porównaniu do 2011 r. podyktowany był rosnącymi na początku roku cenami zakupu energii.

O wyższych kosztach zmiennych rok do roku przesądziła rosnąca cena zakupu energii, średnio o 1,7%. Korzystny wpływ na poziom kosztów zmiennych miały przede wszystkim niższe koszty zakupu czerwonych i żółtych świadectw pochodzenia, których cena rynkowa znacznie spadła w stosunku do roku ubiegłego – efekt ten jest stopniowo niwelowany przez względnie wyższy niż w 2011 r. koszt spełnienia obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia: zielonych i fioletowych. Koszty stałe w 2012 r. wzrosły względem poziomu kosztów wykonanego w 2011 r. za sprawą wyższych kosztów usług obcych oraz kosztów przejętej spółki obszaru sprzedaży GZE.

Ciepło

Tabela nr 14. Wyniki Obszaru Ciepło

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
Ciepło				
Przychody ze sprzedaży	980 047	950 169	103,1%	29 878
energia elektryczna	*97 185*	*99 506*	*97,7%*	*-2 321*
ciepło	*440 120*	*404 725*	*108,7%*	*35 395*
prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej	*13 295*	*27 836*	*47,8%*	*-14 541*
uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych	*5 516*	*7 009*	*78,7%*	*-1 493*
dmuch wielkopiecowy	*146 327*	*149 711*	*97,7%*	*-3 384*
powietrze sprężone	*75 155*	*70 406*	*106,7%*	*4 749*
usługi dystrybucyjne i handlowe	*189 571*	*181 218*	*104,6%*	*8 353*
pozostałe usługi	*12 878*	*9 759*	*79,8%*	*3 119*
Zysk operacyjny	148 634	160 631	92,5%	-11 997
Amortyzacja	68 996	68 399	100,9%	597
EBITDA	217 630	229 030	95,0%	-11 400

Przychody ze sprzedaży Segmentu Ciepło w 2012 r. osiągnęły poziom wyższy niż w roku ubiegłym. Wzrost dotyczył przychodów ze sprzedaży ciepła i usług przesyłowych oraz sprężonego powietrza, niższe natomiast były przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (ze względu na niższy wolumen, w związku z przebudową bloku w Zakładzie Wytwarzania Tychy) oraz praw majątkowych (ze względu na spadek cen na rynku w 2012 r.).

Wynik operacyjny EBIT oraz EBITDA ukształtował się w 2012 r. na poziomie niższym niż w roku ubiegłym, należy jednak zaznaczyć, że istotny wpływ na wynik 2011 r. miało rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość składników rzeczowych aktywów trwałych z lat ubiegłych w wysokości 31,3 mln zł (było to zdarzenie o charakterze jednorazowym – wynik za 2011 r. po doprowadzeniu do porównywalności był niższy niż uzyskany w 2012 r.). Na osiągnięty wynik korzystnie wpłynął wyższy wolumen sprzedaży i dystrybucji ciepła, wyższa cena sprzedaży energii elektrycznej i ciepła oraz niższe koszty stałe, natomiast niekorzystnie wpłynęły wyższe koszty paliw oraz niższy wolumen produkcji energii elektrycznej, spowodowany przebudową bloku w Tychach.

Obsługa Klienta

Tabela nr 15. Wyniki Obszaru Obsługa Klienta

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
Obsługa Klienta				
Przychody ze sprzedaży	338 644	225 261	150,3%	113 383
usługi obsługi klienta	*222 036*	*184 170*	*120,6%*	*37 866*
pozostałe produkty i usługi	*116 608*	*41 091*	*283,8%*	*75 517*
Zysk operacyjny	12 008	10 030	119,7%	1 978
Amortyzacja	13 123	2 674	490,8%	10 449
EBITDA	25 131	12 704	197,8%	12 427

Przychody ze sprzedaży w Obszarze Obsługa Klienta wzrosły o około 50% w porównaniu z 2011 r., czego głównych przyczyn należy upatrywać w pełnym ujęciu w roku sprawozdawczym przejętych aktywów z obszaru obsługi klienta GZE (co miało także decydujące znaczenie, biorąc pod uwagę podwyższone wyniki EBIT/EBITDA w stosunku do ubiegłego roku). Ponadto na poziom kosztów wpłynęło zawiązanie rezerw na poczet *Programu Dobrowolnych Odejść*. Wzrost kosztów częściowo zbilansowany został szerszym zakresem usług realizowanych standardowo w ramach umowy SLA (ang. *Service Level Agreement*; umowa dotyczy m.in. świadczenia usług w zakresie standardowych produktów obsługi klienta, usług kadrowo-płacowych, usług finansowo-księgowych, w tym usług windykacyjnych) oraz realizacją zleceń dodatkowych. Istotne znaczenie dla wyników Obszaru Obsługa Klienta w 2012 r. miało także ograniczenie usług IT świadczonych dla spółek spoza Grupy Kapitałowej TAURON.

Pozostałe

Tabela nr 16. Wyniki Obszaru Pozostałe

Wyszczególnienie (tys. zł)	Rok 2012	Rok 2011	Dynamika (2012/2011)	Zmiana (2012–2011)
Pozostałe				
Przychody ze sprzedaży	486 288	482 403	100,8%	3 885
energia elektryczna	*311 774*	*363 362*	*85,8%*	*-51 588*
prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej	*72 594*	*22 645*	*320,6%*	*49 949*
produkty przemiałowni	*64 254*	*54 493*	*117,9%*	*9 761*
grysy i kamień	*34 893*	*39 638*	*88,0%*	*-4 745*
pozostałe produkty i usługi	*2 773*	*2 265*	*122,4%*	*508*
Zysk operacyjny	34 048	29 126	116,9%	4 922
Amortyzacja	8 299	8 039	103,2%	260
EBITDA	42 347	37 165	113,9%	5 182

Przychody ze sprzedaży spółek z Obszaru Pozostałe osiągnęły poziom wyższy niż w roku ubiegłym. W spółce PEPKH niższy wolumen obrotu energią elektryczną (spadek o 7,4%) przy niższej o 7,3% średniej cenie sprzedaży został prawie w całości zrekompensowany przychodami z obrotu prawami majątkowymi ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej, głównie dzięki znacząco wyższej cenie jednostkowej uzyskanej na podstawie zawartych umów, przy skali obrotu niższej o 6,5% niż w 2011 r. Na przychody obszaru pozytywny wpływ miały przychody ze sprzedaży uzyskane przez spółkę KW Czatkowice, gdzie decydujące znaczenie miały wyższe ceny sprzedaży kamienia, mączki i piasku wapiennego, które mimo spadku wolumenu sprzedaży zapewniły spółce wyższe przychody ze sprzedaży produktów o blisko 4,8 mln zł.

O poprawie wyników Obszarów w spółce PEPKH na poziomie EBIT/EBITDA zdecydowała przede wszystkim marża jednostkowa na obrocie prawami majątkowymi (w spółce PEPKH), która osiągając wartość ponad trzykrotnie wyższą niż w 2011 r., określiła wynik na obrocie na poziomie 5,4 mln zł wyższym niż osiągnięty w roku ubiegłym. Spadek ceny sprzedaży energii elektrycznej skompensowany został nieznacznie wyższym spadkiem po stronie zakupu, natomiast wynik osiągnięty przez spółkę KW Czatkowice ukształtował się na poziomie zbliżonym do osiągniętego w 2011 r.

2.4. Podstawowe produkty, towary i usługi

Poniższa tabela przedstawia wolumeny produkcji i sprzedaży w Grupie Kapitałowej TAURON za 2012 r., 2011 r. oraz 2010 r.

Tabela nr 17. Wolumeny produkcji i sprzedaży za 2012 r., 2011 r. oraz 2010 r.

Wolumeny produkcji i sprzedaży	J.m.	Rok 2012	Rok 2011	Rok 2010	Zmiana (2012/2011)
Produkcja węgla handlowego	*mln Mg*	**5,57**	4,58	4,50	121,6%
Wytwarzanie energii elektrycznej (produkcja netto Grupy), w tym:	*TWh*	**19,11**	21,38	21,33	89,4%
Produkcja netto Obszaru Wytwarzanie	*TWh*	***18,35***	*20,60*	*20,85*	*89,1%*
Produkcja netto Obszaru OZE	*TWh*	***0,45***	*0,38*	*0,48*	*118,4%*
Produkcja netto Obszaru Ciepło	*TWh*	***0,31***	*0,40*	*–*	*77,5%*
Wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych Grupy, w tym:	*TWh*	**1,22**	0,99	1,10	123,2%
Produkcja z biomasy Obszaru Wytwarzanie	*TWh*	***0,76***	*0,61*	*0,62*	*124,6%*
Produkcja elektrowni wodnych i wiatrowych Obszaru OZE	*TWh*	***0,45***	*0,38*	*0,48*	*118,4%*

Wolumeny produkcji i sprzedaży	J.m.	Rok 2012	Rok 2011	Rok 2010	Zmiana (2012/2011)
Wytwarzanie ciepła przez Grupę, w tym:	*PJ*	**16,36**	15,96	18,29	102,5%
Produkcja ciepła Obszaru Wytwarzanie	*PJ*	***11,05***	*10,93*	*17,25*	*101,1%*
Produkcja ciepła Obszaru Ciepło	*PJ*	***5,31***	*5,03*	*1,04*	*105,6%*
Dystrybucja energii elektrycznej	*TWh*	**47,85**	38,24	37,52	125,1%
Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej (łącznie przez Obszary: Sprzedaż, Wytwarzanie i Ciepło)	*TWh*	**44,74**	35,52	34,34	126,0%
Liczba klientów – Dystrybucja	*tys.*	**5 302**	4 143	4 115	128,0%

2.5. Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia

Grupa Kapitałowa TAURON, jak wspomniano w pkt 1.1. niniejszego sprawozdania, jest pionowo zintegrowanym przedsiębiorstwem energetycznym kontrolującym pełny łańcuch wartości od wydobycia węgla kamiennego do dostarczenia energii elektrycznej do odbiorców końcowych. Podlega ona przepisom ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne*, w tym regulacjom Prezesa URE. Grupa Kapitałowa TAURON prowadzi zatem działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego (z wyłączeniem przesyłu energii elektrycznej leżącego wyłącznie w gestii OSP), tj. w obszarze wydobycia węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz sprzedaży i obrotu energią elektryczną i ciepłem. Pionowa integracja Grupy Kapitałowej TAURON pozwala na zmniejszenie zależności Grupy Kapitałowej TAURON od zewnętrznych dostawców węgla kamiennego, zwiększając stabilność przychodów i marż uzyskiwanych przez Grupę Kapitałową TAURON.

Obszar Wydobycie

Działająca w Obszarze Wydobycie spółka PKW jest producentem węgla oferowanego do sprzedaży na rynku w sortymentach grubych, średnich oraz miałach energetycznych. W zależności od sortymentu węgiel posiada następujące parametry handlowe:

– kaloryczność od 19 MJ/kg do 23 MJ/kg,

– zawartość popiołu od 6% do 16%,

– zawartość siarki od 1,0% do 1,4%.

PKW prowadzi sprzedaż węgla w dwóch kierunkach:

– sprzedaż miałów węglowych i mułów węglowych do elektrowni i elektrociepłowni,

– sprzedaż sortymentów grubych, średnich oraz niewielkiej ilości miałów za pośrednictwem zorganizowanej w całym kraju sieci handlowej.

Sprzedaż węgla z PKW realizowana jest głównie w południowej i centralnej Polsce, w szczególności w województwach: śląskim, małopolskim, podkarpackim, świętokrzyskim i dolnośląskim.

W 2012 r. sprzedaż węgla kamiennego przez PKW wyniosła około 5,4 mln Mg, w tym 3,7 mln Mg (ok. 69%) do spółek Grupy Kapitałowej TAURON z Segmentu Wytwarzanie i Ciepło.

Obszar Wytwarzanie

Podstawowa działalność Obszaru Wytwarzanie w ramach Grupy Kapitałowej TAURON obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła realizowane w 2012 r. w 7 elektrowniach konwencjonalnych: Jaworzno III, Łaziska, Siersza, Łagisza, Halemba (produkująca energię elektryczną do końca I kwartału 2012 r.), Blachownia i Stalowa Wola oraz dwóch elektrociepłowniach: EC Katowice i ZEC Bielsko-Biała. W związku z zaprzestaniem w marcu 2012 r. produkcji w Elektrowni Halemba Zarząd TAURON Wytwarzanie podjął decyzję o sprzedaży całości majątku w tej lokalizacji, zostały przeprowadzone działania mające na celu przygotowanie elektrowni do sprzedaży.

Łączna moc elektryczna zainstalowana jednostek wytwórczych Obszaru Wytwarzanie wyniosła na koniec 2012 r. 5 182,7 MW_e. Główne paliwa wykorzystywane w procesie produkcji to węgiel kamienny, biomasa oraz gaz koksowniczy.

Rysunek nr 6. Struktura mocy elektrycznej zainstalowanej Segmentu Wytwarzanie na 31 grudnia 2012 r.

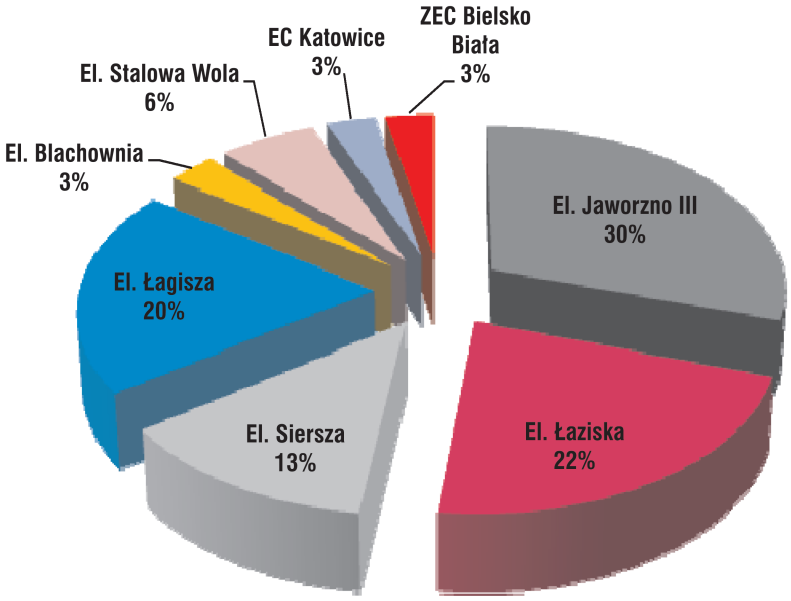

Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła przez jednostki wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON jest uzależnione od dostaw węgla kamiennego. Głównymi dostawcami węgla kamiennego dla wytwórców Grupy Kapitałowej TAURON są Kompania Węglowa S.A. (Kompania Węglowa) (około 36% zapotrzebowania) oraz PKW (około 37% zapotrzebowania).

W 2012 r. zdecydowana większość produkcji energii elektrycznej Obszaru Wytwarzanie została sprzedana poprzez transakcje zawarte na TGE, zgodnie z wymogami art. 49a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne,* obowiązującego od 9 sierpnia 2010 r. Przepis ten zobowiązał przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej i mające prawo do otrzymania środków na pokrycie kosztów osieroconych, do sprzedaży wytwarzanej energii elektrycznej (po uwzględnieniu kontraktów zawartych przed wprowadzeniem zmian ww. ustawy oraz energii wyłączonej na mocy przepisów prawa z tego obowiązku) w sposób zapewniający publiczny, równy dostęp do tej energii, tj. w drodze otwartego przetargu, na internetowej platformie handlowej na rynku regulowanym lub na TGE.

Sprzedaż wyprodukowanej przez Obszar Wytwarzanie w 2012 r. energii elektrycznej do Spółki została ograniczona w wyniku ww. nowelizacji ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* i wyniosła ok. 1,05 TWh. Niewielki wolumen wytworzonej energii elektrycznej sprzedawany jest też odbiorcom niezależnym przyłączonym do instalacji elektrowni i elektrociepłowni Grupy Kapitałowej TAURON.

Wpływ na rentowność Obszaru Wytwarzanie mają m.in. mechanizmy Rynku Bilansującego, które w obecnym kształcie praktycznie nie przenoszą kosztów utrzymywania tzw. „zimnej rezerwy". W przypadku wykorzystania rezerw mocy z Obszaru Wytwarzanie do pracy na polecenie PSE (tzw. „pracy wymuszonej"), mechanizmy Rynku Bilansującego pokrywają głównie koszty zmienne produkcji. Takie rozwiązania obniżają rentowność Obszaru Wytwarzanie.

Zmiany, jakie ostatecznie zostały wprowadzone przez OSP w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (IRiESP) w 2012 r. i zatwierdzone decyzją Prezesa URE nie miały wpływu na przychody Obszaru Wytwarzanie za 2012 r.

Ciepło wytwarzane przez Obszar Wytwarzanie jest sprzedawane do spółek Grupy Kapitałowej TAURON zajmujących się dystrybucją i sprzedażą ciepła, jak również do odbiorców zewnętrznych.

Ponadto Obszar Wytwarzanie uzyskuje z tytułu produkcji energii elektrycznej z OZE oraz w kogeneracji świadectwa pochodzenia, które są nabywane i przedstawiane Prezesowi URE do umorzenia przez spółki Obszaru Sprzedaż.

Obszar OZE

Energia elektryczna wytworzona w 2012 r. przez Obszar OZE stanowiła 6,4% całości energii wytworzonej w ramach Grupy Kapitałowej TAURON. Energia ta sprzedawana była w ramach Grupy Kapitałowej TAURON do TAURON Sprzedaż (ok. 79%) oraz do TAURON (ok. 3%), a także poza Grupę Kapitałową TAURON, w oparciu o umowę przejętą w wyniku nabycia aktywów GZE – do spółki ENEA (ok. 18%).

Uzyskane z tytułu produkcji energii elektrycznej w OZE prawa majątkowe sprzedane zostały do TAURON Sprzedaż w celu umorzenia oraz do ENEA.

Obszar Dystrybucja

Spółka TAURON Dystrybucja pełni, na podstawie decyzji Prezesa URE, funkcję OSD. Obszar Dystrybucja obsługuje około 5,3 mln odbiorców końcowych, którym w 2012 r. dostarczono około 45,2 TWh energii elektrycznej z łącznego wolumenu dostarczonej energii wynoszącego w 2012 r. około 47,9 TWh.

Segment Dystrybucja obejmuje swoją działalnością obszar o powierzchni ok. 57,2 tys. km^2, położony głównie w województwach: dolnośląskim, małopolskim, opolskim i śląskim, a ponadto w województwach: łódzkim, podkarpackim i świętokrzyskim. Funkcje operacyjne realizuje jedenaście oddziałów zlokalizowanych w Bielsku-Białej, Będzinie, Częstochowie, Gliwicach, Jeleniej Górze, Krakowie, Legnicy, Opolu, Tarnowie, Wałbrzychu i Wrocławiu.

Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców zakwalifikowanych do następujących grup taryfowych:

– Grupa A – odbiorcy przyłączeni do sieci wysokiego napięcia,

– Grupa B – odbiorcy przyłączeni do sieci średniego napięcia,

– Grupy C, D i R – odbiorcy przyłączeni do sieci niskiego napięcia,

– Grupa G – odbiorcy zużywający energię na potrzeby gospodarstw domowych, niezależnie od napięcia zasilania.

Sprzedaż usług dystrybucji realizowana jest na podstawie zawartych z odbiorcami umów kompleksowych oraz umów o świadczenie usług dystrybucji. Pierwszy z powyższych typów umów obejmuje zarówno sprzedaż energii elektrycznej przez spółki Obszaru Sprzedaż oraz dostawy tej energii przez spółkę OSD. Drugi z typów umów to tzw. umowy rozdzielone, które dotyczą jedynie sprzedaży usługi dystrybucyjnej. Odbiorcy w ramach tego typu umów nabywają energię elektryczną w wybranej indywidualnie spółce sprzedażowej, na podstawie odrębnej umowy.

Udział wartości sprzedaży usług dystrybucji w ramach umów kompleksowych w łącznej wartości sprzedaży usług dystrybucji do odbiorców końcowych oscyluje wokół 70%. Natomiast wolumen dostaw w ramach umów kompleksowych w łącznym wolumenie dostaw do odbiorców końcowych wynosi około 50%.

Obszar Sprzedaż

W 2012 r. w Obszarze Sprzedaż Grupa Kapitałowa TAURON działała w otoczeniu rynkowym, które charakteryzowało się różnym poziomem konkurencyjności w poszczególnych segmentach rynku. O ile przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność w zakresie obrotu energią w segmencie instytucji i podmiotów gospodarczych (segment tzw. klientów biznesowych) od kilku lat są zwolnione z obowiązku przedkładania do zatwierdzenia Prezesowi URE cen dla odbiorców końcowych, o tyle segment gospodarstw domowych wciąż pozostawał objęty obowiązkiem zatwierdzania cen sprzedaży energii przez Prezesa URE. Taka sytuacja od kilku lat skutkuje zróżnicowaniem strategii rynkowych przedsiębiorstw energetycznych ze względu na segmenty rynku, co w efekcie przekłada się na obecny różny poziom konkurencyjności poszczególnych rynków (segmentów).

Jednym z mierników stopnia konkurencyjności segmentów rynku jest liczba klientów (gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych i instytucji) zmieniających sprzedawcę energii elektrycznej (tzw. zasada TPA). W segmencie klientów biznesowych w 2012 r. zanotowano wzrost tego wskaźnika o 200,8% w stosunku do 2011 r. (według stanu na koniec grudnia 2012 r. liczba ta wyniosła 65 327, podczas gdy na koniec grudnia 2011 r. odbiorców TPA było 21 716). Wzrost ten jest odzwierciedleniem postępów liberalizacji rynku energii w Polsce na co wpływa m.in. pojawianie się nowych podmiotów, coraz agresywniejsza walka o klienta (głównie cenowa), wzrost przejrzystości mechanizmów rynku energii i co za tym idzie świadomości energetycznej klientów, która powoduje wzrost presji cenowej na sprzedawców.

Inaczej wygląda sytuacja w przypadku segmentu gospodarstw domowych, który mimo licznych zapowiedzi uwolnienia, w 2012 r. wciąż pozostawał objęty obowiązkiem zatwierdzania cen sprzedaży przez Prezesa URE i taki model będzie także obowiązywał w 2013 r. Efektem tego jest obecnie bardzo niska konkurencyjność w tym obszarze rynku, choć w 2012 r. wystąpiło pewne ożywienie działań konkurencyjnych. W tym okresie odnotowano bowiem ponad 60 tys. gospodarstw domowych, które zmieniły sprzedawcę energii (ożywienie w stosunku do okresu 2006–2011, w którym łącznie zmieniło sprzedawcę niecałe 15 tys. gospodarstw), co jednak biorąc pod uwagę potencjał tego segmentu, czyli ogólną liczbę gospodarstw domowych w Polsce, stanowi jedynie niewielki odsetek i jest dopiero początkiem procesu liberalizacji tej części rynku.

Sprzedaż energii elektrycznej do klientów realizowana jest głównie przez trzy podmioty w ramach Grupy Kapitałowej TAURON:

– TAURON Sprzedaż i TAURON Sprzedaż GZE – prowadzące sprzedaż odbiorcom ze wszystkich grup taryfowych, w tym gospodarstwom domowym,

– przez TAURON – prowadzącą sprzedaż największym klientom Grupy Kapitałowej TAURON – tzw. strategicznym.

W 2012 r. łączna sprzedaż detaliczna energii elektrycznej dokonana przez te podmioty na rzecz ponad 5 mln klientów wyniosła ok. 44,4 TWh.

W przeszłości spółki prowadzące działalność w zakresie sprzedaży energii elektrycznej biznesowym klientom końcowym realizowały sprzedaż w ramach zatwierdzanych przez Prezesa URE taryf ustalanych dla poszczególnych grup taryfowych, tj. grup odbiorców przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na określonym poziomie napięcia. W związku z powyższym sprzedaż prowadzona była na podstawie cen i stawek opłat zatwierdzanych dla tzw. grupy taryfowej A dla klientów przyłączonych do sieci wysokiego napięcia (WN), grupy taryfowej B dla klientów przyłączonych do sieci średniego napięcia (SN) i grupy taryfowej C dla klientów przyłączonych do sieci niskiego napięcia innych niż gospodarstwa domowe (nN). W wyniku uwolnienia rynku energii (zwolnienia z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia Prezesowi URE) w grupach klientów niebędących gospodarstwami domowymi, Grupa Kapitałowa TAURON oferuje warunki handlowe umów sprzedaży energii elektrycznej uwzględniające sytuację konkurencyjną i dostosowane do indywidualnych potrzeb klientów. Stosowana przez Grupę Kapitałową TAURON segmentacja klientów (klienci strategiczni, biznesowi i masowi) uzależniona od wielkości zużywanej energii elektrycznej, ma na celu dostosowanie oferty produktowej, kanałów sprzedażowych i komunikacji marketingowej do oczekiwań występujących w danym segmencie klientów.

W ten sposób spółki prowadzące działalność w zakresie sprzedaży energii elektrycznej stopniowo odchodzą od oferowania klientom cen energii elektrycznej w oparciu o grupy taryfowe wynikające z uwarunkowań technicznych związanych z warunkami przyłączenia do sieci dystrybucyjnej na rzecz ofert produktowych uwzględniających indywidualne potrzeby i preferencje po stronie klienta. Ze względu na rosnącą świadomość w zakresie mechanizmów funkcjonowania rynku energii po stronie klientów postępuje jednocześnie proces lojalizacji klientów w poszczególnych segmentach klientów, z czego najbardziej zaawansowany jest on w przypadku segmentu klientów biznesowych, gdzie przeszło 90% wolumenu energii dostarczanej klientom z tego segmentu Grupa Kapitałowa TAURON sprzedaje na podstawie indywidualnie negocjowanych warunków handlowych. W segmencie klientów masowych, głównie ze względu na niewielkie jednostkowe zużycie energii elektrycznej w przypadku niewielkich podmiotów gospodarczych (głównie grupa taryfowa C1x) oraz regulacyjny obowiązek zatwierdzania cen sprzedaży energii elektrycznej do gospodarstw domowych – proces migrowania klientów z obszaru taryfowego do produktowego znajduje się obecnie w początkowej fazie, jednak ze względu na wzrastającą potrzebę lojalizacji klientów w celu ochrony przed działaniami konkurencji, charakteryzuje się bardzo dużą dynamiką. Na koniec 2012 r. około 17% wolumenu energii klientów z segmentu masowego Grupa Kapitałowa TAURON sprzedawała na podstawie umów gwarantujących warunki handlowe w ustalonym okresie (umowy lojalizujące), przy 83% udziale taryfy.

Efektem przyjętej i realizowanej strategii Grupy Kapitałowa TAURON w obszarze sprzedaży jest zarówno prowadzenie działań sprzedażowych poza własnym obszarem dystrybucyjnym, jak i ochrona własnej bazy klientów przed działaniami konkurencji. W 2012 r. Grupa Kapitałowa TAURON kontynuowała intensywne działania sprzedażowe na terenie zewnętrznym, w szczególności związane z pozyskiwaniem małych i średnich przedsiębiorstw (grupy taryfowe Cx), oraz jednocześnie realizowała strategię utrzymania rentownych klientów z terenu własnego we wszystkich segmentach klientów. Działania lojalizacyjne i utrzymaniowe na terenie własnym, poza realizacją głównego celu jakim jest ochrona obecnej bazy klientów przed odejściami, prowadzone były z intencją utrzymywania oczekiwanego poziomu marż sprzedażowych oraz budowania potencjału do sprzedaży innych usług i produktów dodatkowych, a tym samym zwiększania potencjału marżowego w przyszłości.

Poniższa tabela prezentuje kategorie klientów końcowych Grupy Kapitałowej TAURON wynikające ze stosowanej segmentacji i specyfiki prowadzonej przez nich działalności:

Tabela nr 18. Kategorie klientów końcowych Grupy Kapitałowej TAURON

Grupa klientów	Opis klientów
Klienci strategiczni	Klienci o rocznym potencjale zużycia energii na poziomie nie mniejszym niż 40 GWh lub będący strategicznymi partnerami biznesowymi Grupy Kapitałowej TAURON, tj. podmioty głównie z sektora przemysłu ciężkiego, m.in.: hutniczego, chemicznego, wydobywczego, samochodowego
Klienci biznesowi	Klienci o rocznym potencjale zużycia powyżej 250 MWh (nie będący konsumentami) lub dokonujący zakupu energii w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, tj. podmioty z pozostałych sektorów przemysłu, wytwórcy sprzętu, odbiorcy z przemysłu spożywczego, sektora publicznego, przemysłu budowlanego oraz sektora usług komunalnych
Klienci masowi – małe i średnie przedsiębiorstwa	Klienci zajmujący się działalnością sprzedażową, usługową, bankową, gastronomiczną oraz drobni przedsiębiorcy
Klienci masowi – gospodarstwa domowe	Gospodarstwa domowe

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat ilości sprzedanej energii elektrycznej przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON prowadzące działalność w zakresie sprzedaży energii elektrycznej do klientów oraz liczby klientów, w rozbiciu na poszczególne ich segmenty w 2012 r.

Tabela nr 19. Ilość sprzedanej energii elektrycznej przez Obszar Sprzedaży oraz liczba klientów w 2012 r.

Rodzaj klientów	Ilość sprzedanej energii elektrycznej w TWh	Liczba klientów w tys.
Klienci strategiczni	11,89	0,03
Klienci biznesowi	16,17	80
Klienci masowi (w tym gospodarstwa domowe)	12,88 (9,77)	51 556 (4 766,2)
Sprzedaż do TD na pokrycie różnic bilansowych	3,41	1
Łącznie Obszar Sprzedaży	**44,35**	**5 236**

Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej Obszaru Sprzedaż wzrosła o ok. 8,9 TWh, czyli o 25,1%, z 35,5 TWh w 2011 r. do ok. 44,4 TWh w 2012 r.

W 2012 r. wartość i wolumen sprzedaży energii elektrycznej na rzecz największego klienta Grupy Kapitałowej TAURON nie przekroczyła, odpowiednio, 10% łącznej wartości sprzedaży energii elektrycznej i 10% łącznej ilości sprzedanej energii. Struktura sprzedaży do klientów strategicznych w podziale na poszczególne branże przedstawia się następująco:

Rysunek nr 7. Struktura sprzedaży Spółki w 2012 r. do klientów strategicznych w podziale na poszczególne branże

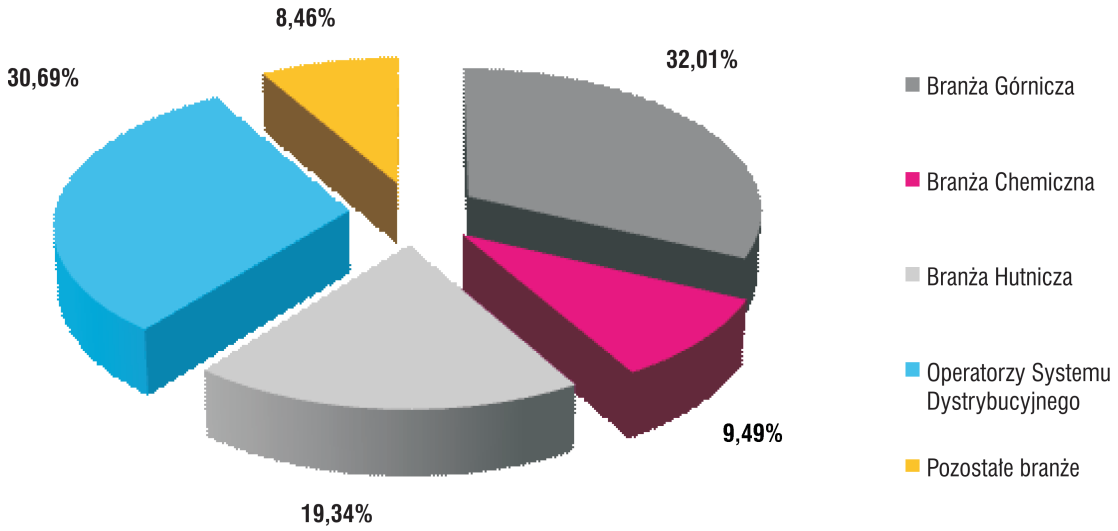

Obszar Ciepło

Podstawową działalnością spółki TAURON Ciepło, realizowaną na podstawie udzielonych przez Prezesa URE koncesji, jest:

– wytwarzanie ciepła,

– obrót ciepłem,

– przesyłanie i dystrybucja ciepła.

Działalność ta wykonywana jest na obszarze województwa śląskiego oraz województwa małopolskiego. TAURON Ciepło dysponuje własnymi źródłami ciepła o łącznej zainstalowanej mocy cieplnej 975,6 MW. Udział ciepła wytwarzanego w źródłach własnych w łącznej wielkości sprzedaży ciepła wynosił w 2012 r. około 38%. Pozostałe ciepło sprzedawane przez tę spółkę kupowane jest od spółek: TAURON Wytwarzanie, Spółki Ciepłowniczo-Energetycznej Jaworzno III sp. z o.o. oraz od wytwórców spoza Grupy Kapitałowej TAURON, w tym przede wszystkim od następujących podmiotów:

– Elektrociepłowni Chorzów „ELCHO" sp. z o.o.,

– Zakładów Energetyki Cieplnej sp. z o.o.,

– Elektrociepłowni „Szopienice" sp. z o.o.,

– Ciepłowni Siemianowice sp. z o.o.,

– Elektrociepłowni „Będzin" S.A.

W 2012 r. spółka TAURON Ciepło sprzedała, łącznie z ciepłem wytworzonym, 13,0 PJ ciepła oraz 2 024 MW mocy cieplnej. W związku z przejęciem Zakładów Wytwórczych Tychy, EC Nowa i EC w Kamiennej Górze, Obszar Ciepło wytwarza i sprzedaje również energię elektryczną i inne media. W 2012 r. sprzedaż energii elektrycznej wyniosła ok. 0,3 TWh.

Źródła zaopatrzenia

W 2012 r. około 37% obecnego zapotrzebowania Grupy Kapitałowej TAURON na paliwo do produkcji energii elektrycznej i ciepła zostało zaspokojone węglem kamiennym z własnych zakładów górniczych Grupy Kapitałowej TAURON. Pozostała część zapotrzebowania została pokryta ze źródeł zewnętrznych.

Jednocześnie mając na celu optymalizację procesów w zakresie obrotu paliwami (biomasą, węglem i gazem), w 2012 r. Spółka stała się dostawcą paliw dla TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło.

Węgiel

Od dnia 1 czerwca 2012 r. Spółka rozpoczęła sprzedaż węgla do TAURON Wytwarzanie, a od 1 sierpnia 2012 r. rozszerzyła sprzedaż węgla również na TAURON Ciepło.

W obszarze pozyskiwania węgla na potrzeby Grupy Kapitałowej TAURON, w maju 2012 r. Spółka zawarła 15 porozumień trójstronnych, zgodnie z którymi weszła w prawa i obowiązki TAURON Wytwarzanie, wynikające z umów sprzedaży węgla, zawartych uprzednio przez TAURON Wytwarzanie z dostawcami węgla (spółki węglowe, zakłady przeróbcze i inni dostawcy).

Dodatkowo, w lipcu 2012 r. zawartych zostało 6 porozumień trój- i czterostronnych, zgodnie z którymi TAURON wszedł w prawa i obowiązki TAURON Ciepło, wynikające z umów sprzedaży węgla, zawartych uprzednio przez TAURON Ciepło z dostawcami węgla (spółki węglowe, zakłady przeróbcze i inni dostawcy).

Gaz

Od 3 listopada 2012 r. w oparciu o posiadaną koncesję i przyznaną taryfę Spółka rozpoczęła dostawy gazu wysokometanowego do TAURON Wytwarzanie. Od 1 grudnia 2012 r. obrót gazem rozszerzony został o realizację przez Spółkę dostaw gazu koksowniczego do TAURON Wytwarzanie.

Gaz wysokometanowy dostarczany przez Spółkę na potrzeby podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON został zakupiony w ramach zawartej z PGNiG w dniu 28 września 2012 r. Umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego oraz Porozumienia z dnia 28 września 2012 r.

Gaz koksowniczy dostarczany przez Spółkę dla potrzeb TAURON Wytwarzanie – Oddział Elektrownia Blachownia, jest kupowany na podstawie:

1) Porozumienia z dnia 27 listopada 2012 r. o przeniesieniu przez TAURON Wytwarzanie na Spółkę ogółu praw i obowiązków TAURON Wytwarzanie, wynikających z Umowy wieloletniej o dostarczanie gazu koksowniczego w latach 2010–2015, zawartej z ArcelorMittal Poland S.A. dnia 22 grudnia 2009 r. w zakresie paliwa gazowego,
2) Porozumienia z dnia 11 października 2012 r. o przeniesieniu przez TAURON Wytwarzanie na Spółkę ogółu praw i obowiązków TAURON Wytwarzanie, wynikających z Umowy o świadczenie usług przesyłowych (transport) gazu koksowniczego z ArcelorMittal Poland S.A. Oddział w Zdzieszownicach do TAURON Wytwarzanie – Oddział Elektrownia Blachownia w Kędzierzynie-Koźlu, zawartej z Górnośląską Spółką Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Opolu z dnia 20 maja 2004 r. w zakresie przesyłu gazu koksowniczego.

Biomasa

Dla zapewnienia dostaw paliwa na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej i ciepła przez jednostki wykorzystujące w procesie technologicznym biomasę jako paliwo, Spółka zawarła w styczniu i lutym 2012 r. wieloletnie i roczne umowy na zakup biomasy z kontrahentami zewnętrznymi.

W celu odsprzedaży biomasy nabywanej w oparciu o powyższe umowy Spółka zawarła z TAURON Wytwarzanie wieloletnią umowę na jej sprzedaż. Kolejnym etapem w zakresie obrotu biomasą było rozszerzenie dostaw na nowo oddawane do eksploatacji jednostki OZE. We wrześniu 2012 r. zostały zawarte stosowne umowy, na podstawie których Spółka rozpoczęła sprzedaż biomasy do ww. jednostek w TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło.

W 2012 r. Spółka nie prowadziła sprzedaży paliw (biomasy, węgla i gazu) do podmiotów spoza Grupy Kapitałowej TAURON.

Zestawienie ilości paliw zakupionych i odsprzedanych przez Spółkę do podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON w 2012 r. zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 20. Dostawy paliw zrealizowane przez TAURON w 2012 r. do podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON

Rodzaj paliwa	Jednostka	TAURON Wytwarzanie	TAURON Ciepło
Biomasa	[Mg]	572 652	11 057
Węgiel	[Mg]	6 001 662	208 044
Gaz	[1 000 m^3]	29 750	–

Działalność Grupy Kapitałowej TAURON w przeważającym zakresie prowadzona jest na rynku polskim, gdzie wartość sprzedaży w latach 2012 i 2011, po wyłączeniach sprzedaży wewnątrzgrupowej, wyniosła odpowiednio 23 983,5 mln zł i 20 089,4 mln zł.

Wartość sprzedaży na rzecz klientów zagranicznych w latach 2012 i 2011, po wyłączeniach sprzedaży wewnątrzgrupowej, wyniosła odpowiednio 757,7 mln zł i 665,3 mln zł.

2.6. Ważniejsze zdarzenia i dokonania Grupy Kapitałowej TAURON mające znaczący wpływ na działalność

Do ważniejszych zdarzeń mających znaczący wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, które wystąpiły w roku obrotowym 2012, jak również do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, należą:

Ważniejsze zdarzenia w 2012 r.

Przekroczenie progu 10% kapitałów własnych Spółki w zakresie obrotów handlowych pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON a PSE

1) W dniu 5 stycznia 2012 r. Spółka otrzymała od PSE dane dotyczące usług przesyłowych świadczonych na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON umożliwiające dokonanie rozliczeń z PSE za grudzień 2011 r. Wartość netto obrotów handlowych wygenerowanych w okresie ostatnich dwunastu miesięcy pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON a PSE osiągnęła ok. 1 758 mln zł (w tym: 1 508 mln zł to pozycje kosztowe dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON, natomiast ok. 250 mln zł to pozycje przychodowe), w związku z czym wartość obrotów osiągnęła wartość znaczącą. Obroty o największej wartości, tj. ok. 636,6 mln zł netto, zostały wygenerowane na podstawie umowy z dnia 15 stycznia 2008 r. zawartej pomiędzy TAURON Dystrybucja a PSE.

   O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 1/2012 z dnia 5 stycznia 2012 r.

2) W dniu 7 listopada 2012 r. Spółka poinformowała, iż wartość netto obrotów handlowych wygenerowanych w okresie od 5 stycznia 2012 r. do 7 listopada 2012 r. pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON a PSE osiągnęła ok. 1 832 mld zł (w tym: 1 535 mln zł to pozycje kosztowe dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON, natomiast ok. 297 mln zł to pozycje przychodowe), w związku z czym wartość obrotów osiągnęła wartość znaczącą. Obroty o największej wartości tj. ok. 1 302 mln zł netto, zostały wygenerowane na podstawie wskazanej w pkt 1) umowy z dnia 15 stycznia 2008 r. zawartej pomiędzy TAURON Dystrybucja a PSE. Przedmiotem Umowy jest świadczenie przez PSE usług przesyłowych rozumianych jako transport energii elektrycznej za pomocą sieci przesyłowej.

   O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 37/2012 z dnia 7 listopada 2012 r.

Przekroczenie progu 10% kapitałów własnych Spółki w zakresie obrotów handlowych pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON a Kompanią Węglową

W dniu 22 listopada 2012 r. Spółka poinformowała, iż wartość netto obrotów handlowych wygenerowanych w ramach Umowy zawartej pomiędzy Południowym Koncernem Energetycznym S.A. (obecnie TAURON Wytwarzanie) w okresie od 1 grudnia 2010 r., tj. od daty jej zawarcia do dnia przekazania raportu bieżącego wyniosła 1 814 825 000 zł i tym samym przekroczyła 10% kapitałów własnych Spółki. Przedmiotem Umowy jest sprzedaż węgla do celów energetycznych, pochodzącego z kopalń i zakładów górniczych Kompanii Węglowej, przeznaczonego do zużycia w elektrowniach i elektrociepłowniach należących do Grupy Kapitałowej TAURON.

O powyższym zdarzeniu Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr 40/2012 z dnia 22 listopada 2012 r.

Nadmienia się, iż umowa została zawarta przez Południowy Koncern Energetyczny S.A. (obecnie TAURON Wytwarzanie), a następnie została przejęta przez Spółkę w ramach wdrażania w Grupie Kapitałowej TAURON scentralizowanego modelu handlu paliwami, o czym TAURON informował w raporcie bieżącym nr 28/2012 z dnia 5 czerwca 2012 r.

Działalność na giełdach europejskich

W marcu 2012 r. TAURON rozpoczął działalność na giełdzie ICE Futures Europe – ECX w Londynie w zakresie handlu uprawnieniami do emisji CO_2 na rynku terminowym oraz rozszerzył zakres swojego działania na giełdzie EEX w Lipsku o rynek uprawnień do emisji CO_2. W I półroczu 2012 r. TAURON rozpoczął aktywny udział na giełdzie EEX w zakresie handlu energią elektryczną na rynku finansowym. Udział w tych segmentach pozwala na wygenerowanie dodatkowej masy marży w zakresie tzw. *proprietary trading* oraz rozszerzenie

możliwości zabezpieczenia pozycji Grupy Kapitałowej TAURON. W dniu 20 czerwca 2012 r. TAURON uzyskał dostęp do Europejskiego Wspólnotowego Rejestru Uprawnień, który zastąpił dotychczasowe rejestry krajowe państw objętych Europejskim Systemem Handlu Uprawnieniami do Emisji CO_2 (EU ETS).

Wypłata dywidendy przez Spółkę

W dniu 24 kwietnia 2012 r. Zwyczajne WZ Spółki podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za rok obrotowy 2011, określenia kwoty przeznaczonej na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy oraz ustalenia dnia dywidendy i dnia wypłaty dywidendy.

Zgodnie z wyżej wymienioną uchwałą Zwyczajne WZ przeznaczyło na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, z zysku netto za rok obrotowy 2011 kwotę 543 290 312,14 zł, co oznacza, że kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,31 zł, przy łącznej liczbie 1 752 549 394 akcji objętych dywidendą. Jednocześnie WZ określiło termin ustalenia prawa do dywidendy na dzień 2 lipca 2012 r. (dzień dywidendy) oraz termin wypłaty dywidendy na dzień 20 lipca 2012 r. (termin wypłaty dywidendy).

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 18/2012 z dnia 24 kwietnia 2012 r., a także w raportach bieżących: nr 7/2012 z dnia 6 marca 2012 r. (rekomendacja Zarządu), nr 9/2012 z dnia 15 marca 2012 r. (ocena przez Radę Nadzorczą).

Oddalenie apelacji Prezesa URE w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2008 r.

W dniu 25 kwietnia 2012 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok, w którym oddalił apelację Prezesa URE od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 maja 2010 r. w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych należnych TAURON Wytwarzanie za 2008 r., w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (tzw. rekompensata KDT). W konsekwencji TAURON Wytwarzanie otrzymał od Zarządcy Rozliczeń S.A. zwrot w wysokości 159 mln zł. Z uwagi na fakt, iż Spółka stosuje niezmiennie przyjętą w 2008 r. politykę w zakresie wyceny i ujmowania kosztów osieroconych, zgodnie z którą są one zaliczane jako przychód w roku obrotowym za który są należne, w wysokości uwzględniającej przewidywaną korektę roczną i przewidywany wpływ korekty końcowej, bez względu na faktyczny moment otrzymania kwot rekompensat, wyrok nie miał bezpośredniego wpływu na wyniki finansowe TAURON Wytwarzanie oraz Grupy Kapitałowej TAURON.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 19/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r.

Podpisanie umowy pomiędzy spółką EC Stalowa Wola oraz Abener Energia S.A., generalnym wykonawcą bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli

W dniu 26 kwietnia 2012 r. pomiędzy spółką EC Stalowa Wola oraz hiszpańską firmą Abener Energia S.A., generalnym wykonawcą bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli, podpisano umowę na realizację inwestycji budowy bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Zakres umowy obejmuje zaprojektowanie, dostawę, montaż, rozruch i przekazanie do eksploatacji bloku gazowo-parowego, opalanego gazem ziemnym, o mocy elektrycznej 449 MWe wraz z instalacjami i obiektami pomocniczymi oraz długoterminowy serwis turbiny gazowej. Wartość kontraktu netto to 1,57 mld zł.

Projekt budowy i eksploatacji elektrociepłowni gazowej jest realizowany przez Grupę PGNiG i Grupę Kapitałową TAURON, poprzez spółkę celową EC Stalowa Wola, w której partnerzy mają po 50% akcji.

Uzyskanie koncesji na obrót paliwami gazowymi i zatwierdzenie taryfy gazowej przez URE

W dniu 27 kwietnia 2012 r. Spółka uzyskała koncesję na obrót paliwami gazowymi wydaną przez Prezesa URE. Korzyści dla Grupy Kapitałowej TAURON wynikające z działalności w tym obszarze będą polegały na centralizacji obrotu gazem w jednym podmiocie, a także na zakupie paliwa gazowego przy optymalnych parametrach jego dostawy. TAURON w 2012 r. dostarczał paliwo gazowe na potrzeby istniejących jednostek wytwórczych TAURON Wytwarzanie (Elektrowni Stalowa Wola, Elektrowni Blachownia, ZEC Bielsko-Biała), a w przyszłości będzie również dostarczał paliwo dla nowych mocy wytwórczych opalanych gazem, jak i klientów końcowych.

Na wniosek Spółki, Prezes URE zatwierdził w dniu 19 października 2012 r. Taryfę dla paliw gazowych na okres 12 miesięcy od dnia jej wprowadzenia do stosowania. Decyzja w sprawie zatwierdzenia taryfy została opublikowana w biuletynie branżowym Prezesa URE nr 74 (539) zamieszczonym na stronie internetowej www.ure.gov.pl.

Inkorporacja spółek EC Tychy, EC Nowa i EC Kamienna Góra przez TAURON Ciepło

W dniu 30 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy Katowice–Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o dokonanym wpisie do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia spółek: TAURON Ciepło (spółka przejmująca) oraz EC Tychy, EC Nowa i Energetyka Cieplna w Kamiennej Górze sp. z o.o. (EC Kamienna Góra) (spółki przejmowane). Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, tj. przez przeniesienie całego majątku spółek przejmowanych na spółkę przejmującą w zamian za akcje, które TAURON Ciepło wydał akcjonariuszom/udziałowcom EC Tychy, EC Nowa oraz EC Kamienna Góra. Stosunek wymiany ustalono w ten sposób, że:

– jednej akcji EC Tychy odpowiadają 1 364 akcje TAURON Ciepło,

– jednemu udziałowi EC Nowa odpowiada 60 170 akcji TAURON Ciepło,

– jednemu udziałowi EC Kamienna Góra odpowiada 88 837 akcji TAURON Ciepło.

Kapitał zakładowy spółki TAURON Ciepło został podwyższony z kwoty 444 664 tys. zł do kwoty 865 937 tys. zł, tj. o kwotę 421 273 tys. zł. W konsekwencji TAURON posiada jedynie akcje w spółce przejmującej – TAURON Ciepło.

Zmiana Statutu Spółki

W dniu 7 maja 2012 r. Sąd Rejonowy Katowice–Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wpisał do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego zmianę Statutu Spółki, uchwaloną przez Zwyczajne WZ Spółki uchwałą nr 23 z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany Statutu w zakresie istotnej zmiany przedmiotu działalności Spółki. Zmiany dotyczyły rozszerzenia przedmiotu działalności o górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego, działalność usługową wspomagającą eksploatację złóż tych paliw, działalność usługową wspomagającą pozostałe górnictwo i wydobywanie, wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej, wytwarzanie paliw gazowych oraz wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich. W dniu 30 czerwca 2012 r. Rada Nadzorcza Spółki przyjęła tekst jednolity *Statutu TAURON Polska Energia S.A.* uwzględniający wyżej wymienioną zmianę Statutu.

O powyższych zdarzeniach Spółka informowała w raportach bieżących: nr 10/2012 z dnia 20 marca 2012 r., nr 17/2012 z dnia 24 kwietnia 2012 r., nr 22/2012 z dnia 8 maja 2012 r. oraz nr 33/2012 z dnia 30 czerwca 2012 r.

Inkorporacja spółki Lipniki przez TAURON EKOENERGIA

W dniu 1 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział IX Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o dokonanym wpisie do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia spółek: TAURON EKOENERGIA (Spółka Przejmująca) i Lipniki (Spółka Przejmowana). W konsekwencji TAURON posiada jedynie udziały w spółce przejmującej – TAURON EKOENERGIA.

Szczegółową informację na powyższy temat zawarto w pkt 1.2.1. niniejszego sprawozdania.

Inkorporacja spółki GZE przez TAURON

W dniu 14 czerwca 2012 r. Spółka otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego Katowice–Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego o dokonanym w dniu 12 czerwca 2012 r. wpisie do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia spółek: TAURON (spółka przejmująca) i GZE (spółka przejmowana). Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych,* tj. przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą.

W dniu 16 kwietnia 2012 r. TAURON stał się jedynym akcjonariuszem spółki GZE, w związku z finalizacją procesu przymusowego wykupu akcji spółki GZE, będących własnością akcjonariuszy mniejszościowych, realizowanego zgodnie z art. 418 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*. W ramach tego procesu TAURON wykupił 307 akcji spółki GZE, stając się właścicielem całości, tj. 1 250 000 akcji tej spółki. W związku z powyższym, udział TAURON w kapitale zakładowym i w głosach na WZ spółki GZE, wzrósł z 99,98% do 100%.

W dniu 17 kwietnia 2012 r. Zarząd Spółki podjął decyzję o zamiarze połączenia (Połączenie) Spółki, jako spółki przejmującej, ze spółką zależną GZE, jako spółką przejmowaną, w wyniku czego przyjął plan ww. Połączenia.

Mając na uwadze fakt, że spółka przejmująca posiadała 100% udziału w kapitale zakładowym spółki przejmowanej, połączenie spółek odbyło się na podstawie art. 515 §1 Ksh, tj. bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej oraz na podstawie art. 516 § 6 Ksh, tj. w tzw. trybie uproszczonym, czyli bez poddawania Planu Połączenia badaniu przez biegłego rewidenta. Warunki połączenia zostały określone w Planie Połączenia, przyjętym przez Nadzwyczajne WZ TAURON w dniu 6 czerwca 2012 r., a uchwała w sprawie połączenia przekazana została do publicznej wiadomości w raporcie bieżącym nr 29/2012 z dnia 6 czerwca 2012 r.

W wyniku połączenia TAURON objął bezpośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach będących wcześniej w posiadaniu GZE:

– TAURON Dystrybucja GZE,

– TAURON Serwis GZE,

– TAURON Sprzedaż GZE,

– TAURON Ekoenergia GZE,

– TAURON Obsługa Klienta GZE,

– TAURON Wytwarzanie GZE.

Celem połączenia było uporządkowanie struktury Grupy Kapitałowej TAURON zgodnie z założeniami *Strategii Korporacyjnej Grupy TAURON na lata 2011–2015 z perspektywą do roku 2020* (Strategia Korporacyjna), która przewiduje konsolidację spółek Grupy Kapitałowej TAURON a także umożliwienie dalszej efektywnej integracji i uzyskanie efektów synergii poszczególnych obszarów biznesowych GZE z Obszarami Biznesowymi TAURON. Dzięki połączeniu uproszczeniu uległy struktury organizacyjne, w tym struktury nadzoru i zarządcze, co usprawniło zarządzanie i zwiększyło przejrzystość struktury Grupy Kapitałowej TAURON, jak również wyeliminowało znaczną część zbędnych procesów obniżając jednocześnie koszty działalności. Umowa kupna GZE od Vattenfall AB zawarta została w dniu 13 grudnia 2011 r. W wyniku tej transakcji TAURON stał się posiadaczem 99,98% akcji w kapitale zakładowym GZE.

O procesie Połączenia TAURON ze spółką zależną GZE Spółka informowała w następujących raportach bieżących: nr 15/2012 z dnia 17 kwietnia 2012 r., nr 20/2012 z dnia 27 kwietnia 2012 r., nr 25/2012 z dnia 8 maja 2012 r., nr 26/2012 z dnia 15 maja 2012 r., nr 27/2012 z dnia 29 maja 2012 r., nr 31/2012 z dnia 14 czerwca 2012 r.

Udzielenie pożyczek na realizację zadania inwestycyjnego

W dniu 20 czerwca 2012 r. TAURON zawarł umowy na udzielenie spółce EC Stalowa Wola dwóch pożyczek w łącznej kwocie 172 mln zł. Środki zostaną przeznaczone na realizację zadania inwestycyjnego współfinansowanego z PGNiG, polegającego na budowie bloku gazowo-parowego o mocy ok. 449 MW_e i 240 MW_t w formule *project finance*.

Umowa kredytu z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI)

W dniu 3 lipca 2012 r. TAURON podpisał z EBI umowę kredytu na łączną kwotę finansowania w wysokości 900 000 tys. zł. EBI będzie współfinansować realizację pięcioletniego programu inwestycyjnego, mającego na celu wzmocnienie, modernizację oraz rozbudowę sieci elektrycznych spółki TAURON Dystrybucja, zlokalizowanych w południowej Polsce.

W dniu 16 lipca 2012 r. Spółka pozyskała środki z przedmiotowej pożyczki w wysokości 450 000 tys. zł. Pozostała kwota będzie wykorzystywana w miarę potrzeb inwestycyjnych. Maksymalny okres spłaty finansowania wynosi 12 lat od daty wypłaty pierwszej transzy kredytu.

Podpisanie listu intencyjnego w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia gazu z łupków

Zaangażowanie TAURON w poszukiwanie i wydobycie gazu ziemnego ze złóż niekonwencjonalnych (gazu z łupków) zostało zapoczątkowane podpisanym w dniu 24 stycznia 2012 r. Listem Intencyjnym pomiędzy TAURON oraz PGNiG w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia gazu z łupków. Analogiczne Listy Intencyjne zostały podpisane również przez KGHM oraz PGE, przy czym każda ze spółek zadeklarowała współpracę na innym padzie w obszarze koncesji Wejherowo (TAURON – Pad Kochanowo, KGHM – Pad Częstkowo, PGE – Pad Tępcz). W zakresie podjętych prac i ustaleń, Strony postanowiły podpisać wielostronne porozumienie celem kontynuowania prac dotyczących poszukiwania i wydobycia gazu z łupków. W dniu 26 kwietnia 2012 r. podpisano nowy List Intencyjny informujący o podjęciu wspólnych działań w celu ustalenia warunków współpracy w projekcie obejmującym trzy pady wskazane w pierwotnych Listach Intencyjnych (tzw. projekt KTC), przewidując jednocześnie możliwość rozszerzenia współpracy na inne pady koncesji Wejherowo.

W dniu 4 lipca 2012 r. nastąpiło zawarcie Umowy ramowej w sprawie poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków. Szczegółową informację na temat powyższych umów zawarto w pkt 2.7.1. niniejszego sprawozdania.

Decyzja Prezesa URE w sprawie wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2011 r.

W dniu 7 sierpnia 2012 r. do spółki TAURON Wytwarzanie wpłynęła, wydana z datą 31 lipca 2012 r., decyzja Prezesa URE w sprawie wysokości dodatniej korekty rocznej kosztów osieroconych za 2011 r. w wysokości 211 676 638 zł. Łączna wartość kosztów osieroconych otrzymanych w ramach programu pokrywania kosztów osieroconych za 2011 r. wyniosła 377,6 mln zł, przy czym kwota 166 mln zł została już wypłacona w formie zaliczek kwartalnych. Rozstrzygnięcie zawarte w decyzji Prezesa URE jest zgodne z szacunkami Spółki.

Zawarcie porozumień w zakresie sprzedaży węgla dla TAURON Wytwarzanie i TAURON Ciepło

W maju 2012 r. Spółka zawarła 15 porozumień trójstronnych, zgodnie z którymi weszła w prawa i obowiązki TAURON Wytwarzanie, wynikające z umów sprzedaży węgla, zawartych uprzednio przez TAURON Wytwarzanie z dostawcami węgla (spółki węglowe, kopalnie i inni dostawcy). Od dnia 1 czerwca 2012 r. Spółka rozpoczęła sprzedaż węgla do TAURON Wytwarzanie. O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 28/2012 z dnia 5 czerwca 2012 r. Szczegółową informację na temat powyższych umów zawarto w pkt 2.7.1. niniejszego sprawozdania.

W lipcu 2012 r. zawartych zostało 6 porozumień trójstronnych i czterostronnych, zgodnie z którymi TAURON wszedł w prawa i obowiązki TAURON Ciepło, wynikające z umów sprzedaży węgla, zawartych uprzednio przez TAURON Ciepło z dostawcami węgla (spółki węglowe, kopalnie i inni dostawcy).

W sierpniu 2012 r. TAURON zawarł umowę sprzedaży węgla z TAURON Ciepło na czas nieokreślony.

Uzyskanie zgody na koncentrację TAURON Wytwarzanie i KGHM

W dniu 23 lipca 2012 r. uzyskano zgodę Komisji Europejskiej na koncentrację kapitału TAURON Wytwarzanie i KGHM, czyli utworzenie wspólnego przedsiębiorcy celem budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Blachownia. Zgodnie z uzgodnieniami partnerzy obejmą po 50% udziałów w spółce SPV (ang. *Special Purpose Vehicle*) przeznaczonej do realizacji projektu budowy nowego bloku.

Współpraca pomiędzy KGHM i TAURON w tym zakresie rozpoczęła się w kwietniu 2009 r. podpisaniem listu intencyjnego w sprawie budowy źródła wytwarzania energii elektrycznej na terenie Elektrowni Blachownia, należącej do TAURON Wytwarzanie. Zakładano wówczas budowę jednostki w oparciu o paliwo węglowe. Mając na uwadze konieczność dywersyfikacji portfela wytwórczego wynikającą z uwarunkowań rynkowych i ze Strategii Korporacyjnej, a także w oparciu o wykonane analizy spodziewanych korzyści wynikających ze zmiany wariantu projektu z „węglowego" na „gazowy", w kwietniu 2011 r. podjęto decyzję o przyjęciu do dalszych prac projektowych przy założeniu „opcji gazowej". Celem inwestycji jest odtworzenie mocy wytwórczej w TAURON Wytwarzanie, a tym samym utrzymanie dotychczasowej pozycji firmy na rynku energii elektrycznej.

Pozytywna decyzja Komisji otworzyła drogę do kolejnych działań, tj. powołania spółki celowej, która będzie prowadziła proces budowy nowego projektu. Zgodnie z założeniami, projekt budowy nowego bloku zostanie sfinansowany ze środków własnych partnerów oraz środków zewnętrznych – kredytu zaciągniętego przez nową spółkę SPV (ang. *Special Purpose Vehicle*).

Zwiększenie bazy zasobowej PKW

W dniu 3 sierpnia 2012 r. PKW w Jaworznie uzyskał koncesję nr 4/2012 na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Wisła I i Wisła II-1". Koncesja uprawnia do eksploatacji pokładów węgla w złożu „Wisła I i Wisła II-1" objętego obszarem górniczym „Babice I" przez okres 19 lat, licząc od dnia udzielenia koncesji. W złożu „Wisła I i Wisła II-1" do głębokości 1000 m udokumentowane są 24 pokłady węgla, spośród których dwa pokłady przewidziane są do eksploatacji w okresie ważności koncesji. Dla Zakładu Górniczego „Janina", który będzie prowadził eksploatację w/w złoża, koncesja na wydobywanie węgla ze złoża „Wisła Ii Wisła II-1" oznacza wzrost obszaru górniczego o 18,76 km^2, terenu górniczego o 27,45 km^2 oraz zasobów bilansowych o 550 557 tys. Mg.

Zawiązanie spółki celowej Elektrownia Blachownia Nowa

W dniu 5 września 2012 r. spółka zależna TAURON Wytwarzanie i KGHM zawiązały spółkę celową pod nazwą Elektrownia Blachownia Nowa z siedzibą w Kędzierzynie Koźlu. Została ona powołana w celu kompleksowej realizacji inwestycji, która obejmować będzie przygotowanie, budowę oraz eksploatację bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MW_e na terenie TAURON Wytwarzanie – Oddział Elektrownia Blachownia. Inwestycja stanowi element Strategii Korporacyjnej zaprezentowanej przez TAURON w raporcie bieżącym nr 25/2011 z dnia 28 kwietnia 2011 r. Wraz z zawiązaniem spółki celowej, została podpisana Umowa Wspólników regulująca szczegółowe zasady współpracy stron przy realizacji inwestycji. Zgodnie z Umową Wspólników przewiduje się, iż szacowane łączne nakłady na inwestycję wyniosą około 3,5 mld zł. Wspólnicy objęli po 50% udziałów w kapitale zakładowym spółki celowej, w całości opłaconym, który w dniu jej zawiązania wyniósł 65 152 tys. zł. Udziały w spółce celowej są równe i niepodzielne. Projekt realizowany będzie w formule *project finance*, a co najmniej 50% budżetu inwestycji zostanie sfinansowane długiem ze źródeł zewnętrznych. Projektowanie i budowa bloku gazowo-parowego zostanie przeprowadzona w systemie „pod klucz", wraz z infrastrukturą, instalacjami i urządzeniami pomocniczymi. Blok będzie podłączony do nowej rozdzielni 400kV, wyprowadzającej energię elektryczną do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego oraz będzie spełniał wszystkie wymagania określone w IRiESP. Zgodnie z przyjętym harmonogramem blok zostanie przekazany do eksploatacji w drugim kwartale 2017 r. i będzie jednym z kluczowych elementów programu inwestycyjnego Grupy Kapitałowej TAURON, którego celem jest odtworzenie mocy wytwórczych oraz dywersyfikacja miksu energetycznego Grupy Kapitałowej TAURON. W dniu 30 października 2012 r. Elektrownia Blachownia Nowa została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

O zawiązaniu spółki celowej TAURON informował w raporcie bieżącym nr 35/2012 z dnia 5 września 2012 r.

Podpisanie listu intencyjnego w zakresie nabycia udziałów w spółce celowej do budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej

W dniu 5 września 2012 r. TAURON podpisał List Intencyjny w zakresie nabycia udziałów w spółce celowej do budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej. Stronami Listu Intencyjnego są: Spółka, PGE, KGHM oraz ENEA. Na podstawie Listu Intencyjnego Strony podejmą prace nad projektem umowy nabycia udziałów („Umowa sprzedaży udziałów") w powołanej przez PGE spółce celowej PGE EJ 1 sp. z o.o., która odpowiada za bezpośrednie przygotowanie procesu inwestycyjnego budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej („Projekt"). Umowa sprzedaży udziałów regulować będzie również prawa i obowiązki każdej ze Stron, przy założeniu, iż PGE będzie pełnić bezpośrednio lub poprzez podmiot zależny wiodącą rolę w procesie realizacji Projektu. Warunki nabycia udziałów w Spółce celowej uwzględniać będą poniesione dotychczas przez PGE i jej spółki zależne nakłady finansowe związane z Projektem. List Intencyjny nie stanowi zobowiązania Stron do zawarcia Umowy sprzedaży udziałów oraz udziału w Projekcie. List Intencyjny obowiązywał pierwotnie do dnia 31 grudnia 2012 r., następnie termin ten został przedłużony do dnia 31 marca 2013 r.

O powyższych zdarzeniach Spółka informowała w raportach bieżących nr 36/2012 z dnia 5 września 2012 r. i nr 46/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.

Podpisanie umów dotyczących wyboru banków inwestycyjnych dla realizacji kompleksowej usługi finansowania

W dniu 25 października 2012 r., podpisano umowy pomiędzy TAURON a bankami tworzącymi konsorcjum banków inwestycyjnych: ING Bank Śląski S.A., ING Bank N.V., ING Securities S.A., BRE Bank S.A., Dom Inwestycyjny BRE Banku S.A., UniCredit CAIB Poland S.A. Ul.E., Bank Pekao S.A., UniCredit Bank AG, Bank Zachodni WBK S.A., Dom Maklerski BZ WBK S.A., Banco Santander S.A., Goldman Sachs International, dotyczące współpracy w zakresie opracowania koncepcji finansowania Grupy Kapitałowej TAURON, a także w procesie pozyskania finansowania programu inwestycyjnego Grupy Kapitałowej TAURON.

W oparciu o rekomendacje wynikające z powyższej koncepcji finansowania, TAURON we współpracy z bankami będzie pozyskiwać finansowanie programu inwestycyjnego Grupy Kapitałowej TAURON z rynków krajowych i zagranicznych.

Zatwierdzenie przez Prezesa URE taryfy dla dystrybucji energii elektrycznej

W dniu 17 grudnia 2012 r. Spółka powzięła informację o zatwierdzeniu przez Prezesa URE ustalonej taryfy dla energii elektrycznej dla TAURON Dystrybucja. Zgodnie z obowiązującymi przepisami nowe taryfy mogą wejść w życie nie wcześniej niż 14 dni po ich publikacji w biuletynie branżowym Prezesa URE. Decyzje w sprawie zatwierdzania nowych taryf publikowane są w biuletynie branżowym Prezesa URE zamieszczanym na stronie internetowej URE www.ure.gov.pl.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 44/2012 z dnia 17 grudnia 2012 r.

Przedłużenie przez Prezesa URE taryf dla energii elektrycznej

W dniu 21 grudnia 2012 r. Spółka otrzymała informację o wydłużeniu przez Prezesa URE do 30 czerwca 2013 r. okresu obowiązywania Taryfy dla energii elektrycznej dla odbiorców w grupach taryfowych G (przyłączonych do sieci TAURON Dystrybucja) zatwierdzonej dla spółki TAURON Sprzedaż decyzją z dnia 16 grudnia 2011 r. Decyzja w niniejszej sprawie opublikowana jest w biuletynie branżowym Prezesa URE zamieszczanym na stronie internetowej URE www.ure.gov.pl.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 45/2012 z dnia 21 grudnia 2012 r.

Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK)

Rok 2012 był pierwszym rokiem podatkowym działalności PGK, która będzie kontynuowana w okresie kolejnych dwóch lat. W dniu 28 listopada 2011 r. Naczelnik Pierwszego Śląskiego Urzędu Skarbowego w Sosnowcu wydał decyzję o rejestracji PGK na okres trzech lat podatkowych tj. od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. W skład PGK weszła Spółka, jako spółka reprezentująca oraz wybrane spółki Grupy Kapitałowej TAURON tj.: TAURON Wytwarzanie, TAURON Dystrybucja, TAURON Sprzedaż, TAURON Obsługa Klienta, TAURON EKOENERGIA, PEPKH, POEN sp. z o.o., ENPOWER sp. z o.o., ENPOWER Service sp. z o.o. i ENERGOPOWER sp. z o.o.

PGK została utworzona w celu optymalizacji realizacji obowiązków związanych z rozliczaniem podatku dochodowego od osób prawnych przez kluczowe spółki Grupy Kapitałowej TAURON i umożliwia m.in.:

– przyspieszenie rozliczania strat podatkowych, tj. następuje kompensata straty podatkowej jednej ze spółek poprzez dochód podatkowy innej, na przestrzeni tego samego roku podatkowego,
– wspólne występowanie na poziomie PGK, z wnioskiem o interpretację indywidualną przepisów prawa podatkowego w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, co w przypadku korzystnej interpretacji, skutkować będzie odpowiednią ochroną dla wszystkich podmiotów wchodzących w skład PGK.

Centrum Usług Wspólnych – Rachunkowość (CUW-R)

W związku z realizacją Strategii Korporacyjnej, w 2012 r. prowadzono prace związane z uruchomieniem CUW-R w ramach spółki TAURON Obsługa Klienta, jako wyspecjalizowanej jednostki do obsługi spółek Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie wybranych procesów finansowo-księgowych. Z dniem 1 stycznia 2013 r., zgodnie z przyjętym harmonogramem, CUW-R rozpoczęło świadczenie wskazanych powyżej usług na rzecz TAURON i TAURON Sprzedaż oraz kilku innych spółek Grupy Kapitałowej TAURON.

Centrum Usług Wspólnych – IT (CUW-IT)

W związku z potrzebą koordynacji inicjatyw związanych z obszarem IT w Grupie Kapitałowej TAURON, w 2012 r. realizowano program, którego celem jest wydzielenie usług informatycznych i przekazanie ich realizacji do CUW-IT, w tym przygotowanie infrastruktury, procesów i zasobów związanych z wyżej wymienionym działaniem. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem, zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Spółki założeniami ładu korporacyjnego IT w Grupie Kapitałowej TAURON, w ramach spółki TAURON Obsługa Klienta organizowano docelową strukturę organizacyjną CUW-IT.

Koncepcja finansowania programu inwestycji w Grupie Kapitałowej TAURON w latach 2012–2015

W związku z potrzebą pozyskania finansowania na realizację programu inwestycyjnego w latach 2012–2015 w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem, przy współudziale wybranych banków i instytucji finansowych została opracowana *Koncepcja finansowania programu inwestycyjnego Grupy TAURON w latach 2012–2015* (Koncepcja).

Powyższa Koncepcja zawiera w szczególności:

1) analizę dostępnych źródeł finansowania działalności Grupy Kapitałowej TAURON ze względu na rodzaj produktu, a także bazę inwestorów;
2) plan finansowania spójny z programem inwestycyjnym Grupy Kapitałowej TAURON;
3) określenie kryteriów finansowania (m.in. dostępne wolumeny, wielkości emisji, pożądane terminy zapadalności).

Pozostałe ważniejsze zdarzenia

Dodatkowo do ważniejszych zdarzeń mających znaczący wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON w roku obrotowym 2012 należy zaliczyć zdarzenia wynikające z zawartych umów znaczących dla działalności, szczegółowo opisanych w pkt 2.7.1. niniejszego sprawozdania.

Ważniejsze zdarzenia po 31 grudnia 2012 r.

Przyjęcie Programu poprawy efektywności kosztów operacyjnych w Grupie TAURON na lata 2013–2015

W dniu 15 stycznia 2013 r. Zarząd TAURON podjął uchwałę w sprawie przyjęcia *Programu poprawy efektywności kosztów operacyjnych w Grupie Kapitałowej TAURON na lata 2013–2015*. Program został opracowany mając na względzie cel zapewnienia wzrostu wartości Grupy Kapitałowej TAURON.

Przygotowano projekty konsolidacyjne i restrukturyzacyjne, których realizacja przyniesie obniżenie kosztów na poziomie około 860 mln zł w latach 2013–2015 (kwota ogółem w ciągu całego okresu). Programy poprawy efektywności w poszczególnych obszarach działalności zostały przyjęte przez zarządy spółek zależnych i stanowiły podstawę do opracowania programu na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON. Spółka szacuje, że skala obniżenia kosztów działalności operacyjnej w ramach Programu poprawy efektywności z każdym rokiem będzie rosła, oscylując wokół kwoty 300 mln zł w skali roku. Grupa Kapitałowa TAURON spodziewa się obniżenia kosztów operacyjnych w większości obszarów – największy udział przypada na Obszary Dystrybucja i Wytwarzanie. Jednym z elementów Programu jest wykorzystanie synergii powstałych po włączeniu w struktury Grupy Kapitałowej TAURON spółek przejętego GZE.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 1/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r.

Wybór oferty na budowę bloku w Elektrowni Jaworzno III

W dniu 24 stycznia 2013 r. w ramach prowadzonego postępowania przetargowego Zarząd spółki zależnej TAURON Wytwarzanie dokonał wyboru oferty na budowę bloku o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III. Generalnym wykonawcą zostało konsorcjum: RAFAKO S.A. (lider konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. Wartość wybranej oferty wynosi 4 399 mln zł netto (5 411 mln zł brutto). Podpisanie kontraktu zaplanowane jest na drugi kwartał 2013 r. Przedmiot zamówienia obejmuje zaprojektowanie i wykonanie bloku energetycznego opalanego węglem kamiennym, o mocy 910 MW. Projekt wpisuje się w Strategię Korporacyjną, zaprezentowaną w raporcie bieżącym nr 25/2011 z dnia 28 kwietnia 2011 r., która zakłada budowę zrównoważonego portfela wytwórczego składającego się z jednostek w technologii węglowej, gazowej oraz odnawialnych źródeł energii. Zakończenie Projektu przewidziane jest na 2018 r. O podpisaniu umowy z Wykonawcą Spółka poinformuje odrębnym raportem.

Jednocześnie w dniu 4 lutego 2013 r. Spółka powzięła wiadomość o złożeniu do Krajowej Izby Odwoławczej przez konsorcjum: SNC-Lavalin Polska sp. z o.o., SNC-Lavalin Inc. i Hitachi Power Europe GmbH odwołania od decyzji TAURON Wytwarzanie w sprawie wyboru oferty złożonej przez konsorcjum RAFAKO S.A. – MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. w ramach prowadzonego postępowania przetargowego na wybór generalnego realizatora budowy bloku energetycznego o mocy z zakresu 800–910 MW w Elektrowni Jaworzno III.

O powyższych zdarzeniach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 3/2013 z 24 stycznia 2013 r. oraz 4/2013 z 4 lutego 2013 r.

Pozostałe zdarzenia po dniu bilansowym

Informacja o innych zdarzeniach następujących po dniu bilansowym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania została opisana w nocie 44 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r.

2.7. Informacja o umowach zawartych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON

2.7.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON zawarły w roku obrotowym 2012 następujące umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej TAURON:

Zawarcie aneksu do umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 11 marca 2011 r.

W dniu 14 marca 2012 r. został zawarty aneks do umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej w dniu 11 marca 2011 r. pomiędzy TAURON, PGNiG Energia S.A. oraz EC Stalowa Wola. Umowa dotyczy projektu realizowanego wspólnie przez TAURON oraz PGNiG

pod nazwą *Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli*, a jej przedmiotem jest wieloletnia sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej przez EC Stalowa Wola w bloku gazowo-parowym w Stalowej Woli do TAURON oraz PGNiG Energia S.A. Na mocy zawartego aneksu do umowy przystąpiła spółka PGNiG jako jej strona. W konsekwencji PGNiG oraz PGNiG Energia S.A. wykonują prawa przysługujące im na podstawie umowy łącznie, jako wierzyciele solidarni, i ponoszą solidarną odpowiedzialność względem EC Stalowa Wola za zobowiązania wynikające z umowy. Do dnia podpisania aneksu spełniony został jeden z dwóch warunków zawieszających dotyczący dostarczenia przez EC Stalowa Wola umowy o przyłączeniu bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli do sieci operatora systemu przesyłowego (TAURON informował o tym zdarzeniu w raporcie bieżącym nr 41/2011 z 8 lipca 2011 r.)

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 8/2012 z dnia 14 marca 2012 r.

Zawarcie umowy z GDF Suez Trading

W dniu 3 kwietnia 2012 r. pomiędzy TAURON i GDF Suez Trading (podmiot dominujący w Grupie GDF Suez) została zawarta umowa ramowa na czas nieokreślony, której przedmiotem jest uregulowanie wszelkich transakcji, które będą zawierane pomiędzy stronami w związku z zakupem, sprzedażą, dostawami i odbiorem energii elektrycznej. Przedmiot oraz warunki ww. umowy z GDF Suez Trading są tożsame z przedmiotem i warunkami umowy zawartej w dniu 30 listopada 2011 r. pomiędzy TAURON a Electrabel NV/SA należącym do Grupy GDF Suez (raport bieżący nr 58/2011 z dnia 30 listopada 2011 r.). Zawarcie umowy wynika ze zmian organizacyjnych w Grupie GDF Suez, które docelowo zmierzają do koncentracji działalności w zakresie handlu energią elektryczną w GDF Suez Trading.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 14/2012 z dnia 3 kwietnia 2012 r.

Zawarcie umowy pomiędzy Spółką a TAURON Wytwarzanie w ramach centralizacji handlu paliwami w Grupie Kapitałowej TAURON

W ramach procesu wdrażania w Grupie Kapitałowej TAURON scentralizowanego modelu handlu paliwami, który zakłada z jednej strony przejmowanie przez TAURON od spółek zależnych kompetencji w zakresie nabywania węgla i mułu węglowego od dostawców tj. spółek węglowych, kopalń i innych podmiotów zajmujących się handlem węglem, a następnie odsprzedaż ww. paliw do spółek z Grupy Kapitałowej TAURON, a w szczególności do TAURON Wytwarzanie, w dniu 5 czerwca 2012 r. pomiędzy Spółką jako Sprzedającym, a TAURON Wytwarzanie jako Kupującym została zawarta umowa, której przedmiotem jest uregulowanie zasad i warunków sprzedaży na rzecz Kupującego, pozyskiwanego z różnych źródeł węgla kamiennego do celów energetycznych, z przeznaczeniem do zużycia w elektrowniach i elektrociepłowniach należących do TAURON Wytwarzanie (Umowa). Umowa została zawarta na czas nieokreślony, a szacunkowa wartość netto w okresie pierwszego roku jej obowiązywania (tj. 12 kolejnych miesięcy począwszy od dnia 1 czerwca 2012 r.) to ok. 2,4 mld zł.

Spółka oczekuje, iż działania związane z centralizacją handlu paliwami wzmocnią w dłuższym terminie pozycję negocjacyjną Spółki i przyniosą wymierne korzyści w zakresie optymalizacji kosztów zakupu paliw ze względu na koncentrację całego ich wolumenu w Spółce.

W Umowie nie występują warunki rozwiązujące lub zawieszające. Umowa przewiduje naliczanie kar umownych w przypadku niedostarczenia lub nieodebrania węgla w wysokości od 5% do 20% wartości netto niedostarczonego lub nieodebranego węgla, przy czym dopuszczalne jest odchylenie od wolumenu węgla przewidzianego do zakupu w zakresie: od +/-5% do +/-20%. Kary umowne są naliczane po przekroczeniu w dół dopuszczalnego odchylenia wolumenu zakupu węgla. Oprócz ww. kar umownych każda ze stron Umowy może dochodzić odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych, w przypadku gdy kary umowne nie pokryją poniesionej szkody.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 28/2012 z dnia 5 czerwca 2012 r.

Podpisanie umowy zwiększającej wartość programu emisji obligacji

W dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Spółką a Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., BRE Bankiem S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Nordea Bank Polska S.A., Nordea Bank AB oraz BNP Paribas Bank Polska S.A. i Bankiem Zachodnim WBK S.A. (które dotychczas nie uczestniczyły w Programie), została podpisana umowa, na podstawie której podwyższono wartość programu emisji obligacji o transzę D i transzę E o wartościach odpowiednio 2 475 mln zł i 275 mln zł, tj. do łącznej kwoty 7 050 mln zł. Środki, które zostaną pozyskane z emisji obligacji w ramach transzy D i E, będą przeznaczone na finansowanie zadań inwestycyjnych oraz ogólnych potrzeb korporacyjnych w Grupie Kapitałowej TAURON.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 32/2012 z dnia 29 czerwca 2012 r.

Zawarcie umowy ramowej oraz aneksów do umowy ramowej w sprawie poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków

W dniu 4 lipca 2012 r. Spółka zawarła umowę ramową w sprawie poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków (Umowa), której pozostałymi stronami są: PGNiG, ENEA, KGHM oraz PGE. Przedmiotem współpracy stron na podstawie Umowy będzie poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów w otworach geologicznych objętych koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego dotyczącą obszaru Wejherowo, którą posiada PGNiG. W ramach Koncesji Wejherowo ścisła współpraca dotyczyć będzie powierzchni około 160 km^2 (Obszar Współpracy). Umowa przewiduje ponadto preferencje dla stron w możliwości współpracy na pozostałym obszarze Koncesji Wejherowo (z wyjątkiem sytuacji, gdy PGNiG dokonuje samodzielnego poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania węglowodorów oraz z wyjątkiem obszaru, na którym PGNiG już prowadzi prace poszukiwawcze w rejonie miejscowości Opalino i Lubocino). Szacowane nakłady na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie w ramach pierwszych trzech lokalizacji (padów Kochanowo, Częstkowo i Tępcz) w ramach Obszaru Współpracy są przewidziane na kwotę 1 720 000 tys. zł.

W dniu 12 listopada 2012 r. podpisany został aneks do umowy ramowej z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków. Strony postanowiły o przedłużeniu terminu na ustalenie szczegółowych warunków współpracy do dnia 4 lutego 2013 r. W dniu 21 lutego 2013 r. został podpisany kolejny aneks do umowy ramowej, który przedłuża termin na ustalenie szczegółowych warunków współpracy do dnia 4 maja 2013 r.

O powyższych zdarzeniach Spółka informowała w raportach bieżących: nr 34/2012 z dnia 4 lipca 2012 r., nr 38/2012 z 12 listopada 2012 r. oraz nr 6/2013 z 21 lutego 2013 r.

Podpisanie aneksów do umów w ramach projektu Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli

W dniu 28 grudnia 2012 r. podpisane zostały aneksy do umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz umowy na dostawy paliwa gazowego (o zawarciu ww. umów, będących umowami znaczącymi zawartymi w ramach projektu *Budowa bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli*, Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 9/2011 z dnia 11 marca 2011 r.). Zgodnie z zawartymi aneksami, przedłużony został termin spełnienia warunków zawieszających określonych w powyższych umowach, w tym:

1) w przypadku Umowy sprzedaży energii elektrycznej – zawarcie umowy/umów zapewniających finansowanie budowy, rozruchu i rozpoczęcia eksploatacji bloku gazowo-parowego,
2) w przypadku Umowy na dostawy paliwa gazowego – dostarczenie przez EC Stalowa Wola do PGNiG oświadczenia potwierdzającego uzyskanie finansowania budowy bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli.

Nowy termin spełnienia warunków ustalono na 30 kwietnia 2013 r. Pozostałe warunki zawieszające, określone w ww. Umowach zawartych w ramach Projektu, zostały spełnione.

O powyższym Spółka informowała w raportach bieżących: nr 14/2011 z dnia 25 marca 2011 r., 41/2011 z dnia 8 lipca 2011 r. i nr 47/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.

Zawarte umowy znaczące po 31 grudnia 2012 r.

Zawarcie umowy znaczącej z Kompanią Węglową

W dniu 1 marca 2013 r. pomiędzy TAURON a Kompanią Węglową została zawarta umowa, której przedmiotem jest zakup węgla kamiennego przez Spółkę (Umowa). Umowa została zawarta na okres trzech lat od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. Szacunkowa wartość Umowy w całym okresie jej obowiązywania wynosi 2,4 mld zł netto. Od dnia 1 stycznia 2013 r. powyższa Umowa zastępuje umowę zawartą w dniu 1 grudnia 2010 r. pomiędzy Południowym Koncernem Energetycznym S.A. (obecnie TAURON Wytwarzanie) a Kompanią Węglową i przejętą przez Spółkę w dniu 5 czerwca 2012 r., o czym Spółka informowała w raportach bieżących nr 58/2010 oraz nr 28/2012 z dnia 5 czerwca 2012 r. Suma obrotów zrealizowanych w ramach poprzednio zaraportowanej umowy wyniosła do dnia 31 grudnia 2012 r. ok. 1,941 mld zł netto.

O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 7/2013 z 1 marca 2013 r.

W nawiązaniu do treści § 91 ust. 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w *sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez Emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim*, Spółka niniejszym informuje, iż nie posiada wiedzy o innych zawartych umowach znaczących dla działalności Spółki, aniżeli wymienione powyżej, w tym umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami (wspólnikami), umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji.

2.7.2. Istotne transakcje z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi zawierane są na warunkach rynkowych.

Szczegółowe informacje na temat transakcji z podmiotami powiązanymi zostały przedstawione w nocie 39 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r.

2.7.3. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy dotyczące kredytów i pożyczek

Kredyty o charakterze obrotowym

Z dniem 1 stycznia 2012 r. rozpoczął się okres obowiązywania umowy kredytu w rachunku bieżącym zawartej przez TAURON z bankiem Pekao S.A. w grudniu 2011 r. Kwota kredytu wynosi 300 000 tys. zł, a końcowa data udostępnienia kredytu przypada na dzień 31 grudnia 2014 r. Zawarta umowa kredytowa powiązana jest z funkcjonującym w Grupie Kapitałowej TAURON systemem cash poolingu (pełen opis działania cash poolingu i pożyczek zaciąganych w jego ramach został zamieszczony w niniejszym punkcie oraz w pkt 2.7.4. niniejszego sprawozdania).

Ponadto, w dniu 17 października 2012 r. na potrzeby rozliczenia transakcji zakupu/wymiany uprawnień do emisji CO_2, TAURON zawarł z Nordea Bank Finland Plc. umowę kredytu w rachunku do kwoty 30 000 tys. EUR. Zawarta umowa obowiązywała do dnia 31 grudnia 2012 r.

Szczegółowe zestawienie umów kredytowych o charakterze obrotowym obowiązujących w Grupie TAURON od 2012 r. prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 21. Zestawienie umów kredytowych o charakterze obrotowym zawartych przez Spółkę rozpoczynających swój bieg w 2012 r.

Rodzaj umowy	Rodzaj i wysokość stopy procentowej	Kwota kredytu/pożyczki	Termin obowiązywania
Kredyt w rachunku	EONIA + stała marża	30 000 tys. EUR	17 styczeń 2012 r. – 31 grudzień 2012 r.
Kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR O/N + stała marża	300 000 tys. PLN	1 styczeń 2012 r. – 31 grudzień 2014 r.

Funkcjonująca w Grupie Kapitałowej TAURON struktura cash poolingu oparta jest o pożyczki pomiędzy uczestnikami struktury. W związku z tym, codzienny obrót środkami pieniężnymi w ramach cash poolingu stanowi transakcje udzielania/spłaty pożyczek. Łączne kwoty pożyczek udzielonych Spółce przez spółki zależne w 2012 r. tj. sumę wszystkich wielokrotnie udzielanych i wielokrotnie spłacanych w ciągu roku pożyczek w ramach cash poolingu, przedstawia poniższa tabela (należy zaznaczyć, iż te zaciągnięte przez Spółkę pożyczki są jednocześnie pożyczkami udzielonymi przez inne spółki Grupy Kapitałowej TAURON).

Tabela nr 22. Łączne kwoty pożyczek udzielonych Spółce przez spółki zależne w 2012 r. tj. suma wszystkich wielokrotnie udzielanych i wielokrotnie spłacanych w ciągu roku pożyczek w ramach cash poolingu

Nazwa spółki	Kwota pożyczki w tys. zł
TAURON Sprzedaż	5 317 864
TAURON Dystrybucja	3 471 472
TAURON Wytwarzanie	1 653 403
TAURON Sprzedaż GZE	1 494 170
GZE*	1 068 495
PKW	646 458
TAURON Ciepło	591 778
TAURON Obsługa Klienta	233 827
TAURON EKOENERGIA	244 944
TAURON Serwis GZE	188 722
PEPKH	182 262
TAURON Obsługa Klienta GZE	106 938
MEGAWAT MARSZEWO	65 525
KW Czatkowice	56 917
BELS INVESTMENT	25 288
PKE Broker	6 470
TAURON Wytwarzanie GZE	4 950
Suma	**15 359 483**

** Spółka inkorporowana do TAURON w czerwcu 2012 r.*

W 2012 r. w strukturze cash poolingu uczestniczyło 17 spółek Grupy Kapitałowej TAURON, a saldo udzielonych Spółce przez spółki zależne pożyczek w ramach cash poolingu na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosiło 1 171 892 tys. zł, według struktury podmiotowej przedstawionej w poniższej tabeli.

Tabela nr 23. Saldo udzielonych Spółce przez spółki zależne pożyczek w ramach cash poolingu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Nazwa spółki	Kwota pożyczki w tys. zł
TAURON Sprzedaż	386 780
TAURON Dystrybucja	218 855
TAURON Wytwarzanie	147 434
PKW	101 992
TAURON Sprzedaż GZE	95 617
TAURON Serwis GZE	54 706
TAURON Obsługa Klienta	40 474
TAURON EKOENERGIA	36 340
KW Czatkowice	25 010

Nazwa spółki	Kwota pożyczki w tys. zł
BELS INVESTMENT	19 892
TAURON Ciepło	12 673
TAURON Obsługa Klienta GZE	11 855
PKE Broker	6 470
PEPKH	6 017
TAURON Wytwarzanie GZE	4 724
MEGAWAT MARSZEWO	3 053
Suma	**1 171 892**

Udzielane w ramach cash poolingu pożyczki związane są z przyjętym modelem zarządzania płynnością finansową, w ramach której środki pieniężne uczestników struktury cash poolingu (spółek Grupy Kapitałowej TAURON) konsolidowane są na rachunku bankowym Spółki jako pool leadera. Pożyczki udzielane Spółce przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON w ramach cash poolingu wyrażone są w złotych polskich i oprocentowane były w 2012 r. w oparciu o stopę WIBID O/N – stała marża.

Kredyty o charakterze inwestycyjnym

W dniu 3 lipca 2012 r. Spółka zawarła trzecią umowę z EBI na kwotę 900 000 tys. zł. Pozyskane środki przeznaczane są na realizację pięcioletniego programu inwestycyjnego, mającego na celu modernizację oraz rozbudowę sieci energetycznych spółki TAURON Dystrybucja. Całkowity koszt projektu wynosi około 2 000 000 tys. zł. Pierwsza transza kredytu na inwestycje sieciowe w wysokości 450 000 tys. zł została uruchomiona w dniu 16 lipca 2012 r. Maksymalny okres spłaty finansowania wynosi 12 lat od daty wypłaty transzy kredytu.

Transza w wysokości 450 000 tys. zł będzie spłacana ratalnie, w cyklu półrocznym, a całkowita spłata kapitału przypada na dzień 15 czerwca 2024 r. Oprocentowanie wypłaconej transzy kredytu zostało ustalone według stopy stałej, obowiązującej do dnia 15 grudnia 2017 r., w którym to terminie zostaną określone nowe warunki finansowania w zakresie wysokości oprocentowania i/lub zmiany podstawy jego naliczania.

Ponadto w 2012 r. Spółka zaciągnęła zadłużenie w ramach podpisanych rok wcześniej umów:

- 300 000 tys. zł w ramach umowy dotyczącej finansowania przebudowy i oddania do użytkowania wysokowydajnego bloku węglowego w kogeneracji z towarzyszącą infrastrukturą w Zespole Elektrociepłowni Bielsko-Biała. Dzięki pozyskanym środkom Grupa Kapitałowa TAURON wymieni obecną jednostkę na blok o wyższej wydajności wynoszącej 50 MW_e i 182 MW_t. Budowa bloku rozpoczęła się w sierpniu 2010 r. Realizacja projektu potrwa do połowy 2013 r.;
- 210 000 tys. zł w ramach umowy dotyczącej finansowania budowy i uruchomienia nowego opalanego biomasą kotła 50 MW_e i 45 MW_t w Elektrowni Jaworzno III, który oddano do eksploatacji w dniu 31 grudnia 2012 r., oraz remont turbiny parowej.

Kredyty w kwocie 300 000 tys. zł i 210 000 tys. zł zostały uruchomione w pierwszym kwartale 2012 r. i są spłacane ratalnie, w cyklu rocznym, a całkowita spłata kapitału przypada na dzień 15 grudnia 2021 r. Oprocentowanie kredytów jest obliczane na podstawie stałej stopy, obowiązującej do dnia 15 czerwca 2016 r., w którym to terminie zostaną określone nowe warunki finansowania w zakresie wysokości oprocentowania i/lub zmiany podstawy jego naliczania.

Ponadto w 2012 r. spółki Grupy Kapitałowej TAURON zaciągnęły pożyczki preferencyjne z funduszy środowiskowych w ramach wcześnie podpisanych umów:

- TAURON Wytwarzanie zaciągnął ostatnią transzę pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW) w kwocie 15 000 tys. zł zwiększając zobowiązanie kapitałowe z 25 000 tys. zł na dzień 31 grudnia 2011 r. do 40 000 tys. zł na dzień 31 grudnia 2012 r. Przedmiotowa pożyczka dotyczy finansowania *„budowy jednostki wytwórczej OZE w PKE S.A. Elektrowni Jaworzno III – Elektrowni II”*, pożyczka zostanie spłacona w 40 ratach kwartalnych w okresie od kwietnia 2013 r. do grudnia 2022 r.,
- TAURON Ciepło zaciągnęło całość pożyczki w ramach podpisanej rok wcześniej umowy z WFOŚiGW zwiększając zobowiązanie kapitałowe do 30 000 tys. zł na dzień 31 grudnia 2012 r. Przedmiotowa pożyczka dotyczy finansowania *„budowy instalacji zasilania biomasą oraz modernizacji kotła fluidalnego OF-135 w Elektrociepłowni Tychy S.A.”*, pożyczka zostanie spłacona w 115 ratach miesięcznych w okresie od kwietnia 2013 r. do grudnia 2022 r.

W roku obrotowym 2012 Spółki Grupy Kapitałowej TAURON nie wypowiedziały żadnych umów kredytów i pożyczek.

2.7.4. Udzielone pożyczki i poręczenia oraz otrzymane poręczenia i gwarancje

Udzielone pożyczki

W 2012 r. kontynuowano wewnątrzgrupowe zarządzanie środkami pieniężnymi Grupy Kapitałowej TAURON poprzez wdrożony w 2010 r. cash pooling, którego struktura opiera się na pożyczkach udzielanych pomiędzy jego uczestnikami.

Łączne kwoty udzielonych przez Spółkę pożyczek w 2012 r. w ramach struktury cash poolingu tj. suma wszystkich wielokrotnie udzielanych w ciągu roku pożyczek, które podlegały wielokrotnej spłacie (co wynika z charakteru stosowanego modelu cash poolingu), na rzecz poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON zostały przedstawione w poniższej tabeli (należy zaznaczyć, iż te udzielone przez Spółkę pożyczki są jednocześnie pożyczkami zaciągniętymi przez inne spółki Grupy Kapitałowej TAURON).

Tabela nr 24. Łączne kwoty udzielonych przez Spółkę pożyczek w 2012 r. w ramach struktury cash poolingu na rzecz poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON

Nazwa spółki	Kwota pożyczki w tys. zł
TAURON Sprzedaż	2 141 729
TAURON Wytwarzanie	1 985 204
TAURON Dystrybucja	1 032 271
TAURON Sprzedaż GZE	602 606
PKW	201 259
MEGAWAT MARSZEWO	176 592
TAURON Ciepło	153 249
TAURON EKOENERGIA	71 742
BELS INVESTMENT	12 216
PEPKH	2
Suma	**6 376 870**

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Spółka nie udzieliła żadnych pożyczek uczestnikom w ramach struktury cash poolingu.

Udzielane w ramach cash poolingu pożyczki mają charakter krótkoterminowy z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności danej spółki Grupy Kapitałowej TAURON, a jednocześnie nie mają określonego terminu zapadalności. Udzielone pożyczki spłacane są automatycznie w przypadku pozostawienia środków pieniężnych na rachunku spółki objętym wyżej wymienionym systemem cash poolingu. Terminem nieprzekraczalnym na spłatę wszelkich zobowiązań jest okres zapadalności obowiązującej obecnie umowy pożyczki wewnątrzgrupowej, tj. 31 grudnia 2014 r.

Jednocześnie, na mocy dwóch umów zawartych w dniu 20 czerwca 2012 r. pomiędzy TAURON, PGNiG oraz EC Stalowa Wola, Spółka udzieliła EC Stalowa Wola dwóch pożyczek:

1) pożyczki podporządkowanej zawartej w celu finansowania realizacji inwestycji polegającej na budowie oraz eksploatacji bloku gazowo-parowego o mocy 449 MW_e i 240 MW_t w Stalowej Woli wraz z instalacjami pomocniczymi. Umowa pożyczki podporządkowanej oznacza, że spłata pożyczki oraz odsetek zostanie odroczona i podporządkowana spłacie wierzytelności należnych EBI, Europejskiemu Bankowi Odbudowy i Rozwoju oraz Bankowi Pekao S.A. (tj. instytucjom zewnętrznym finansującym przedmiotowy projekt). Na podstawie postanowień umownych maksymalna wartość pożyczki udzielonej przez Spółkę została ustalona na 152 000 tys. zł. Wartość przekazanych środków z tytułu pożyczki na dzień bilansowy wynosiła 115 000 tys. zł. Całkowita spłata pożyczki ma nastąpić nie później niż do końca 2032 r.,
2) pożyczki VAT, z której środki mają posłużyć sfinansowaniu podatku VAT należnego w związku z kosztami realizacji inwestycji polegającej na budowie w Stalowej Woli bloku gazowo-parowego o mocy 449 MW_e i 240 MW_t, ponoszonymi na etapie projektowania, budowy i oddania do użytku inwestycji. Na podstawie postanowień umownych maksymalna wartość pożyczki udzielonej przez Spółkę została ustalona na 20 000 tys. zł. Pożyczka ma charakter odnawialny. Harmonogram wykorzystania jest zbieżny z planowanymi terminami regulowania płatności z tytułu realizacji inwestycji. Saldo wykorzystania pożyczki jest pomniejszane przez środki pochodzące ze zwrotu podatku VAT. Ostateczna data spłaty przypada po upływie sześciu miesięcy następujących po dacie zakończenia inwestycji. Na dzień bilansowy pożyczka nie była wykorzystywana.

Udzielone i otrzymane poręczenia i gwarancje

Udzielane w 2012 r. poręczenia, gwarancje oraz promesy wynikają z przyjętego modelu finansowania Grupy Kapitałowej TAURON i zostały udzielone w związku z prowadzeniem działalności handlowej oraz jako zabezpieczenie spłaty pożyczek udzielanych między innymi przez WFOŚiGW. Wyszczególnienie umów poręczeń, gwarancji oraz promes obowiązujących na dzień 31 grudnia 2012 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 25. Zestawienie umów poręczeń, gwarancji oraz promes obowiązujących na dzień 31 grudnia 2012 r.

Lp.	Beneficjent	Umowa	Strona umowy	Kwota (w tys. zł)	Waluta	Data obowiązywania
1.	WFOŚiGW	Umowa udzielenia zabezpieczenia	TAURON Wytwarzanie	40 000	PLN	15 grudzień 2022 r.
2.	Ministerstwo Gospodarki	Umowa zapewnienia finansowania	TAURON Wytwarzanie	200 000	PLN	31 grudzień 2012 r.
3.	WFOŚiGW	Umowa udzielenia zabezpieczenia wekslowego	TAURON Ciepło	30 000	PLN	15 grudzień 2022 r.
4.	CEZ a.s.	Umowa gwarancyjna (Aneks nr 4)	TAURON Czech Energy	500	EUR	30 czerwiec 2013 r.
5.	Nordea Bank Polska	Umowa udzielenia zabezpieczenia	TAURON Serwis GZE	202	PLN	31 marzec 2014 r.

Grupa Kapitałowa TAURON posiada również Umowę ramową o udzielanie gwarancji bankowych w ramach ustalonego limitu do wysokości nie przekraczającej kwoty 100 000 tys. zł z okresem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2016 r. W ramach Umowy ramowej TAURON i spółki Grupy Kapitałowej TAURON mogą wnioskować o uruchomienie gwarancji bankowych w ciężar scentralizowanego limitu.

W ramach przedmiotowej Umowy udzielone zostały gwarancje wyszczególnione w poniższej tabeli.

Tabela nr 26. Zestawienie gwarancji bankowych udzielonych w ramach Umowy ramowej

Spółka	Beneficjent	Umowa	Kwota gwarancji (w tys. zł)	Waluta	Data uruchomienia	Data obowiązywania
TAURON	CAO	gwarancja zapłaty	800	EUR	1 styczeń 2012 r.	3 luty 2014 r.
TAURON	IRGIT	gwarancja zapłaty	20 000	PLN	19 styczeń 2012 r.	26 marzec 2013 r.
TAURON	IRGIT	gwarancja zapłaty	30 000	PLN	26 marzec 2013 r.	30 czerwiec 2013 r.
TAURON	IRGIT	gwarancja zapłaty	30 000	PLN	1 lipiec 2012 r.	30 wrzesień 2012 r.
TAURON	IRGIT	gwarancja zapłaty	80 000	PLN	1 październik 2012 r.	31 grudzień 2012 r.
TAURON	PSE	gwarancja wadialna	7 000	PLN	6 listopad 2012 r.	28 grudzień 2012 r.
PEPKH	CAO	gwarancja zapłaty	500	EUR	16 styczeń 2012 r.	31 styczeń 2013 r.
PEPKH	PSE	gwarancja zapłaty	1 000	PLN	19 styczeń 2012 r.	31 styczeń 2013 r.
TAURON Sprzedaż GZE	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	gwarancja wadialna	480	PLN	5 czerwiec 2012 r.	4 sierpień 2012 r.
TAURON Sprzedaż GZE	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	gwarancja wadialna	480	PLN	4 sierpień 2012 r.	3 październik 2012 r.
TAURON Sprzedaż GZE	Gmina Świętochłowice	gwarancja wadialna	1 000	PLN	17 wrzesień 2012 r.	15 grudzień 2012 r.
TAURON Sprzedaż GZE	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.	gwarancja wadialna	300	PLN	8 listopad 2012 r.	7 styczeń 2013 r.
TAURON Sprzedaż	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.	gwarancja dobrego wykonania	253	PLN	19 październik 2012 r.	31 grudzień 2013 r.

Jednocześnie, w ramach Grupy Kapitałowej TAURON w celu zabezpieczenia realizowanych przez Spółkę transakcji na TGE na rynkach energii elektrycznej i uczestniczenia w systemie zabezpieczenia płynności rozliczania transakcji, w 2012 r. została przedłużona umowa, na mocy której TAURON Wytwarzanie udzielił Spółce poręczenia na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. (IRGIT) z tytułu rozliczenia przyszłych transakcji, do wysokości 145 000 tys. zł (umowa została zawarta w dniu 23 lutego 2011 r. i obowiązuje do dnia 31 marca 2013 r.).

2.8. Informacja dotycząca zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej TAURON, w etatach (w zaokrągleniu do pełnego etatu), w podziale na Segmenty działalności w latach 2011–2012, przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek nr 8. Przeciętne zatrudnienie w etatach w Grupie Kapitałowej TAURON w 2011 r. i w 2012 r.

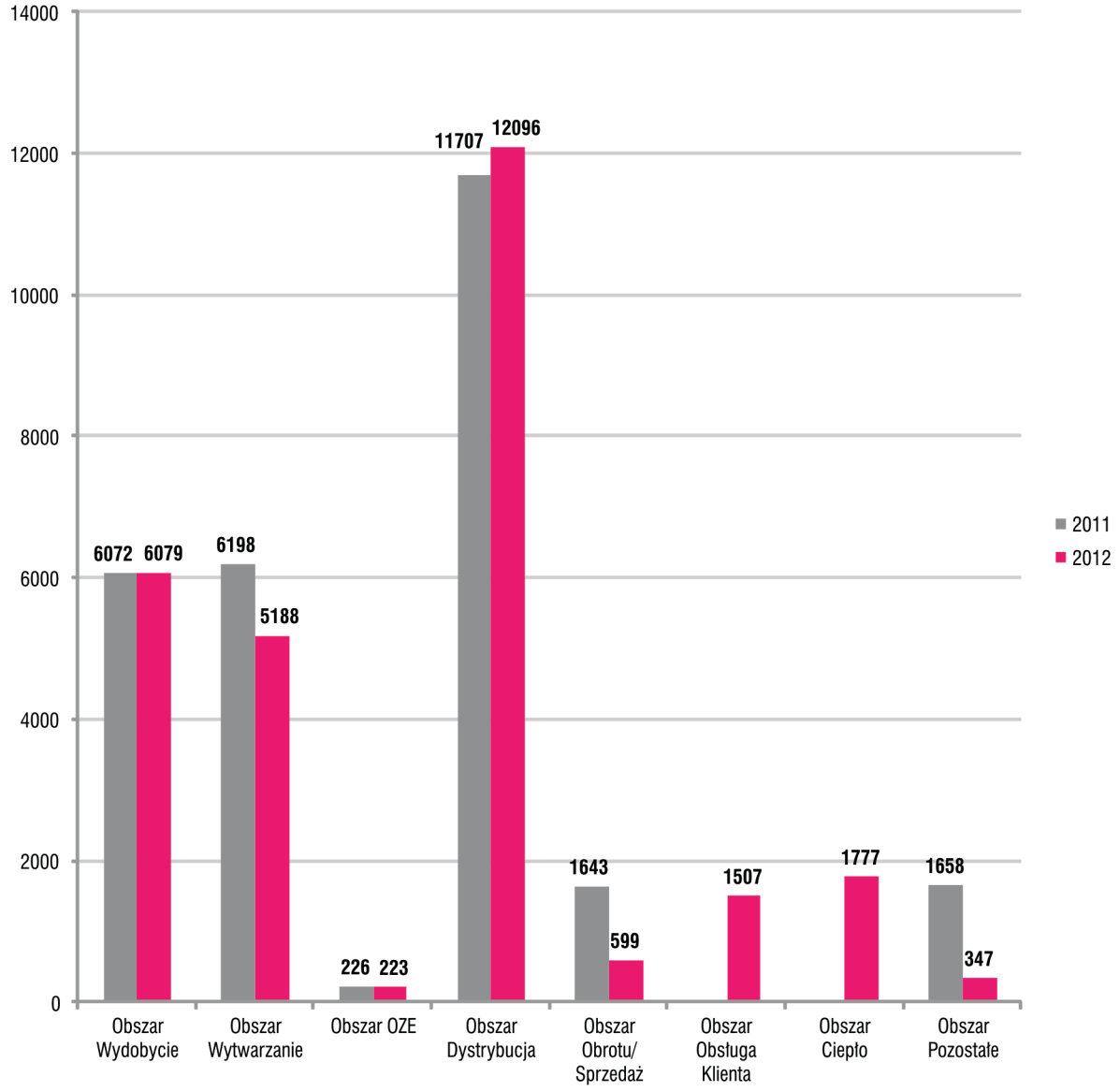

Zmiany wielkości przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych Obszarach Grupy Kapitałowej TAURON w 2012 r. w stosunku do przeciętnego zatrudnienia w 2011 r. wynikają m.in. z realizowanych w 2012 r. *Programów Dobrowolnych Odejść* w Obszarach Dystrybucja, Wytwarzanie i Ciepło, przemieszczeń pracowników pomiędzy poszczególnymi Obszarami, jak również z nabycia akcji spółek GZE. Należy podkreślić, iż przeciętne zatrudnienie w spółkach GZE w 2011 r. zostało obliczone, zgodnie z metodologią GUS, od dnia nabycia tych spółek tj. od 13 grudnia 2011 r., czyli za 19 dni 2011 r. i wynosiło 84 etaty, natomiast obliczone za cały 2012 r. wg tej samej metodologii wynosiło 1 618 etatów.

Wydzielenie w 2012 r. dwóch nowych Segmentów działalności tj.: Obszaru Obsługa Klienta oraz Obszaru Ciepło spowodowało zmiany poziomów przeciętnego zatrudnienia w pozostałych Obszarach. Obszar Obsługa Klienta tworzą spółki, które w 2011 r. przypisane były do Obszaru Obrotu/Sprzedaż (TAURON Obsługa Klienta oraz TAURON Obsługa Klienta GZE). Natomiast Obszar Ciepło tworzą spółki, które na skutek połączenia w 2012 r. zostały inkorporowane do TAURON Ciepło, przy czym spółki EC Nowa, EC Tychy w 2011 r. znajdowały się w Obszarze Wytwarzanie, a spółka TAURON Ciepło w Obszarze Pozostałe. TAURON przyporządkowany jest do Obszaru Sprzedaż.

Łącznie przeciętne zatrudnienie w etatach w Grupie Kapitałowej TAURON w 2012 r. wynosiło 27 816 etatów.

Jednocześnie, na dzień 31 grudnia 2012 r. w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON zatrudnionych było 27 281 osób. Należy zatem podkreślić, iż odnotowano spadek zatrudnienia o 1 062 osoby w stosunku do stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2011 r., które wynosiło 28 343 osoby.

Rysunek nr 9. Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej TAURON w osobach wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r.* i 31 grudnia 2012 r.

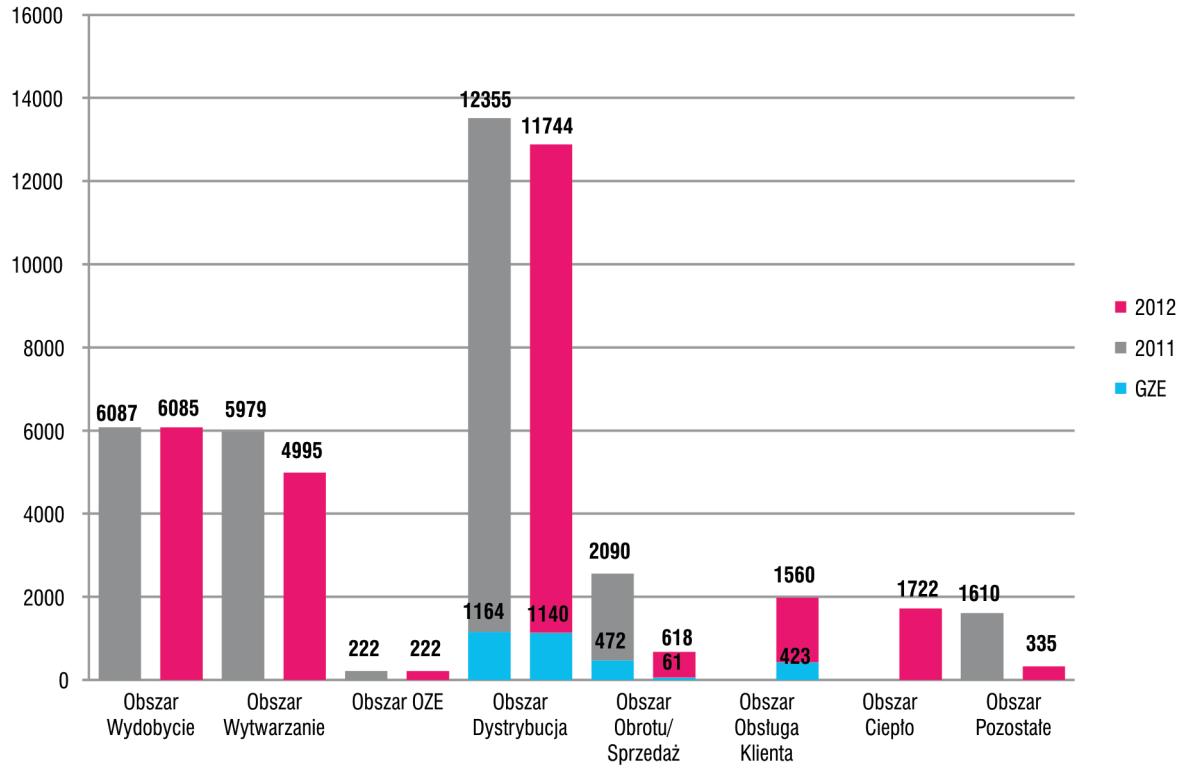

** Zatrudnienie w osobach na dzień 31 grudnia 2011 r. przedstawiono zgodnie z przyporządkowaniem spółek do Segmentów Grupy Kapitałowej TAURON, obowiązującym w 2011 r.*

2.9. Polityka rozwoju Grupy Kapitałowej TAURON

2.9.1. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju

Strategia Korporacyjna dla Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. na lata 2008–2012 z perspektywą do 2020 r., przyjęta i zatwierdzona przez Spółkę w 2008 r., realizowana była zgodnie z planem, w którym podstawowe działania związane były z integracją Grupy Kapitałowej TAURON wzdłuż łańcucha wartości i osiągnięciem przez Spółkę wzrostu sprzedaży i marży EBIT. Po dwóch latach wdrażania powyższej strategii, w 2011 r. dokonano przeglądu dotychczasowych działań, oceny ich realizacji, a także aktualizacji założeń przyjętych w 2008 r.

W wyniku analiz szeroko rozumianego otoczenia zewnętrznego Grupy Kapitałowej TAURON, jak również kondycji oraz możliwości samej Grupy Kapitałowej TAURON, Zarząd przyjął, a w dniu 28 kwietnia 2011 r. Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała zaktualizowaną *Strategię Korporacyjną Grupy TAURON na lata 2011–2015 z perspektywą do roku 2020* (Strategia Korporacyjna). O powyższym zdarzeniu Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr 25/2011 z dnia 28 kwietnia 2011 r. Nadrzędnym celem strategicznym Grupy Kapitałowej TAURON pozostał ciągły wzrost wartości zapewniający zwrot z zainwestowanego kapitału dla akcjonariuszy. Realizacja powyższego celu będzie mierzona – zgodnie z ww. aktualizacją – na bazie podstawowych wskaźników budowy wartości, tj.: przyrostu EBITDA i poziomu ROIC.

Zaktualizowana Strategia Korporacyjna obowiązywała również w 2012 r., a opis jej realizacji, jak również szczegółową informację dotyczącą kierunków rozwoju wynikających z aktualizacji Strategii Korporacyjnej zawarto w pkt 2.9.3. niniejszego sprawozdania.

Spółka na bieżąco prowadzi monitoring istotnego otoczenia makroekonomicznego oraz analizuje jego wpływ na działalność. Z uwagi na planowane istotne zmiany otoczenia prawnego sektora energetycznego oraz przewidywane spowolnienie gospodarcze, w 2012 r. rozpoczęto przegląd Strategii Korporacyjnej i kierunków inwestycyjnych.

2.9.2. Planowana struktura Grupy Kapitałowej TAURON

Planowany model struktury Grupy Kapitałowej TAURON określony został w Strategii Korporacyjnej, zgodnie z którą zakłada się utworzenie jednej wiodącej spółki w każdym Obszarze Biznesowym, jednocześnie umożliwiając funkcjonowanie spółek powstałych lub nabytych na potrzeby aliansów strategicznych, działalności na rynkach zagranicznych, zidentyfikowanych potrzeb biznesowych oraz realizacji projektów inwestycyjnych. Powyższe powinno pozwolić na optymalizację funkcjonowania podmiotów wzdłuż całego łańcucha wartości, wskazanego na poniższym rysunku, w celu maksymalizacji marży generowanej w całej Grupie Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 10. Łańcuch wartości w Grupie Kapitałowej TAURON

2.9.3. Realizacja Strategii Korporacyjnej

W ramach kontynuacji realizacji Strategii Korporacyjnej, której założenia zaktualizowano w 2011 r., jej wdrażanie oparto na dostosowaniu priorytetów strategicznych do zmian w otoczeniu. Kluczowym kierunkiem Strategii Korporacyjnej stała się koncentracja na wzroście w obszarach działalności, w których istnieje największy potencjał osiągnięcia wysokich stóp zwrotu z inwestycji oraz dywersyfikacja portfela wytwórczego. Dodatkowo podtrzymany został cel dalszej poprawy efektywności oraz budowania efektywnej organizacji.

Realizacja Strategii Korporacyjnej w 2012 r. pozwoliła na wykonanie założonych na ten rok wskaźników wzrostu EBITDA i ROIC. W zakresie realizacji zadań inwestycyjnych zrealizowano zaplanowane na ten rok inwestycje w budowę jednostki OZE o mocy 50 MW w Elektrowni Jaworzno III, uzyskano pozwolenie na użytkowanie dla instalacji do produkcji energii elektrycznej w OZE w Elektrowni Stalowa Wola (20 MW) oraz w Elektrociepłowni w Tychach (40 MW). W 2012 r., po podpisaniu umowy z Generalnym Wykonawcą, rozpoczęto również prace przy budowie bloku gazowo-parowego o mocy 449 MW_e w EC Stalowa Wola. Ponadto podpisano list intencyjny z partnerem strategicznym dla projektu budowy nowych mocy w technologii gazowej w Elektrowni Łagisza. W zakresie nowych mocy w energetyce wiatrowej trwały zaawansowane prace przy budowie dwóch farm wiatrowych Wicko oraz Marszewo. Założone cele związane z poprawą efektywności kosztowej również zostały osiągnięte, głównie poprzez prowadzone programy restrukturyzacji w Obszarach: Dystrybucja, Wytwarzanie i Ciepło. Grupa Kapitałowa TAURON podejmowała działania mające na celu podniesienie efektywności organizacyjnej, kontynuując budowę docelowego modelu biznesowego i integrując jej spółki. Zintegrowano Obszar Dystrybucja oraz przygotowano integrację Obszaru Obsługa Klienta (sfinalizowaną w styczniu 2013 r.), w Obszarze Ciepło natomiast zrealizowano kolejny etap budowy tego Obszaru.

Strategia Korporacyjna koncentruje się na czterech głównych celach, które łącznie umożliwiają wzrost wartości Grupy Kapitałowej TAURON:

I. Wzrost w najbardziej atrakcyjnych obszarach działalności

Wzrost skoncentrowany będzie w obszarach działalności, w których istnieje największy potencjał osiągnięcia wysokich stóp zwrotu z inwestycji. Ze względu na potrzeby odbudowy mocy wytwórczych i związane z tym wysokie nakłady inwestycyjne, priorytetem dla Grupy Kapitałowej TAURON są inwestycje w aktywa wytwórcze (i potencjalne okazje akwizycyjne w tym zakresie) na rynku krajowym.

W ramach portfela wytwórczego Strategia Korporacyjna zakłada uruchomienie do 2020 r. nowych mocy wytwórczych w różnych technologiach, w tym wiatrowej, na poziomie 3 200 MW_e. Natomiast określony w Strategii Korporacyjnej przyrost mocy netto w okresie do 2020 r. wyniesie 1 379 MW_e.

W 2012 r. Spółka poszerzyła obszar swojej działalności, rozpoczynając działania w zakresie poszukiwania i wydobycia węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych (przede wszystkim gazu z łupków). Zaangażowanie Spółki w tym obszarze zostało zapoczątkowane podpisanym w dniu 24 stycznia 2012 r. Listem Intencyjnym pomiędzy TAURON oraz PGNiG w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia gazu z łupków. Z kolei działania zapoczątkowane podpisanym w dniu 5 września 2012 r. Listem Intencyjnym w zakresie nabycia udziałów w spółce celowej do budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej zaowocowały zaangażowaniem Spółki w obszarze energetyki jądrowej.

II. Efektywność operacyjna i inwestycyjna na poziomie najlepszych praktyk

Strategia Korporacyjna przewiduje dalszą realizację synergii z integracji spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Trwa kolejny etap restrukturyzacji poprzez poprawę procesów zarządczych oraz integrację funkcji wsparcia. Obejmuje to również centralizację i, w zależności od znaczenia

strategicznego poszczególnych aktywów, outsourcing obszarów niezwiązanych bezpośrednio z podstawową działalnością Grupy Kapitałowej TAURON.

W 2012 r. Spółka kontynuowała priorytetowe podejście do dyscypliny budżetowej w każdym Obszarze Biznesowym w zakresie wydatków inwestycyjnych i kosztów operacyjnych. Realizowane działania związane z poprawą efektywności operacyjnej i inwestycyjnej pozwolą również przygotować Grupę Kapitałową TAURON do funkcjonowania przy zmiennych warunkach rynkowych, a w szczególności przy dużej zmienności cen paliw, energii, uprawnień do emisji, itp.

III. Zarządzanie ekspozycją na ryzyka rynkowe i regulacyjne

W obliczu wielu zmiennych rynkowych i regulacyjnych, istotnym elementem Strategii Korporacyjnej jest aktywne zarządzanie ryzykami rynkowymi. W celu optymalizacji tych ryzyk i maksymalizacji stóp zwrotu Grupa Kapitałowa TAURON dywersyfikuje portfel wytwórczy odpowiednio dobierając poszczególne rodzaje technologii (ograniczenie ryzyka długoterminowego wynikającego z decyzji inwestycyjnych) oraz wypracuje efektywną politykę zabezpieczeń, w tym zabezpieczeń dostaw energii (ograniczenie ryzyka średnio- i krótkoterminowego wynikającego z aktywności handlowej). Polityka ta umożliwi ograniczenie zmienności wyniku w Grupie Kapitałowej TAURON poprzez zarządzanie portfelem aktywów i kontrolę limitów ryzyka.

W 2012 r. nie odnotowano znaczącej zmiany struktury mocy wytwórczych. Około 98% zainstalowanej w Grupie Kapitałowej TAURON mocy przypadało na technologie węglowe. W 2020 r. ich udział spadnie do ok. 70%, w tym 15–20% z nowych bloków. Udział technologii niskoemisyjnych, tj. gazowej, wiatrowej, wodnej, biomasowej i biogazowej wyniesie ok. 30%.

Efektywna strategia zabezpieczeń obejmie całość działań w łańcuchu wartości Grupy Kapitałowej TAURON, począwszy od zabezpieczenia zakładanego wolumenu dostaw paliwa z posiadanych źródeł, a skończywszy na pokryciu określonego wolumenu energii elektrycznej sprzedawanej odbiorcom końcowym z własnych jednostek wytwórczych. Prowadzona polityka zagwarantuje bezpieczne funkcjonowanie posiadanych aktywów w Obszarze Wytwarzanie poprzez zapewnianie dostaw paliwa i utrzymywanie jego ceny na akceptowalnym poziomie.

W 2012 r. Spółka kontynuowała działalność w zakresie promowania i rozwoju strategicznych technologii energetycznych oraz przygotowania rozwoju energetyki jądrowej. W tym zakresie miały miejsce działania związane z zaangażowaniem Spółki w prace o charakterze badawczo-rozwojowym, dofinansowane zarówno ze źródeł krajowych (np. przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR)) jak i międzynarodowych (np. Wspólnota Wiedzy i Innowacji KIC InnoEnergy). W ramach zadań badawczych dofinansowywanych przez NCBiR, w Spółce trwały prace mające na celu m.in. wykonanie przewoźnej instalacji pilotowej wychwytywania CO_2 oraz przeprowadzenie badań na obiektach należących do TAURON Wytwarzanie. Rozpoczęto również realizację Zadania Badawczego pt. „Rozwój wysokotemperaturowych reaktorów do zastosowań przemysłowych".

IV. Budowa efektywnej organizacji

W ramach realizacji tego celu Grupa Kapitałowa TAURON skupia swoje działania na całym łańcuchu wartości oraz poprawie efektywności organizacji w każdym Obszarze Biznesowym. Budowa efektywnej organizacji związana jest ze wzrostem kompetencji pracowników, wdrażaniem zarządzania przez cele oraz poprawą wydajności pracy oraz zadowolenia klientów Grupy Kapitałowej TAURON.

Działania przeprowadzone w 2012 r., obejmujące kontynuację wdrożenia docelowego modelu biznesowego, struktury organizacyjnej oraz dokończenie integracji funkcji ogólnokorporacyjnych, przyczynią się w efekcie do wdrożenia zaktualizowanej Strategii Korporacyjnej w pełnym łańcuchu wartości, a przez to do poprawy pozycji Grupy Kapitałowej TAURON wśród wiodących firm energetycznych w regionie.

2.9.4. Czynniki istotne dla rozwoju

Na wynik działalności Grupy Kapitałowej TAURON będą wpływać przede wszystkim, tak jak to miało miejsce w przeszłości, takie czynniki jak:

- sytuacja makroekonomiczna, szczególnie w Polsce, jak również sytuacja ekonomiczna obszaru, na którym TAURON i Grupa Kapitałowa TAURON prowadzą działalność, Unii Europejskiej (UE) oraz gospodarki globalnej, w tym zmiany stóp procentowych, kursów walutowych itp., mających wpływ na wycenę aktywów i zobowiązań wykazywanych przez Spółkę w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- otoczenie polityczne, szczególnie w Polsce oraz na poziomie UE, w tym stanowiska i decyzje instytucji i urzędów administracji państwowej, np.: Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), URE oraz Komisji Europejskiej,
- sytuacja w sektorze elektroenergetycznym, w tym zachowanie się konkurencji na rynku energetycznym,
- wprowadzenie systemu wsparcia wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji w jednostkach opalanych metanem,
- warunki geologiczno-górnicze wydobycia,
- liczba uprawnień do emisji CO_2 przyznanych nieodpłatnie po 2012 r., a także ceny nabywanych uprawnień,
- zmiany w regulacji sektora energetycznego, a także zmiany w otoczeniu prawnym, w tym: prawa podatkowego, handlowego, ochrony środowiska,
- zapotrzebowanie na energię elektryczną i pozostałe produkty rynku energetycznego,

– ceny energii elektrycznej i paliw oraz taryfy dystrybucyjne, jako czynniki wpływające na wysokość przychodów i kosztów,
– postęp naukowo-techniczny,
– sezonowość i warunki pogodowe.

2.10. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Inwestycje strategiczne oraz ich finansowanie są zarządzane centralnie na poziomie Spółki. Na podstawie prowadzonych analiz Zarząd Spółki ocenia, że Grupa Kapitałowa TAURON jest w stanie sfinansować obecne i przyszłe zamierzenia inwestycyjne ze środków generowanych z działalności operacyjnej oraz pozyskując finansowanie dłużne.

2.11. Czynniki ryzyka i zagrożeń

Dbając o realizację Strategii Korporacyjnej Spółka zarządza ryzykami biznesowymi występującymi w działalności całej Grupy Kapitałowej TAURON. Proces zarządzania ryzykami biznesowymi ma na celu realizację założonych celów biznesowych Grupy Kapitałowej TAURON w ramach przyjętego przez Zarząd Spółki akceptowalnego poziomu ryzyka. W 2012 r. kontynuowano proces rozwoju systemu zarządzania ryzykiem w kluczowych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON zgodnie *z Polityką zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie TAURON* (Polityka).

Kompleksowy System Zarządzania Ryzykiem obejmuje swoim zakresem istotne ryzyka występujące w działalności Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON. Charakter ryzyk definiuje się w szczególności poprzez określenie poziomu ich istotności i prawdopodobieństwa materializacji. W tym celu system ten angażuje i porządkuje zasoby Grupy Kapitałowej TAURON, tworząc infrastrukturę zarządzania ryzykiem korporacyjnym (strategia, procesy, uprawnienia, raportowanie, metodyki i narzędzia IT). System zarządzania ryzykiem obejmuje wszystkie elementy łańcucha wartości Grupy Kapitałowej TAURON, a w procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą wszyscy pracownicy Grupy Kapitałowej TAURON.

Poniższy rysunek przedstawia procesy w ramach zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON.

Rysunek nr 11. Procesy w ramach zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON

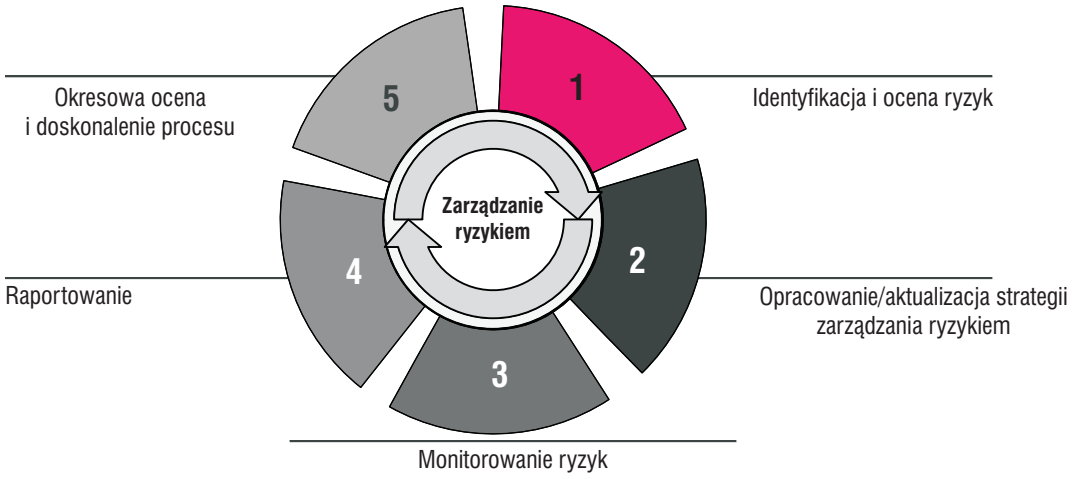

W Spółce funkcjonuje stały zespół ekspercki, w skład którego wchodzą osoby posiadające odpowiednią wiedzę o Spółce i jej otoczeniu, powołany pod nazwą „Komitet Ryzyka", który w sposób stały i ciągły inicjuje, analizuje, monitoruje, kontroluje, wspiera i nadzoruje funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON.

Ocena, w jakim stopniu Grupa Kapitałowa TAURON narażona jest na opisane poniżej czynniki ryzyka i zagrożenia, uwzględnia prawdopodobieństwo ich wystąpienia oraz istotność, a także adekwatność strategii zarządzania tym ryzykiem. Kolejność, w jakiej zostały przedstawione poszczególne ryzyka, nie odzwierciedla tej oceny.

Ryzyko makroekonomiczne – związane jest w szczególności z poziomem PKB, wysokością stóp procentowych, kursem walut, polityką fiskalną i monetarną państwa, stopą bezrobocia oraz poziomem inwestycji. Czynniki ryzyka makroekonomicznego mogą mieć istotny wpływ na wyniki finansowe i pozycję rynkową Grupy Kapitałowej TAURON, w szczególności poprzez poziom produkcji energii elektrycznej, ciepła, wolumen dystrybucji i sprzedaży energii a także dostępność i koszt pozyskania instrumentów finansowych.

Ryzyko polityczne – wiąże się ze sposobem i rodzajem interwencji państwa w sferę całej gospodarki, jak również jej poszczególnych sektorów. Czynniki ryzyka politycznego mogą mieć istotny wpływ na warunki i prawne zasady funkcjonowania Grupy Kapitałowej TAURON w szczególności poprzez zmiany polityki energetycznej lub finansowej państwa.

Ryzyko niestabilnego systemu prawnego oraz regulacji unijnych związanych z funkcjonowaniem sektora energetycznego, w tym z ochroną środowiska – ryzyko dotyczy zmian prawa, regulacji polskich i unijnych oraz niepewności otoczenia legislacyjnego. Czynniki ryzyka mogą mieć istotny niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON i jej sytuację finansową poprzez wzrost kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa lub utratę koncesji w zakresie wymaganym dla prowadzonej działalności.

Ryzyko niezgodności z wymaganiami URE/wymaganiami UOKiK/Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej (IRiESD) – ryzyko związane jest z możliwością kwestionowania przez wskazane organy poprawności prowadzonej przez Grupę Kapitałową TAURON działalności w zakresie niezależności i równego traktowania podmiotów na rynku, przestrzegania przepisów antymonopolowych oraz nadużywania pozycji dominującej. Czynniki ryzyka mogą mieć istotny niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez nałożenie kar finansowych.

Ryzyko organizacji Grupy Kapitałowej i zarządzania korporacyjnego – ryzyko związane z nieefektywną współpracą pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie procesów zarządczych, sprawozdawczości oraz zarządzania informacją. Czynniki ryzyka mogą mieć negatywny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez niepełną realizację celów strategicznych Grupy Kapitałowej TAURON lub wydłużony proces ich realizacji.

Ryzyko konkurencji – związane jest z postępującą liberalizacją rynku energii, w szczególności z planowanym uwolnieniem cen energii elektrycznej dla odbiorców z grupy G oraz uwolnieniem cen ciepła, a także w związku ze zmianami na rynku detalicznym i przysługującemu odbiorcom prawa do zmiany sprzedawcy. Czynniki ryzyka mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez zmniejszenie marży realizowanej na sprzedaży energii elektrycznej lub utraty dotychczasowych klientów.

Ryzyko pozyskania finansowania i obsługi finansowania – ryzyko to wiąże się z brakiem możliwości pozyskania finansowania na potrzeby operacyjne i inwestycyjne bądź z wysokim kosztem pozyskania tego finansowania. Czynniki ryzyka mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez brak środków na projekty ujęte w Strategii Korporacyjnej, planach inwestycyjnych oraz działalność operacyjną.

Ryzyko związane z rozwiązaniem KDT – wiąże się z możliwością zakwestionowania przez URE należnych kwot na pokrycie kosztów osieroconych oraz koniecznością zwrotu otrzymanych z tego tytułu zaliczek. Ponadto czynniki ryzyka mogą mieć istotny niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, w tym sytuację finansową lub wynik jej działalności poprzez możliwość zakwestionowania przez Komisję Europejską zasad wykorzystywania środków z programu, jako pomoc publiczną niezgodną ze wspólnym rynkiem i konieczność zwrotu otrzymanej pomocy wraz z odsetkami.

Ryzyko środowiskowe, w tym związane z warunkami atmosferycznymi – polega na możliwości poniesienia strat wynikających z niedostosowania się do uregulowań prawnych (w tym wynikających ze sposobu implementacji prawa europejskiego do krajowego, decyzji administracyjnych), jak i możliwości wystąpienia szkody w środowisku, czy poważnej awarii przemysłowej. Czynniki ryzyka mogą mieć negatywny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez konieczność poniesienia znaczących kosztów na spełnienie wymogów, wypłatę odszkodowań lub możliwość zagrożenia realizacji zadań produkcyjnych.

Ryzyko zatwierdzania taryf przez Prezesa URE – ryzyko związane z niezatwierdzeniem przez Prezesa URE wnioskowanych taryf dotyczących oferowanych produktów i świadczonych usług, ograniczoną możliwością wprowadzania zmian do zatwierdzonych wcześniej taryf oraz nieuznaniem nakładów inwestycyjnych w planie rozwoju lub uznaniem takich nakładów w części niepokrywającej rzeczywistych kosztów ich wytworzenia. Czynniki ryzyka mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez wzrost kosztów działalności i utratę przychodów.

Ryzyko awarii majątku – ryzyko związane z wystąpieniem poważnych i/lub trwałych awarii i uszkodzeń użytkowanych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON urządzeń. Czynniki ryzyka mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez konieczność poniesienia dodatkowych kosztów naprawy infrastruktury sieciowej i niesieciowej, przerwy i zakłócenia w działalności oraz konieczność zapłaty bonifikat lub kar.

Ryzyko zarządzania majątkiem trwałym – ryzyko związane z brakiem możliwości korzystania z majątku trwałego na skutek jego nieefektywnego zarządzania powodującego jego zły stan techniczny, nieadekwatne koszty ubezpieczenia majątku trwałego wynikające z jego niedoszacowania lub przeszacowania, jak również koszty posiadania zbędnego majątku.

Ryzyko wystąpienia naturalnych zagrożeń lub niekorzystnych warunków geologiczno-górniczych – ryzyko związane z zagrożeniem realizacji zadań produkcyjnych, zagrożenia bezpieczeństwa prowadzenia ruchu zakładu górniczego oraz bezpieczeństwa załogi w wyniku zagrożeń naturalnych w ramach rozwoju robót górniczych, trudności związane z warunkami stropowo-spągowymi, które utrudniają proces eksploatacji, jak również warunki wodne i pożarowe.

Ryzyko czynników atmosferycznych, zmian klimatycznych związanych z eksploatacją farm wiatrowych – ryzyko związane z niestabilnością warunków atmosferycznych wpływających na wielkość produkcji energii elektrycznej. W przypadku zmniejszenia lub

przekroczenia prędkości wiatru poza określone ramy, zachodzi konieczność wyłączenia turbin zarówno ze względów eksploatacyjnych, jak i bezpieczeństwa. W okresach zimowych może również występować zjawisko oblodzenia płatów skrzydeł wiatraka wymuszając jego postój.

Ryzyko czynników atmosferycznych i zmian klimatycznych w Obszarze Ciepło – ryzyko związane ze zmiennością temperatur powietrza, które mają znaczący wpływ na kształtowanie się zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło w długim okresie, powodując odpowiednio, znaczny wzrost lub spadek tego zapotrzebowania.

Ryzyko zakupu paliw energetycznych – ryzyko związane z istotnymi i/lub nieprzewidzianymi zmianami cen węgla i innych paliw, a także brakiem węgla, w tym o odpowiednich parametrach. Czynniki ryzyka mogą mieć negatywny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez wzrost kosztów, w tym związanych z koniecznością spełnienia wymagań procesu produkcji oraz wymagań prawnych dotyczących utrzymywania odpowiednich zapasów paliw lub nałożeniem kary w przypadku niespełniania wymogów.

Ryzyko procesu udzielania zamówień/dokonywania zakupów dostaw/usług – ryzyko związane jest z możliwością wystąpienia znaczącego wzrostu cen dostaw/usług świadczonych przez wykonawców lub spadkiem ich dostępności. Czynniki ryzyka mogą mieć niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez wzrost kosztów, wydłużenie procesu przygotowania i przeprowadzenia postępowania, udzielenie zamówienia niekorzystnego dla Spółki lub opóźnienia realizacji inwestycji.

Ryzyko nieuregulowanego stanu prawnego wykorzystywanych nieruchomości – ryzyko związane jest z możliwością wystąpienia masowych roszczeń właścicieli gruntów w wyniku nieuregulowanego stanu prawnego posadowienia budowli na gruntach obcych. Czynniki ryzyka mogą mieć istotny niekorzystny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki tej działalności poprzez wzrost kosztów działalności lub przerwanie ciągłości działalności w wyniku podważenia stanu prawnego oraz roszczenia osób trzecich.

Ryzyko utraty statusu Podatkowej Grupy Kapitałowej – ryzyko związane jest z możliwością utraty tegoż statusu przez PGK z uwagi na niedotrzymanie wymogów ustawowych. Różne interesy poszczególnych uczestników, błąd ludzki, niepełna informacja, brak uregulowań mogą doprowadzić do materializacji ryzyka, czego efektem będzie brak możliwości skorzystania z procesów optymalizacji podatkowej w ramach PGK.

Ryzyko wolumetryczne – ryzyko związane jest ze zmiennością wolumenu obrotu energią elektryczną. Czynniki ryzyka wolumetrycznego mogą mieć negatywny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności poprzez wzrost kosztów związanych z zamykaniem otwartych pozycji na rynku dnia następnego i/lub bilansującego, na rynku terminowym i/lub bieżącym oraz utratę przychodów i obniżenie marży na sprzedaży energii elektrycznej do klientów.

Ryzyko zmienności cen – ryzyko związane z niepewnością w zakresie kształtowania się cen energii elektrycznej, uprawnień do emisji CO_2, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia. Wahania cen energii mogą w sposób istotny wpłynąć na wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON.

Ryzyko utraty dofinansowania ze środków krajowych i unijnych – ryzyko związane z możliwością utraty części lub całości dofinansowania dla realizowanych projektów inwestycyjnych, przyznanego ze środków unijnych lub krajowych na skutek opóźnień w realizacji harmonogramu projektów, nieosiągnięcia założonych w projekcie wskaźników produktu i rezultatu lub uznania przez instytucję kontrolującą części poniesionych wydatków za niekwalifikowane.

Ryzyko kosztu zmiennego wytwarzania – ryzyko związane z ewentualnymi błędami w procesie doboru jednostek i rozdziału obciążeń grafikowania bloków. Dobór jednostek dokonywany jest na podstawie informacji ruchowych z elektrowni, planów bloków, kosztów zmiennych oraz danych publikowanych przez OSP. Czynniki ryzyka kosztu zmiennego wytwarzania mogą mieć negatywny wpływ na Spółkę poprzez konieczność doboru droższej jednostki wytwórczej lub zmiany optymalnego grafiku produkcji.

Ryzyko związane z obowiązkiem umorzenia uprawnień do emisji CO_2 – ryzyko związane jest z wprowadzaniem do atmosfery CO_2 oraz koniecznością umorzenia odpowiedniej ilości uprawnień do emisji CO_2. Czynniki ryzyka mogą mieć negatywny wpływ na działalność Grupy Kapitałowej TAURON, jej sytuację finansową lub wyniki jej działalności, poprzez nałożone kary za każdą jednostkę nieumorzonego uprawnienia lub zmniejszenie planowanej rentowności sprzedaży energii elektrycznej.

Spółka aktywnie zarządza wszystkimi ryzykami dążąc do maksymalnego ograniczenia lub wyeliminowania ich potencjalnego negatywnego wpływu na wynik.

W procesie zarządzania ryzykiem korporacyjnym biorą udział następujący uczestnicy:

1) Rada Nadzorcza TAURON – uprawniona jest do nadzoru i kontroli, w tym czy działania w zakresie zarządzania ryzykiem korporacyjnym podejmowane przez Spółkę są zgodne z oczekiwaniami właściciela i organów regulacyjnych.
2) Zarząd TAURON – podejmuje formalne decyzje dotyczące kluczowych elementów infrastruktury Kompleksowego systemu zarządzania ryzykiem (ERM), tj. określa priorytety i zasady zarządzania ryzykiem, zatwierdza koncepcję globalnych limitów oraz maksymalnej tolerancji dla ryzyk kluczowych, dokonuje oceny infrastruktury zarządzania ryzykiem, decyduje w przypadkach istotnego przekroczenia limitów, zatwierdza limity na ryzyko określone przez Komitet Ryzyka.

3) Zarządy spółek zależnych – podejmują formalne decyzje co do kluczowych elementów infrastruktury ERM w danej spółce, w tym wdrożenia odpowiedniej struktury organizacyjnej (określenie roli Koordynatora Zarządzania Ryzykiem w danej spółce oraz wdrożenie innych elementów ERM w spółce zależnej), jak również nadzorują działania Koordynatorów Zarządzania Ryzykiem.
4) Biuro Zarządzania Ryzykiem Spółki – odpowiada za wdrożenie ERM w Spółce oraz nadzór nad wdrożeniem ERM w spółkach zależnych, wspiera proces ERM w Spółce i spółkach zależnych, dba o rozwój wiedzy na temat zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON, zapewnia wsparcie przy projektowaniu elementów infrastruktury i zmian polityki zarządzania ryzykiem.
5) Komitet Ryzyka – odpowiada za analizę i monitorowanie oraz kontrolę procesu zarządzania ryzykiem, podejmuje decyzje o kształcie oraz sposobie zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej TAURON, wspiera i nadzoruje realizację działań poszczególnych struktur organizacyjnych zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem.
6) Koordynatorzy Zarządzania Ryzykiem – sprawują nadzór nad wdrożeniem procesu ERM w danej spółce zależnej, odpowiadają za realizację ERM w danej spółce zależnej oraz współpracują w tym zakresie z Biurem Zarządzania Ryzykiem Spółki, realizują również dodatkowe zadania nie wynikające z ERM dla Grupy Kapitałowej TAURON w zakresie zarządzania ryzykiem na poziomie danej spółki zależnej, odpowiadają za komunikację zasad ERM i rozwój wiedzy dotyczącej zarządzania ryzykiem w spółce zależnej.
7) Właściciele ryzyk/właściciele ryzyk specyficznych – właściciele ryzyk są odpowiedzialni za zarządzanie danym ryzykiem, w szczególności do ich zadań należy: identyfikacja i ocena ryzyk, tworzenie i realizowanie strategii zarządzania ryzykiem, monitorowanie poszczególnych ryzyk oraz czynników ryzyka, monitorowanie efektywności procesu zarządzania danym ryzykiem, raportowanie odpowiednio do Koordynatora Zarządzania Ryzykiem Spółki lub Biura Zarządzania Ryzykiem w procesie zarządzania ryzykiem, zarządzanie ryzykiem w taki sposób, aby osiągnąć założone cele zarządzania ryzykiem oraz aby nie przekraczać założonych limitów.
8) Departament Audytu Wewnętrznego Spółki – odpowiada za planowanie i przeprowadzenie okresowej oceny procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym mającej na celu ocenę procesu w zakresie zgodności z wymaganiami Polityki i przyjętych procedur, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w przypadku wystąpienia sytuacji naruszenia limitów.
9) Pozostali pracownicy struktur organizacyjnych TAURON i spółek zależnych – zgodnie z zapisami Polityki wszyscy pracownicy TAURON i spółek zależnych powinni posiadać podstawową wiedzę o zakresie, celu działania ERM w Grupie Kapitałowej TAURON oraz znajomość koncepcji ERM. W razie potrzeby pracownicy mają możliwość zapoznania się ze szczegółami działania ERM oraz mają możliwość uczestniczenia w procesie identyfikacji ryzyk.

Zasady zarządzania ryzykiem specyficznym

Ryzyko handlowe

Grupa Kapitałowa TAURON zarządza ryzykiem handlowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania *Politykę zarządzania portfelem i ryzykiem handlowym w Grupie TAURON*, która określa zbiór zasad i reguł zarządzania portfelem i zarządzania ryzykiem handlowym na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON. Powyższy dokument stanowi implementację praktyk rynkowych oraz rozwiązań stosowanych w zakresie zarządzania ryzykiem handlowym w obrocie energią elektryczną oraz produktami powiązanymi (uprawnienia do emisji CO_2, prawa majątkowe, paliwa) wraz z ich dostosowaniem do struktury Grupy Kapitałowej TAURON, w tym specyfiki branży energetycznej.

Ryzyko handlowe w Grupie Kapitałowej TAURON rozumiane jest jako ograniczenie nieplanowanej zmienności wyniku operacyjnego Grupy Kapitałowej TAURON przy jednoczesnym wykorzystaniu efektu dywersyfikacji wynikającego z posiadanego portfela aktywów i dzielone jest na dwie główne kategorie: ryzyko cenowe oraz ryzyko wolumetryczne. W szczególności ryzyko cenowe rozumiane jest jako możliwość odchylenia się rzeczywistego wyniku na działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON od wyniku planowanego, wynikającego ze zmienności rynkowych cen energii elektrycznej oraz produktów powiązanych. Ryzyko wolumetryczne z kolei rozumiane jest jako możliwość odchylenia planów handlowych w zakresie wolumenu wpływającego na wielkość pozycji otwartej dla danego towaru. System zarządzania ryzykiem rynkowym uwzględnia również ekspozycję Grupy Kapitałowej TAURON na ryzyko płynności, wynikające z możliwych trudności zabezpieczenia otwartych pozycji głównie w zakresie energii elektrycznej, szczególnie w krótkim okresie. Ma ono istotne znaczenie w warunkach rozwijającego się rynku energii elektrycznej. Niska płynność rynku powoduje brak lub ograniczenie kwotowań niektórych produktów dostawy energii elektrycznej, co w konsekwencji ogranicza zakup lub sprzedaż odpowiedniej ilości energii (zmiany pozycji) w określonym czasie.

Ryzyko handlowe w Grupie Kapitałowej TAURON zarządzane jest centralnie z poziomu Spółki, co zapewnia właściwy nadzór nad jednym z głównych Obszarów Biznesowych prowadzonych w ramach Grupy Kapitałowej TAURON. Taki model zarządzania pozwala ponadto na ujęcie efektu dywersyfikacji ryzyka wynikającego z posiadanych aktywów oraz wykorzystanie efektu skali. Istniejące korelacje zarówno pomiędzy poszczególnymi czynnikami ryzyka, jak również pomiędzy różnymi obszarami działalności handlowej kompleksowo zarządzane umożliwiają stabilizację wyniku finansowego oraz ograniczenie potencjalnych strat przedsiębiorstwa. Zasadniczym elementem struktury systemu zarządzania ryzykiem handlowym jest podział działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON na Front, Middle i Back Office. Podział zadań ma na celu zapewnienie niezależności funkcji operacyjnych od funkcji kontroli ryzyka realizowanych przez Front i Middle Office. Organizacja taka zapewnia bezpieczeństwo działalności handlowej oraz przejrzystość organizacji.

Główne narzędzie pomiaru, monitoringu i kontroli ryzyka stanowi dynamiczny miernik wartości narażonej na ryzyko (Value at Risk).

Zarządzanie ryzykiem handlowym odbywa się w oparciu o strukturę portfeli stanowiącą odwzorowanie aktywności poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON na rynkach energii elektrycznej oraz produktów powiązanych. Głównym narzędziem kontroli ryzyka i ograniczenia nadmiernej ekspozycji na czynniki rynkowe jest system limitów opartych o miarę wartości narażonej na ryzyko. Kontroli poddawany jest zarówno limit globalny stanowiący akceptowalny poziom ryzyka handlowego obejmujący pełną strukturę Grupy Kapitałowej TAURON (apetyt na ryzyko), jak również limity operacyjne stanowiące dekompozycję limitu globalnego na poszczególne portfele powiązane z obszarami oraz rodzajami działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON. Ponadto w obrębie portfeli handlowych w celu minimalizacji ryzyka stosuje się scentralizowany system zleceń zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz produktów, co pozwala na skoordynowane zarządzanie pozycją handlową Grupy Kapitałowej TAURON oraz optymalne wykorzystanie efektów dywersyfikacji.

Ryzyko finansowe

Informacja dotycząca ryzyka finansowego została przedstawiona w pkt 3.8.2. niniejszego sprawozdania.

3. ANALIZA SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ TAURON

3.1. Zasady sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz MSSF zatwierdzonymi przez UE. Biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę Kapitałowa TAURON działalność w zakresie stosowanych przez Grupę Kapitałową TAURON zasad rachunkowości, nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE dla roku finansowego zakończonego 31 grudnia 2012 r. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

TAURON Wytwarzanie, TAURON Sprzedaż, BELS INVESTMENT oraz MEGAWAT MARSZEWO prowadzą swoje księgi rachunkowe oraz sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez ustawę z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości* i wydanymi na jej podstawie przepisami. TAURON Czech Energy prowadzi swoje księgi rachunkowe oraz sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Republice Czeskiej. Pozostałe istotne spółki Grupy Kapitałowej TAURON oraz jednostka dominująca prowadzą swoje księgi rachunkowe i sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy Kapitałowej TAURON wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione w nocie 9 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r.

3.2. Omówienie wielkości ekonomiczno-finansowych ujawnionych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

W poniższej tabeli zaprezentowano roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa.

Tabela nr 27. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa (dane w tys. zł)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Stan na 31 grudnia 2012 r.	Stan na 31 grudnia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Stan na 1 stycznia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Dynamika (2012/2011)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	**25 471 230**	**23 416 777**	**18 394 387**	**108,8%**
Rzeczowe aktywa trwałe	24 112 737	22 475 647	17 524 936	107,3%
Aktywa niematerialne	617 219	560 344	346 340	110,2%
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane metodą praw własności	51 986	22 717	764	228,8%
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	305 444	193 067	177 452	158,2%
Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe	359 709	144 923	181 832	248,2%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	24 135	20 079	163 063	120,2%
Aktywa obrotowe	**5 766 232**	**5 101 268**	**5 028 179**	**113,0%**
Aktywa niematerialne	711 099	870 954	624 190	81,6%
Zapasy	708 282	574 790	408 560	123,2%
Należności z tytułu podatku dochodowego	1 434	64 266	74 749	2,2%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	3 036 695	2 743 344	2 273 145	110,7%
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	5 422	108 024	28 193	5,0%
Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe	272 371	234 220	145 361	116,3%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 030 929	505 670	1 473 981	203,9%
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	**36 215**	**8 951**	**4 397**	**404,6%**
SUMA AKTYWÓW	**31 273 677**	**28 526 996**	**23 426 963**	**109,6%**

Na dzień 31 grudnia 2012 r. sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej TAURON wykazuje wyższą o 9,6% sumę bilansową.

Rysunek nr 12. Zmiana stanu aktywów i aktywów obrotowych

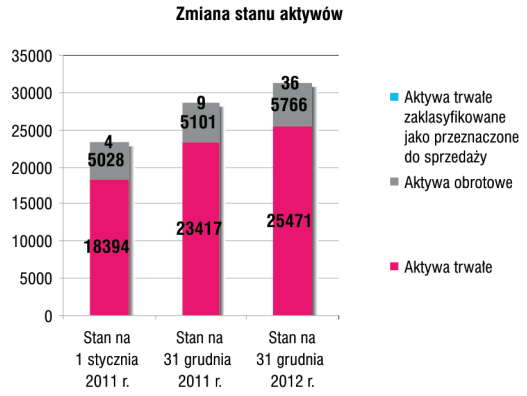

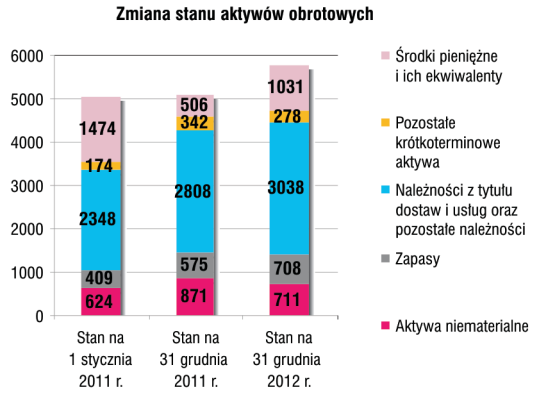

Największą pozycję aktywów stanowią aktywa trwałe, których udział wynosi 81,4% wartości sumy bilansowej. W porównaniu do roku poprzedniego wartość aktywów trwałych była wyższa o 8,8%. Zmiana spowodowana była głównie realizowanymi w 2012 r. inwestycjami w majątku rzeczowym każdego z segmentów działalności, w szczególności wytwórczym i dystrybucyjnym. Przyrost wartości rzeczowych aktywów trwałych wyniósł 1 637 090 tys. zł (7,3%). Wartość rzeczowych aktywów trwałych stanowi 94,7% sumy aktywów trwałych i ma największy wpływ na tę pozycję sprawozdania.

Wartość aktywów obrotowych Grupy Kapitałowej TAURON wzrosła o 664 964 tys. zł (13,0%). Dodatnia zmiana była spowodowana wzrostem należności o kwotę ok. 293 351 tys. zł (10,7%) oraz środków pieniężnych o kwotę ponad 525 259 tys. zł (103,9%).

W poniższej tabeli zaprezentowano roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – pasywa.

Tabela nr 28. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – pasywa (dane w tys. zł)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Stan na 31 grudnia 2012 r.	Stan na 31 grudnia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Stan na 1 stycznia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Dynamika (2012/2011)
PASYWA				
Kapitał własny	**16 728 233**	**16 087 218**	**15 102 436**	**104,0%**
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	**16 235 110**	**15 632 321**	**14 606 157**	**103,9%**
Kapitał podstawowy	8 762 747	8 762 747	15 772 945	100,0%
Kapitał zapasowy	7 953 021	7 412 882	475 088	107,3%
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	(153 703)	–	–	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	(370)	87	(271)	–
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	(326 585)	(543 395)	(1 641 605)	60,1%
Udziały niekontrolujące	**493 123**	**454 897**	**496 279**	**108,4%**
Zobowiązania długoterminowe	**9 148 067**	**7 597 081**	**4 176 377**	**120,4%**
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	5 222 882	4 251 944	1 076 178	122,8%
Zobowiązania z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	41 796	56 232	67 810	74,3%
Rezerwy długoterminowe i świadczenia pracownicze	1 650 742	1 264 575	1 189 802	130,5%
Instrumenty pochodne	150 594	0	0	–
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	723 315	642 549	644 522	112,6%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	7 890	7 968	6 910	99,0%
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 350 848	1 373 813	1 191 155	98,3%
Zobowiązania krótkoterminowe	**5 397 377**	**4 842 697**	**4 148 150**	**111,5%**
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania	2 628 449	2 349 121	1 622 806	111,9%
Bieżąca część kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	286 990	214 169	325 027	134,0%
Bieżąca część zobowiązań z tytułu leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu	14 482	14 761	23 452	98,1%

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Stan na 31 grudnia 2012 r.	Stan na 31 grudnia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Stan na 1 stycznia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Dynamika (2012/2011)
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	769 234	645 067	752 819	119,2%
Instrumenty pochodne	40 624	80	6 917	–
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	273 824	279 058	189 712	98,1%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	113 034	163 437	68 672	69,2%
Rezerwy krótkoterminowe i świadczenia pracownicze	1 270 740	1 177 004	1 158 745	108,0%
SUMA PASYWÓW	**31 273 677**	**28 526 996**	**23 426 963**	**109,6%**

Rysunek nr 13. Zmiana stanu pasywów i kapitału własnego

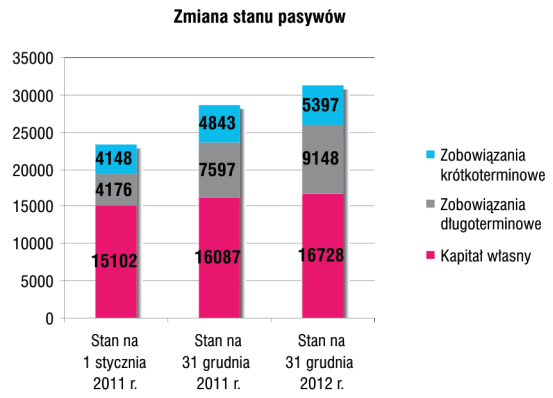

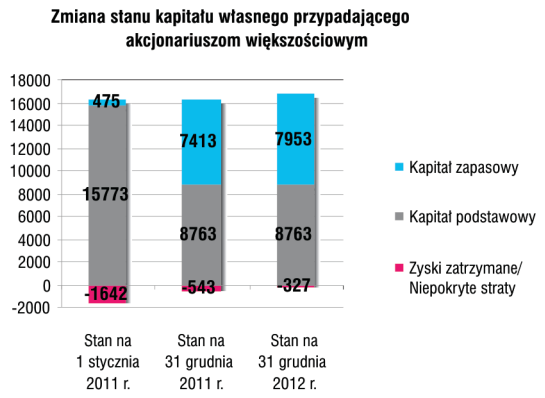

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień 31 grudnia 2011 r. kapitał własny ogółem, będący dominującym źródłem finansowania majątku Grupy Kapitałowej TAURON, wyniósł odpowiednio 16 728 233 tys. zł oraz 16 087 218 tys. zł, co stanowi ok. 53% oraz 56% pasywów ogółem. Wartość kapitału podstawowego w ciągu roku sprawozdawczego nie uległa zmianie, pomimo spadku udziału w strukturze pasywów, co jest spowodowane całkowitym wzrostem sumy bilansowej.

Rysunek nr 14. Zmiana stanu zobowiązań

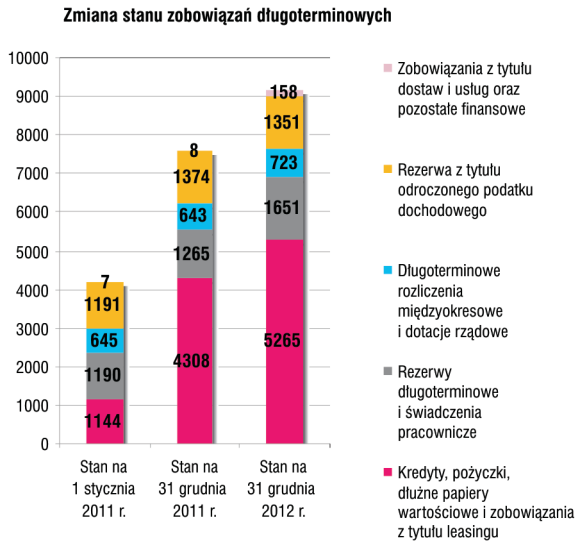

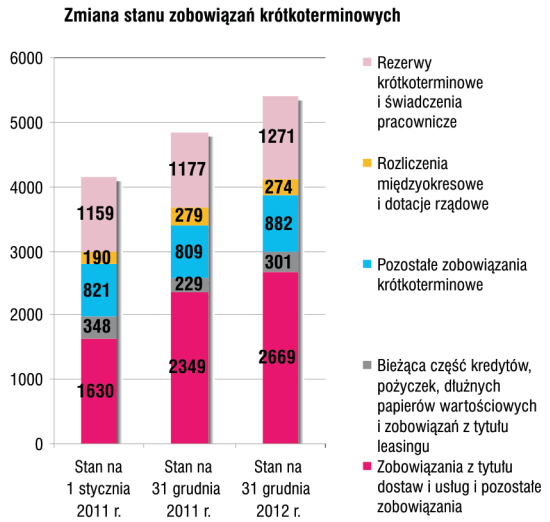

Zmiana stanu zobowiązań długoterminowych w okresie roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2012 r. wynika głównie z wyższego poziomu zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych (emisja obligacji) oraz wzrostu poziomu rezerw na świadczenia pracownicze.

Zobowiązania krótkoterminowe zwiększyły się o 554 680 tys. zł (11,5%) względem stanu na dzień 31 grudnia 2011 r., przede wszystkim w związku ze wzrostem zobowiązań z tytułu dostaw i usług, pozostałych zobowiązań oraz rezerw łącznie o 537 775 tys. zł (m.in. z tytułu wykorzystania rezerw dotyczących obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw przez spółki Segmentu Sprzedaż). Saldo krótkoterminowych kredytów bankowych, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosło 286 990 tys. zł, co oznacza wzrost o 72 821 tys. zł (34,0%) w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2011 r.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

W poniższej tabeli zaprezentowano roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.

Tabela nr 29. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Rok 2012		Rok 2011		Dynamika (2012/2011)
	tys. zł	% łącznych przychodów ze sprzedaży	tys. zł	% łącznych przychodów ze sprzedaży	
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów bez wyłączenia akcyzy	19 025 982	*77%*	16 282 481	*78%*	116,8%
Podatek akcyzowy	(518 561)	*2%*	(393 757)	*2%*	131,7%
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	18 507 421	*75%*	15 888 724	*77%*	116,5%
Przychody ze sprzedaży usług	6 186 627	*25%*	4 825 806	*23%*	128,2%
Pozostałe przychody	47 209	*0,2%*	40 692	*0,2%*	116,0%
Przychody ze sprzedaży	**24 741 257**	*100%*	**20 755 222**	*100%*	119,2%
Koszt własny sprzedaży	(21 282 054)	*86%*	(18 174 354)	*88%*	117,1%
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	**3 459 203**	*14%*	**2 580 868**	*12%*	134,0%
Pozostałe przychody operacyjne	118 901	*0,5%*	99 446	*0,5%*	119,6%
Koszty sprzedaży	(552 291)	*2%*	(283 382)	*1%*	194,9%
Koszty ogólnego zarządu	(734 754)	*3%*	(663 970)	*3%*	110,7%
Pozostałe koszty operacyjne	(137 658)	*1%*	(87 458)	*0,4%*	157,4%
Zysk (strata) operacyjny	**2 153 401**	*9%*	**1 645 504**	*8%*	130,9%
Marża zysku operacyjnego (%)	**8,7%**		*7,9%*		109,8%
Przychody finansowe	131 306	*1%*	115 767	*1%*	113,4%
Koszty finansowe	(347 124)	*1%*	(160 274)	*1%*	216,6%
Udział w zysku (stracie) jednostki stowarzyszonej i wspólnego przedsięwzięcia wykazywanego metodą praw własności	(1 734)	*0,01%*	(1 046)	–	165,8%
Zysk (strata) brutto	**1 935 849**	*8%*	**1 599 951**	*8%*	121,0%
Marża zysku brutto (%)	**7,8%**		*7,7%*		101,5%
Podatek dochodowy	(394 550)	*2%*	(333 017)	*2%*	118,5%
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	**1 541 299**	*6%*	**1 266 934**	*6%*	121,7%
Marża zysku netto (%)	**6,2%**		*6,1%*		102,1%
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	0		0	–	
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	**1 541 299**	*6%*	**1 266 934**	*6%*	121,7%
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy, po uwzględnieniu podatku	(333 594)		30 449		
Całkowite dochody za rok obrotowy	**1 207 705**	*5%*	**1 297 383**	*6%*	93,1%
Zysk przypadający:					
Akcjonariuszom jednostki dominującej	1 466 802		1 247 585		117,6%
Udziałom niekontrolującym	74 497		19 349		385,0%
Całkowity dochód przypadający:					
Akcjonariuszom jednostki dominującej	1 148 027		1 273 637		90,1%
Udziałom niekontrolującym	59 678		23 746		251,3%
EBIT i EBITDA					
EBIT	**2 153 401**		1 645 504		130,9%
EBITDA	**3 839 897**		3 057 051		125,6%

W 2012 r. Grupa Kapitałowa TAURON wykazała całkowite przychody ze sprzedaży na poziomie 24 741 257 tys. zł, co oznacza wzrost o około 19,2%.

W porównaniu do 2011 r. Grupa Kapitałowa TAURON uzyskała wyższe przychody ze sprzedaży we wszystkich segmentach operacyjnych, za wyjątkiem Segmentu Wytwarzanie. Największą dynamikę wzrostu przychodów miały Segmenty Sprzedaż i Dystrybucja, przede wszystkim w wyniku wzrostu wolumenu sprzedaży i dostawy energii elektrycznej, na co istotny wpływ miała również działalność przejętych spółek GZE (TAURON Dystrybucja GZE, TAURON Sprzedaż GZE), a także wzrostu ceny sprzedaży.

Wzrost kosztów działalności operacyjnej związany jest z wyższym wolumenem sprzedaży, głównie energii elektrycznej. Dodatkowo w kosztach 2012 r. ujęte jest całoroczne działanie przejętych pod koniec 2011 r. spółek GZE. W spółkach Grupy Kapitałowej TAURON realizowane są działania w zakresie optymalizacji kosztów stałych.

Niższa dynamika wzrostu kosztów przełożyła się na poprawę wskaźników EBIT i EBITDA oraz zysku netto. Marża zysku netto w 2012 r. ukształtowała się na poziomie ok. 6,2%. Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej osiągnął poziom o 17,6% wyższy niż przed rokiem.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

W poniższej tabeli zaprezentowano sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

Tabela nr 30. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (dane w tys. zł)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Rok zakończony 31 grudnia 2012	Rok zakończony 31 grudnia 2011 *(dane przekształcone)*	Dynamika (2012/2011)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto	**1 935 849**	**1 599 951**	**121,0%**
Korekty	**1 584 480**	**608 975**	**260,2%**
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	**3 520 329**	**2 208 926**	**159,4%**
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	50 192	39 957	125,6%
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(3 302 471)	(2 302 270)	143,4%
Sprzedaż obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych	102 506	1 493	–
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych	22 011	112 811	19,5%
Nabycie pozostałych aktywów finansowych	(10 463)	(147 989)	7,1%
Nabycie udziałów i akcji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywanych metodą praw własności	(32 576)	(23 000)	141,6%
Przejęcie jednostki zależnej, po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	(5 613)	(3 379 615)	–
Dywidendy otrzymane	8 349	8 173	102,2%
Odsetki otrzymane	136	666	20,4%
Spłata udzielonych pożyczek	24 500	240	–
Udzielenie pożyczek	(139 500)	–	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**(3 282 929)**	**(5 689 534)**	**57,7%**
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(14 834)	(25 603)	57,9%
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	1 005 000	87 254	–
Spłata pożyczek/kredytów	(257 210)	(467 183)	55,1%
Emisja dłużnych papierów wartościowych	150 000	3 300 000	4,5%
Wykup dłużnych papierów wartościowych	–	–	–
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej	(543 290)	(262 882)	206,7%
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym	(16 434)	(13 676)	120,2%
Odsetki zapłacone	(222 089)	(52 292)	424,7%
Nabycie udziałów niekontrolujących	(6 535)	(37 800)	17,3%
Otrzymane dotacje	64 805	4 725	–
Pozostałe	(10 975)	(17 779)	61,7%
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	**148 438**	**2 514 764**	**5,9%**
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	**385 838**	**(965 844)**	**–**
Różnice kursowe netto	(1 375)	(3)	–
Środki pieniężne na początek okresu	**505 816**	**1 471 660**	**34,4%**
Środki pieniężne na koniec okresu	**891 654**	**505 816**	**176,3%**

Grupa Kapitałowa TAURON zanotowała dodatni wynik na łącznej wartości przepływów netto środków pieniężnych z działalności operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej. Suma wszystkich strumieni pieniężnych wyniosła w 2012 r. 385 838 tys. zł.

Rysunek nr 15. Przepływy pieniężne w 2011 i 2012 r.

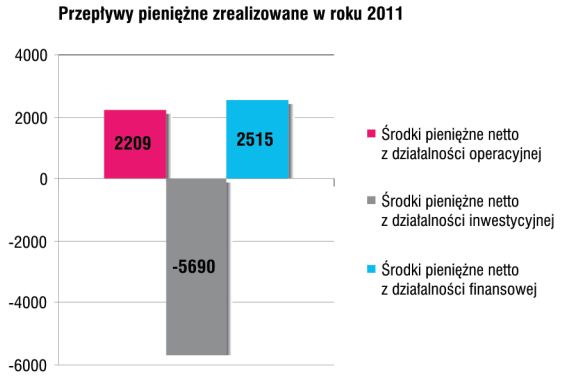

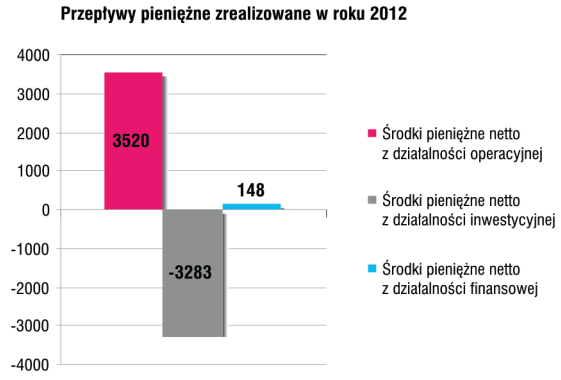

Pozytywnym faktem jest dodatnia wartość przepływów z działalności operacyjnej, która wyniosła 3 520 329 tys. zł i była o 1 311 403 tys. zł (59,4%) wyższa w stosunku do roku poprzedniego. Największy wpływ na tę pozycję rachunku przepływów pieniężnych miał dodatni wynik finansowy brutto oraz amortyzacja.

Ze względu na prowadzone inwestycje w majątku trwałym w większości Segmentów Grupy Kapitałowej TAURON, wartość przepływów z działalności inwestycyjnej miała charakter ujemny i wykazuje saldo w wysokości 3 282 929 tys. zł. Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne w 2012 r. wyniosły 3 302 471 tys. zł. Nadmienić należy, że łączna wartość przepływów z działalności inwestycyjnej była niższa o 2 406 605 tys. zł od wydatków poniesionych w roku poprzednim, których wysokość była spowodowana wydatkami na nabycie akcji GZE.

W celu zapewnienia finansowania wydatków, o których mowa powyżej, Grupa Kapitałowa TAURON skorzystała z zewnętrznych źródeł finansowych w łącznej kwocie 1 155 000 tys. zł. W roku obrotowym 2012 wartość spłaconych kredytów wraz z odsetkami wyniosła 479 299 tys. zł. Drugą pod względem wielkości strumienia wydatków o charakterze finansowym była wartość dywidendy, którą Grupa Kapitałowa TAURON wypłaciła w 2012 r. w kwocie 543 290 tys. zł. Łączna wartość przepływów pieniężnych z działalności finansowej miała charakter dodatni, wyniosła 148 438 tys. zł i była niższa od wartości przepływów roku poprzedniego o około 94,1%. Tak duża różnica pomiędzy porównywanymi latami obrotowymi była spowodowana emisją obligacji w kwocie 3 300 000 tys. zł, z których pozyskane środki pieniężne zostały przeznaczone na nabycie akcji GZE.

Charakter poszczególnych strumieni pieniężnych wykazywanych w każdym segmencie rachunku przepływów pieniężnych wskazuje na wzmacnianie pozycji firmy na rynku poprzez jej dalszy rozwój. Struktura rachunku przepływów pieniężnych jednoznacznie pokazuje, że ponoszone wydatki inwestycyjne są finansowane ze środków operacyjnych oraz zaciąganych zewnętrznych źródeł finansowania.

Grupa Kapitałowa TAURON skutecznie zarządza płynnością finansową, wykorzystując wdrożony centralny model finansowania oraz centralną politykę zarządzania ryzykiem finansowym. W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa Kapitałowa TAURON stosowała mechanizm cash poolingu. Grupa Kapitałowa TAURON korzysta z różnych źródeł finansowania, jak np. kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, pożyczki z funduszy środowiskowych, emisje obligacji, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

3.3. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu

Struktura rocznego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę rocznego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Tabela nr 31. Struktura rocznego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	Stan na 31 grudnia 2012 r.	Stan na 31 grudnia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Stan na 1 stycznia 2011 r. (*dane przekształcone*)
AKTYWA			
Aktywa trwałe	**81,4%**	**82,1%**	**78,5%**
Aktywa obrotowe	**18,4%**	**17,9%**	**21,5%**
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0,12%	0,03%	0,02%
SUMA AKTYWÓW	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	Stan na 31 grudnia 2012 r.	Stan na 31 grudnia 2011 r. (*dane przekształcone*)	Stan na 1 stycznia 2011 r. (*dane przekształcone*)
PASYWA			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	51,9%	54,8%	62,3%
Udziały niekontrolujące	1,6%	1,6%	2,1%
Kapitał własny ogółem	**53,5%**	**56,4%**	**64,5%**
Zobowiązania długoterminowe	29,3%	26,6%	17,8%
Zobowiązania krótkoterminowe	17,3%	17,0%	17,7%
Zobowiązania razem	**46,5%**	**43,6%**	**35,5%**
SUMA PASYWÓW	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**
Zobowiązania finansowe	5 566 150	4 537 106	1 492 467
Zobowiązania finansowe netto	4 535 221	4 031 436	18 486
Wskaźnik dług netto/EBITDA	1,18	1,32	0,01
Wskaźnik płynności bieżącej	1,07	1,05	1,21

Rysunek nr 16. Struktura aktywów i pasywów

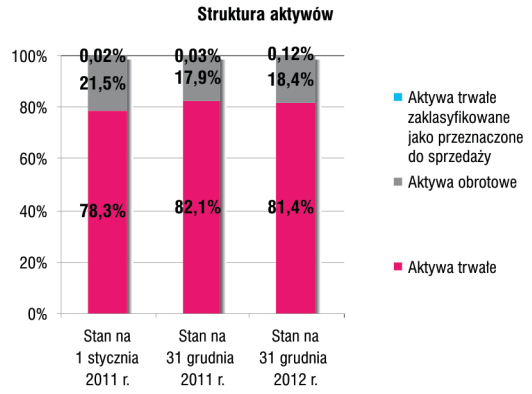

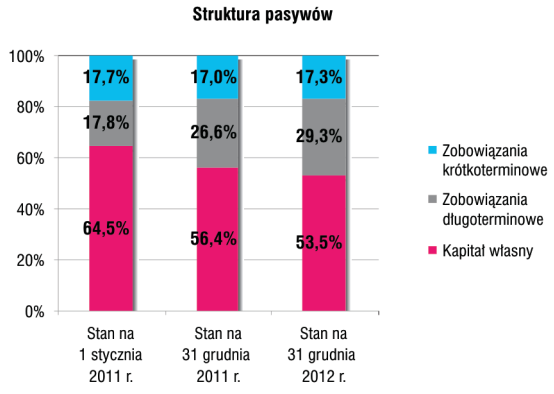

W strukturze aktywów według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. aktywa trwałe i aktywa obrotowe stanowią odpowiednio ok. 81,4% i 18,4% sumy aktywów, czyli pozostały na podobnym poziomie w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2011 r.

W strukturze pasywów na dzień 31 grudnia 2012 r. zobowiązania ogółem stanowią ok. 46,5% sumy pasywów, w stosunku do stanu na koniec grudnia 2011 r. kiedy stanowiły ok. 44%, z czego za 2012 r. zobowiązania długoterminowe stanowią 29,3%, zobowiązania krótkoterminowe 17,3%, natomiast za 2011 r. udział jest porównywalny: odpowiednio 26,6% i 17,0%.

Wskaźnik zadłużenia netto do EBITDA na koniec 2012 r. uzyskał poziom 1,18, a więc był niższy w stosunku do stanu na koniec 2011 r., przy niewielkim wzroście stanu zadłużenia finansowego netto. Stosunkowo niski poziom zadłużenia wyrażony tym wskaźnikiem w porównaniu do europejskich wskaźników branżowych i wysoki poziom przepływów środków z działalności operacyjnej w dalszym ciągu umożliwiać będą finansowanie programu inwestycyjnego.

Wskaźnik płynności bieżącej utrzymywał się na bezpiecznym poziomie.

3.4. Istotne pozycje pozabilansowe

Istotne zobowiązania warunkowe Grupy Kapitałowej TAURON związane są z następującymi kwestiami:

- szkody górnicze,
- bezumowne korzystanie z nieruchomości,
- rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych,
- postępowanie wszczęte przez Prezesa URE,
- postępowanie wszczęte przez Prezesa UOKiK,
- roszczenia Huty Łaziska S.A.,
- podatek akcyzowy i podatek od nieruchomości.

Szkody górnicze

Grupa Kapitałowa TAURON, w ramach przyjętej polityki tworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania, rozpoznaje i ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rezerwy na szkody górnicze, będące skutkiem działalności eksploatacyjnej zakładów górniczych. Wysokość rezerw wynika ze zgłoszonych, uznanych bądź będących przedmiotem rozpatrzenia przez sądy, udokumentowanych roszczeń z tego tytułu. Przedsiębiorstwom górniczym wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej TAURON nie jest znana metoda ustalenia wartości przyszłych szkód górniczych, która umożliwiłaby wiarygodne oszacowanie przyszłych kosztów likwidacji szkód górniczych powstałych w trakcie eksploatacji złóż.

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki dystrybucyjne należące do Grupy Kapitałowej TAURON nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa Kapitałowa TAURON może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa Kapitałowa TAURON tworzy rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne, niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji braku możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych, ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o *zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej*, spółka TAURON Wytwarzanie przystąpiła dobrowolnie do programu przedterminowego rozwiązania KDT poprzez podpisanie umowy rozwiązującej, co stanowi podstawę do otrzymywania przez wytwórców środków na pokrycie wydatków niepokrytych przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerwy mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu KDT, wynikających z nakładów poniesionych przez wytwórców do dnia 1 maja 2004 r. na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej. Zgodnie z ww. ustawą dla każdego wytwórcy ustalona została maksymalna wysokość kosztów osieroconych oraz wielkości przyjęte do obliczenia rocznej wysokości korekty kosztów osieroconych. Po rozwiązaniu KDT, począwszy od 2008 r., spółka otrzymuje środki w formie zaliczki w kwartalnych ratach w oparciu o składany przez siebie wniosek. Następnie w ciągu tzw. okresu korygowania, trwającego do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, co roku dokonywana będzie roczna korekta kosztów osieroconych. W roku następującym po roku, w którym zakończony zostanie okres korygowania dla danego wytwórcy, dokonana zostanie korekta końcowa kosztów osieroconych.

TAURON Wytwarzanie, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, w oparciu o zbudowany model finansowy, rozpoznała w latach 2008–2012 przychody z tytułu rekompensaty w łącznej wysokości 2 095 801 tys. zł.

Informacja w sprawie wysokości korekty kosztów osieroconych w latach 2008–2011:

- **za rok 2008:**

Na podstawie decyzji Prezesa URE z dnia 31 lipca 2009 r. spółka TAURON Wytwarzanie została zobowiązana zwrócić Zarządcy Rozliczeń S.A. kwotę 159 508 tys. zł w terminie do 30 września 2009 r. Prezes URE uzasadniając swoją decyzję zwrócił uwagę na fakt, iż cena sprzedaży uwzględniona przez tę spółkę w kalkulacji rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych nie spełnia kryterium ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym, ponieważ większość transakcji sprzedaży została dokonana w ramach Grupy Kapitałowej TAURON. Ponadto Prezes URE zakwestionował ujęcie w kalkulacji kosztów osieroconych wartości utworzonej rezerwy na brakujące uprawnienia do emisji dwutlenku węgla w związku z wystąpieniem deficytu uprawnień w 2008 r.

W wyniku postępowania odwoławczego w oparciu o wyroki: Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 maja 2010 r. oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2012 r. zmieniające decyzję Prezesa URE, spółka TAURON Wytwarzanie otrzymała od Zarządcy Rozliczeń S.A. w Warszawie korektę kosztów osieroconych za 2008 r. w wysokości 158 842 tys. zł. Prezes URE korzystając z prawa odwołania, skierował skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, która w dniu 24 września 2012 r. wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. W dniu 25 października 2012 r. skarga kasacyjna została doręczona kancelarii reprezentującej TAURON Wytwarzanie. W dniu 8 listopada 2012 r. TAURON Wytwarzanie za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Warszawie złożył odpowiedź na ww. skargę do Sądu Najwyższego wnosząc o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, a w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie jako pozbawionej uzasadnionych podstaw. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółka powyższa nie otrzymała informacji o przyjęciu skargi do rozpoznania, bądź jej odrzuceniu.

Z uwagi na fakt, iż TAURON Wytwarzanie stosuje niezmiennie przyjętą w 2008 r. politykę w zakresie wyceny i ujmowania kosztów osieroconych, zgodnie z którą są one zaliczane jako przychód w roku obrotowym, za który są należne, w wysokości uwzględniającej przewidywaną korektę roczną i przewidywany wpływ korekty końcowej, bez względu na faktyczny moment otrzymania kwot rekompensat, wyrok nie miał bezpośredniego wpływu na wyniki finansowe spółki oraz Grupy Kapitałowej TAURON.

- **za rok 2009:**

Decyzją z dnia 29 lipca 2010 r. Prezes URE ustalił dla TAURON Wytwarzanie wysokość dodatniej korekty rocznej kosztów osieroconych za 2009 r. w wysokości 138 202 tys. zł. W dniu 30 września 2010 r. Zarządca Rozliczeń S.A. wpłacił tej spółce powyższą kwotę.

- **za rok 2010:**

Decyzją z dnia 29 lipca 2011 r. Prezes URE ustalił dla TAURON Wytwarzanie wysokość dodatniej korekty rocznej kosztów osieroconych za 2010 r. w wysokości 205 703 tys. zł. W dniu 30 września 2011 r. Zarządca Rozliczeń S.A. wpłacił tej spółce powyższą kwotę.

- **za rok 2011:**

Decyzją z dnia 31 lipca 2012 r. Prezes URE ustalił dla TAURON Wytwarzanie wysokość dodatniej korekty rocznej kosztów osieroconych za 2011 r. w wysokości 211 677 tys. zł. Decyzja Prezesa URE ustalająca dodatnią korektę kosztów osieroconych w wysokości 211 677 tys. zł jest zgodna z kwotą, którą szacowała ta spółka, tym samym nie wpływa na wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON. W dniu 28 września 2012 r. Zarządca Rozliczeń S.A. wpłacił tej spółce powyższą kwotę.

Postępowanie administracyjne wszczęte przez Prezesa URE

Prezes URE wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia TAURON Sprzedaż GZE (dawniej Vattenfall Sales Poland sp. z o.o.) kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne*. Prezes URE zarzuca powyższej spółce stosowanie w latach 2008–2012 cen i taryf, przy nieprzestrzeganiu obowiązku przedstawienia ich do zatwierdzenia. TAURON Sprzedaż GZE stoi na stanowisku, iż nie złamała przepisów prawa w powyższym zakresie. Nie chcąc narażać się na bezpośredni zarzut niewykonania żądania Prezesa URE, spółka na wniosek Prezesa URE przedkładała do zatwierdzania taryfy dla energii elektrycznej na lata 2008–2012, pomimo, że spółka była zwolniona z obowiązku przedkładania taryfy dla energii elektrycznej (zwolnienie udzielone stanowiskiem Prezesa URE w dniu 28 czerwca 2001 r.). Przedłożone wnioski za lata 2008, 2009, 2011 i 2012 nie zostały zatwierdzone, a postępowanie o zatwierdzenie taryfy dla energii elektrycznej na 2010 r. zostało umorzone decyzją Prezesa URE.

W dniu 19 marca 2010 r. Prezes URE wydał decyzję, w której postanowił cofnąć z urzędu zwolnienie z obowiązku przedkładania do zatwierdzania taryfy dla energii elektrycznej udzielonej TAURON Sprzedaż GZE (dawniej Vattenfall Sales Poland sp. z o.o.) stanowiskiem Prezesa URE z dnia 28 czerwca 2001 r. Spółka ta wniosła odwołanie od ww. decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 9 grudnia 2011 r. sąd ten wydał wyrok uchylający decyzję Prezesa URE. W dniu 20 września 2012 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie apelacji URE od wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie cofnięcia TAURON Sprzedaż GZE zwolnienia z obowiązku przedkładania taryfy do zatwierdzenia dla grupy taryfowej G. Sąd oddalił apelację URE. Wyrok jest prawomocny, a jego pisemne uzasadnienie doręczono 31 grudnia 2012 r. Prezesowi URE przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej od tego wyroku.

Zarząd spółki ocenia, że prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia powyższych spraw jest niskie i w związku z tym nie tworzy rezerwy na te zdarzenia.

Postępowanie administracyjne wszczęte przez Prezesa UOKiK

Prezes UOKiK, Delegatura we Wrocławiu, wszczął z urzędu postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż stawiając zarzuty stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na bezzasadnym naliczaniu odsetek za nieterminowe płatności dotyczące prognozowanego zużycia energii elektrycznej, które są wykazywane poprzez system zautomatyzowanych procedur obsługi płatności, wskutek przyporządkowania wpłaconych przez odbiorców kwot do należności, które będą wymagalne w przyszłości, a pozostawienie najstarszych zobowiązań odbiorców jako niezapłaconych. W odpowiedzi TAURON Sprzedaż złożyła wniosek o wydanie decyzji nakładającej na nią obowiązek wykonania zobowiązania do zaniechania działań naruszających ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o *ochronie konkurencji i konsumentów* oraz podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia dalszemu trwaniu zarzucanych naruszeń. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółce pracuje się nad przygotowaniem skonkretyzowanych obowiązków, o których mowa powyżej, wraz z propozycją terminów ich wykonania.

Roszczenia od Huty Łaziska S.A.

W związku z połączeniem Spółki z GZE – TAURON został stroną sporu sądowego z Hutą Łaziska S.A. W ostatnich latach GZE uczestniczył w sporach sądowych z Hutą Łaziska S.A., których główną przyczyną było niewywiązywanie się przez Hutę Łaziska S.A. z obowiązku zapłaty należności z tytułu dostaw energii, co w konsekwencji spowodowało wstrzymanie przez GZE w 2001 r. dostaw energii elektrycznej do Huty Łaziska S.A.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 r. nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty Łaziska S.A. na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 r. po cenie 67 zł/MWh do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 r. ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta Łaziska S.A. odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność decyzji Prezesa URE z dnia 14 listopada 2001 r. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego Huta Łaziska S.A. wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 r.

Z powodu wstrzymania dostaw energii, Huta Łaziska S.A. wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania w wysokości 182 060 tys. zł. Aktualnie toczy się sprawa z pozwu Huty Łaziska S.A. z 12 marca 2007 r. przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE, o zapłatę 182 060 tys. zł z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 r. W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 grudnia 2011 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 r. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. W dniu 27 listopada 2012 r. odbyła się pierwsza rozprawa przed sądem pierwszej instancji, w dniu 25 lutego 2013 r. kolejna. Termin następnej rozprawy został wyznaczony na 24 kwietnia 2013 r.

Na podstawie przeprowadzonej przez Spółkę analizy prawnej roszczeń Huty Łaziska S.A. i jej głównego udziałowca – spółki GEMI sp. z o.o. – Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

Podatek akcyzowy

W związku z niezgodnością polskich przepisów dotyczących akcyzy od energii elektrycznej z przepisami wspólnotowymi, w dniu 11 lutego 2009 r. elektrownie i elektrociepłownie należące do Grupy Kapitałowej TAURON złożyły korekty deklaracji wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006–2008 oraz za miesiące styczeń i luty 2009 r. Łączna wartość nadpłaty wykazana w przedmiotowych wnioskach (bez odsetek) wyniosła około 901 428 tys. zł. W chwili obecnej postępowania dotyczące poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON prowadzone są przed właściwymi Izbami Celnymi i Wojewódzkimi Sądami Administracyjnymi.

Ministerstwo Finansów stoi jednak na stanowisku, że taki zwrot wiązałby się z bezpodstawnym wzbogaceniem przez wytwórców, stąd jest niezasadny. Wsparcie takiego stanowiska Ministerstwa Finansów stanowi uchwała pełnego składu Izby Gospodarczej Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 r., w której wskazano, że „nie jest nadpłatą kwota podatku akcyzowego uiszczona z tytułu sprzedaży energii elektrycznej w sytuacji, w której ten kto ją uiścił nie poniósł z tego tytułu uszczerbku majątkowego". Dlatego możliwość odzyskiwania akcyzy wydaje się być niepewna.

Jednocześnie niektórzy kontrahenci Grupy Kapitałowej TAURON wystąpili z roszczeniami do spółek będących sprzedawcami energii, dotyczącymi korekty cen nabywanej energii elektrycznej. W podniesionych roszczeniach stwierdzono, iż cena energii elektrycznej obejmowała podatek akcyzowy, który powinien zostać przez Skarb Państwa zwrócony nabywcom energii elektrycznej.

Z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa Kapitałowa TAURON nie ujęła w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym zwrotem nadpłaconego podatku akcyzowego oraz roszczeniami i potencjalnymi roszczeniami nabywców energii elektrycznej.

Podatek od nieruchomości

Informacje dotyczące rezerw związanych ze sporami w zakresie podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych oraz od budowli usytuowanych w tych wyrobiskach zamieszczono w nocie 32.2.5. Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r.

W odniesieniu do urządzeń służących do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej istnieją rozbieżności interpretacyjne w zakresie podejścia do opodatkowania tych obiektów podatkiem od nieruchomości. Ze względu na fakt, że organami podatkowymi w zakresie podatku od nieruchomości są władze lokalne, podejście organów podatkowych nie jest jednolite i zdarzają się przypadki kwestionowania prawidłowości ustalenia podstawy opodatkowania. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego ewentualne skutki prowadzonych postępowań w tym zakresie nie są istotne dla Grupy Kapitałowej TAURON. W zależności od rozstrzygnięć sądowych oraz ewentualnych zmian przepisów sytuacja w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości urządzeń energetycznych może w przyszłości ulec zmianie.

Szczegółowe informacje na temat pozycji pozabilansowych zostały przedstawione w notach 37 i 38 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r.

3.5. Różnice pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Zarząd Spółki nie publikował prognoz wyników Grupy Kapitałowej TAURON na 2012 r. Decyzja ta wynikała z dużej zmienności rynku i znacznej ilości zmiennych wpływających na jego przewidywalność.

3.6. Podstawowe wskaźniki finansowe i niefinansowe

Wskaźniki finansowe

Poniższa tabela prezentuje podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 32. Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON

Wskaźniki	Definicja	Rok 2012	Rok 2011	Rok 2010
RENTOWNOŚĆ				
Marża EBIT	Wynik z działalności operacyjnej / Przychody ze sprzedaży	8,7%	7,9%	9,1%
Marża EBITDA	EBITDA / Przychody ze sprzedaży	15,5%	14,7%	17,9%
Rentowność netto	Wynik netto / Przychody ze sprzedaży	6,2%	6,1%	6,4%
Rentowność kapitałów własnych ROE	Wynik netto / Kapitał własny na koniec okresu	9,2%	7,9%	6,5%
PŁYNNOŚĆ				
Wskaźnik płynności bieżącej	Aktywa obrotowe / Zobowiązania krótkoterminowe	1,07	1,05	1,23
ZADŁUŻENIE				
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	Zobowiązania ogółem / Pasywa razem	0,47	0,44	0,35
Dług netto/EBITDA	(Zobowiązania finansowe – Środki pieniężne) / EBITDA	1,18	1,32	0,01
INNE WSKAŹNIKI				
Zysk na akcję (EPS)	Wynik netto / Liczba akcji zwykłych	0,84	0,71	0,54

Wskaźniki rentowności w 2012 r. wykazywały tendencję wzrostową w stosunku do uzyskanych w 2011 r.

Wskaźnik płynności bieżącej osiągnął wartość 1,07 w stosunku do wartości 1,05 z roku ubiegłego, utrzymując się na bezpiecznym poziomie. Grupa Kapitałowa TAURON utrzymała pełną zdolność do pokrycia krótkoterminowych zobowiązań posiadanymi środkami pieniężnymi i możliwymi do upłynnienia w krótkim czasie aktywami obrotowymi.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia oraz wskaźnik dług netto/EBITDA obrazują udział zobowiązań w finansowaniu Grupy Kapitałowej TAURON. Aktualny poziom tych wskaźników umożliwia Grupie Kapitałowej TAURON pozyskanie finansowania zewnętrznego niezbędnego do zrealizowania planowanych inwestycji.

Wskaźnik EPS osiągnięty za 2012 r. w wysokości 0,84 wzrósł o ok. 18,3% w stosunku do 2011 r. Na poziom tego wskaźnika istotny wpływ ma wysokość zysku netto przypadającego na akcjonariuszy jednostki dominującej, który wzrósł o 219 217 tys. zł w stosunku do 2011 r.

Wskaźniki niefinansowe

Wskaźniki niefinansowe w Spółce są ściśle związane ze specyfiką działalności, posiadanymi zasobami oraz przyjętą Strategią Korporacyjną, w tym:

– metodami zarządzania zasobami ludzkimi,

– działaniami marketingowymi i obsługą kluczowych klientów,

– oceną możliwości inwestycyjnych,

– centralizacją funkcji zarządczych w Grupie Kapitałowej TAURON, ograniczaniem działalności niepodstawowej,

– rozwojem struktur organizacyjnych i procedur zarządzania.

3.7. Wpływy z emisji papierów wartościowych

W ramach obowiązującego Programu Emisji Obligacji zawartego w dniu 16 grudnia 2010 r. z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., BRE Bankiem S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., BRE Bankiem S.A. oraz Nordea Bank Polska S.A., 30 stycznia 2012 r. Spółka wyemitowała obligacje o wartości 150 000 tys. zł w ramach transzy B w celu finansowania potrzeb inwestycyjnych realizowanych przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON poprzez funkcjonujący w Grupie Kapitałowej TAURON model centralnego finansowania.

Ponadto w dniu 29 czerwca 2012 r. pomiędzy Spółką a Bankiem Handlowym w Warszawie S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A., BRE Bankiem S.A., Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Nordea Bank Polska S.A., Nordea Bank AB oraz BNP Paribas Bank Polska S.A. i Bankiem Zachodnim WBK S.A. została podpisana umowa, na podstawie której podwyższono wartość programu emisji obligacji TAURON o transzę D i transzę E o wartościach odpowiednio 2 475 000 tys. zł i 275 000 tys. zł, tj. do łącznej kwoty 7 050 000 tys. zł. Środki, które zostaną pozyskane z emisji obligacji w ramach transzy D i transzy E, będą przeznaczone odpowiednio na finansowanie zadań inwestycyjnych w Grupie Kapitałowej TAURON oraz na finansowanie ogólnych potrzeb korporacyjnych w Grupie Kapitałowej TAURON. Na dzień 31 grudnia 2012 r. Spółka nie wykorzystała jeszcze środków z transz D i E.

3.8. Instrumenty finansowe

3.8.1. Zastosowanie instrumentów finansowych w zakresie eliminacji zmian cen, ryzyka kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej

Grupa Kapitałowa TAURON na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe generowane w ramach prowadzonej działalności.

W 2012 r. Grupa Kapitałowa TAURON była wyeksponowana na ryzyko kredytowe kontrahenta wynikające z zawieranych umów handlowych. Celem jego redukcji przeprowadzane są regularnie analizy wiarygodności i standingu finansowego kontrahentów Grupy Kapitałowej TAURON. W uzasadnionych przypadkach, wymaga się przedstawienia przez kontrahenta stosownych zabezpieczeń w formie gwarancji bankowych, ubezpieczeniowych bądź korporacyjnych oraz zapisów umożliwiających wstrzymanie sprzedaży w przypadku nieterminowego regulowania zobowiązań.

W ramach zarządzania ryzykiem finansowym Grupa Kapitałowa TAURON w 2012 r. zabezpieczała ryzyko zmienności przepływów pieniężnych wynikające ze zmienności stopy procentowej, minimalizując je częściowo poprzez zawieranie transakcji zamiany zmiennej stopy procentowej na stałą (IRS). Grupa Kapitałowa TAURON jest wyeksponowana na ryzyko zmiennej stopy procentowej wynikające z posiadanego zadłużenia związanego ze stopą referencyjną WIBOR. Ponadto w 2012 r. Grupa Kapitałowa TAURON w ramach zarządzania ryzykiem finansowym zabezpieczała ekspozycję walutową powstałą w toku działalności handlowej Grupy Kapitałowej TAURON (przede wszystkim z handlu uprawnieniami do emisji CO_2), zawierając kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji było zabezpieczenie Grupy Kapitałowej TAURON przed zmiennością przepływów pieniężnych wynikających z wahań kursu walutowego.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. (ze względu na przyjęty scentralizowany model zarządzania ryzykiem finansowym dotyczy wyłącznie TAURON) występowały aktywne terminowe transakcje pochodne, wyszczególnione w poniższej tabeli.

Tabela nr 33. Informacja o transakcjach terminowych i pochodnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Rodzaj zawartych transakcji	Łączny nominał danego rodzaju transakcji	Waluta			Termin zapadalności transakcji danego rodzaju		Wycena transakcji danego rodzaju na 31.12.2012 r.
		PLN	EUR	Inna	do roku	powyżej roku	
Forward	24 471,82		X		X		-552,34
IRS	3 440 000,00	X				X	-190 666,66

W celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności, Grupa Kapitałowa TAURON w 2012 r., podobnie jak w poprzednim roku, stosowała mechanizm cash poolingu, szerzej opisany w pkt 2.7.4. niniejszego sprawozdania, który niezależnie od środków gromadzonych przez poszczególnych uczestników jest powiązany z elastyczną odnawialną linią kredytową w postaci kredytu w rachunku bieżącym, której wysokość wynosi 300 000 tys. zł; opis zawarto w pkt 2.7.3. niniejszego sprawozdania.

Dodatkowo, w trakcie 2012 r., celem zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa płynnościowego oraz możliwości realizacji programu inwestycyjnego Grupy Kapitałowej TAURON, Spółka podwyższyła wartość dotychczasowego Programu Emisji Obligacji o kwotę 2 750 000 tys. zł, którego opis zawarto w pkt 3.7. niniejszego sprawozdania, z możliwością wyemitowania obligacji w wybranym przez Spółkę momencie oraz gwarancją ich objęcia przez Banki. Niezależnie od powyższego, Spółka posiadała również dostępne 450 000 tys. zł w ramach kontraktu zawartego z EBI, którego opis zawarto w pkt 2.7.3. niniejszego sprawozdania.

3.8.2. Cele i metody zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa Kapitałowa TAURON zarządza ryzykiem finansowym, rozumianym jako ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej, w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania *Politykę zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie TAURON*, będącą zbiorem zasad i standardów zgodnych z najlepszymi praktykami w tym zakresie.

Ze względu na korelację pomiędzy ponoszonym ryzykiem, a poziomem możliwego do osiągnięcia dochodu, zasady te stosuje się po to, aby utrzymać zagrożenia na wcześniej ustalonym, uznanym za akceptowalny, poziomie. Głównym celem zarządzania ryzykiem finansowym jest minimalizacja wrażliwości przepływów pieniężnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON na czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych.

Polityka równocześnie wprowadza zasady rachunkowości zabezpieczeń, które określają zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSSF. Zgodnie z przedmiotową polityką Grupa Kapitałowa TAURON wykorzystuje instrumenty pochodne, których charakterystyka umożliwia zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń.

Ponadto spółki Grupy Kapitałowej TAURON zobowiązane są do wypełniania obowiązków i stosowania zasad wynikających z *Polityki Zarządzania Płynnością Finansową w Grupie TAURON*. Dzięki wdrożonej polityce, opartej między innymi na precyzyjnej cotygodniowej aktualizacji planów finansowych, analizach scenariuszowych oraz analizach porównawczych, Spółka optymalizuje zarządzanie pozycją płynnościową Grupy Kapitałowej TAURON i tym samym zmniejsza ryzyko utraty płynności. W oparciu o przyjętą politykę, Spółka wyznacza

optymalną wielkość i strukturę rezerwy płynności Grupy Kapitałowej TAURON oraz dokonuje pomiaru i oceny ryzyka płynności na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON.

3.9. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

Sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej TAURON jest stabilna i nie wystąpiły żadne negatywne zdarzenia powodujące zagrożenie kontynuacji jej działalności ani też istotnego pogorszenia sytuacji finansowej.

Uwzględniając bieżącą sytuację rynkową przewiduje się, że na wyniki Grupy Kapitałowej TAURON w 2013 r. wpływ będą miały zarówno czynniki wewnętrzne, jak również zewnętrzne. Spowolnienie gospodarcze oraz niskie tempo wzrostu PKB przekładają się na spadek konsumpcji energii elektrycznej.

Z uwagi na spadek cen węgla, pogorszeniu mogą ulec wyniki Obszaru Wydobycie. Na wyniki Obszaru Wytwarzanie, podobnie jak w 2012 r., negatywny wpływ mogą natomiast mieć niższe ceny energii elektrycznej, brak przychodów z tytułu rekompensaty uzyskiwanej do 2012 r. w związku z rozwiązaniem KDT, jak również ewentualny wzrost cen uprawnień do emisji CO_2 spowodowany administracyjnymi działaniami Komisji Europejskiej (zmierzającej w swoich działaniach do wywołania wzrostu tych cen). O ile tendencja spadkowa rynkowych cen energii, pojawiająca się okresowo od uruchomienia nowego bloku elektrowni Bełchatów (w II połowie 2011 r.), wzmacniana rosnącym udziałem odnawialnych źródeł energii w podaży energii na rynku polskim, może potencjalnie stanowić wyzwanie dla Obszaru Wytwarzanie, o tyle nabycie i inkorporacja w struktury Grupy Kapitałowej TAURON spółek GZE stanowić będzie czynnik poprawiający osiągane wyniki.

W Obszarze Dystrybucja kluczową rolę odegrają poziom wynagrodzenia z zainwestowanego kapitału oraz prowadzone działania w zakresie poprawy efektywności kosztów. Obszar Sprzedaż natomiast powinien utrzymać poziom wyników z 2012 r. przy założeniu utrzymujących się trendów rynkowych w zakresie cen energii elektrycznej i praw majątkowych oraz dzięki prowadzonym akcjom marketingowym, mającym na celu utrzymanie dotychczasowych i pozyskiwanie nowych klientów.

3.10. Czynniki i nietypowe zdarzenia mające znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy

3.10.1. Czynniki wewnętrzne i ich ocena

Na działalność i wyniki Grupy Kapitałowej TAURON w 2012 r. wpłynęły następujace czynniki wewnętrzne:

- ujednolicenie procedur handlowych, intensyfikacja działań handlowych ze spółką TAURON Sprzedaż GZE,
- proces integracji aktywów GZE do Spółki i spółek Grupy Kapitałowej TAURON, w tym połączenie aktywów dystrybucyjnych i ciepłowniczych,
- procesy restrukturyzacyjne spółek Grupy Kapitałowej TAURON,
- redukowanie kosztów działalności spółek Grupy Kapitałowej TAURON, w tym wprowadzone w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON *Programy Dobrowolnych Odejść* pracowników,
- intensyfikacja produkcji z odnawialnych źródeł energii (w instalacjach współspalania – w Obszarze Wytwarzanie),
- zwiększona produkcja węgla handlowego umożliwiająca wyższą sprzedaż i zwiększenie przychodów w Obszarze Wydobycie,
- zwiększenie bazy zasobowej PKW pozwalające na długoletnią eksploatację pokładów węgla z istniejących poziomów wydobywczych zarówno w ramach obecnych, jak i nowych koncesji,
- dalsza centralizacja funkcji Operatora Rynku,
- zarządzanie przez Spółkę zakupami paliw na potrzeby podmiotów wytwórczych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej TAURON,
- konsolidacja wyników spółek GZE przejętych pod koniec 2011 r. za cały rok obrotowy.

Efekt powyższych czynników będzie widoczny zarówno w krótkiej, jak i długiej perspektywie, przy czym należy podkreślić, iż nabycie GZE pozwoliło na umocnienie pozycji konkurencyjnej Grupy Kapitałowej TAURON.

W 2010 r. aktywa GZE wygenerowały około 430 mln zł EBITDA. W związku z ustaloną ścieżką dojścia do pełnego wynagrodzenia z aktywów zaangażowanych w działalność dystrybucyjną, wyniki generowane w kolejnych latach powinny być wyższe (potwierdza to wynik 2012 r.). Ponadto Grupa Kapitałowa TAURON realizuje synergie wynikające z połączenia aktywów. Jak wskazano powyżej aktywa GZE zwiększają nie tylko efektywność Grupy Kapitałowej TAURON, ale także jej pozycję konkurencyjną: Grupa Kapitałowa TAURON umocniła pozycję lidera w obszarze dystrybucji energii elektrycznej, powiększając obszar działania i zwiększając o ponad 1 mln liczbę odbiorców końcowych. Zyskała też pozycję lidera w obszarze sprzedaży energii elektrycznej w Polsce.

3.10.2. Czynniki zewnętrzne i ich ocena

Na wyniki Grupy Kapitałowej TAURON w 2012 r. miały wpływ następujące czynniki zewnętrzne:

Otoczenie regulacyjne i rynek

Zgodnie z danymi OSP, średnioważona cena energii na Rynku Bilansującym w 2012 r. (ok. 170 zł/MWh) była o ponad 21 zł/MWh niższa od ceny w 2011 r. (ok. 191,2 zł/MWh), na co m.in. wpływ miały następujące przyczyny:

– spadek ceny rozliczeniowej uprawnień do emisji CO_2 na Rynku Bilansującym (średnio o ponad 22 zł/Mg), co odzwierciedlało spadek cen tych uprawnień na giełdach,
– oddanie do eksploatacji bloku 858 MW w Elektrowni Bełchatów w II połowie 2011 r.
– rozwój źródeł OZE.

Według danych OSP za 2012 r. w stosunku do 2011 r. nastąpił:

– wyraźny spadek produkcji energii elektrycznej na węglu kamiennym (o ok. 7%),
– wzrost produkcji energii elektrycznej w oparciu o węgiel brunatny (o ok. 3,7%),
– wzrost produkcji z farm wiatrowych (o ok. 41,3%) co odzwierciedla dynamiczny rozwój źródeł OZE,
– spadek eksportu energii elektrycznej (o ok. 45,8%),
– spadek produkcji energii elektrycznej w kraju (o ok. 2%),
– spadek krajowego zapotrzebowania na energię elektryczną (o ok. 0,6%).

Powyższe okoliczności, o których szerzej mowa również poniżej, wpłynęły na sprzedaż energii z bloków wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON w 2012 r., a także mogą wpłynąć również na sprzedaż w 2013 r.

Konkurencja i otoczenie konkurencyjne

Sektor energetyczny w Polsce został poddany reorganizacji i konsolidacji, celem stworzenia efektywnego rynku energii oraz warunków umożliwiających realizację inwestycji w energetyce. W wyniku tych działań, oprócz Grupy Kapitałowej TAURON, powstały trzy grupy energetyczne: PGE, ENEA oraz ENERGA.

Rysunek nr 17. Otoczenie konkurencyjne Grupy Kapitałowej TAURON

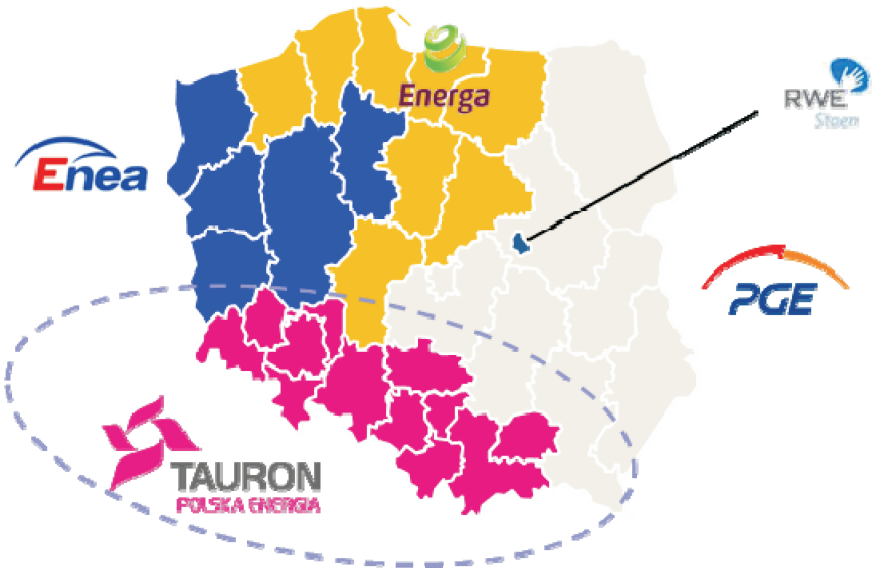

Dzięki pionowo zintegrowanej strukturze, powyższe podmioty mają silną pozycję na rynku krajowym. Ponadto, w wyniku prowadzonej w latach ubiegłych prywatyzacji niektórych przedsiębiorstw energetycznych, na polskim rynku obecne są również zagraniczne grupy energetyczne.

Według danych za 2011 r. w podsektorze wytwarzania wyżej wymienione skonsolidowane grupy energetyczne (Grupa Kapitałowa TAURON, PGE, ENEA, ENERGA) posiadały około 60% rynku. Do mniejszych, aczkolwiek liczących się podmiotów na polskim rynku energii elektrycznej należały ponadto: EDF Polska Centrala sp. z o.o. (EDF) (10%), Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. (7%) oraz GDF SUEZ Energia Polska S.A. (GDF SUEZ) (4%).

Natomiast w sektorze dystrybucji energii elektrycznej skonsolidowane grupy energetyczne (Grupa Kapitałowa TAURON, PGE, ENEA, ENERGA) posiadały około 90% rynku dystrybucji energii elektrycznej.

TAURON, według danych za 2011 r. zarówno pod względem mocy zainstalowanej (5,6 GW) i produkcji energii elektrycznej (24 TWh) ustępował jedynie PGE (odpowiednio: 13,1 GW i 61,7 TWh). Udział w krajowym rynku produkcji energii elektrycznej w 2011 r. wyniósł dla PGE 38%, natomiast dla TAURON 15%.

Jednocześnie, uwzględniając nabycie z końcem 2011 r. spółek Grupy Kapitałowej GZE od Vattenfall AB, udział Grupy Kapitałowej TAURON w dystrybucji energii elektrycznej do klientów końcowych wyniósł 38%, a udział na rynku sprzedaży do odbiorców końcowych wyniósł 31% (dane za 2011 r., z uwzględnieniem GZE). Natomiast udział PGE w polskim rynku dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej wyniósł odpowiednio po 26%.

Trzecim co do wielkości przedsiębiorstwem energetycznym w Polsce jest ENEA, z udziałem (wg danych za 2011 r.) w rynku produkcji energii wynoszącym 8%, w rynku dystrybucji wynoszącym 14% oraz w rynku sprzedaży wynoszącym 12%.

ENERGA natomiast posiada (wg danych za 2011 r.) udział w polskim rynku produkcji energii elektrycznej wynoszący 3%, a także odpowiednio po 16% dla dystrybucji oraz sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia informacje o mocy zainstalowanej na dzień 31 grudnia 2011 r. oraz energii elektrycznej wytworzonej w 2011 r.

Tabela nr 34. Moc zainstalowana oraz produkcja energii elektrycznej wg grup energetycznych

GRUPA	Moc zainstalowana		Wytwarzanie[1]	
	Ilość (GW)	Udział (%)	Ilość (TWh)	Udział (%)
PGE	13,1	35,1%	61,7	37,9%
TAURON	5,6	15,0%	24,0	14,7%
ENEA	3,0	8,0%	12,6	7,7%
EDF	3,2	8,6%	16,1	9,9%
PAK	2,5	6,8%	11,2	6,9%
GDF Suez	1,5	4,0%	7,0	4,3%
ENERGA	1,2	3,1%	4,7	2,9%
CEZ	0,6	1,7%	2,2	1,4%
Pozostali	6,6	17,8%	23,4	14,3%
Razem	**37,3**	**100,0%**	**162,9**	**100,0%**

[1] *Ilość wytworzonej energii elektrycznej brutto w 2011 r.*
Źródło: ARE, informacje spółek opublikowane na stronach internetowych

Poniższa tabela przedstawia podstawowe informacje na temat udziału poszczególnych spółek (grup) energetycznych w zakresie dystrybucji energii elektrycznej według danych za 2011 r.

Tabela nr 35. Dystrybucja energii elektrycznej wg grup energetycznych

Grupa	Dystrybucja	
	Ilość (TWh)	Udział (%)
TAURON	45,0	37,6%
PGE	31,1	26,0%
ENERGA	19,6	16,4%
ENEA	17,1	14,3%
Pozostali	6,9	5,7%
Razem	**119,6**	**100,0%**

Źródło: ARE, informacje spółek opublikowane na stronach internetowych

Grupa Kapitałowa TAURON jest największym dystrybutorem i największym sprzedawcą energii elektrycznej w Polsce

Według danych za lata 2011 (bez uwzględnienia przejętych 13 grudnia 2011 r. spółek GZE), 2010 i 2009, Grupa Kapitałowa TAURON, z wolumenem dostarczonej energii elektrycznej do klientów końcowych na poziomie odpowiednio, 33,6 TWh, 32,9 TWh i 30,9 TWh, zajmowała pierwszą pozycję pod względem ilości dostarczonej energii elektrycznej. Przychody spółek Obszaru Dystrybucja Grupy Kapitałowej TAURON wyniosły 4 668 mln zł w 2011 r., 4 509 mln zł w 2010 r. i 4 085 mln zł w 2009 r. Wpływ na umocnienie w 2012 r. powyższej pozycji miała całoroczna działalność spółek GZE przejętych z końcem 2011 r.

Należy podkreślić, iż działalność dystrybucyjna Grupy Kapitałowej TAURON, ze względu na naturalny monopol na wyznaczonym obszarze, jest źródłem stabilnych i przewidywalnych przychodów, stanowiących istotną część skonsolidowanych przychodów całej Grupy Kapitałowej TAURON. Obszar geograficzny dystrybucji energii elektrycznej, na którym historycznie działają spółki z Obszaru Dystrybucja i Obszaru Sprzedaż, to obszar charakteryzujący się dużym uprzemysłowieniem i gęstym zaludnieniem, co wpływa na odpowiedni popyt na energię elektryczną zarówno wśród gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorców. Grupa Kapitałowa TAURON, z wolumenem sprzedaży

detalicznej energii elektrycznej na poziomie 44,5 TWh w 2012 r., 35,52 TWh w 2011 r. i 34,34 TWh w 2010 r., do ponad 5,2 mln klientów końcowych (po przejęciu spółek GZE) była największym sprzedawcą energii elektrycznej w tym segmencie w Polsce.

Grupa Kapitałowa TAURON jest drugim największym producentem energii elektrycznej w Polsce, posiadającym aktywa wytwórcze położone w atrakcyjnym regionie Polski, co umożliwia jej aktywne uczestnictwo w budowie nowych mocy wytwórczych

Udział Grupy Kapitałowej TAURON w krajowym rynku wytwarzania energii elektrycznej, mierzony produkcją energii elektrycznej brutto, na podstawie danych ARE za 2011 r., wyniósł około 14,7%, co plasowało Grupę Kapitałową TAURON na drugiej pozycji w Polsce. Aktywa wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON skoncentrowane są w południowej Polsce. W tym też regionie znajdują się złoża węgla kamiennego, którym opalane są elektrownie i elektrociepłownie Grupy Kapitałowej TAURON. Położenie aktywów wytwórczych Grupy Kapitałowej TAURON w pobliżu złóż węgla kamiennego pozwala na optymalizację kosztów związanych z transportem tego surowca.

Aktywa wytwórcze Grupy Kapitałowej TAURON, z racji położenia w południowej Polsce, posiadają również dostęp do najbardziej rozwiniętej w kraju części systemu przesyłowego, co jest czynnikiem wpływającym korzystnie m.in. na zwiększenie niezawodności prowadzonej działalności oraz realizację planowanych inwestycji w zakresie budowy nowych mocy wytwórczych. Zatem lokalizacja aktywów Grupy Kapitałowej TAURON w pobliżu dobrze rozwiniętej sieci przesyłowej oraz zasobnych złóż węgla wpływa również na utrzymanie przewagi konkurencyjnej Grupy Kapitałowej TAURON względem innych przedsiębiorstw energetycznych na rynku polskim.

Grupa Kapitałowa TAURON jest w pełni zintegrowanym pionowo przedsiębiorstwem energetycznym, które wykorzystuje synergie płynące z rozmiaru i zakresu prowadzonej działalności

Grupa Kapitałowa TAURON jest pionowo zintegrowanym przedsiębiorstwem energetycznym kontrolującym pełen łańcuch wartości od wydobycia węgla kamiennego do dostarczenia energii elektrycznej do klientów końcowych. Prowadzi działalność we wszystkich kluczowych segmentach rynku energetycznego (z wyłączeniem przesyłu energii elektrycznej), tj. obszarze wydobycia węgla kamiennego, wytwarzania, dystrybucji oraz obrotu energią elektryczną i ciepłem. Dostęp do własnych zasobów węgla kamiennego oraz kontrola własnych aktywów wytwórczych zwiększają stabilność przychodów i marż Grupy Kapitałowej TAURON.

Sytuacja makroekonomiczna

W 2012 r. można było zaobserwować spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego na świecie, jak również w Polsce. Głównym obszarem działalności Spółki jest rynek krajowy, w ramach którego Spółka korzysta z trendów na nim panujących. Od końca 2009 r. obserwowane było ożywienie gospodarcze w Polsce, co miało odzwierciedlenie we wzroście PKB. W 2011 r. tempo wzrostu PKB było realnie wyższe niż w 2010 r. o 4,3%. Rok 2011 był również kolejnym, w którym zaobserwowano zwiększone zapotrzebowanie na energię elektryczną w KSE. Krajowe zapotrzebowanie na moc w 2011 r. w porównaniu do 2010 r. było wyższe o ok. 3,9%.

Jednakże w 2012 r. tempo wzrostu PKB dla Polski wyraźnie osłabło – w III kwartale wskaźnik wzrósł o 1,4% rok do roku w porównaniu ze wzrostem o 2,3% rok do roku w II kwartale oraz 3,5% rok do roku w I kwartale. Inwestycje w III kwartale 2012 r. spadły o 1,5% rok do roku, zaś popyt krajowy spadł o 0,7% w ujęciu rocznym. Ostateczne dane za IV kwartał 2012 r. nie są jeszcze dostępne, jednak szacunki analityków Ministerstwa Gospodarki przewidują dalsze zmniejszanie dynamiki PKB do około 0,7% licząc rok do roku.

Jednym z głównych czynników determinujących poziom aktywności gospodarczej w skali globalnej w pierwszych trzech kwartałach 2012 r. było ryzyko pogłębienia się problemów fiskalnych w strefie euro. Zmaterializowanie się tego ryzyka mogło przynieść za sobą trudne do przewidzenia, aczkolwiek bardzo niekorzystne skutki dla całej gospodarki światowej. To zagrożenie znalazło swe odzwierciedlenie w danych makroekonomicznych w 2012 r. oraz wywarło wpływ na polską gospodarkę, w tym na sektor elektroenergetyczny.

Sytuacja w sektorze elektroenergetycznym

W 2012 r. w Polsce spadło zużycie i produkcja energii elektrycznej. Krajowe zużycie energii elektrycznej zmniejszyło się o ok. 0,6%. Był to pierwszy spadek od 2009 r. Prognozy dotyczące 2013 r. przewidują dalsze spadki cen energii elektrycznej w stosunku do 2012 r., zarówno na rynku spot, jak i terminowym. Na ceny energii niewątpliwie przekłada się nadpodaż na rynku uprawnień do emisji CO_2 i ich niskie ceny. Dodatkowo niepewna sytuacja co do ustawodawstwa w zakresie systemów wsparcia OZE i kogeneracji powoduje załamanie się cen na rynku certyfikatów. Niższy prognozowany wzrost PKB to również spadek zapotrzebowania na energię. Wszystkie te czynniki przekładają się na trudną sytuację na rynku energii, szczególnie w segmencie wytwórczym.

Zmiany w zapotrzebowaniu na energię rozkładały się bardzo nierównomiernie w poszczególnych miesiącach, tj. w styczniu odnotowano nieznaczny spadek, w lutym znaczny wzrost (o 7,3%), natomiast w marcu, maju i wrześniu spadek (odpowiednio o 1,9%, 2,26% i 3,26%). W ostatnim kwartale roku zapotrzebowanie było niższe niż w analogicznym okresie 2011 r., największy spadek odnotowano w listopadzie (o blisko 3%).

Obok sytuacji gospodarczej, kluczowy wpływ na zmiany zużycia energii miały czynniki meteorologiczne, tj. stosunkowo ciepły styczeń, fala silnych mrozów w lutym, ciepły marzec i maj oraz ciepły okres od września do grudnia. Sytuację pogodową dobrze obrazuje wysoka zmienność cen na rynku SPOT energii elektrycznej.

Jak wspomniano powyżej, według danych PSE, krajowe zużycie energii elektrycznej w 2012 r. spadło o ok. 0,6% (tj. o około 1 TWh) – do poziomu 157 TWh, zmniejszyła się także produkcja energii elektrycznej ogółem – o ok. 2% rok do roku. Różnica między produkcją a zużyciem została wyeksportowana, czemu sprzyjały korzystne relacje cenowe pomiędzy rynkiem polskim i sąsiednimi Niemcami oraz Czechami. Łączna nadwyżka eksportu nad importem energii w całym 2012 r. wyniosła ponad 2,8 TWh i była o 2,4 TWh niższa niż w 2011 r. Biorąc pod uwagę źródła produkcji energii, w 2012 r. zanotowano wzrost produkcji o około 2,0 TWh (ok. 3,7%) w elektrowniach opartych na węglu brunatnym (przede wszystkim za sprawą uruchomienia pod koniec 2011 r. nowej jednostki Elektrowni Bełchatów). Wzrosła także produkcja z elektrowni wiatrowych – o niespełna 1,2 TWh (ok. 41,3%) oraz produkcja elektrowni gazowych – o 0,1 TWh (3,0%). Produkcja energii została najbardziej ograniczona przez elektrownie opalane węglem kamiennym. W 2012 r. wygenerowały one aż o 6,3 TWh (ok. 7%) mniej energii, niż rok wcześniej.

Wpływ pogłębiającego się spowolnienia gospodarczego w 2012 r. coraz wyraźniej było widać w zużyciu i produkcji energii elektrycznej w Polsce. Spadek zapotrzebowania na energię elektryczną w konsekwencji spowodował również spadek notowań rynkowych energii elektrycznej.

Jednym z kluczowych elementów umożliwiających odbiorcom swobodny dostęp do rynku energii jest tzw. zasada TPA. Zasada ta, oznaczająca możliwość korzystania z sieci energetycznego przedsiębiorstwa sieciowego bez obowiązku kupowania od niego energii elektrycznej, służy rozwijaniu konkurencji na rynku energii elektrycznej. Konsumenci są obecnie bardziej świadomi swoich praw i coraz chętniej korzystają z zasady TPA – między innymi dzięki kampaniom informacyjnym.

Liberalizacja rynku energii i kampanie promujące korzystanie z zasady TPA wraz z zaostrzeniem się konkurencji w celu pozyskania klienta detalicznego zaowocowały znaczną liczbą klientów zmieniających sprzedawcę. Obserwując rynek energii w 2012 r. zauważamy stałą, rosnącą tendencję w zakresie zmiany sprzedawcy energii elektrycznej wśród klientów wszystkich segmentów i grup taryfowych.

Szczegółowa analiza pokazuje, że ponad 4 razy więcej osób rozliczających się w taryfie G, przeznaczonej dla gospodarstw domowych, zdecydowało się zmienić sprzedawcę energii elektrycznej w 2012 r. w odniesieniu do roku poprzedniego. Bazując na danych z URE, w 2012 r. sprzedawcę energii zmieniło 76 470 odbiorców i jest to wzrost o 433% w stosunku do roku poprzedniego, w którym na zmianę sprzedawcy zdecydowało się 14 341 gospodarstw domowych. Odbiorcy biznesowi również zaczęli korzystać z możliwości zmiany sprzedawcy. Wśród tej grupy zanotowano wzrost o ponad 200% rok do roku (z zasady TPA skorzystało 43 611 właścicieli firm).

Rysunek nr 18. Dane dotyczące liczby zmian sprzedawcy w okresie 2012 r.

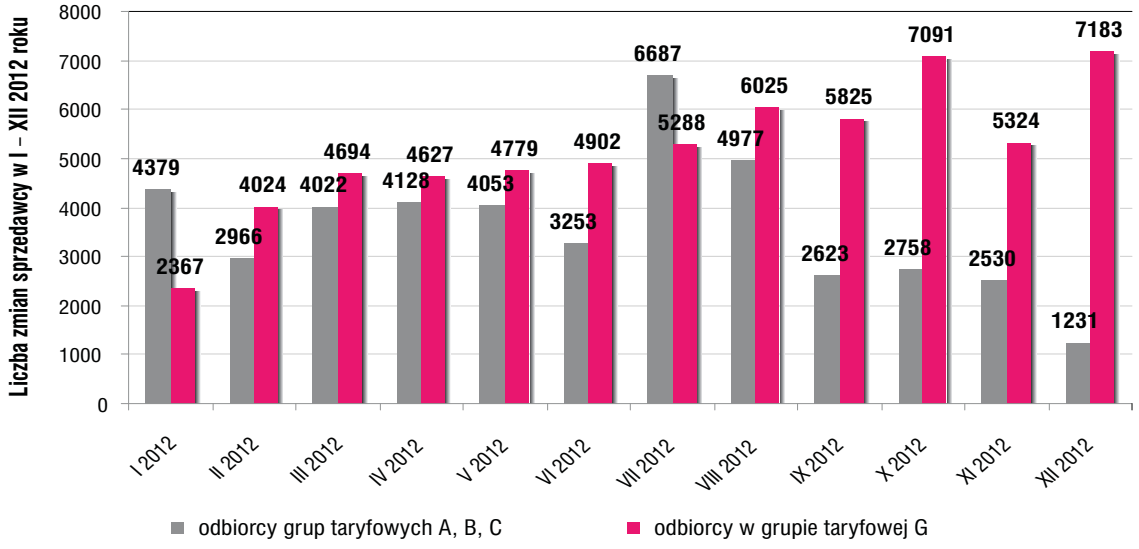

Źródło: www.ure.gov.pl

Ceny energii elektrycznej i produktów powiązanych

W 2012 r. na rynkach energetycznych dominował trend spadkowy cen energii elektrycznej. Od stycznia do grudnia 2012 r. średnia miesięczna cena energii elektrycznej w kontraktach typu *baseload* na rynku SPOT spadła z ok. 173 zł/MWh do 163 zł/MWh. W rozpatrywanym okresie spadły też ceny energii elektrycznej na rynku terminowym. Kontrakty roczne typu baseload z dostawą w 2013 roku, w styczniu notowane średnio po 214 zł/MWh do grudnia 2012 spadły do poziomu 169 zł/MWh.

Rysunek nr 19. Średnie miesięczne ceny energii na rynkach SPOT TGE i Rynku Bilansującym a średnia temperatura

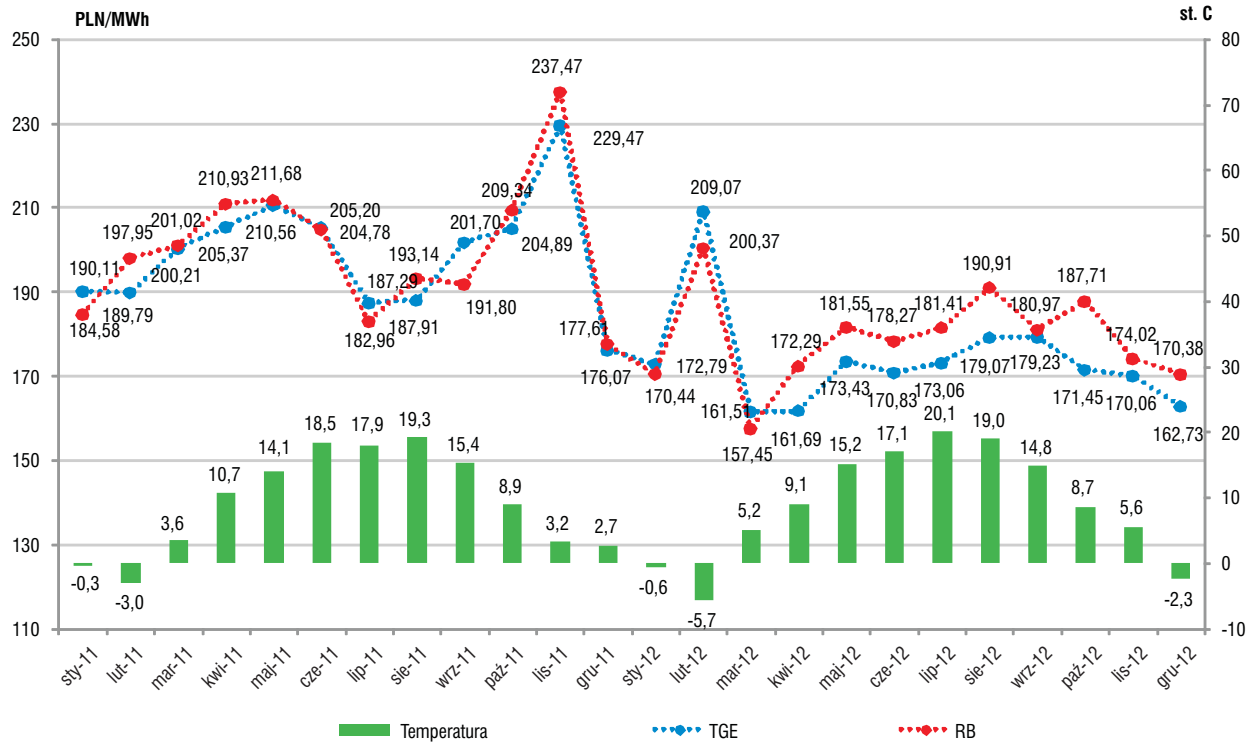

Tendencja na polskim rynku energii była zbieżna z tym, co można było zaobserwować na rynkach europejskich w krajach ościennych. Wycena kontraktów rocznych np. w Niemczech na przestrzeni minionego roku również uległa obniżeniu. W styczniu 2012 r. było to niespełna 52 EUR/MWh, natomiast w grudniu 2012 r. niecałe 46 EUR/MWh. Średnia cena na rynku SPOT w Niemczech kształtowała się w 2012 r. na poziomie 42,60 EUR/MWh, tj. o 8,53 EUR/MWh mniej niż w roku poprzednim. Podobnie zachowywały się ceny na rynku czeskim, które są zazwyczaj silnie skorelowane z rynkiem niemieckim. W notowaniach na rynku SPOT, podobnie jak w Niemczech, odnotowano spadek cen do poziomu 42,38 EUR/MWh, tj. o 8,18 EUR/MWh mniej niż w 2011 r.

Rysunek nr 20. Obrót kontraktami BASE Y-13*

** BASE Y-13 to kontrakty z dostawą pasmową, a więc taką samą ilością energii w każdej godzinie danego roku. W 2012 r. to dostawa takiej samej ilości energii w 8 760 godzinach, licząc od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.*

Rysunek nr 21. Notowania kontraktów rocznych: EEX Niemcy

Spadek produkcji przemysłowej w 2012 r. względem roku poprzedniego oraz obniżenie prognoz gospodarczych na lata kolejne przełożył się również na obniżkę cen uprawnień do emisji CO_2. Cena uprawnień do emisji EUA spadła w 2012 r. z maksymalnego poziomu 9,43 EUR/t do minimalnego 5,70 EUR/t na rynku spotowym. Podobnie na wartości traciły jednostki CER. Na początku roku wycena jednostek CER w styczniu kształtowała się na poziomie 3,86 EUR/t, natomiast pod koniec roku był to poziom zaledwie 0,68 EUR/t. Spadek ceny jednostek CER jest m.in. wynikiem wprowadzonego ograniczenia w możliwościach wykorzystania CER z niektórych typów projektów w kolejnym okresie rozliczeniowym 2013–2020. Typy te zostały wymienione w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 550/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustalającym, na mocy dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, ograniczenia w zakresie wykorzystania międzynarodowych jednostek z tytułu projektów związanych z gazami przemysłowymi (Dz. Urz. UE z 2011 r., L149, s. 1). Są to jednostki pochodzące z projektów związanych z niszczeniem trifluorometanu (HFC-23) i podtlenku azotu (N_2O) z produkcji kwasu adypinowego. Wykorzystanie ww. jednostek będzie możliwe jedynie do 30 kwietnia 2013 r., wyłącznie do rozliczenia emisji z okresu 2008–2012.

Podobną spadkową tendencję zanotowano w kontraktach typu *forward*. Gwałtowny spadek jednostek CER spowodował, iż spread pomiędzy EUA a CER na koniec roku wzrósł do 7 EUR/t. Tak duże spadki cen na rynku CO_2 to wynik spowolnienia gospodarczego w strefie euro oraz będącej jego konsekwencją utrzymującej się nadwyżki uprawnień w systemie EU ETS.

W 2012 r. Komisja Europejska podejmowała próby podniesienia cen uprawnień na rynku, m.in. poprzez wprowadzenie zmian w harmonogramie aukcyjnym, w kolejnej III fazie funkcjonowania systemu, tj. w latach 2013–2020. Ponadto Komisja Europejska zaproponowała wprowadzenie reform strukturalnych do europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Wachlarz propozycji Komisji Europejskiej obejmował zwiększenie celu redukcji emisji z obowiązującego celu 20% na 30%, trwałe wycofanie uprawnień z rynku, poszerzenie systemu EU ETS o nowe sektory, zmianę wartości wskaźnika liniowego redukcji emisji w latach 2013–2020, bądź też wprowadzenie dyskrecjonalnego mechanizmu zarządzania cenami uprawnień do emisji w systemie EU ETS.

Ponadto Komisja Europejska poinformowała, że ogólna nadwyżka w systemie EU ETS, łącznie w II i III fazie funkcjonowania systemu, wynosi ok. 2 mld Mg CO_2. W związku z zaistniałą sytuacją prawdopodobne jest wycofanie części uprawnień z rynku. Pojawiały się różne propozycje dotyczące ilości wycofywanych uprawnień, ostatecznie Komisja zaproponowała przesunięcie 900 mln Mg w harmonogramie aukcyjnym w latach 2013–2015 i ponowne wprowadzenie ich na rynek w latach 2018–2020. Miałoby to złagodzić skutki kryzysu gospodarczego na rynku uprawnień do emisji CO_2 oraz wpłynąć na ich cenę.

Rysunek nr 22. FORWARD EUA oraz CER (EEX)

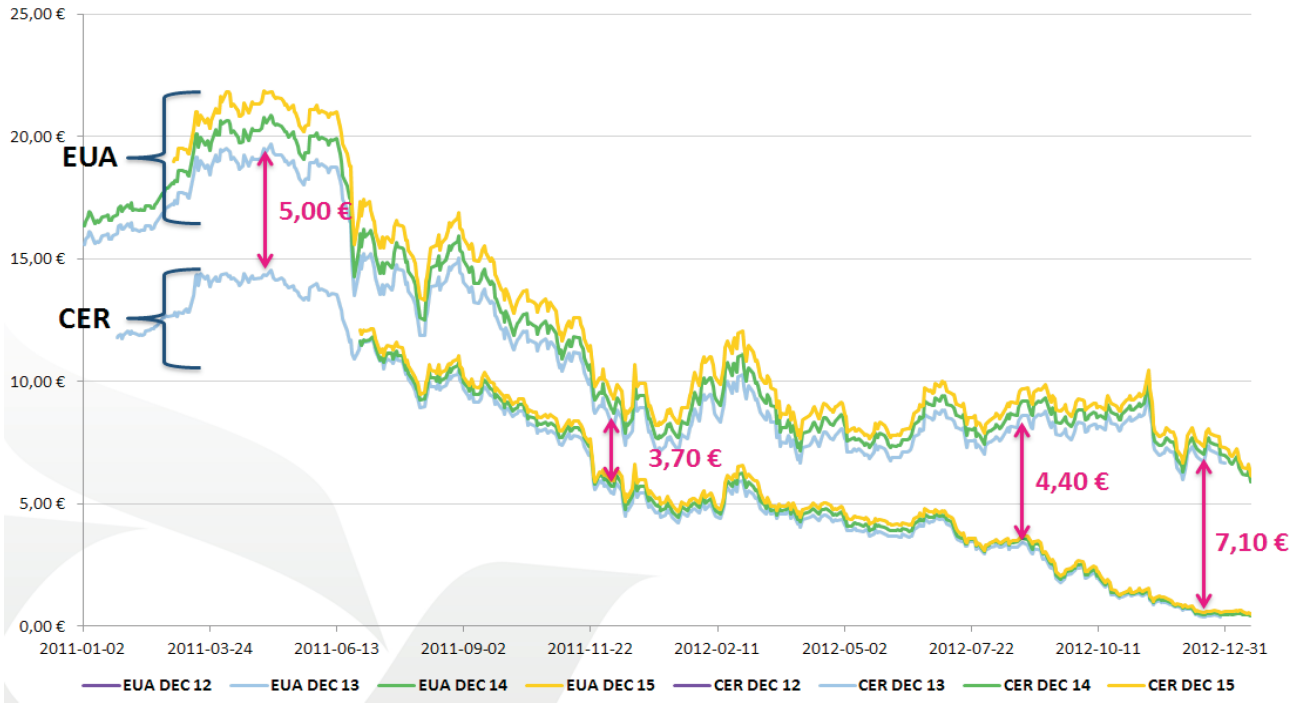

Kolejnym obszarem, gdzie również zanotowano w 2012 r. spadek cen, jest rynek praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami prawa funkcjonujący w Polsce system wsparcia dla produkcji energii elektrycznej i ciepła w jednostkach wysokosprawnej kogeneracji gazowej i węglowej wygasa z końcem marca 2013 r. Brak jasnych przepisów w sprawie dalszego wsparcia spowodował, iż pod koniec 2012 r. notowania praw majątkowych na TGE osiągnęły bardzo niski poziom. Największy spadek notowań nastąpił w przypadku tzw. czerwonych certyfikatów. Średnia wartość indeksu KECX spadła od stycznia do grudnia 2012 r. o 75% i wyniosła w ostatnim miesiącu roku zaledwie 2,25 PLN/MWh. W styczniu 2012 r. wartość ta wynosiła 8,93 PLN/MWh.

Drugim pod względem spadków w 2012 r. był indeks praw majątkowych OZEX_A dotyczący tzw. zielonych certyfikatów. Wartość tego indeksu spadła w grudniu 2012 r. do poziomu 185,44 PLN/MWh, tj. o 35% mniej względem stycznia 2012 r. Indeksy praw majątkowych KGMX, tzw. żółtych certyfikatów, po spadku notowań w miesiącach wiosenno-letnich, czyli po rozliczeniu obowiązku za rok ubiegły, powróciły do wartości z początku roku. W styczniu 2012 r. wartość tego indeksu wynosiła 126,06 PLN/MWh, natomiast w grudniu wynosiła 125,70 PLN/MWh, tj. tylko o 0,3% mniej. Indeks praw majątkowych KMETX, tzw. fioletowych certyfikatów na koniec roku lekko wzrósł, jako jedyny spośród indeksów praw majątkowych. W styczniu 2012 r. wartość indeksu wyniosła 58,40 PLN/MWh, a w grudniu o 10 groszy więcej, czyli 58,50 PLN/MWh (+0,2%).

Spadek cen certyfikatów wpłynął niekorzystnie na wyniki spółek Obszarów Wytwarzanie i OZE, z uwagi na niższe przychody ze sprzedaży certyfikatów uzyskanych z produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i w kogeneracji. Nie wpłynęło to na wyniki Grupy Kapitałowej TAURON ponieważ wytwórcy sprzedają certyfikaty spółkom sprzedażowym Grupy Kapitałowej TAURON na potrzeby umorzenia, w związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców końcowych. Z kolei zakup tych certyfikatów po niższych cenach, znacznie poniżej wartości ustalonej opłaty zastępczej, miał korzystny wpływ na wyniki Obszaru Sprzedaż i Grupy Kapitałowej TAURON w 2012 r. Z uwagi na korzystną relację cenową, obowiązek umorzenia został w całości pokryty certyfikatami, a Grupa Kapitałowa TAURON nie poniosła w 2012 r. kosztów opłaty zastępczej.

Przyczyną spadku notowań praw majątkowych był brak norm prawnych zapewniających przedłużenie działania systemu wsparcia dla jednostek kogeneracyjnych, ale także wysoka nadwyżka w bilansie praw majątkowych w rejestrze prowadzonym przez TGE, czyli różnica pomiędzy ilością wystawionych a umorzonych (bądź zablokowanych do umorzenia) praw majątkowych.

W zakresie tzw. czerwonych certyfikatów bilans ten na koniec roku wynosił 26,3 TWh od początku prowadzenia rejestru, bilans tzw. zielonych certyfikatów wynosił 8,5 TWh, tzw. żółtych certyfikatów 3,1 TWh a tzw. fioletowych certyfikatów 0,3 TWh.

Rysunek nr 23. Indeksy praw majątkowych tzw. czerwonych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.

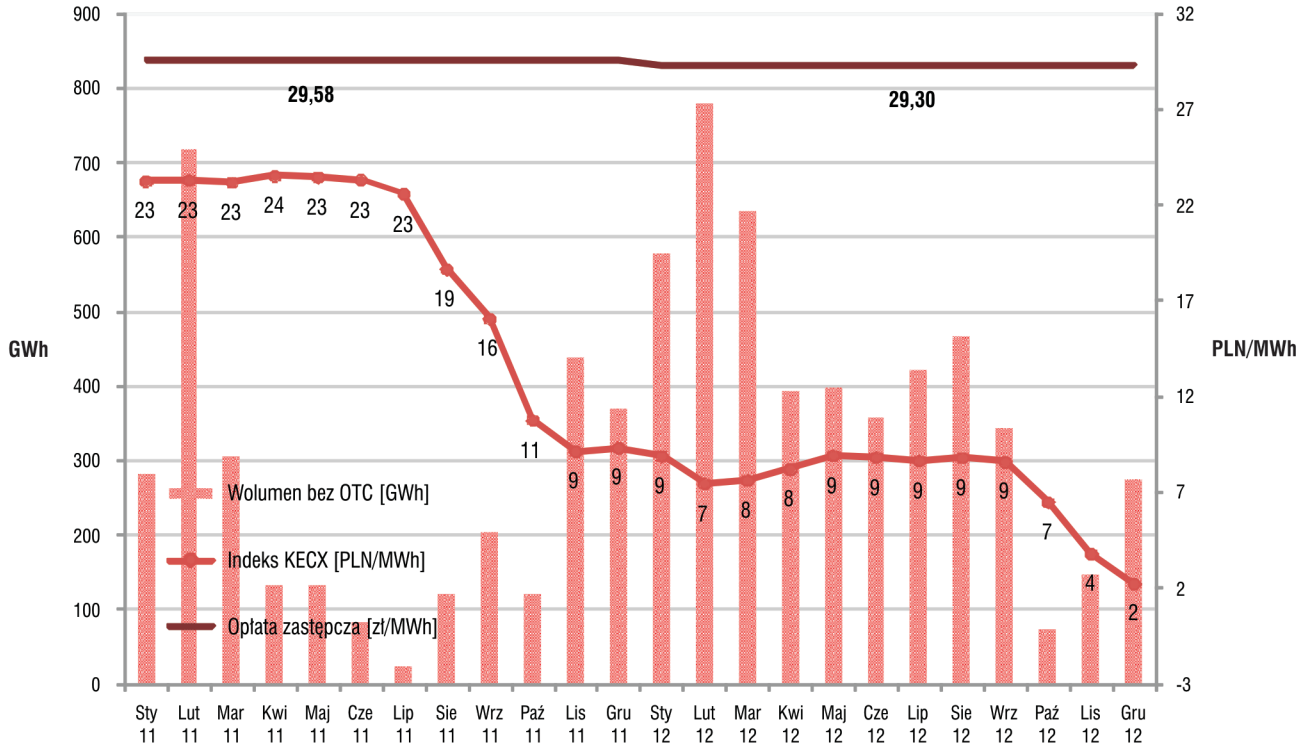

Rysunek nr 24. Indeksy praw majątkowych tzw. zielonych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.

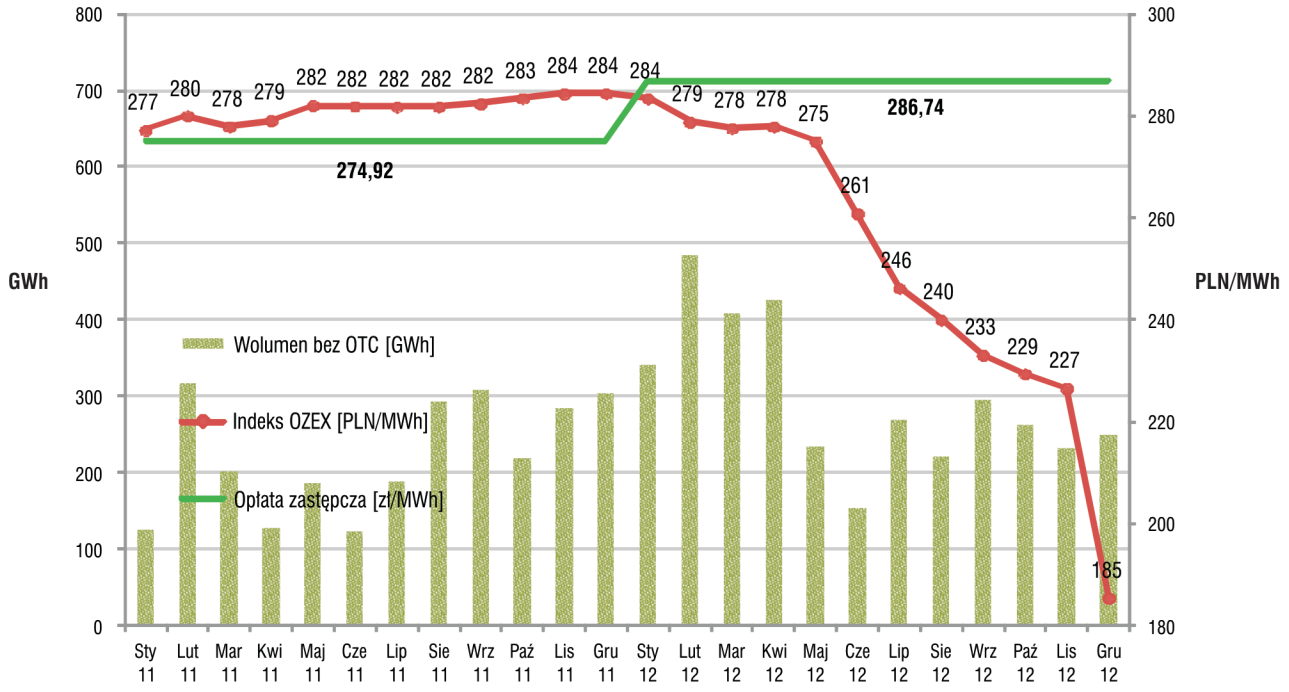

Rysunek nr 25. Indeksy praw majątkowych tzw. żółtych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.

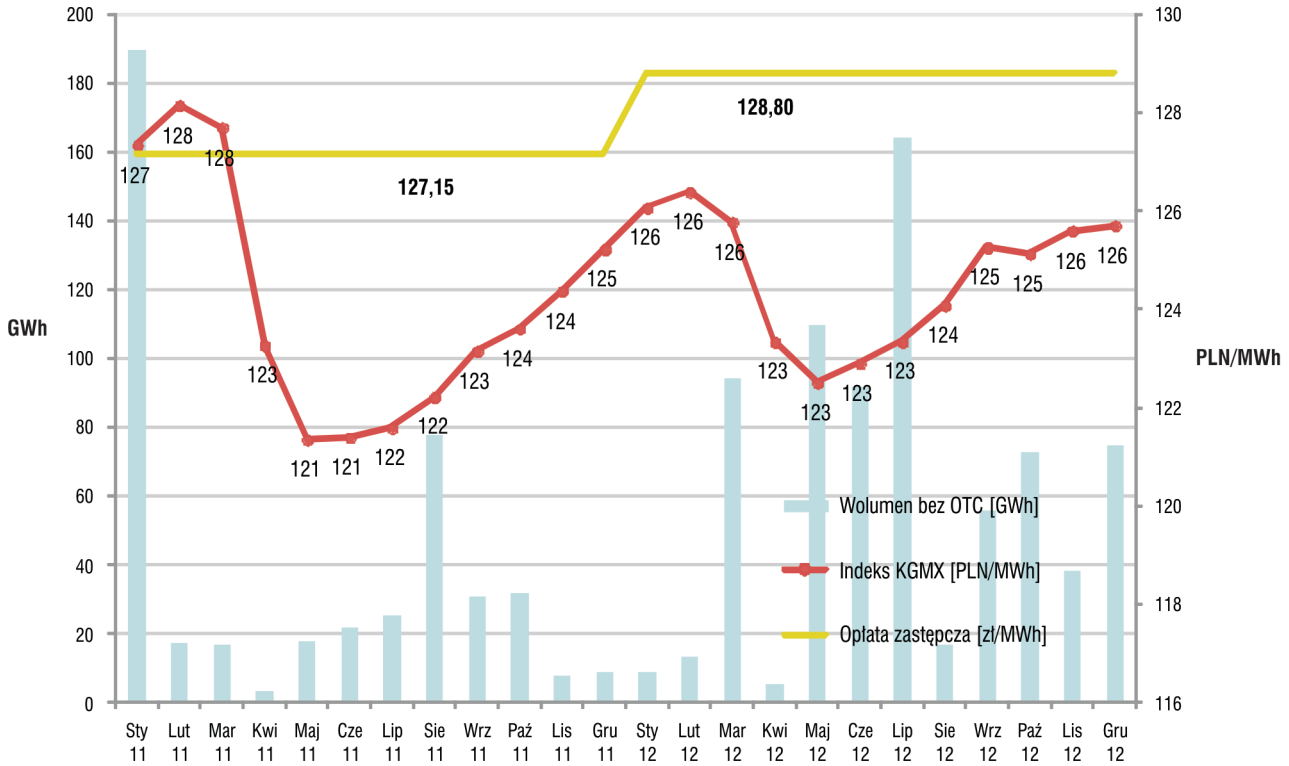

Rysunek nr 26. Indeksy praw majątkowych tzw. fioletowych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.

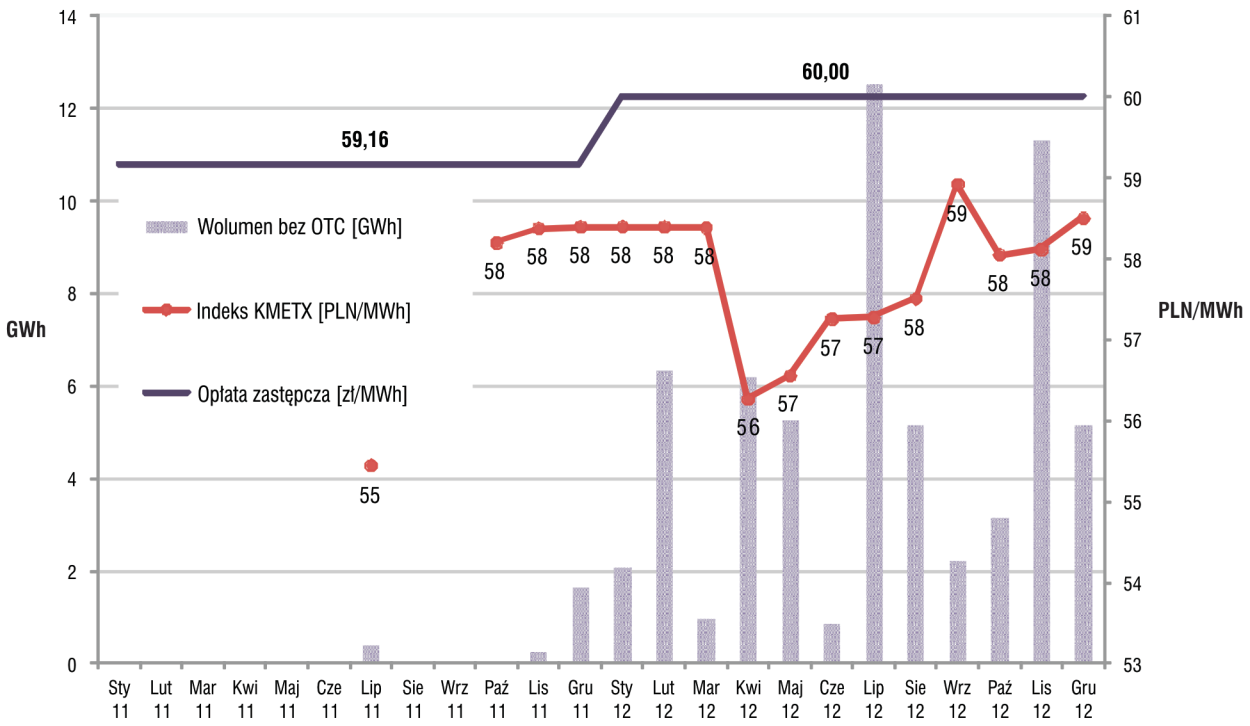

Zmiany w regulacji sektora energetycznego

W 2012 r. Prezes URE utrzymał obowiązek przedkładania taryf dla gospodarstw domowych. Na skutek powyższego przedsiębiorstwa obrotu miały ograniczony wpływ na wypracowywane marże w tym segmencie sprzedaży (taryfa G).

Obowiązek publicznej sprzedaży energii elektrycznej przez wytwórców

W 2012 r. obowiązywał tzw. „obowiązek giełdowy", zgodnie z którym przedsiębiorstwa wytwórcze zobligowane były do sprzedaży podlegającego obowiązkowi wolumenu na TGE (dla wytwórców korzystających z rekompensat KDT jest to 100% sprzedawanego wolumenu energii elektrycznej). W 2013 r. spółki z Grupy Kapitałowej TAURON objęte są, zgodnie z zapisami art. 49a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne,* obowiązkiem sprzedaży nie mniej niż 15% energii elektrycznej wytworzonej w danym roku na giełdach towarowych w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o *giełdach towarowych* lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany. Oznacza to, że prowadzona obecnie sprzedaż energii elektrycznej na 2013 r., produkowanej przez spółki wytwórcze z Grupy Kapitałowej TAURON, na potrzeby zabezpieczenia pozycji sprzedażowej Grupy Kapitałowej TAURON, może odbywać się na rynku pozagiełdowym OTC (ang. *OTC – over the counter market*).

Obowiązek wdrożenia technologii AMI

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE w sprawie efektywności wykorzystania energii i usług energetycznych zakłada, że rachunki powinny być oparte na rzeczywistym zużyciu, co zmobilizuje system do poważnych oszczędności energii. W 2009 r. Komisja Europejska przyjęła założenie, że do 2020 r. 80% sieci elektroenergetycznej oraz innych mediów będzie zaopatrzonych w inteligentne systemy zdalnego pomiaru. Polska nie odstąpiła od wprowadzenia technologii AMI (ang. *Advanced Metering Infrastructure*) (do końca września 2012 r. kraje członkowskie mogły wykonać analizę uzasadniającą brak ekonomicznych korzyści z wprowadzenia takiego rozwiązania), w związku z czym jest zobowiązania do wypełnienia wymagań UE w tym zakresie.

Brak decyzji w sprawie tzw. „trójpaku energetycznego"

W 2012 r. nie zostały zakończone prace nad tzw. „trójpakiem energetycznym" (nowelizacją prawa energetycznego, prawa gazowego oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii). Istotną kwestią w ramach powyższych prac jest brak ostatecznego rozstrzygnięcia, co do poziomu wsparcia finansowego dla OZE, wskutek czego obserwowane są znaczne wahania cen praw majątkowych na TGE.

Wprowadzanie regulacji EMIR

Transakcje na rynkach commodities podlegają regulacjom dokumentu EMIR (ang. *European Market Infrastructure Regulation*). Planowane jest również uregulowanie obrotu finansowymi produktami standardowymi na rynku OTC. Regulacje te dotyczą sposobu rozliczania transakcji zawartej na rynku OTC (obowiązek rozliczania transakcji przez licencjonowaną Izbę Rozliczeniową), sposobu wyznaczania wielkości zabezpieczeń, raportowania zawartych transakcji do specjalnie certyfikowanych Repozytoriów Transakcji. Szczegółowe regulacje w tym zakresie zostaną opublikowane w drugiej połowie 2013 r., niemniej jednak w chwili obecnej zakłada się, że działania TAURON objęte będą jedynie obowiązkiem raportowania transakcji do Repozytorium Transakcji.

Wprowadzenie do stosowania Regulaminów REMIT

W związku z wprowadzeniem w dniu 28 grudnia 2011 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w *sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT)*, TAURON wprowadził i rozwija rozwiązania umożliwiające wywiązanie się z obowiązków wynikających z REMIT w Spółce oraz w Grupie Kapitałowej TAURON.

Rynek paliw

W 2012 r. kontynuowany był proces realizacji wymogów dyrektyw UE związanych z liberalizacją rynku gazu i uwolnieniem cen tego surowca. W ramach prac liberalizacyjnych przeprowadzono m.in. konsultacje społeczne Projektu Programu Uwolnienia Gazu, a Prezes URE zatwierdził Instrukcję Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej Gazu oraz Instrukcję Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnych Gazu. Znowelizowano też rozporządzenie systemowe w zakresie umożliwienia handlu gazem w punkcie wirtualnym. Powyższe przedsięwzięcia umożliwiły rozpoczęcie handlu na giełdzie gazu prowadzonej przez TGE (20 grudnia 2012 r. odbyła się pierwsza sesja giełdowa, na której handlowano gazem). Należy podkreślić, iż od dnia 3 listopada 2012 r. TAURON rozpoczął działalność w zakresie dostaw gazu wysokometanowego do TAURON Wytwarzanie, a w dalszej kolejności gazu koksowniczego.

Zakup węgla i biomasy jest realizowany na podstawie umów wieloletnich i rocznych, przejętych cesją z Obszaru Wytwarzanie i Ciepło lub zawartych w ramach prowadzonych przez TAURON postępowań zakupowych. Z uwagi na potencjał nabywczy, jaki posiada TAURON, warunki handlowe w zawartych kontraktach odzwierciadlają sytuację na rynku paliw i przekładane są w sposób bezpośredni na podmioty Grupy Kapitałowej TAURON. Zapewnienie odpowiednich warunków cenowych dla kupowanych na potrzeby Grupy Kapitałowej TAURON paliw jest jednym z elementów konkurencyjności Obszaru Wytwarzanie.

Warunki pogodowe

Warunki pogodowe mają najistotniejszy wpływ na działalność Segmentu OZE oraz Segmentu Ciepło – z uwagi na uzależnienie od nich poziomu produkcji energii elektrycznej (z elektrowni wodnych i wiatrowych) oraz produkcji i sprzedaży ciepła. Rok 2012 pod względem temperatur otoczenia i warunków hydrologicznych znacznie różnił się od roku poprzedniego, zwłaszcza pod względem warunków hydrologicznych. Był to rok zdominowany suszą w III i IV kwartale – dotyczy to w szczególności dorzecza Wisły. Przepływy w korytach rzek, na których zbudowane są elektrownie wodne należące do Grupy Kapitałowej TAURON, były średnio o ok. 25% niższe niż średnie historyczne przepływy na tych obiektach

3.11. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Dzięki przeprowadzonym w latach ubiegłych oraz kontynuowanym w 2012 r. działaniom, których wynikiem było scentralizowanie obszaru zarządzania finansami, Grupa Kapitałowa TAURON efektywnie zarządzała zasobami finansowymi. Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie tymi zasobami jest wdrożony centralny model finansowania oraz *Polityka Zarządzania Płynnością Finansową w Grupie TAURON* wraz z funkcjonującym w Grupie Kapitałowej TAURON cash poolingiem. Dodatkowo, system zarządzania finansami jest wspomagany centralną *Polityką zarządzania ryzykiem specyficznym w obszarze finansowym w Grupie TAURON* oraz centralną *Polityką ubezpieczeniową Grupy TAURON*, w których Spółka pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Zgodnie z przyjętym centralnym modelem finansowania, Spółka jest odpowiedzialna za pozyskanie finansowania dla spółek Grupy Kapitałowej TAURON. Środki pozyskane zarówno wewnętrznie (ze spółek Grupy Kapitałowej TAURON generujących nadwyżki finansowe), jak również zewnętrznie (z rynku finansowego) transferowane są następnie do spółek z Grupy Kapitałowej TAURON zgłaszających zapotrzebowanie na finansowanie (w tym celu wdrożony został w Grupie Kapitałowej TAURON program emisji obligacji wewnątrzgrupowych).

Taka forma pozyskiwania źródeł finansowania umożliwia przede wszystkim obniżenie kosztu kapitału, zwiększa możliwości otrzymania finansowania, redukuje ilość i formy zabezpieczeń ustanowionych na majątku Grupy Kapitałowej TAURON (Spółka pozyskuje finansowanie niezabezpieczone) oraz kowenantów wymaganych przez instytucje finansowe, a także wpływa na zmniejszenie kosztów administracyjnych. Centralny model finansowania umożliwia również pozyskanie źródeł finansowania niedostępnych dla pojedynczych spółek, takich jak np. emisja euroobligacji. Wdrożenie centralnego modelu finansowania efektywnie wpłynęło na zmianę podejścia do finansowania inwestycji w Grupie Kapitałowej TAURON. Finansowanie jest pozyskiwane w oparciu o skonsolidowany bilans całej Grupy Kapitałowej TAURON, a źródła finansowania nie są przypisane do konkretnych projektów inwestycyjnych, ale są zaciągane na pokrycie luki finansowej na poziomie Grupy Kapitałowej TAURON. Struktura finansowania projektów inwestycyjnych w danym okresie jest tożsama ze strukturą

finansowania całokształtu działalności Grupy Kapitałowej TAURON. Przyjęty model pozwala na realizację planów inwestycyjnych zgodnie z przyjętą Strategią Korporacyjną.

Drugim istotnym elementem wpływającym na efektywność zarządzania finansami jest polityka zarządzania płynnością w Grupie Kapitałowej TAURON. Poprzez wdrożenie odpowiednich standardów prognozowania możliwe staje się ustalenie precyzyjnej pozycji płynnościowej pozwalającej na optymalizację doboru momentu pozyskania finansowania oraz terminu zapadalności i rodzajów instrumentów lokacyjnych, a także odpowiedniego poziomu rezerwy płynnościowej. Powyższe wpływa zarówno na zmniejszenie kosztów, jak i zwiększenie bezpieczeństwa. Bieżące zarządzanie płynnością jest wspomagane przez wdrożony mechanizm cash poolingu. Jego zasadniczym celem jest zapewnienie bieżącej płynności finansowej w Grupie Kapitałowej TAURON przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów zewnętrznego finansowania krótkoterminowego i maksymalizowaniu przychodów finansowych z tytułu posiadania nadwyżek pieniężnych. Dzięki funkcjonowaniu struktury cash poolingu, spółki Grupy Kapitałowej TAURON posiadające krótkotrwałe niedobory środków mogą w pierwszej kolejności korzystać ze środków spółek wykazujących nadwyżki finansowe, bez konieczności pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Ponadto, Grupa Kapitałowa TAURON wdrożyła jednolity program gwarancji bankowych. W ramach jednej umowy, zawartej pomiędzy TAURON i bankiem PKO BP S.A., a następnie między TAURON a spółkami z Grupy Kapitałowej TAURON, istnieje możliwość wystawiania gwarancji na rzecz dowolnej spółki z Grupy Kapitałowej TAURON w ramach scentralizowanego limitu. Powyższe działalnie ograniczyło koszt pozyskiwanych gwarancji, uniezależniło ich pozyskanie od kondycji indywidualnej Spółki oraz ograniczyło łączną ilość czynności niezbędnych do pozyskania gwarancji.

Niezależnie od powyższego, w ramach bieżącej działalności finansowej, spółki Grupy Kapitałowej TAURON efektywnie zarządzały cyklem obiegu pieniądza poprzez dopasowywanie terminów płatności zobowiązań i należności.

W 2012 r. Grupa Kapitałowa TAURON posiadała pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

3.12. Informacja o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym, badającym Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. jest Ernst & Young Audit sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1. Umowa pomiędzy TAURON a Ernst & Young Audit sp. z o.o. została zawarta w dniu 19 listopada 2010 r. i dotyczy badania sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata 2010–2012.

Wysokość wynagrodzenia biegłego rewidenta za usługi świadczone na rzecz Spółki i spółek Grupy Kapitałowej TAURON przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 36. Wysokość wynagrodzenia biegłego rewidenta za usługi świadczone na rzecz spółek Grupy Kapitałowej TAURON (dane w tys. zł)

	Rok zakończony 31 grudnia 2012 r.	Rok zakończony 31 grudnia 2011 r.
Obowiązkowe badanie, w tym:	**987**	**1 088**
– skonsolidowanego sprawozdania finansowego	*36*	*36*
– jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki dominującej	*34*	*34*
– jednostkowych sprawozdań finansowych jednostek zależnych	*917*	*1 018*
Inne usługi poświadczające świadczone dla Grupy Kapitałowej TAURON	**193**	**163**
Pozostałe usługi (w tym szkolenia) świadczone dla Grupy Kapitałowej TAURON	**410**	**382**
Razem	**1 590**	**1 633**

4. AKCJE I AKCJONARIAT

4.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania:

- Kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wynosił 8 762 746 970,00 zł i dzielił się na 1 752 549 394 akcje o wartości nominalnej 5,00 zł każda, w tym 1 589 438 762 akcje zwykłe na okaziciela serii AA oraz 163 110 632 akcje zwykłe imienne serii BB.
- Struktura akcjonariatu Spółki przedstawiała się zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela nr 37. Struktura akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Lp.	Akcjonariusz	Liczba akcji/ liczba głosów na WZ	Udział w kapitale zakładowym/ udział w ogólnej liczbie głosów
1.	Skarb Państwa	526 848 384	30,06%
2.	KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	10,39%
3.	ING Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	5,06%
4.	Pozostali inwestorzy indywidualni i instytucjonalni	954 847 515	54,49%

Rysunek nr 27. Struktura akcjonariatu wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

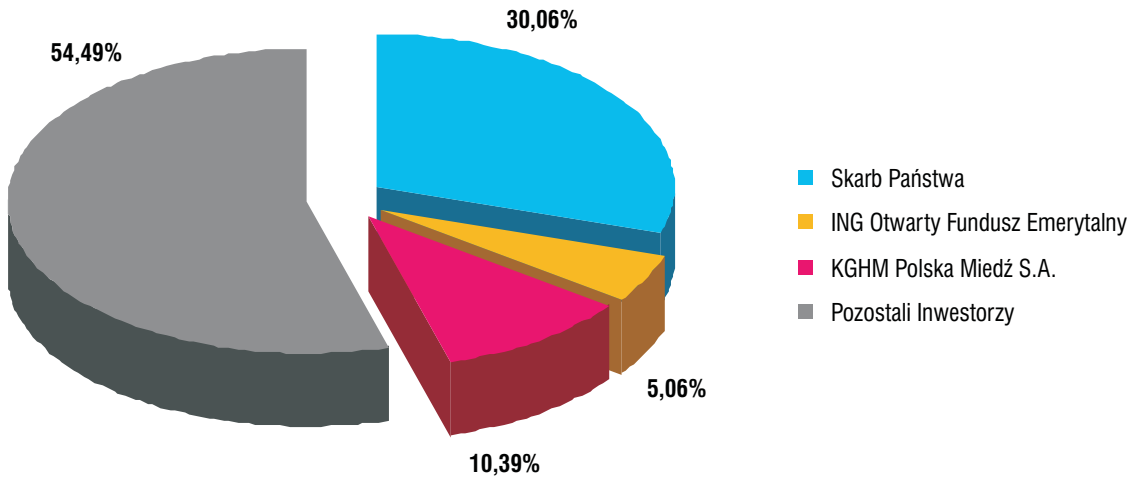

4.2. Liczba i wartość nominalna akcji Spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących Spółkę, na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, przedstawia się następująco:

Tabela nr 38. Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych – osoby zarządzające

Imię i nazwisko	Akcje TAURON		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z TAURON	
	Liczba	Wartość nominalna (zł)	Liczba	Wartość nominalna (zł)
wg stanu na dzień 31.12.2012 r.				
Dariusz Lubera	6 576	32 880	0	0
Joanna Schmid	0	0	0	0
Dariusz Stolarczyk	42 611	213 055	0	0
Krzysztof Zamasz*	935	4 675	0	0
Krzysztof Zawadzki	27 337	136 685	0	0
wg stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania				
Dariusz Lubera	6 576	32 880	0	0
Joanna Schmid	0	0	0	0
Dariusz Stolarczyk	42 611	213 055	0	0
Krzysztof Zawadzki	27 337	136 685	0	0

** W dniu 29 listopada 2012 r. Pan Krzysztof Zamasz złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu Spółki ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2012 r.*

Tabela nr 39. Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych – osoby nadzorujące

Imię i nazwisko	Akcje TAURON		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z TAURON	
	Liczba	Wartość nominalna (zł)	Liczba	Wartość nominalna (zł)
wg stanu na dzień 31.12.2012 r.				
Antoni Tajduś	0	0	0	0
Rafał Wardziński	0	0	0	0
Leszek Koziorowski	0	0	0	0
Jacek Kuciński	935	4 675	0	0
Marcin Majeranowski	0	0	0	0
Jacek Szyke	0	0	0	0
Marek Ściążko	0	0	0	0
Agnieszka Trzaskalska	0	0	0	0

W okresie od 31 grudnia 2012 r. do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania wyżej wskazany stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką będących w posiadaniu osób nadzorujących nie uległ zmianie.

4.3. Umowy dotyczące potencjalnych zmian w strukturze akcjonariatu

Zarząd nie posiada informacji o istnieniu umów (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

4.4. Nabycie akcji własnych

W 2012 r. Spółka nie nabywała akcji własnych.

4.5. Programy akcji pracowniczych

W 2012 r. w Spółce nie funkcjonowały programy akcji pracowniczych.

4.6. Notowania akcji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW)

Akcje TAURON są notowane na Rynku Głównym GPW od 30 czerwca 2010 r.

W 2012 r. kurs akcji Spółki kształtował się w przedziale od 4,08 zł do 5,61 zł. Kurs akcji podczas ostatniej sesji w 2011 r. osiągnął poziom 5,35 zł. Rok później cena wyniosła 4,75 zł. Stopa zwrotu[1] z akcji Spółki w 2012 r. wyniosła ok. -5%. Indeks WIG20 wzrósł w tym czasie o ok. 20,4%, jednak notowania akcji Spółki wpisywały się w ogólną tendencję dotyczącą spółek z sektora energetycznego. W 2012 r. indeks WIG-Energia odzwierciedlający notowania akcji spółek z tego sektora zniżkował o ok. 2,7%. Trend ten był przede wszystkim następstwem czynników fundamentalnych, w dużej mierze niezależnych od krajowych grup energetycznych. Na decyzje i opinie inwestorów i analityków rynku energetycznego wpływ miały mocno zniżkujące rynkowe ceny energii, projektowane zmiany legislacyjne zawarte w propozycji ustawy o odnawialnych źródłach energii, planowany od 2013 r. coraz niższy poziom darmowych przydziałów uprawnień do emisji CO_2, a także perspektywa wygaśnięcia rekompensat z tytułu rozwiązania KDT, których Spółka była znaczącym beneficjentem.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. akcje TAURON Polska Energia wchodziły w skład następujących kluczowych indeksów giełdowych:

1. **WIG** – obejmujący wszystkie spółki notowane na Głównym Rynku GPW, które spełnią bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach,
2. **WIG20** – obliczany na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z Głównego Rynku GPW,
3. **WIG-Energia** – indeks sektorowy, w którego skład wchodzą spółki uczestniczące w indeksie WIG i jednocześnie zakwalifikowane do sektora „energetyka",
4. **WIG-Poland** – indeks narodowy, w którego skład wchodzą wyłącznie akcje krajowych spółek notowanych na Głównym Rynku GPW, które spełnią bazowe kryteria uczestnictwa w indeksach,
5. **MSCI Poland Standard Index** – indeks obejmujący ponad 20 kluczowych spółek notowanych na GPW,
6. **CECE Index** – indeks Giełdy Wiedeńskiej, obejmujący największe spółki Europy Środkowo-Wschodniej.

Tabela nr 40. Kluczowe dane dotyczące akcji TAURON

Kluczowe dane dotyczące akcji	2012	2011	2010
Kurs maksymalny [PLN]	5,61	6,81	6,92
Kurs minimalny [PLN]	4,08	4,65	4,96
Kurs ostatni [PLN]	4,75	5,35	6,57
Kapitalizacja na koniec okresu [mln PLN]	8 325	9 376	11 514
Kapitalizacja na koniec okresu [%]	1,59	2,10	2,12
Wartość księgowa [mln PLN]	16 839,41	15 922,47	15 044,64
C/Z	5,50	8,10	14,30
C/WK	0,49	0,59	0,77
Stopa zwrotu na koniec okresu [%]	-5,03	-16,73	–
Stopa dywidendy [%]	6,5	2,8	0,0
Wartość obrotów [mln PLN]	3 198,94	5 574,82	8 821,85
Udział w obrotach [%]	1,70	2,21	1,99
Wskaźnik obrotu [%]	41,80	58,80	46,00
Średni wolumen na sesję	2 667 725	3 721 539	5 624 588
Średnia liczba transakcji na sesję	960	1 373	2 431
Średni spread [pb]	26	22	20

Źródło: Biuletyn Statystyczny GPW

Na poniższych rysunkach przedstawiono historyczne kształtowanie się kursu akcji Spółki oraz wartości obrotów, a także kształtowanie się kursu akcji Spółki na tle indeksów WIG20 i WIG-Energia.

[1] *Stopa zwrotu liczona z uwzględnieniem dochodu inwestora z tytułu dywidendy i przy założeniu, że osiągany dochód dodatkowy jest reinwestowany. Metodologia zgodna z Biuletynem Statystycznym GPW.*

Rysunek nr 28. Wykres kursu akcji Spółki oraz wartość obrotów w 2012 r.

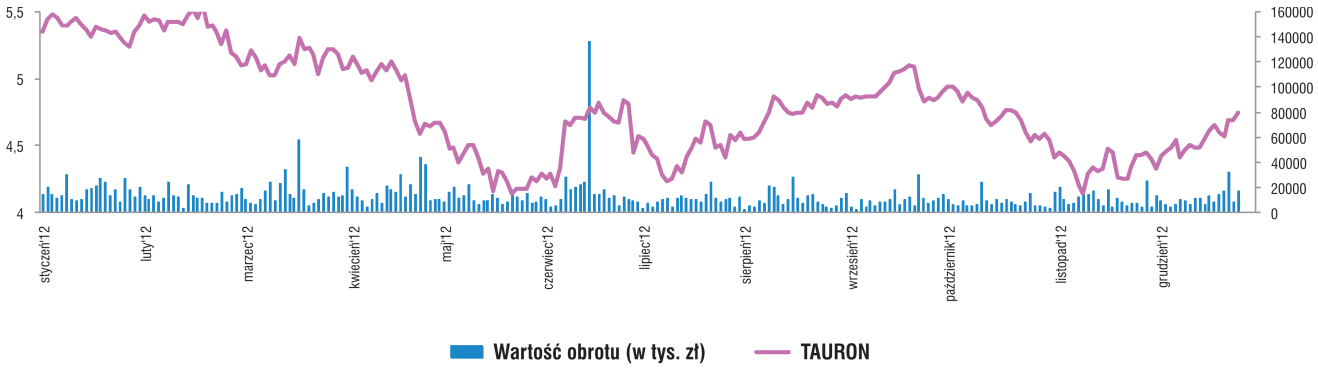

Rysunek nr 29. Wykres kursu akcji Spółki oraz wartość obrotów od debiutu giełdowego (30 czerwca 2010 r.) do 31 grudnia 2012 r.

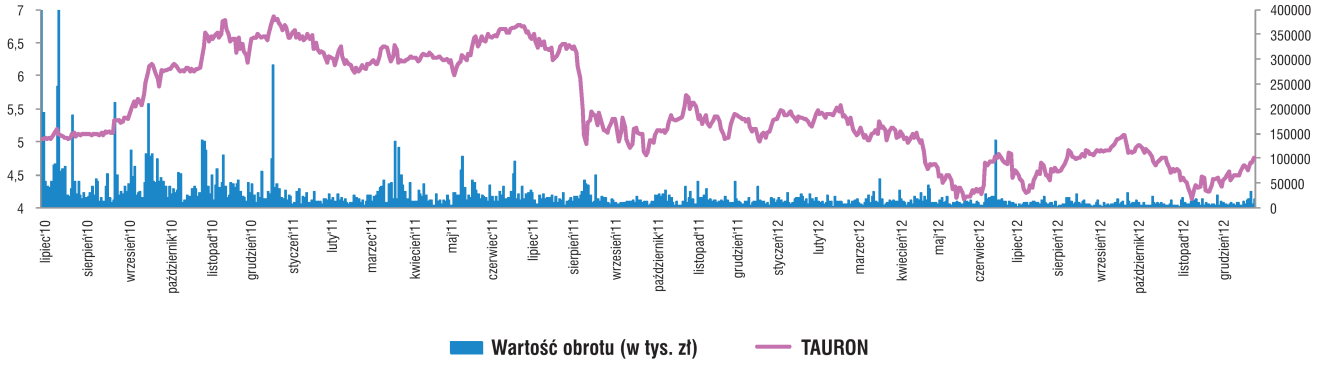

Rysunek nr 30. Zmiana kursu akcji Spółki na tle indeksów WIG20 oraz WIG-Energia w 2012 r.

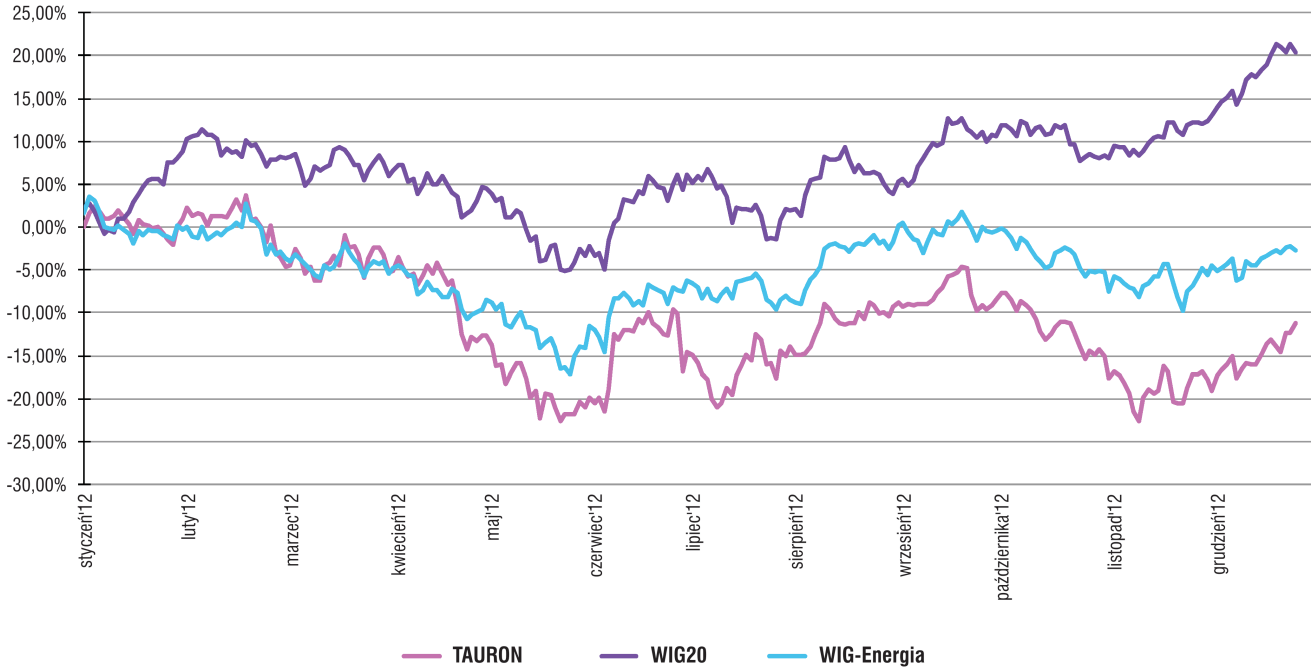

Rekomendacje dla akcji Spółki

W 2012 r. analitycy domów maklerskich oraz banków inwestycyjnych wydali łącznie 19 rekomendacji (nie licząc aktualizacji cen docelowych) dla akcji TAURON Polska Energia, w tym:

– 4 rekomendacje „kupuj",

– 7 rekomendacji „trzymaj",

– 8 rekomendacji „sprzedaj".

Tabela nr 41. Rekomendacje wydane w 2012 r.

Data wydania rekomendacji	Rekomendacja/Cena docelowa	Instytucja rekomendująca
2.01.2012	Kupuj / 7,44 zł	DI BRE
14.08.2012	Kupuj / 6,31 zł	
30.11.2012	Kupuj / 6,16 zł	
18.01.2012	Trzymaj / 5,60 zł	IPOPEMA Securities
24.01.2012	Kupuj / 7,20 zł	Credit Suisse
12.07.2012	Kupuj / 6,00 zł	
27.01.2012	Trzymaj / 5,50 zł	ING Securities
24.07.2012	Trzymaj / 4,50 zł	
23.02.2012	Trzymaj / 6,00 zł	Raiffeisen Centrobank
2.04.2012	Trzymaj / 5,70 zł	
15.04.2012	Kupuj / 5,10 zł	DM PKO BP
18.04.2012	Trzymaj / 5,60 zł	DM BZ WBK
10.07.2012	Trzymaj / 5,30 zł	
12.10.2012	Trzymaj / 4,90 zł	
23.04.2012	Sprzedaj / 4,40 zł	Deutsche Bank
11.06.2012	Sprzedaj / 4,00 zł	
12.10.2012	Sprzedaj / 4,20 zł	
8.06.2012	Trzymaj /4,60 zł	UBS Investment Research
9.07.2012	Trzymaj / 4,65 zł	UniCredit
24.07.2012	Kupuj / 5,80 zł	Espirito Santo
21.08.2012	Niedoważaj / 4,80 zł	HSBC
7.12.2012	Niedoważaj / 4,50 zł	
26.10.2012	Sprzedaj / 3,80 zł	IPOPEMA Securities
30.10.2012	Trzymaj / 4,20 zł	DM PKO BP
5.11.2012	Sprzedaj / 4,00 zł	ING Securities
8.11.2012	Sprzedaj / 4,00 zł	DM BZ WBK
8.11.2012	Sprzedaj / 3,90 zł	Dom Maklerski Banku Handlowego
9.11.2012	Sprzedaj / 3,60 zł	UniCredit
27.11.2012	Redukuj / 3,90 zł	Erste Securities

5. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

Działając zgodnie z § 91 ust. 5 pkt 4) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w *sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim* (Dz. U. Nr 33, poz. 259, ze zm.), Zarząd Spółki przedstawia Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2012 r.

5.1. Wskazanie stosowanego zbioru zasad ładu korporacyjnego

W 2012 r. Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW* (Dobre Praktyki), stanowiącym Załącznik do Uchwały Rady GPW Nr 12/1170/2007 z dnia 4 lipca 2007 r., zmienionym następującymi uchwałami Rady GPW: Nr 17/1249/2010 z dnia 19 maja 2010 r., Nr 15/1282/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 r., Nr 20/1287/2011 z dnia 19 października 2011 r. oraz Nr 19/1307/2012 z dnia 21 listopada 2012 r., które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2013 r. Dokument ten zawiera również zasady ładu korporacyjnego, na których stosowanie Spółka zdecydowała się dobrowolnie.

Dobre Praktyki zostały przyjęte do stosowania przez Zarząd Spółki. W 2012 r. Spółka stosowała wszystkie obowiązujące w przedmiotowym okresie zasady, wyszczególnione w wyżej wymienionym dokumencie w rozdziale II, III i IV.

Tekst zbioru Dobrych Praktyk, którym podlega Spółka oraz na których stosowanie Spółka mogła się zdecydować dobrowolnie, jest opublikowany na stronie internetowej GPW pod adresem (http://www.corp-gov.gpw.pl).

5.2. Wskazanie zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono

W 2012 r. Spółka stosowała wszystkie zasady ładu korporacyjnego wynikające z Dobrych Praktyk obowiązujących i mających w tym roku zastosowanie do Spółki. W okresie od dnia dopuszczenia akcji Spółki do publicznego obrotu do dnia 31 grudnia 2012 r. nie stwierdzono przypadków naruszenia przyjętych zasad ładu korporacyjnego.

Spółka stara się również realizować rekomendacje zawarte w części I Dobrych Praktyk. Na szczególna uwagę zasługują kwestie opisane poniżej.

Rekomendacja dotycząca polityki wynagrodzeń

Dążąc do realizacji rekomendacji I.5 Dobrych Praktyk, w Spółce jest stosowana *Polityka wynagrodzeń Członków organów nadzorujących i zarządzających wraz z opisem zasad jej ustalania w TAURON Polska Energia S.A.* (Polityka Wynagrodzeń), uwzględniająca zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 14 grudnia 2004 r. w *sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie* (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie Komisji Europejskiej z dnia 30 kwietnia 2009 r. (2009/385/WE). Polityka ta określa cele i zasady wynagradzania członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Spółce, z zachowaniem ogólnie obowiązujących przepisów, jak również stosownych uchwał Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Spółki. Polityka Wynagrodzeń ma na celu m.in.:

1) zapewnienie motywacyjnego i spójnego systemu wynagradzania członków Zarządu i Rady Nadzorczej,
2) powiązanie zasad wynagradzania z monitorowaniem wdrażania przyjętych planów strategicznych i realizowaniem planów finansowych,
3) kształtowanie wysokości wynagradzania członków organów korporacyjnych Spółki w powiązaniu z realizowaniem postawionych zadań.

Jednocześnie realizując obowiązki informacyjne określone przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w *sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez Emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim*, Spółka publikuje corocznie w raporcie rocznym informacje o wynagrodzeniu członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej.

Rekomendacja dotycząca zrównoważonego udziału kobiet w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru

Zgodnie rekomendacją I.9 Dobrych Praktyk, GPW rekomenduje spółkom publicznym i ich akcjonariuszom, by zapewniali zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach. W Spółce członkowie Rady Nadzorczej są powoływani, zgodnie z postanowieniami Statutu, przez Walne Zgromadzenie i Skarb Państwa – w ramach uprawnień osobistych, członkowie Zarządu natomiast przez Radę Nadzorczą, po uprzedniej ocenie kandydatów w zakresie kwalifikacji, doświadczenia i kompetencji. Obowiązujące w Spółce w tym zakresie zasady nie wprowadzają ograniczeń co do możliwości udziału w postępowaniach kwalifikacyjnych ze względu na płeć. Jednocześnie realizując wymóg określony w Rozdziale II pkt 1 ppkt 2a) Dobrych Praktyk, Spółka w IV kwartale 2012 r. zamieściła na korporacyjnej stronie internetowej informację o udziale kobiet i mężczyzn odpowiednio w Zarządzie i w Radzie Nadzorczej TAURON w okresie ostatnich dwóch lat.

Informacja o niestosowaniu w 2013 r. zasady zawartej w Rozdz. IV pkt 10 Dobrych Praktyk (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 r.)

Dnia 2 stycznia 2013 r. Spółka przekazała za pośrednictwem systemu EBI (Elektroniczna Baza informacji) raport bieżący nr 1/2013, zawierający informację o niestosowaniu zasady ładu korporacyjnego zawartej w rozdz. IV pkt 10 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 r.) dotyczącej zapewnienia akcjonariuszom możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Obecna treść Statutu Spółki nie zawiera postanowień umożliwiających udział w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej w myśl postanowień ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*. Aby umożliwić stosowanie wyżej wymienionej zasady konieczne jest dokonanie zmiany Statutu Spółki, w tym podjęcie przez Walne Zgromadzenie stosownej uchwały zmieniającej Statut Spółki.

5.3. Opis głównych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych realizowany jest przez Spółkę poprzez:

Nadzór nad stosowaniem jednolitych zasad rachunkowości przez spółki Grupy Kapitałowej TAURON przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych dla celów sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W celu zapewnienia jednolitych zasad rachunkowości w oparciu o MSSF zatwierdzone przez UE, w Grupie Kapitałowej TAURON została opracowana i wdrożona *Polityka rachunkowości Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.* Dokument ten jest odpowiednio aktualizowany w przypadku wystąpienia zmian w regulacjach. Zasady w nim zawarte mają zastosowanie do jednostkowych sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON. Spółki Grupy Kapitałowej TAURON są zobowiązane do stosowania *Polityki rachunkowości Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.* przy sporządzaniu pakietów sprawozdawczych, które są podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON.

Pakiety sprawozdawcze są weryfikowane przez Biuro Konsolidacji i Sprawozdawczości w jednostce dominującej oraz przez niezależnego biegłego rewidenta w trakcie przeprowadzania badania lub przeglądu skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON.

Procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON

W Spółce wdrożone zostały procedury autoryzacji sprawozdań finansowych. Kwartalne, półroczne oraz roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON są przed publikacją zatwierdzane przez Zarząd Spółki. Roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON są również przed publikacją przedstawiane do oceny Radzie Nadzorczej Spółki. Nadzór nad przygotowywaniem sprawozdań finansowych pełni Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych Spółki, natomiast za sporządzenie pakietów sprawozdawczych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON odpowiedzialność ponoszą Zarządy spółek objętych konsolidacją.

W strukturach Rady Nadzorczej Spółki funkcjonuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Audytu), którego skład, kompetencje i opis działania zawarto w pkt 5.11.3 niniejszego sprawozdania.

Systemy informatyczne

Spółka prowadzi księgi rachunkowe stanowiące podstawę przygotowania sprawozdania finansowego w komputerowym systemie finansowo-księgowym SAP, wdrożonym w Spółce od połowy 2011 r. Przygotowanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego następuje przy wykorzystaniu narzędzia informatycznego dla celów konsolidacji sprawozdań finansowych. Dostęp do systemów informatycznych ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami dla upoważnionych pracowników. W Spółce funkcjonują rozwiązania informatyczne i organizacyjne zabezpieczające kontrolę dostępu do systemu finansowo-księgowego oraz zapewniające należytą ochronę i archiwizację ksiąg rachunkowych.

Audyt wewnętrzny

W Spółce funkcjonuje Departament Audytu Wewnętrznego, którego celem jest planowanie i realizacja zadań audytowych między innymi o charakterze doradczym, a także wykonywanie zleconych kontroli doraźnych. Sposoby i zasady jego realizowania określa *Regulamin Audytu Wewnętrznego w Grupie TAURON* oraz zasady współpracy obowiązujące w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. Realizując funkcję audytu wewnętrznego Spółka kieruje się Kodeksem Etyki i Międzynarodowymi Standardami Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego.

Poddawanie sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TAURON badaniu lub przeglądom przez niezależnego biegłego rewidenta

Roczne sprawozdania finansowe Spółki oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON podlegają badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta. Natomiast półroczne sprawozdania finansowe Spółki oraz półroczne skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej TAURON podlegają przeglądowi przez biegłego rewidenta. W 2010 r. Spółka wybrała jeden podmiot uprawniony do badania i przeglądu sprawozdań finansowych dla istotnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Reguła dotycząca zmieniania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki oraz Grupy TAURON

Uchwałą Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. nr 343/II/2010 przyjęto zasadę zmieniania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki oraz Grupy Kapitałowej TAURON przynajmniej raz na 5 lat obrotowych. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON może ponownie wykonać te czynności po upływie 2 lat obrotowych.

5.4. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji Spółki.

Tabela nr 42. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Akcjonariusze	Liczba posiadanych akcji	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Liczba posiadanych głosów	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa*	526 848 384	30,06%	526 848 384	30,06%
KGHM**	182 110 566	10,39%	182 110 566	10,39%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny***	88 742 929	5,06%	88 742 929	5,06%

** Zgodnie z zawiadomieniem akcjonariusza z dnia 28.02.2013 r.*

*** Zgodnie z zawiadomieniem akcjonariusza z dnia 23.03.2011 r.*

**** Zgodnie z zawiadomieniem akcjonariusza z dnia 28.12.2011 r.*

5.5. Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne

W roku obrotowym 2012 Spółka nie emitowała papierów wartościowych, które dawałyby specjalne uprawnienia kontrolne wobec Spółki.

5.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Ograniczenia dotyczące wykonywania prawa głosu zostały zawarte w § 10 Statutu Spółki, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

Powyższe ograniczenia co do wykonywania prawa głosu zostały sformułowane w następujący sposób:

1. Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10% ogółu głosów w Spółce zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.
2. Ograniczenie prawa głosu, o którym mowa w pkt 1 powyżej nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.
3. Głosy należące do akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności w rozumieniu § 10 Statutu (Zgrupowanie Akcjonariuszy) kumuluje się; w przypadku, gdy skumulowana liczba głosów przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, podlega ona redukcji. Zasady kumulacji i redukcji głosów zostały określone w pkt 6 i 7 poniżej.
4. Akcjonariuszem w rozumieniu § 10 Statutu jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o *obrocie instrumentami finansowymi*, a także osoby uprawnionej do udziału w Walnym Zgromadzeniu mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.
5. Przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny na potrzeby § 10 Statutu rozumie się odpowiednio osobę:
   1) mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o *ochronie konkurencji i konsumentów*, lub

2) mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*, lub

3) która wywiera (podmiot dominujący) lub, na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu ustawy z dnia 22 września 2006 r. o *przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców*, lub

4) której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o *ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w* związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.

6. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy.

7. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy do progu 10% ogółu głosów w Spółce. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:

   1) liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogółu głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy,

   2) jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania Akcjonariuszy przekracza 10% ogółu głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania Akcjonariuszy. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalanej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania Akcjonariuszy nie będzie przekraczać 10% ogółu głosów w Spółce,

   3) w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,

   4) ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na Walnym Zgromadzeniu.

8. Każdy akcjonariusz, który zamierza wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, bezpośrednio lub przez pełnomocnika, ma obowiązek, bez odrębnego wezwania, o którym mowa w pkt 9 poniżej, zawiadomić Zarząd lub Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia o tym, że dysponuje bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce.

9. Niezależnie od postanowienia pkt 8 powyżej, w celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest osobą mającą status podmiotu dominującego lub zależnego wobec innego akcjonariusza w rozumieniu § 10 Statutu. Uprawnienie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki.

10. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w pkt 8 i 9 powyżej, do chwili usunięcia uchybienia obowiązkowi informacyjnemu może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji; wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

5.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

W Spółce na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki.

5.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących oraz ich uprawnień

5.8.1. Zarząd

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu

Zarząd Spółki składa się z jednej do sześciu osób, w tym Prezesa i Wiceprezesów. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji, która trwa trzy lata, za wyjątkiem pierwszej kadencji, która trwa dwa lata.

Członków Zarządu lub cały Zarząd powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, powierzając funkcje Prezesa i Wiceprezesów. Każdy z członków Zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach przez Radę Nadzorczą lub Walne Zgromadzenie.

Kompetencje Zarządu

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych. Wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki, nie zastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej, należą do kompetencji Zarządu.

Zgodnie ze Statutem Spółki, uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności Spółki, a w szczególności:

1) regulamin Zarządu,
2) regulamin organizacyjny przedsiębiorstwa Spółki,
3) tworzenie i likwidacja oddziałów,
4) powołanie prokurenta,
5) zaciąganie kredytów i pożyczek,
6) przyjęcie rocznych planów rzeczowo-finansowych oraz planów wieloletnich i strategii Spółki,
7) zaciąganie zobowiązań warunkowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji, poręczeń oraz wystawianie weksli, o wartości nie przekraczającej równowartości 5 000 000 EUR w złotych,
8) udzielanie darowizn, umorzenie odsetek lub zwolnienie z długu,
9) nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziałów w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym, o wartości nie przekraczającej równowartości 5 000 000 EUR w złotych,
10) nabycie składników aktywów trwałych z wyjątkiem nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 EUR w złotych, lecz nie przekraczającej równowartości 5 000 000 EUR w złotych,
11) rozporządzanie składnikami aktywów trwałych, w tym nieruchomością, użytkowaniem wieczystym lub udziałem w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym, o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 EUR w złotych, lecz nie przekraczającej równowartości 5 000 000 EUR w złotych,
12) określenie wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniach Wspólników spółek, w których Spółka posiada akcje lub udziały, w sprawach należących do kompetencji Walnych Zgromadzeń lub Zgromadzeń Wspólników tych spółek, za wyjątkiem określania sposobu wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniu Wspólników spółek, w których Spółka posiada ponad 50% akcji lub udziałów, w sprawach:
    a) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jeżeli ich wartość przekracza równowartość kwoty 5 000 000 EUR w złotych,
    b) rozwiązania i likwidacji spółki,
13) zasady prowadzenia działalności sponsoringowej,
14) przyjęcie rocznego planu działalności sponsoringowej,
15) sprawy, o których rozpatrzenie Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej albo do Walnego Zgromadzenia.

5.8.2. Rada Nadzorcza

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza składa się z pięciu do dziewięciu osób powoływanych na okres wspólnej kadencji, która trwa trzy lata, za wyjątkiem pierwszej kadencji, która trwa jeden rok. Zgodnie ze Statutem Spółki członkowie Rady Nadzorczej są powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie, z zastrzeżeniem, że:

1) w okresie, w którym Skarb Państwa, w tym wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa w rozumieniu § 10 ust. 5 Statutu, posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce, Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, jest uprawniony do powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej, w liczbie równej połowie maksymalnej liczby składu Rady Nadzorczej określonej w statucie (w razie, gdyby liczba ta okazała się niecałkowita ulega ona zaokrągleniu do liczby całkowitej w dół np. 4,5 ulega zaokrągleniu do 4 powiększonej o 1 z zastrzeżeniem, że Skarb Państwa:
    a) jest zobowiązany głosować na Walnym Zgromadzeniu w sprawie ustalenia liczby członków Rady Nadzorczej odpowiadającej maksymalnej liczbie członków Rady Nadzorczej określonej w statucie w razie zgłoszenia takiego wniosku do Zarządu przez

akcjonariusza lub akcjonariuszy posiadających liczbę akcji uprawniającą do wykonywania co najmniej 5% ogółu głosów w Spółce,

b) jest wyłączony od prawa głosowania na Walnym Zgromadzeniu w sprawie powołania i odwołania pozostałych członków Rady Nadzorczej, w tym niezależnych członków Rady Nadzorczej; nie dotyczy to jednak przypadku, gdy Rada Nadzorcza nie może działać z powodu składu mniejszego od wymaganego Statutem, a obecni na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze inni niż Skarb Państwa nie dokonają uzupełnienia składu Rady Nadzorczej zgodnie z podziałem miejsc w Radzie Nadzorczej określonym w niniejszym pkt;

2) w okresie, w którym Skarb Państwa, w tym wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa w rozumieniu § 10 ust. 5 Statutu, posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania poniżej 25% ogółu głosów w Spółce, Skarb Państwa, reprezentowany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej.

3) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej przez Skarb Państwa w trybie określonym w pkt 1) lub pkt 2) powyżej, następuje w drodze oświadczenia składanego Spółce.

Co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej powinno spełniać kryteria niezależności od Spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu ze Spółką (niezależni członkowie Rady Nadzorczej). Określenie „niezależny członek rady nadzorczej" oznacza niezależnego członka rady nadzorczej w rozumieniu Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE) z uwzględnieniem Dobrych Praktyk.

Niezależni członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek niezależności. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek niezależności, członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę. Spółka informuje akcjonariuszy o aktualnej liczbie niezależnych członków Rady Nadzorczej.

Kompetencje Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy:

1) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami, jak i ze stanem faktycznym. Dotyczy to także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, o ile jest ono sporządzane,

2) ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia straty,

3) składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w pkt 1 i 2,

4) sporządzanie sprawozdań Rady Nadzorczej z nadzoru realizacji przez Zarząd inwestycji, w tym zakupu aktywów trwałych, a w szczególności opiniowanie prawidłowości i efektywności wydatkowania środków pieniężnych z tym związanych,

5) sporządzanie, wraz ze sprawozdaniem z wyników oceny rocznego sprawozdania finansowego Spółki, opinii Rady Nadzorczej w kwestii ekonomicznej zasadności zaangażowania kapitałowego Spółki dokonanego w danym roku obrotowym w innych podmiotach prawa handlowego,

6) wybór biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej,

7) określanie zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd rocznych planów rzeczowo-finansowych oraz strategicznych planów wieloletnich,

8) opiniowanie planów wieloletnich oraz strategii Spółki i Grupy Kapitałowej,

9) opiniowanie i zatwierdzanie zasad prowadzenia działalności sponsoringowej,

10) opiniowanie rocznego planu prowadzenia działalności sponsoringowej oraz kwartalnych raportów z jego realizacji,

11) uchwalanie regulaminu szczegółowo określającego tryb działania Rady Nadzorczej,

12) przyjmowanie jednolitego tekstu Statutu Spółki, przygotowanego przez Zarząd Spółki,

13) zatwierdzanie regulaminu Zarządu Spółki,

14) zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również udzielanie Zarządowi zgody na:

1) nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziałów w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej równowartość 5 000 000 EUR w złotych,

2) nabycie składników aktywów trwałych, za wyjątkiem nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym, obligacji emitowanych przez Spółki Grupy Kapitałowej, o wartości przekraczającej równowartość 5 000 000 EUR w złotych,

3) rozporządzanie składnikami aktywów trwałych, w tym nieruchomością, użytkowaniem wieczystym lub udziałem w nieruchomości lub w użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej równowartość 5 000 000 EUR w złotych,
4) zaciąganie zobowiązań warunkowych, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji i poręczeń majątkowych o wartości przekraczającej równowartość 5 000 000 EUR w złotych,
5) wystawianie weksli o wartości przekraczającej równowartość 5 000 000 EUR w złotych,
6) wypłatę zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy,
7) objęcie albo nabycie akcji lub udziałów w innych spółkach, o wartości przekraczającej równowartość 5 000 000 EUR w złotych, z wyjątkiem sytuacji, gdy objęcie akcji lub udziałów tych spółek następuje za wierzytelności Spółki w ramach postępowań ugodowych lub upadłościowych,
8) zbycie akcji lub udziałów, o wartości przekraczającej równowartość 5 000 000 EUR w złotych, z określeniem warunków i trybu ich zbywania, za wyjątkiem:
   a) zbywania akcji będących w obrocie na rynku regulowanym,
   b) zbywania akcji lub udziałów, które Spółka posiada w ilości nie przekraczającej 10% udziału w kapitale zakładowym poszczególnych spółek.

Ponadto do kompetencji Rady Nadzorczej należy, w szczególności:

1) powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,
2) ustalanie zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu,
3) zawieszanie w czynnościach członków Zarządu, z ważnych powodów,
4) delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy nie mogą sprawować swoich czynności i ustalanie im wynagrodzenia z zastrzeżeniem, iż łączne wynagrodzenie pobierane przez oddelegowanego jako członka Rady Nadzorczej oraz z tytułu oddelegowania do czasowego sprawowania czynności członka Zarządu, nie może przekroczyć wynagrodzenia ustalonego dla członka Zarządu, w miejsce którego członek Rady Nadzorczej został oddelegowany,
5) przeprowadzanie postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka Zarządu,
6) przeprowadzanie konkursu celem wyłonienia osoby, z którą zostanie zawarta umowa o sprawowanie zarządu w Spółce i zawieranie umowy o sprawowanie zarządu w Spółce,
7) udzielanie zgody na tworzenie oddziałów Spółki za granicą,
8) udzielanie zgody członkom Zarządu na zajmowanie stanowisk w organach innych spółek,
9) określanie sposobu wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniu Wspólników spółek, w których Spółka posiada ponad 50% akcji lub udziałów, w sprawach:
   a) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jeżeli ich wartość przekracza równowartość kwoty 5 000 000 EUR w złotych,
   b) rozwiązania i likwidacji spółki.

5.9. Opis zasad zmiany Statutu Spółki

Zmiana Statutu Spółki następuje w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia powziętej większością dwóch trzecich głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego, a następnie wymaga wydania przez właściwy sąd postanowienia o wpisie zmiany do rejestru przedsiębiorców. Tekst jednolity Statutu Spółki, obejmujący zmiany uchwalone przez Walne Zgromadzenie, przyjmuje Rada Nadzorcza w drodze uchwały.

5.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia Spółki oraz jego uprawnienia zawarte są w Statucie Spółki oraz w *Regulaminie Walnego Zgromadzenia TAURON Polska Energia S.A.*, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

Sposób działania Walnego Zgromadzenia

Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez ogłoszenie na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących przez spółki publiczne. W przypadku, gdy Walne Zgromadzenie jest zwoływane przez podmiot lub organ inny niż Zarząd na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, a zwołanie Walnego Zgromadzenia wymaga współpracy ze strony Zarządu, Zarząd ma obowiązek dokonać wszelkich czynności określonych prawem w celu zwołania, organizacji i przeprowadzenia Walnego Zgromadzenia. Walne Zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki albo w Warszawie.

Walne Zgromadzenie otwiera Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności do otwarcia Walnego Zgromadzenia upoważnieni są w kolejności: Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Prezes Zarządu, osoba wyznaczona przez Zarząd albo akcjonariusz, który zarejestrował na Walnym Zgromadzeniu akcje uprawniające do wykonywania największej liczby głosów. Następnie, spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wybiera się Przewodniczącego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji, o ile przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych* oraz postanowienia Statutu Spółki nie stanowią inaczej. Walne Zgromadzenie może zarządzić przerwę w obradach większością dwóch trzecich głosów. Łącznie przerwy nie mogą trwać dłużej niż trzydzieści dni.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia

Uchwały Walnego Zgromadzenia wymagają:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki,
2) udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
3) podział zysku lub pokrycie straty,
4) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
5) zawieszanie członków Zarządu w czynnościach,
6) ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, z tym zastrzeżeniem, że członkom Rady Nadzorczej przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości określonej przez Walne Zgromadzenie, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa,
7) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
8) zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, rady nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób. Zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, rady nadzorczej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
9) podwyższanie i obniżenie kapitału zakładowego Spółki,
10) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i papierów wartościowych imiennych lub na okaziciela uprawniających ich posiadacza do zapisu lub objęcia akcji,
11) nabycie akcji własnych w przypadku, gdy wymagają tego przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*,
12) przymusowy wykup akcji stosownie do postanowień art. 418 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*,
13) tworzenie, użycie i likwidacja kapitałów rezerwowych,
14) użycie kapitału zapasowego,
15) postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
16) połączenie, przekształcenie oraz podział Spółki,
17) umorzenia akcji,
18) zmiana Statutu i zmiana przedmiotu działalności Spółki,
19) rozwiązanie i likwidacja Spółki.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych* emisja i wykup akcji należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia.

Opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Akcjonariusz lub Akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego, mogą żądać zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Żądanie takie powinno zawierać jego zwięzłe uzasadnienie. Może ono zostać złożone Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej, na adres e-mailowy Spółki, wskazany przez Spółkę na stronie internetowej w zakładce „Relacje inwestorskie". Spółka zastrzega sobie prawo do podjęcia odpowiednich działań służących identyfikacji Akcjonariusza lub Akcjonariuszy występujących z żądaniem.

Akcjonariusz lub Akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce mogą zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie. Akcjonariusz lub Akcjonariusze wyznaczają przewodniczącego tego Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub Akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Żądanie to, zawierające uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad, powinno być złożone Zarządowi nie później niż na 21 dni przed wyznaczonym terminem Walnego

Zgromadzenia. Żądanie to może zostać złożone w postaci elektronicznej na adres e-mailowy Spółki (podany w ogłoszeniu o zwołaniu WZ), bądź w formie pisemnej na adres Spółki.

Akcjonariusz lub Akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Zgłoszenie to może być dokonane w postaci elektronicznej na adres e-mailowy Spółki (podany w ogłoszeniu o zwołaniu WZ), bądź w formie pisemnej na adres Spółki.

Akcjonariusz może zapoznać się z listą Akcjonariuszy w siedzibie Zarządu Spółki przez trzy dni powszednie bezpośrednio poprzedzające odbycie Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusz może żądać przesłania mu listy Akcjonariuszy nieodpłatnie pocztą elektroniczną, podając adres, na który lista powinna być wysłana. Żądanie to może zostać złożone w postaci elektronicznej na adres e-mailowy Spółki (podany w ogłoszeniu o zwołaniu WZ).

Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają tylko osoby będące Akcjonariuszami na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu). W celu uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia Akcjonariusze ci powinni zgłosić firmie inwestycyjnej prowadzącej ich rachunek papierów wartościowych żądanie wystawienia imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Żądanie to należy zgłosić nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia oraz nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.

Akcjonariusz może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Współuprawnieni z akcji mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu jedynie poprzez wspólnego przedstawiciela (pełnomocnika). Pełnomocnik może reprezentować więcej niż jednego Akcjonariusza i głosować odmiennie z akcji każdego Akcjonariusza.

Akcjonariusze wybierają Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia. Przewodniczącego wybiera się spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Każdy z uczestników Walnego Zgromadzenia ma prawo zgłosić jedną kandydaturę na stanowisko Przewodniczącego. Osoby, których kandydatury zostaną zgłoszone, będą wpisywane na listę kandydatów, o ile wyrażą zgodę na kandydowanie. Wyboru Przewodniczącego dokonuje się w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów. W przypadku, gdy zgłoszono tylko jednego kandydata na Przewodniczącego, wybór może odbyć się przez aklamację.

Każdy Akcjonariusz może zgłosić nie więcej niż trzech kandydatów na członka Komisji Skrutacyjnej, wybieranej przez Walne Zgromadzenie, oraz głosować maksymalnie na trzech kandydatów.

W trakcie obrad Walnego Zgromadzenia Akcjonariusz ma prawo, do czasu zamknięcia dyskusji nad danym punktem porządku obrad, do wniesienia propozycji zmian do treści projektu uchwały proponowanego do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie w ramach danego punktu porządku obrad lub do zgłoszenia własnego projektu takiej uchwały. Propozycja zmian lub nowy projekt uchwały powinny być przedstawiane wraz z ich uzasadnieniem. Propozycje zmian lub projekty uchwał można składać pisemnie na ręce Przewodniczącego albo ustnie do protokołu obrad.

Akcjonariusz, który głosował przeciwko uchwale, a po jej podjęciu przez Walne Zgromadzenie chce zgłosić swój sprzeciw, powinien bezpośrednio po podjęciu tej uchwały (po ogłoszeniu wyników głosowania), wyrazić sprzeciw i zażądać jego zaprotokołowania przed przystąpieniem do następnego punktu porządku obrad. W razie późniejszego zgłoszenia sprzeciwu, co jednak nie może nastąpić później niż do zamknięcia obrad Walnego Zgromadzenia, Akcjonariusz powinien wskazać, przeciwko której uchwale podjętej na tym Walnym Zgromadzeniu zgłasza on sprzeciw. Akcjonariusz zgłaszający swój sprzeciw przeciwko uchwale Walnego Zgromadzenia może zgłosić do protokołu obrad Walnego Zgromadzenia zwięzłe uzasadnienie sprzeciwu.

5.11. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółki oraz ich komitetów

5.11.1. Zarząd

Obecna, III kadencja Zarządu, rozpoczęła swój bieg w dniu 6 maja 2011 r., tj. w dniu odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członków Zarządu II kadencji, tj. za rok obrotowy 2010. Zgodnie ze Statutem Spółki jest to kadencja wspólna i wynosi trzy lata.

Skład osobowy Zarządu w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.

1. Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
2. Joanna Schmid – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii i Rozwoju,
3. Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Korporacji,
4. Krzysztof Zamasz – Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych,
5. Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych.

Zmiany w składzie osobowym Zarządu

W dniu 29 listopada 2012 r. Pan Krzysztof Zamasz złożył rezygnację z dniem 31 grudnia 2012 r. z pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki. Pan Krzysztof Zamasz umotywował swoją decyzję powołaniem go w dniu 29 listopada 2012 r. na stanowisko Prezesa Zarządu spółki ENEA z siedzibą w Poznaniu z dniem 1 stycznia 2013 r.

Skład osobowy Zarządu na dzień 1 stycznia 2013 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Dariusz Lubera – Prezes Zarządu,
2. Joanna Schmid – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii i Rozwoju,
3. Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Korporacji,
4. Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych.

Doświadczenie i kompetencje członków Zarządu

Dariusz Lubera – Prezes Zarządu

Z wykształcenia magister inżynier elektryk. Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

Funkcję Prezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od 8 marca 2008 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących jednostek organizacyjnych: organów korporacyjnych, prawnego, zarządzania zasobami ludzkimi, audytu wewnętrznego, komunikacji rynkowej i PR, zarządzania ryzykiem.

Joanna Schmid – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii i Rozwoju

Z wykształcenia prawnik i finansista. Absolwentka Wydziału Prawa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Ukończyła wiele studiów podyplomowych, m.in. studia menedżerskie MBA w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie,

Funkcję Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od 1 października 2010 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących jednostek organizacyjnych: strategii rozwoju, projektów strategicznych, regulacji i funduszy zewnętrznych, efektywności inwestycyjnej.

Dariusz Stolarczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Korporacji

Absolwent Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej o specjalności elektroenergetyka przemysłowa oraz Menedżerskich Studiów Magisterskich MBA na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Ukończył ponadto m.in. studia podyplomowe w zakresie Zarządzania na Wirtschaftsorderungsinstitut Wirtschaftskammer w Wiedniu oraz Studia Menedżerskie MBA w Szkole Głównej Administracji i Zarządzania w Warszawie.

Funkcję Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od 8 marca 2008 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących jednostek organizacyjnych: zarządzania zasobami informacyjnymi, zakupów, zarządzania korporacyjnego oraz reorganizacji.

Krzysztof Zawadzki – Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych

Z wykształcenia ekonomista. Absolwent Akademii Ekonomicznej w Katowicach oraz studiów doktoranckich na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Ukończył m.in. podyplomowe studia w zakresie międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej, standardów europejskich w rachunkowości i finansach oraz podatków. Posiada uprawnienia biegłego rewidenta.

Funkcję Wiceprezesa Zarządu TAURON Polska Energia S.A. pełni od 21 sierpnia 2009 r. Obecnie nadzoruje pracę następujących jednostek organizacyjnych: rachunkowości i podatków, zarządzania finansami, controllingu.

Szczegółowy opis doświadczenia i kompetencji członków Zarządu został opublikowany na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

Opis działania

Zarząd Spółki, działa na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych* i innych przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki oraz postanowień *Regulaminu Zarządu TAURON Polska Energia Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach*, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/. Przy wykonywaniu swoich obowiązków członkowie Zarządu kierują się zasadami zawartymi w Dobrych Praktykach.

Do składania oświadczeń w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. Jeżeli Zarząd jest jednoosobowy, do składania oświadczeń w imieniu Spółki uprawniony jest jeden członek Zarządu albo prokurent.

Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu. Posiedzenia Zarządu zwoływane są również na wniosek większości Wiceprezesów Zarządu, jak również Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Posiedzenia odbywają się w siedzibie

Spółki, w terminie ustalonym przez zwołującego posiedzenie. W uzasadnionych przypadkach posiedzenia Zarządu mogą odbywać się poza siedzibą Spółki. Posiedzeniom Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Wiceprezes Zarządu.

Zarząd głosuje w sposób jawny. Wynik głosowania odnotowywany jest w protokole posiedzenia. Prezes Zarządu zarządza głosowanie tajne na wniosek któregokolwiek z Wiceprezesów Zarządu.

Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów w obecności 3/5 składu członków Zarządu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Głosowanie w powyższych trybach zarządza Prezes Zarządu lub wskazany przez niego Wiceprezes Zarządu, określając termin końcowy dla oddania głosu przez członków Zarządu. Dopuszczalne jest złożenie zdania odrębnego. Odnotowywane jest ono w protokole wraz z uzasadnieniem. Decyzje Zarządu, będące postanowieniami w sprawach bieżących, nie wymagających podjęcia uchwały, są odnotowywane wyłącznie w protokole.

W sytuacji, gdy Wiceprezesów Zarządu jest mniej niż przewidzianych Pionów, Wiceprezesi Zarządu mogą łączyć pełnienie obowiązków w zakresie dwóch Pionów, bądź dokonać innego podziału kompetencji, niesprzecznego z przyporządkowaniem kompetencji dokonanym przez Radę Nadzorczą.

Do zakresu działania Prezesa Zarządu należą kompetencje w zakresie obszarów działania jednostek organizacyjnych należących do Pionu Prezesa Zarządu, odpowiednio do schematu struktury organizacyjnej Spółki.

Do zakresu działania Wiceprezesów Zarządu należą kompetencje w zakresie obszarów działania jednostek organizacyjnych należących do Pionów Wiceprezesów Zarządu, odpowiednio do schematu struktury organizacyjnej Spółki.

Struktura pionów podległych poszczególnym członkom Zarządu określona jest w schemacie struktury organizacyjnej Spółki, omówionym w pkt 1.3.2 niniejszego sprawozdania.

5.11.2. Rada Nadzorcza

Obecna, III kadencja Rady Nadzorczej rozpoczęła się w dniu 6 maja 2011 r. tj. w dniu odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej II kadencji, tj. za rok obrotowy 2010. Zgodnie ze Statutem Spółki jest to kadencja wspólna i wynosi trzy lata.

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień 1 stycznia 2012 r.

1. Antoni Tajduś – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. Agnieszka Trzaskalska – Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
3. Leszek Koziorowski – Sekretarz Rady Nadzorczej,
4. Jacek Kuciński – Członek Rady Nadzorczej,
5. Włodzimierz Luty – Członek Rady Nadzorczej,
6. Michał Michalewski – Członek Rady Nadzorczej,
7. Jacek Szyke – Członek Rady Nadzorczej,
8. Marek Ściążko – Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej

Z dniem 11 stycznia 2012 r. odwołany został przez Skarb Państwa, w ramach osobistego uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, Michał Michalewski, który był powołany do składu Rady Nadzorczej Spółki w dniu 6 października 2008 r.

Z dniem 11 stycznia 2012 r. Skarb Państwa, w ramach osobistego uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, powołał do składu Rady Nadzorczej Spółki III wspólnej kadencji Rafała Wardzińskiego.

Rada Nadzorcza dnia 2 lutego 2012 r. dokonała zmian w zakresie pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, wybierając do pełnienia powyższej funkcji Rafała Wardzińskiego.

Z dniem 12 grudnia 2012 r. odwołany został przez Skarb Państwa, w ramach osobistego uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, Włodzimierz Luty, który był powołany do składu Rady Nadzorczej Spółki w dniu 31 stycznia 2008 r.

Z dniem 12 grudnia 2012 r. Skarb Państwa, w ramach osobistego uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, powołał do składu Rady Nadzorczej Spółki III wspólnej kadencji Marcina Majeranowskiego.

Skład osobowy Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Antoni Tajduś – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. Rafał Wardziński – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
3. Leszek Koziorowski – Sekretarz Rady Nadzorczej,

4. Jacek Kuciński – Członek Rady Nadzorczej,
5. Marcin Majeranowski – Członek Rady Nadzorczej,
6. Jacek Szyke – Członek Rady Nadzorczej,
7. Marek Ściążko – Członek Rady Nadzorczej,
8. Agnieszka Trzaskalska – Członek Rady Nadzorczej.

Doświadczenie i kompetencje członków Rady Nadzorczej

Antoni Tajduś – Przewodniczący Rady Nadzorczej

Pracownik naukowo-dydaktyczny Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Podczas swojej pracy na AGH uzyskał następujące stopnie naukowe: doktor nauk technicznych (1977), doktor habilitowany nauk technicznych (1990) i profesor nauk technicznych (1998).

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 31 stycznia 2008 r. Obecnie pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej, a także Przewodniczącego Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Rafał Wardziński – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Ukończył studia magisterskie na Uniwersytecie Szczecińskim w Zakładzie Integracji Europejskiej im. Jean Monnet oraz studia uzupełniające na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Liege (Belgia), stypendysta Komisji Europejskiej.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 11 stycznia 2012 r. Obecnie pełni funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, jest również członkiem Komitetu Strategii.

Leszek Koziorowski – Sekretarz Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 14 września 2010 r. Obecnie pełni funkcję Sekretarza Rady Nadzorczej, jest również członkiem Komitetu Audytu.

Jacek Kuciński – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uzyskał tytuł doktora nauk technicznych na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 14 września 2010 r. W ramach Rady Nadzorczej Spółki jest również członkiem Komitetu Audytu, Komitetu Strategii oraz Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Marcin Majeranowski – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2003 r. wpisany na listę radców prawnych prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 12 grudnia 2012 r. W ramach Rady Nadzorczej Spółki jest również Przewodniczącym Komitetu Audytu.

Jacek Szyke – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent ekonomii na Uniwersytecie w Łodzi oraz Wydziału Elektrycznego Politechniki w Poznaniu, na której uzyskał również tytuł doktora nauk technicznych.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 14 września 2010 r. W ramach Rady Nadzorczej Spółki jest również Przewodniczącym Komitetu Strategii oraz członkiem Komitetu Audytu.

Marek Ściążko – Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej Politechniki Śląskiej w Gliwicach – specjalizacja: inżynieria chemiczna. Ponadto, Pan Marek Ściążko uzyskał stopień naukowy doktora na tym samym wydziale.

Został powołany w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 31 stycznia 2008 r. W ramach Rady Nadzorczej Spółki jest również członkiem Komitetu Strategii.

Agnieszka Trzaskalska – Członek Rady Nadzorczej

Absolwentka studiów doktoranckich na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, gdzie studiowała na kierunku prawo.

Została powołana w skład Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z dniem 11 grudnia 2007 r. W ramach Rady Nadzorczej Spółki jest również członkiem Komitetu Strategii oraz Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Szczegółowy opis doświadczenia i kompetencji członków Rady Nadzorczej został opublikowany na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

Opis działania

Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej zawarty jest w Statucie Spółki, *Regulaminie Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach*, który jest dostępny na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/ oraz w ustawie z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*.

Główną formą wykonywania przez Radę Nadzorczą nadzoru nad działalnością Spółki są posiedzenia Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej przedstawiając szczegółowy porządek obrad:

1) zgodnie z przyjętymi przez Radę Nadzorczą ustaleniami,
2) z własnej inicjatywy,
3) na pisemny wniosek każdego z członków Rady Nadzorczej,
4) na pisemny wniosek Zarządu.

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w siedzibie Spółki. W uzasadnionych przypadkach posiedzenie może zostać zwołane w innym miejscu.

Do zwołania posiedzenia wymagane jest pisemne zaproszenie wszystkich członków Rady Nadzorczej na co najmniej 7 dni przed terminem posiedzenia Rady Nadzorczej. Z ważnych powodów Przewodniczący Rady Nadzorczej może skrócić ten termin do 2 dni, określając sposób przekazania zaproszenia. Zawiadomienia o posiedzeniu Rady Nadzorczej przekazywane są za pomocą faksu lub poczty elektronicznej i potwierdzane telefonicznie. W zawiadomieniu o posiedzeniu Rady Nadzorczej Przewodniczący określa termin posiedzenia, miejsce obrad oraz szczegółowy projekt porządku obrad. Rada Nadzorcza odbywa posiedzenia w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Rada Nadzorcza może odbywać posiedzenia bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej są obecni i nikt nie wniesie sprzeciwu do faktu odbycia posiedzenia lub do porządku obrad.

Zmiana zaproponowanego porządku obrad może nastąpić, gdy na posiedzeniu obecni są wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i nikt nie wniesie sprzeciwu do porządku obrad. Sprawa nieuwzględniona w porządku obrad powinna być włączona do porządku obrad następnego posiedzenia.

Udział w posiedzeniu Rady Nadzorczej jest obowiązkiem członka Rady Nadzorczej. Członek Rady Nadzorczej podaje przyczyny swojej nieobecności na piśmie. Usprawiedliwienie nieobecności członka Rady Nadzorczej wymaga uchwały Rady Nadzorczej. W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą uczestniczyć członkowie Zarządu Spółki, o ile Rada nie wyrazi sprzeciwu. Udział członków Zarządu w posiedzeniach Rady Nadzorczej jest obowiązkowy, jeżeli zostali zaproszeni przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej. W posiedzeniach mogą uczestniczyć także inne osoby, jeżeli zostaną one zaproszone w powyższy sposób.

Rada Nadzorcza może zasięgać opinii radców prawnych świadczących stałą pomoc prawną na rzecz Spółki oraz, w uzasadnionych przypadkach, powoływać i zapraszać na posiedzenia Rady Nadzorczej odpowiednich ekspertów w celu zasięgnięcia opinii i podjęcia właściwej decyzji. W przypadkach, o których mowa powyżej, Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę o zleceniu pracy wybranemu ekspertowi (firmie audytorskiej, konsultingowej) zobowiązując Zarząd Spółki do zawarcia odpowiedniej umowy.

Posiedzenia Rady Nadzorczej prowadzi Przewodniczący Rady Nadzorczej, a w przypadku jego nieobecności – Wiceprzewodniczący. Z ważnych powodów, za zgodą większości członków Rady Nadzorczej obecnych na posiedzeniu, prowadzący posiedzenie ma obowiązek poddać pod głosowanie wniosek o przerwanie obrad i ustalić termin wznowienia obrad Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza podejmuje postanowienia w formie uchwał. Uchwały Rady Nadzorczej podejmowane są głównie na posiedzeniach. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni we właściwy sposób określony w Regulaminie. Z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, oraz postanowień Statutu Spółki, Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za" niż „przeciw" i „wstrzymujących się". W sprawach nieobjętych porządkiem obrad uchwał podjąć nie można, chyba że obecni są wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i nikt nie wyrazi sprzeciwu. Nie dotyczy to uchwał w sprawie usprawiedliwienia nieobecności członka Rady Nadzorczej na posiedzeniu. Głosowanie nad uchwałami jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się:

1) na żądanie choćby jednego z członków Rady Nadzorczej,
2) w sprawach osobowych.

Rada Nadzorcza, zgodnie ze Statutem Spółki, może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Podjęcie uchwały w tym trybie wymaga uzasadnienia oraz uprzedniego przedstawienia projektu uchwały wszystkim członkom Rady Nadzorczej. Podejmowanie uchwał w tym trybie nie dotyczy wyboru Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej, powołania lub zawieszenia w czynnościach członka Zarządu oraz odwołania tych osób, jak również innych spraw, których rozstrzygnięcie wymaga głosowania tajnego. Głosując nad uchwałą podejmowaną w powyższym trybie, członek Rady Nadzorczej wskazuje jak głosował, tj. „za", „przeciw" lub „wstrzymał się". W przypadku niewypowiedzenia się przez członka Rady Nadzorczej w terminie określonym przez Przewodniczącego uchwała nie zostaje podjęta. Uchwałę z zaznaczeniem, że została podjęta w trybie pisemnym lub w trybie głosowania przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumienia się na odległość, podpisuje Przewodniczący Rady Nadzorczej. Podjęte w tym trybie uchwały zostają przedstawione na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej z podaniem wyniku głosowania.

Dopuszcza się możliwość uczestnictwa członków Rady Nadzorczej w posiedzeniu oraz głosowania nad podejmowanymi uchwałami w ramach tego posiedzenia przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, to jest tele- lub wideokonferencji, z zastrzeżeniem, że w miejscu obrad wskazanym w zawiadomieniu o posiedzeniu, obecnych jest co najmniej połowa jej członków i istnieje techniczna możliwość zapewnienia bezpiecznego połączenia.

Członkowie Rady Nadzorczej uczestniczą w posiedzeniach oraz wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście, a przy wykonywaniu swoich obowiązków zobowiązani są do dokładania należytej staranności. Członkowie Rady Nadzorczej obowiązani są do zachowania tajemnicy wiadomości związanych z działalnością Spółki, które powzięli w związku ze sprawowaniem mandatu lub przy innej sposobności. Rada Nadzorcza wykonuje swoje czynności kolegialnie.

Rada Nadzorcza może z ważnych powodów delegować poszczególnych członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych na czas oznaczony. Rada Nadzorcza może delegować swoich członków, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności. Delegowanie, o którym mowa powyżej, wymaga uzyskania zgody członka Rady Nadzorczej, który ma być delegowany.

Szczegółowy opis działalności Rady Nadzorczej w minionym roku obrotowym zawiera Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej, składane corocznie Walnemu Zgromadzeniu, a następnie publikowane na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

Rada Nadzorcza może powoływać spośród swoich członków stałe lub doraźne zespoły robocze, komitety dla wykonywania określonych czynności. Stałymi komitetami Rady Nadzorczej są:

1. Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Audytu),
2. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Nominacji i Wynagrodzeń),
3. Komitet Strategii Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A. (Komitet Strategii).

Skład, zadania oraz zasady funkcjonowania komitetów, o których mowa powyżej, określają ich regulaminy uchwalone przez Radę Nadzorczą.

5.11.3. Komitet Audytu

Komitet Audytu został powołany 13 maja 2010 r. przez Radę Nadzorczą spośród jej członków. W skład Komitetu Audytu weszło wówczas trzech członków. W 2012 r. Komitet Audytu funkcjonował w składzie trzyosobowym i czteroosobowym.

Skład osobowy Komitetu Audytu na dzień 1 stycznia 2012 r.

1. Michał Michalewski – Przewodniczący Komitetu Audytu,
2. Marek Ściążko – Członek Komitetu Audytu,
3. Jacek Szyke – Członek Komitetu Audytu.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Audytu

W 2012 r. dokonano zmian w składzie osobowym Komitetu Audytu, które były wynikiem zarówno zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki, jak również decyzji Rady dotyczących wyznaczenia jej członków do pełnienia funkcji w poszczególnych Komitetach Rady, w tym w Komitecie Audytu.

Skład osobowy Komitetu Audytu na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Marcin Majeranowski – Przewodniczący Komitetu Audytu,
2. Leszek Koziorowski – Członek Komitetu Audytu,
3. Jacek Kuciński – Członek Komitetu Audytu,
4. Jacek Szyke – Członek Komitetu Audytu.

Opis działania

Szczegółowy opis działania Komitetu Audytu zawarty jest w *Regulaminie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A*.

Komitet Audytu jest organem doradczym i opiniotwórczym działającym kolegialnie w ramach struktury Rady Nadzorczej i pełni funkcję pomocniczą oraz doradczą wobec Rady Nadzorczej. Zadania Komitetu Audytu są realizowane poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej wniosków, rekomendacji, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań, w formie uchwał podjętych przez Komitet Audytu. Komitet Audytu jest niezależny od Zarządu Spółki. Zarząd nie może wydawać Komitetowi Audytu wiążących poleceń dotyczących wykonywania jego zadań.

W skład Komitetu Audytu wchodzi od trzech do pięciu członków. Pracami Komitetu Audytu kieruje Przewodniczący. Posiedzenia Komitetu Audytu zwołuje Przewodniczący Komitetu Audytu z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu Audytu lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Posiedzenia Komitetu Audytu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na kwartał. Do udziału w posiedzeniach Przewodniczący Komitetu Audytu może zaprosić członków Rady Nadzorczej niebędących członkami Komitetu Audytu, członków Zarządu i pracowników Spółki oraz inne osoby pracujące bądź też współpracujące ze Spółką, w tym biegłego rewidenta. Przewodniczący Komitetu Audytu lub osoba przez niego wskazana przedkłada Radzie Nadzorczej wnioski, rekomendacje i sprawozdania. Sprawozdanie z działalności Komitetu Audytu powinno być przedkładane Radzie Nadzorczej przynajmniej raz na pół roku.

Komitet Audytu podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa jego członków, a wszyscy jego członkowie zostali właściwie zaproszeni. Uchwały Komitetu Audytu są przyjmowane bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za" niż „przeciw" i „wstrzymujących się". Komitet Audytu może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Członkowie Komitetu Audytu mogą brać udział w posiedzeniu Komitetu Audytu oraz głosować nad podejmowanymi uchwałami przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, tj. tele- lub wideokonferencji.

O przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Komitet Audytu rekomendacjach i ocenach informowany jest Zarząd Spółki. Komitet Audytu co roku podaje do wiadomości publicznej, za pośrednictwem Spółki, informacje o składzie Komitetu Audytu, liczbie odbytych posiedzeń i uczestnictwie w posiedzeniach w ciągu roku oraz głównych działaniach. W szczególności Komitet Audytu potwierdza swoją pozytywną ocenę niezależności procesu rewizji finansowej i przedstawia krótki opis kroków podjętych w celu sformułowania takiego wniosku.

Do zadań Komitetu Audytu należy:

1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
2) monitorowanie rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę;
3) monitorowanie skuteczności istniejących w Spółce systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
4) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
5) monitorowanie niezależności i obiektywizmu biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia przez nich usług innych niż rewizja finansowa;
6) rekomendowanie Radzie Nadzorczej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej.

Komitet Audytu w roku obrotowym 2012 zajmował się między innymi następującymi zagadnieniami:

1) monitorowanie oraz ocena skuteczności istniejących w Spółce systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
2) monitorowanie oraz ocena niezależności procesu rewizji finansowej, w tym niezależności i obiektywizmu biegłego rewidenta badającego jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki i skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON;
3) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
4) analiza rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę w *Sprawozdaniu finansowym TAURON Polska Energia S.A. zgodnym z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2011 r.* oraz rekomendacja dla Rady Nadzorczej oceny przedmiotowego sprawozdania w zakresie zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym;
5) analiza rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę w *Sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnym z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2011 r.* oraz rekomendacja dla Rady Nadzorczej oceny przedmiotowego sprawozdania w zakresie zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym;
6) analiza rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę w rozszerzonym skonsolidowanym raporcie półrocznym Grupy Kapitałowej TAURON za I półrocze 2012 r.;

7) analiza rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę w rozszerzonych skonsolidowanych raportach kwartalnych Grupy Kapitałowej TAURON za I kwartał 2012 r. oraz za III kwartał 2012 r.
8) opracowanie oraz przedłożenie Radzie Nadzorczej rekomendacji dotyczącej procedury wyboru audytora do badania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki za lata 2013–2015;
9) akceptacja warunków zamówienia dotyczących wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki oraz jednostkowych sprawozdań finansowych wybranych spółek Grupy Kapitałowej TAURON za lata 2013, 2014 i 2015.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Audytu w minionym roku obrotowym zamieszczany jest w Sprawozdaniu z działalności Komitetu Audytu, stanowiącym załącznik do Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej składanego corocznie Walnemu Zgromadzeniu, oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

5.11.4. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń powołany został 27 sierpnia 2010 r. przez Radę Nadzorczą spośród jej członków. W skład Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń weszło wówczas trzech członków. Od 30 maja 2011 r. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń funkcjonował w czteroosobowym składzie, a od 12 grudnia 2012 r. powrócił do składu trzyosobowego.

Skład osobowy Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń na dzień 1 stycznia 2012 r.

1. Antoni Tajduś – Przewodniczący Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
2. Włodzimierz Luty – Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
3. Jacek Kuciński – Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
4. Agnieszka Trzaskalska – Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń

W związku z odwołaniem przez Skarb Państwa, w ramach osobistego uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, Włodzimierza Lutego ze składu Rady Nadzorczej z dniem 12 grudnia 2012 r., przestał on również pełnić funkcję członka Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Skład osobowy Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Antoni Tajduś – Przewodniczący Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
2. Jacek Kuciński – Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń,
3. Agnieszka Trzaskalska – Członek Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń.

Opis działania

Szczegółowy opis działania Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń zawarty jest w *Regulaminie Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A*.

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń jest organem doradczym i opiniotwórczym działającym kolegialnie w ramach struktury Rady Nadzorczej i pełni funkcję pomocniczą oraz doradczą wobec Rady Nadzorczej. Zadania Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń są realizowane poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej wniosków, rekomendacji, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań, w formie uchwał podjętych przez Komitet Nominacji i Wynagrodzeń. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń jest niezależny od Zarządu Spółki. Zarząd nie może wydawać Komitetowi Nominacji i Wynagrodzeń wiążących poleceń dotyczących wykonywania jego zadań.

W skład Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń wchodzi od trzech do pięciu członków, w tym co najmniej jeden członek niezależny Rady Nadzorczej. Pracami Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń kieruje Przewodniczący.

Posiedzenia Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń zwołuje Przewodniczący Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Posiedzenia Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń odbywają się w miarę potrzeb. Do udziału w posiedzeniach Przewodniczący Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń może zaprosić członków Rady Nadzorczej niebędących członkami Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, członków Zarządu i pracowników Spółki oraz inne osoby pracujące bądź też współpracujące ze Spółką, w tym biegłego rewidenta. Przewodniczący Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń lub osoba przez niego wskazana przedkłada Radzie Nadzorczej wnioski, rekomendacje i sprawozdania.

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa jego członków, a wszyscy jego członkowie zostali właściwie zaproszeni. Uchwały Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń są przyjmowane bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za" niż „przeciw" i „wstrzymujących się". Komitet Nominacji i Wynagrodzeń może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Członkowie Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń mogą brać udział w posiedzeniu Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń oraz głosować nad podejmowanymi uchwałami przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, tj. tele- lub wideokonferencji

O przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Komitet Nominacji i Wynagrodzeń rekomendacjach i ocenach informowany jest Zarząd Spółki. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń co roku podaje do wiadomości publicznej, za pośrednictwem Spółki, informacje o składzie Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, liczbie odbytych posiedzeń i uczestnictwie w posiedzeniach w ciągu roku oraz głównych działaniach. Komitet Nominacji i Wynagrodzeń składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie ze swej działalności w danym roku obrotowym.

Do zadań Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń należą:

1) rekomendowanie Radzie Nadzorczej procedury przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych na stanowiska członków Zarządu Spółki,
2) ocena kandydatur na członków Zarządu oraz przestawianie Radzie Nadzorczej opinii w tym zakresie,
3) rekomendowanie Radzie Nadzorczej formy oraz treści umów zawieranych z członkami Zarządu,
4) rekomendowanie Radzie Nadzorczej systemu wynagradzania i premiowania członków Zarządu,
5) rekomendowanie Radzie Nadzorczej konieczności zawieszenia członka Zarządu z ważnych powodów,
6) rekomendowanie Radzie Nadzorczej konieczności delegowania członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy nie mogą sprawować swoich czynności wraz z propozycją wynagrodzenia.

Zarząd Spółki zapewnia możliwość korzystania przez Komitet Nominacji i Wynagrodzeń z usług doradców zewnętrznych w zakresie niezbędnym do wypełniania obowiązków Komitetu.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń w minionym roku obrotowym zamieszczany jest w Sprawozdaniu z działalności Komitetu Nominacji i Wynagrodzeń, stanowiącym załącznik do Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej składanego corocznie Walnemu Zgromadzeniu, oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

5.11.5. Komitet Strategii

Komitet Strategii powołany został 8 maja 2012 r. przez Radę Nadzorczą spośród jej członków. W skład Komitetu Strategii weszło wówczas czterech członków. Od 29 października 2012 r. Komitet Strategii funkcjonuje w pięcioosobowym składzie.

Skład osobowy Komitetu Strategii na dzień 8 maja 2012 r.

1. Jacek Szyke – Członek Komitetu Strategii,
2. Marek Ściążko – Członek Komitetu Strategii.
3. Agnieszka Trzaskalska – Członek Komitetu Strategii,
4. Rafał Wardziński – Członek Komitetu Strategii,

Na pierwszym posiedzeniu Komitetu Strategii w dniu 11 czerwca 2012 r. powołano Przewodniczącego Komitetu Strategii w osobie Jacka Szyke.

Zmiany w składzie osobowym Komitetu Strategii

Z dniem 29 października 2012 r. Rada Nadzorcza powołała w skład Komitetu Strategii Jacka Kucińskiego.

Skład osobowy Komitetu Strategii na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

1. Jacek Szyke – Przewodniczący Komitetu Strategii,
2. Jacek Kuciński – Członek Komitetu Strategii,
3. Marek Ściążko – Członek Komitetu Strategii,
4. Agnieszka Trzaskalska – Członek Komitetu Strategii,
5. Rafał Wardziński – Członek Komitetu Strategii.

Opis działania

Szczegółowy opis działania Komitetu Strategii zawarty jest w *Regulaminie Komitetu Strategii Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.*

Komitet Strategii jest organem doradczym i opiniotwórczym działającym kolegialnie w ramach struktury Rady Nadzorczej i pełni funkcję pomocniczą oraz doradczą wobec Rady Nadzorczej. Zadania Komitetu Strategii są realizowane poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej wniosków, rekomendacji, opinii i sprawozdań dotyczących zakresu jego zadań, w formie uchwał podjętych przez Komitet Strategii. Komitet Strategii jest niezależny od Zarządu Spółki. Zarząd nie może wydawać Komitetowi Strategii wiążących poleceń dotyczących wykonywania jego zadań.

W skład Komitetu Strategii wchodzi od trzech do pięciu członków, w tym co najmniej jeden członek niezależny Rady Nadzorczej. Pracami Komitetu Strategii kieruje Przewodniczący.

Posiedzenia Komitetu Strategii zwołuje Przewodniczący Komitetu Strategii z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu Strategii lub Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Posiedzenia Komitetu Strategii odbywają się w miarę potrzeb. Do udziału w posiedzeniach Przewodniczący Komitetu Strategii może zaprosić członków Rady Nadzorczej niebędących członkami Komitetu Strategii, członków Zarządu i pracowników Spółki oraz inne osoby pracujące bądź też współpracujące ze Spółką. Przewodniczący Komitetu Strategii lub osoba przez niego wskazana przedkłada Radzie Nadzorczej wnioski, rekomendacje i sprawozdania.

Komitet Strategii podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu obecna jest co najmniej połowa jego członków, a wszyscy jego członkowie zostali właściwie zaproszeni. Uchwały Komitetu Strategii są przyjmowane bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu, przy czym przez bezwzględną większość głosów rozumie się więcej głosów oddanych „za" niż „przeciw" i „wstrzymujących się". Komitet Strategii może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Członkowie Komitetu Strategii mogą brać udział w posiedzeniu Komitetu Strategii oraz głosować nad podejmowanymi uchwałami przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, tj. tele- lub wideokonferencji.

O przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Komitet Strategii rekomendacjach i ocenach informowany jest Zarząd Spółki. Komitet Strategii co roku podaje do wiadomości publicznej, za pośrednictwem Spółki, informacje o składzie Komitetu Strategii, liczbie odbytych posiedzeń i uczestnictwie w posiedzeniach w ciągu roku oraz głównych działaniach. Komitet Strategii składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie ze swej działalności w danym roku obrotowym.

Do zadań Komitetu Strategii należą:

1) ocena Strategii Spółki i Grupy Kapitałowej oraz przedstawianie wyników tej oceny Radzie Nadzorczej;
2) rekomendowanie Radzie Nadzorczej zakresu i terminów przedkładania przez Zarząd strategicznych planów wieloletnich;
3) ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji strategicznych na kształt aktywów Spółki;
4) monitorowanie realizacji strategicznych zadań inwestycyjnych;
5) ocena działań dotyczących dysponowania istotnymi aktywami Spółki;
6) opiniowanie dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd.

Zarząd Spółki zapewnia możliwość korzystania przez Komitet Strategii z usług doradców zewnętrznych w zakresie niezbędnym do wypełniania obowiązków Komitetu.

Szczegółowy opis działalności Komitetu Strategii w minionym roku obrotowym zamieszczany jest w Sprawozdaniu z działalności Komitetu Strategii, stanowiącym załącznik do Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej składanego corocznie Walnemu Zgromadzeniu, oraz publikowanym na stronie internetowej Spółki http://www.tauron-pe.pl/.

5.12. Wysokość wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących

Wynagrodzenie osób zarządzających

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiejkolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę członkom Zarządu za 2012 r. wyniosła 7 733 tys. zł. Jako łączną kwotę wypłaconych lub należnych wynagrodzeń i nagród za 2012 r. podano wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od stycznia do grudnia 2012 r.

Model wynagradzania członków Zarządu obejmuje dwuskładnikowy system określania wynagrodzenia, składający się z części stałej (miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego) oraz z części zmiennej zależnej od spełnienia określonych kryteriów wynikowych (realizacji stawianych do wykonania zadań).

Członkowie Zarządu Spółki nie są objęci programem premiowym opartym na kapitale Spółki, jak również nie otrzymują wynagrodzenia ani nagród z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek zależnych Grupy Kapitałowej TAURON.

Tabela nr 43. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2012 r. w podziale na składniki (dane w tys. zł)

Nazwisko i imię	Okres pełnienia funkcji w roku 2012	Wynagrodzenie*	Wynagrodzenie premiowe*	Pozostałe korzyści	Razem
Lubera Dariusz	01.01.2012 – 31.12.2012	1 020	510	192	1 722
Schmid Joanna	01.01.2012 – 31.12.2012	900	450	138	1 488
Stolarczyk Dariusz	01.01.2012 – 31.12.2012	899	450	187	1 536
Zamasz Krzysztof	01.01.2012 – 31.12.2012	912	450	140	1 502
Zawadzki Krzysztof	01.01.2012 – 31.12.2012	900	450	135	1 485
Razem		**4 631**	**2 310**	**792**	**7 733**

** Bez narzutów.*

Wynagrodzenie osób nadzorujących

Model wynagradzania członków Rady Nadzorczej obejmuje jednoskładnikowy system ustalania wynagrodzenia, składający się z części stałej. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2012 r. zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela nr 44. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2012 r. (dane w tys. zł)

Nazwisko i imię	Okres pełnienia funkcji w roku 2012	Wynagrodzenia i nagrody	Pozostałe korzyści	Razem
Tajduś Antoni	01.01.2012 – 31.12.2012	144	0	144
Koziorowski Leszek	01.01.2012 – 31.12.2012	120	0	120
Kuciński Jacek	01.01.2012 – 31.12.2012	108	0	108
Luty Włodzimierz	01.01.2012 – 12.12.2012	103	0	103
Michalewski Michał	01.01.2012 – 11.01.2012	3	0	3
Szyke Jacek	01.01.2012 – 31.12.2012	108	0	108
Ściążko Marek	01.01.2012 – 31.12.2012	108	0	108
Trzaskalska Agnieszka	01.01.2012 – 31.12.2012	110	0	110
Wardziński Rafał	11.01.2012 – 31.12.2012	127	0	127
Majeranowski Marcin	12.12.2012 – 31.12.2012	6	0	6
Razem		**937**	**0**	**937**

W 2012 r. Członek Rady Nadzorczej Włodzimierz Luty uzyskał dodatkowe wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki należącej do Grupy Kapitałowej TAURON, tj. PEPKH, w kwocie 35 tys. zł brutto.

Pozostali Członkowie Rady Nadzorczej Spółki, nie otrzymali w 2012 r. wynagrodzeń i nagród ze spółek Grupy Kapitałowej TAURON, ponieważ nie pełnili funkcji w radach nadzorczych oraz zarządach tych spółek.

5.13. Umowy zawarte z osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie

Pomiędzy Spółką a osobami zarządzającymi nie zawarto umów przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie.

6. POZOSTAŁE ISTOTNE INFORMACJE I ZDARZENIA

6.1. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W okresie sprawozdawczym zarówno Spółka, jak i spółki zależne Grupy Kapitałowej TAURON nie prowadziły postępowań przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki.

Niezależnie od powyższego dnia 19 listopada 2012 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach wydał wyrok w sprawie wniosku TAURON Wytwarzanie z dnia 9 lutego 2009 r. o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za 2008 r., zgodnie z którym nie uwzględnił skargi TAURON Wytwarzanie i nie stwierdził nadpłaty w podatku akcyzowym od sprzedaży energii. Wartość przedmiotu sporu wynosi 313 234 157 zł. O powyższym zdarzeniu Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 39/2012 z dnia 20 listopada 2012 r.

6.2. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Grupa Kapitałowa TAURON na tle europejskiej czy światowej konkurencji jest niewątpliwie grupą bardzo młodą. Jednak już pierwsze lata jej funkcjonowania przypadają na okres bardzo szczególny dla europejskiego, a zwłaszcza polskiego przemysłu energetycznego. Konieczność pilnej odbudowy mocy w systemie elektroenergetycznym z jednej strony, a z drugiej wyzwania płynące z Pakietu Klimatycznego, stawiają Grupę Kapitałową TAURON przed bardzo trudnym zadaniem. Aby podołać temu wyzwaniu, konieczne stało się wypracowanie skutecznych mechanizmów współpracy pomiędzy Grupą Kapitałową TAURON a uczelniami i ośrodkami badawczo-rozwojowymi. Współpraca ta zaowocowała zaangażowaniem w prace o charakterze naukowo-badawczym, których rezultaty mają pomóc Grupie Kapitałowej TAURON przygotować się do nadchodzących wyzwań. Działania te realizowane są nie tylko na szczeblu krajowym, np. udział w projektach dofinansowywanych przez NCBiR, ale również międzynarodowym, np. udział w pracach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji KIC InnoEnergy. Poniżej wskazano ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju, które wystąpiły w 2012 r.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem miały miejsce działania związane z zaangażowaniem spółek Grupy Kapitałowej TAURON w prace realizowane w ramach Wspólnoty Wiedzy i Innowacji KIC InnoEnergy, w szczególności polskiego węzła CC Poland Plus (jednego z sześciu w UE). Głównym obszarem zainteresowań Grupy Kapitałowej TAURON są tzw. czyste technologie węglowe. Jednocześnie prowadzenie badań i koordynacja działań w tym obszarze są głównymi zadaniami spółki CC Poland Plus, której TAURON jest jednym z udziałowców, posiadając jednocześnie status Partnera Stowarzyszonego KIC InnoEnergy. Przedstawiciele TAURON byli zaangażowani w prace grupy roboczej „Horyzont 2020", działającej w ramach KIC InnoEnergy. TAURON Wytwarzanie, na mocy zawartej Umowy Projektowej, bierze bezpośredni udział w realizacji projektu „CoalGas".

W 2012 r. trwały również prace związane z zadaniami badawczymi realizowanymi w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych *Zaawansowane technologie pozyskiwania energii*, dofinansowywanego przez NCBiR. TAURON, jako członek dwóch zwycięskich konsorcjów, bierze udział w realizacji pierwszego (*Opracowanie technologii dla wysokosprawnych „zero-emisyjnych" bloków węglowych zintegrowanych z wychwytem CO_2 ze spalin*) i trzeciego (*Opracowanie technologii zgazowania węgla dla wysokoefektywnej produkcji paliw i energii elektrycznej*) zadania badawczego. W prace te zaangażowane są również TAURON Wytwarzanie (oba powyższe zadania oraz zadanie drugie: *Opracowanie technologii spalania tlenowego dla kotłów pyłowych i fluidalnych zintegrowanych z wychwytem CO_2*) oraz PKW (w zakresie zadania trzeciego). W związku z realizacją zadania pierwszego kontynuowano prace mające na celu wytworzenie przewoźnej instalacji pilotowej wychwytywania CO_2 oraz przeprowadzenie badań na obiektach należących do TAURON Wytwarzanie. W 2012 r. powstał projekt wykonawczy oraz wytworzono instalację.

Realizowano również działania wynikające z podpisanej przez TAURON Umowy Konsorcjum HTRPL *Wysokotemperaturowy Reaktor Jądrowy w Polsce*. Konsorcjum Naukowo-Przemysłowe zostało stworzone w celu uczestnictwa w konkursie ogłoszonym przez NCBiR w ramach strategicznego projektu badawczego pt. *Technologie wspomagające rozwój bezpiecznej energetyki jądrowej*, w zakresie obejmującym realizację Zadania Badawczego nr 1 pt. *Rozwój wysokotemperaturowych reaktorów do zastosowań przemysłowych*. Liderem Konsorcjum jest Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie.

Oferta na wykonanie zadania badawczego została złożona do NCBiR, na jej podstawie NCBiR podjął decyzję o dofinansowaniu. Realizacja zadania badawczego przez Konsorcjum rozpoczęła się we wrześniu 2012 r. Udział TAURON związany jest z realizacją etapu pt. *Analiza doświadczeń operatora energetycznego w wykorzystaniu systemów kogeneracyjnych widziana z perspektywy możliwości potencjalnego wdrożenia technologii reaktorów wysokotemperaturowych*.

W 2012 r. spółki Grupy Kapitałowej TAURON brały udział samodzielnie w licznych pracach o charakterze badawczo-rozwojowym, których celem był rozwój technologii, obniżenie wpływu na środowisko oraz wzrost efektywności. Spośród tych prac warto odnotować następujące:

1) TAURON Wytwarzanie – oprócz zaangażowania w prace dofinansowane przez NCBiR czy KIC InnoEnergy, spółka brała udział w projektach dotyczących m.in. węglowych ogniw paliwowych, wyboru technologii dla budowy bloku w Elektrowni Łaziska, zagospodarowania popiołu dennego w Elektrowni Łagisza, projekcie *Flexiburn CFB* dotyczącym spalania tlenowego czy projekcie *Biocoalboiler* dotyczącym współspalania biomasy;

2) PKW – oprócz zaangażowania w prace dofinansowane przez NCBiR, spółka prowadziła kilkanaście projektów badawczo-rozwojowych dotyczących m.in. efektywnego zagospodarowania odpadów pogórniczych czy ograniczania wpływu wód kopalnianych na środowisko;
3) TAURON Dystrybucja – spółka brała udział w projektach badawczo-rozwojowych dotyczących m.in. przygotowania do wdrożenia technologii sieci inteligentnych oraz inteligentnego opomiarowania, rozwoju technologii powiązanych z mikrogeneracją i źródłami rozproszonymi, jak również poprawy zarządzania siecią i wzrostu jej niezawodności i efektywności.

6.3. Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego

Najważniejsze działania w dziedzinie ochrony środowiska

Do najważniejszych działań w dziedzinie ochrony środowiska w 2012 r. prowadzonych w Grupie Kapitałowej TAURON należały:

1) budowa instalacji odazotowania spalin na blokach klasy 200 MW w Elektrowni Łaziska oraz Elektrowni Jaworzno III: wykonano instalacje na bloku nr 12 w Elektrowni Łaziska oraz bloku nr 2 w Elektrowni Jaworzno III, trwają prace przy kolejnych blokach,
2) budowa jednostki wytwórczej OZE 50 MW w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II: blok oddano do eksploatacji, trwa postępowanie koncesyjne,
3) systematyczne wyposażanie kolejnych stacji WN/SN, należących do TAURON Dystrybucja, w szczelne misy olejowe i systemy odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych; doposażono również istniejące separatory substancji ropopochodnych w systemy zdalnego monitoringu poziomu oleju,
4) budowa instalacji do produkcji mieszanek kruszywowo-popiołowych oraz spoiw drogowych i ulepszania kruszywa produkowanego w zakładzie przeróbczym w PKW – Zakład Górniczy Janina.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON prowadzą odpowiedzialną politykę w dziedzinie ochrony środowiska oraz dokładają należytej staranności, aby zarówno prowadzona działalność, jak i realizowane inwestycje były zgodne z wymogami i uwzględniały osiągnięcia technologiczne w dziedzinie ochrony środowiska.

Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska naturalnego

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON poniosły w 2012 r. opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska w łącznej kwocie 53 806 tys. zł.

Wysokość opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska, uiszczonych w 2012 r. przez poszczególne spółki skonsolidowane przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 45. Wysokość opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska uiszczonych w 2012 r.

Lp.	Nazwa spółki	Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska w 2012 r. (w tys. zł)
1.	TAURON Wytwarzanie	42 000
2.	PKW	6 755
3.	TAURON Dystrybucja	125
4.	TAURON Ciepło	4 858
5.	KW Czatkowice	67
6.	TAURON EKOENERGIA	1
	Razem	**53 806**

Sankcje karne za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON objęte niniejszym sprawozdaniem nie poniosły w 2012 r. sankcji karnych z tytułu naruszenia wymagań z zakresu ochrony środowiska.

6.4. Polityka w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR)

Od 2009 r. w Spółce obowiązuje strategia funkcjonalna public relations i komunikacji, w której jednym z kluczowych elementów jest część poświęcona CSR.

W ramach strategii funkcjonalnej public relations wizerunek marki TAURON budowany jest wokół czterech wartości: bezpieczeństwo, troska o społeczności lokalne, zrównoważony rozwój i ekologia. W 2011 r., uznając, że komunikacja działań CSR jest szczególnie istotna w przypadku spółek giełdowych, którym wizerunek odpowiedzialnych społecznie pozwala pozyskać inwestorów, a co za tym idzie – zwiększyć wartość spółki, w Strategii Korporacyjnej określona została potrzeba opracowania i wdrożenia, w ramach integracji

funkcji PR, strategii CSR na poziomie Spółki i Grupy Kapitałowej TAURON. W związku z tym w 2012 r. została opracowana *Strategia Społecznej Odpowiedzialności Biznesu czyli Strategia zrównoważonego rozwoju Grupy TAURON na lata 2012–2015 z perspektywą do roku 2020*. U podstaw jej zapisów leżą cele strategiczne wyznaczone zarówno przez wspomnianą strategię funkcjonalną public relations, jak i strategię korporacyjną oraz strategie obszarów biznesowych. Strategia zrównoważonego rozwoju wskazuje dwa kierunki wiodące: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz zorientowanie na klienta, jak również trzy kierunki wspierające: zaangażowanie pracowników w rozwój organizacji, ochrona środowiska w łańcuchu wartości oraz zarządzanie wpływem ekonomiczno-społecznym. W realizację strategii zrównoważonego rozwoju zostały zaangażowane wszystkie kluczowe spółki Grupy Kapitałowej TAURON, wyznaczając w swoich strukturach koordynatorów, odpowiedzialnych za nadzorowanie realizacji strategii i raportowanie rezultatów do centrum korporacyjnego. Z kolei w TAURON został wyznaczony koordynator ds. zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialny m.in. za sporządzanie raportów CSR.

Strategia zrównoważonego rozwoju jest bezpośrednio związana ze wszystkimi obszarami działalności Grupy Kapitałowej TAURON, systematyzuje zarówno podejście do CSR, jak i metodologię oceny efektywności podejmowanych działań w oparciu o wskaźniki Global Reporting Initiative (Światowa Inicjatywa Sprawozdawcza). W ww. strategii określono również zasady informowania interesariuszy o swojej działalności i jej skutkach. Jednym z kierunków strategii zrównoważonego rozwoju jest zarządzanie wpływem ekonomiczno-społecznym. Cele z niego wynikające są realizowane m.in. poprzez działalność Fundacji TAURON. Ma ona pozwolić na jeszcze bardziej efektywną realizację celów CSR w zakresie troski o bezpieczeństwo społeczności lokalnych i działań na rzecz dobra publicznego.

W 2012 r. Fundacja TAURON i Spółka zrealizowały, w oparciu o wolontariat pracowniczy, kolejną edycję akcji „Domy Pozytywnej Energii", skierowanej do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wzorem 2011 r. akcja objęła swym zasięgiem wszystkie placówki na terenie działania Grupy Kapitałowej TAURON. Jej głównym celem jest poprawienie warunków życia dzieci z domów dziecka. Przedsięwzięcie cieszyło się dużym zainteresowaniem – wzięły w nim udział 73 domy dziecka, mające pod opieką 2664 wychowanków.

W 2012 r. Fundacja TAURON zrealizowała także pierwszy projekt skierowany bezpośrednio do pracowników – „Bohaterowie z dnia na dzień", oparty o wolontariat pracowniczy. Jego celem było zachęcenie pracowników do przyłączenia się do bazy potencjalnych dawców szpiku kostnego w czasie firmowego dnia dawcy. W wyniku akcji edukacyjnej do bazy dołączyło ok. 30% pracowników Spółki, projekt będzie również kontynuowany w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej TAURON.

Mechanizm wolontariatu pracowniczego, angażujący pracowników, pozwala na utworzenie struktury reprezentantów Fundacji TAURON pracujących pro bono na rzecz realizacji wyznaczonych celów Fundacji TAURON oraz na integrację pracowników wokół wspólnej idei.

Grupa Kapitałowa TAURON, działając na obszarze południowej Polski, ma wiodącą pozycję w sprzedaży energii i jej wytwarzaniu. Uwarunkowania te sprawiają, że zakres działań prowadzonych na rzecz społeczności, w których funkcjonują spółki Grupy Kapitałowej TAURON, jest bardzo szeroki. Wspieranych jest wiele projektów ważnych dla mieszkańców regionów Górnego i Dolnego Śląska, Opolszczyzny, Małopolski i Podkarpacia. Do priorytetów należy mecenat sportu, kultury i ekologii. Spółki Grupy Kapitałowej TAURON angażują się w wiele przedsięwzięć na rzecz ważnych idei.

Spółka jest sygnatariuszem deklaracji podpisanej 17 czerwca 2009 r. podczas ogólnopolskiej konferencji z cyklu „Odpowiedzialna Energia", zawierającej zasady zrównoważonego rozwoju w branży energetycznej w Polsce. Dokument stawia sobie za cel wdrożenie w branży zasad zrównoważonego rozwoju, aby zagwarantować w ten sposób ochronę środowiska i szeroko rozumiany rozwój społeczny.

Spółka prowadzi również współpracę z Górskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, której celem jest wzrost bezpieczeństwa w górach. Spółka jest partnerem strategicznym projektu, aktywnie uczestnicząc zarówno w letniej, jak i zimowej edycji projektu.

Na uwagę zasługują także projekty zrealizowane w 2012 r. w spółkach Grupy Kapitałowej TAURON. TAURON Ciepło zrealizował kampanię społeczną „Niska emisja – wysokie ryzyko", której celem było edukowanie mieszkańców Śląska i Zagłębia na temat skutków niskiej emisji i zachęcenie ich do zmiany sposobu ogrzewania mieszkań. Kampania została nagrodzona Złotym Spinaczem Polskiego PR, jak również została wymieniona przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu w Raporcie „Odpowiedzialny biznes w Polsce 2012. Dobre praktyki". W tym samym dokumencie znalazła się również inicjatywa spółki TAURON Sprzedaż – kampania „Bezpieczniki TAURONA", której celem z kolei było podniesienie świadomości klientów w zakresie działania rynku energii elektrycznej oraz ochrony przed nieuczciwymi praktykami. Kampania była adresowana głównie do osób starszych, w jej ramach odbyła się m.in. szeroka akcja informacyjna i konferencja naukowa.

6.5. Nagrody i wyróżnienia

Styczeń 2012 r.

Spółka zdobyła **2 miejsce w rankingu najpopularniejszych spółek giełdowych 2011 r.**, opublikowanym przez finansowy portal Bankier.pl. Rok wcześniej firma zdobyła w tym zestawieniu również drugą lokatę.

Kwiecień 2012 r.

Spółka zajęła **7 miejsce na Liście 500 „Rzeczpospolitej"**, awansując o trzy pozycje w stosunku do poprzedniego roku oraz **6 pozycję w Pięćsetce „Polityki"**, czyli o cztery miejsca wyżej niż w poprzedniej edycji rankingu.

Centrum Innowacji Wojewódzkiego Klubu Techniki i Racjonalizacji w Katowicach ogłosiło laureatów XI ogólnopolskiej edycji konkursu Lider Innowacji 2012. Jednym z nich została **spółka PKW**, która została **nagrodzona za rozwiązania w zakresie produkcji bezodpadowej**.

Maj 2012 r.

TAURON Obsługa Klienta GZE został wyróżniony tytułem **Rzetelny Outsourcer 2011** r. Nagroda ta była efektem plebiscytu przeprowadzonego przez branżowe media. Jury plebiscytu doceniło efekty multimedialnej obsługi klientów z wykorzystaniem Contact Center, świadczone w zakresie handlu i dystrybucji energii elektrycznej. Istotne stały się także efekty biznesowe i wysoka jakość obsługi klientów finalnych.

TAURON EKOENERGIA został laureatem w kategorii „**Dolnośląska firma najlepiej współpracująca ze społecznością lokalną i organizacjami pozarządowymi**". Przyznawany corocznie od 1997 r. Dolnośląski Klucz Sukcesu to najwyższe lokalne wyróżnienie, cieszące się dużym uznaniem gospodarczych, kulturalnych i samorządowych środowisk regionu.

Czerwiec 2012 r.

Kapituła XI edycji Konkursu Ekolaury Polskiej Izby Ekologii przyznała **TAURON Wytwarzanie** nagrodę w kategorii „**Ochrona przed hałasem**". Nagrodę otrzymała Elektrownia Siersza za realizowane przez nią przedsięwzięcie w kierunku otoczenia emisji hałasu do środowiska ze źródeł zlokalizowanych na terenie jednostki.

Wrzesień 2012 r.

Spółka po raz kolejny awansowała z 23 na **18 pozycję na liście „Rzeczpospolitej"** i Deloitte 500 największych firm Europy Środkowo-Wschodniej. W towarzyszącym Liście 500 Największych Firm Europy Środkowo-Wschodniej rankingu **Top 20 firm sektora energetycznego i surowcowego Spółka zajęła 13 lokatę**. Została również **23 największą spółką giełdową** (Top 25).

Październik 2012 r.

Spółka otrzymała od kapituły konkursu **„The Best Annual Report 2011" wyróżnienie za wartość użytkową raportu za 2011 r.** Jury szczególnie wysoko oceniło sposób opisania w raporcie rocznym realizacji strategii korporacyjnej Spółki w 2011 r. oraz przedstawienie planów strategicznych Spółki na najbliższe lata.

TAURON Wytwarzanie został nagrodzony w XI Ogólnopolskim Konkursie Lider Innowacji, organizowanym przez Centrum Innowacji Wojewódzkiego Klubu Techniki i Racjonalizacji w Katowicach. Nagroda została przyznana za rozwiązanie „Układ regulacji i optymalizacji pracy w czasie rzeczywistym układów chłodzenia elektrowni kondensacyjnych i elektrociepłowni".

Listopad 2012 r.

Kampania społeczna „Niska emisja – wysokie ryzyko", zorganizowana przez TAURON Ciepło została **nagrodzona Złotym Spinaczem** – jedną z najbardziej prestiżowych nagród w polskim public relations. Projekt zdobył nagrodę w kategorii „Przemysł, Transport, Logistyka".

6.6. Relacje inwestorskie

Od początku swej giełdowej historii Spółka przykłada dużą wagę do jakości prowadzonej polityki informacyjnej. Komunikacja ze środowiskiem inwestorskim jest realizowana za pomocą działań obligatoryjnych, tzn. poprzez przekazywanie do publicznej wiadomości raportów bieżących i okresowych oraz w formie uczestnictwa w licznych konferencjach inwestorskich, road show oraz spotkaniach z analitykami i zarządzającymi funduszami, na których omawiane są informacje dotyczące sytuacji Grupy Kapitałowej TAURON oraz krajowego sektora energetycznego.

Publikacja raportów okresowych Spółki została powiązana z organizacją czterech konferencji dla analityków i zarządzających, podczas których członkowie Zarządu Spółki omawiali opublikowane w raportach wyniki finansowe oraz prezentowali kluczowe dokonania w raportowanych okresach. Konferencje były transmitowane za pośrednictwem internetu w języku polskim i angielskim, istniała również możliwość ich odsłuchania przez telefon. Bezpośrednio po prezentacjach Zarząd – już tradycyjnie – był dostępny dla inwestorów i analityków odpowiadając wyczerpująco na liczne pytania.

W 2012 r. Członkowie Zarządu Spółki wzięli udział w jedenastu konferencjach i road show, podczas których odbyło się około 100 spotkań z ponad 130 zarządzającymi i analitykami. Spotkania z inwestorami instytucjonalnymi miały miejsce w centrach finansowych Europy, Ameryki Północnej, Azji i Australii, między innymi w Nowym Jorku, Londynie, Singapurze i Sydney. W 2012 r. Spółka kontynuowała działania skierowane do innej, niezwykle ważnej grupy akcjonariuszy – inwestorów indywidualnych. TAURON jest partnerem strategicznym zainicjowanego przez Ministerstwo Skarbu Państwa programu pod nazwą „Akcjonariat Obywatelski". Jego celem jest zachęcenie Polaków do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym kraju poprzez aktywne zarządzanie oszczędnościami oraz inwestowanie w akcje prywatyzowanych spółek i instrumenty giełdowe. W ramach programu „Akcjonariat Obywatelski" przedstawiciele Spółki wzięli udział w kilkunastu spotkaniach z inwestorami indywidualnymi w miastach południowej Polski, w ramach których prowadzili prezentacje i odpowiadali na pytania inwestorów związane z relacjami inwestorskimi oraz działalnością Grupy Kapitałowej TAURON. Duży nacisk położony był również na promowanie inicjatywy „Akcjonariatu Obywatelskiego" podczas konferencji i wydarzeń, w których uczestniczyła Spółka.

Wsparcie było także realizowane poprzez dystrybucję ulotek o Programie w Punktach Obsługi Klienta Spółki oraz działania wizerunkowo-reklamowe na internetowej stronie korporacyjnej i na łamach wydawnictwa Grupy Kapitałowej TAURON – magazynu „Polska Energia". Udaną kontynuacją działań na rzecz środowiska inwestorów indywidualnych był zorganizowany we wrześniu 2012 r. Dzień Inwestora Indywidualnego w Spółce. Tego dnia zaproszeni uczestnicy mieli okazję dokładniej zapoznać się z działalnością Grupy Kapitałowej TAURON, wybranymi aktywami wytwórczymi i dystrybucyjnymi, wzięli również udział w sesji prezentacyjnej i w spotkaniu z przedstawicielami Zarządu Spółki. Była to pierwsza tego typu inicjatywa spółki notowanej w indeksie WIG20. Wydarzenie zostało zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Inwestorów Indywidualnych. Spółka uczestniczyła również w innych inicjatywach Stowarzyszenia – była obecna podczas spotkania edukacyjnego dla inwestorów indywidualnych w Katowicach oraz – jako partner – wspierała konferencję dla inwestorów indywidualnych „WallStreet" w Zakopanem.

Użytecznym narzędziem w komunikacji z inwestorami jest strona internetowa Spółki, w ramach której funkcjonuje na bieżąco aktualizowana sekcja „relacje inwestorskie", która zawiera między innymi informacje o strukturze akcjonariatu, wynikach finansowych, polityce dywidendowej, walnych zgromadzeniach, analitykach wydających rekomendacje dla akcji Spółki oraz relacje video z konferencji podsumowujących wyniki finansowe.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 12 marca 2013 r.

Dariusz Lubera	– Prezes Zarządu	.....
Joanna Schmid	– Wiceprezes Zarządu	.....
Dariusz Stolarczyk	– Wiceprezes Zarządu	.....
Krzysztof Zawadzki	– Wiceprezes Zarządu	.....

Załącznik A: Słownik pojęć i wykaz skrótów

Poniżej zamieszczono słownik pojęć branżowych i wykaz skrótów najczęściej używanych w treści niniejszego sprawozdania.

Tabela nr 46. Objaśnienie skrótów i pojęć branżowych zastosowanych w treści sprawozdania

Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
„Grupa TAURON”	Grupa TAURON powołana przez Zarząd Spółki w oparciu o Kodeks, w skład której wchodzą Spółka oraz wybrane spółki Grupy Kapitałowej TAURON
ARE	Agencja Rynku Energii S.A. z siedzibą w Warszawie
BELS INVESTMENT	BELS INVESTMENT sp. z o.o. z siedzibą w Jeleniej Górze
CAO	Central Allocation Office GmbH z siedzibą we Freising, Niemcy
Cash pooling	Cash pooling funkcjonujący w Spółce – konsolidacja sald rachunków bankowych poprzez fizyczne przeksięgowanie środków pieniężnych z rachunków spółek Grupy Kapitałowej TAURON w banku w którym funkcjonuje cash pooling na rachunek pool leadera, którego funkcję pełni Spółka. Na koniec każdego dnia roboczego z rachunków bankowych spółek Grupy Kapitałowej TAURON, które wykazują saldo dodatnie przeksięgowywane są środki pieniężne na rachunek bankowy pool leadera. Na początku każdego dnia roboczego rachunki bankowe spółek Grupy Kapitałowej TAURON zasilane są z rachunku bakowego pool leadera kwotą zapotrzebowania, niezbędną do utrzymania płynności finansowej spółki Grupy Kapitałowej TAURON w danym dniu roboczym
CC Poland Plus	CC Poland Plus sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie
CER	(ang. Certified Emission Reduction) – jednostka poświadczonej redukcji emisji – wyrażona w ekwiwalencie emisja zredukowana gazów cieplarnianych lub emisja uniknięta gazów cieplarnianych, otrzymana w wyniku realizacji projektu mechanizmu czystego rozwoju
Certyfikaty kolorowe	Prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w sposób podlegający wsparciu, tzw. kolorowe certyfikaty: – zielone – świadectwa pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, – czerwone – świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji (świadectwa CHP – ang. Combined Heat and Power), – żółte – świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji ze źródeł o łącznej mocy zainstalowanej poniżej 1MW lub opalanych paliwami gazowymi, – fioletowe – świadectwa pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji opalanej metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego lub gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy, – białe – certyfikaty potwierdzające uzyskanie oszczędności energii w rozumieniu ustawy o efektywności energetycznej, – brązowe – certyfikaty potwierdzające wtłoczenie biogazu rolniczego do sieci
CSR	(ang. Corporate Social Responsibility) społeczna odpowiedzialność biznesu
Dobre Praktyki	Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW
EBIT	(z ang. Earnings Before Interest and Taxes) wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem
EBITDA	(ang. Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem powiększony o amortyzację
EC Kamienna Góra	Energetyka Cieplna w Kamiennej Górze sp. z o.o. z siedzibą w Kamiennej Górze (obecnie: TAURON Ciepło)
EC Nowa	Elektrociepłownia EC Nowa sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej (obecnie: TAURON Ciepło)
EC Stalowa Wola	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. z siedzibą w Stalowej Woli
EC Tychy	Elektrociepłownia Tychy S.A. z siedzibą w Tychach (obecnie: TAURON Ciepło)
EDF	EDF Polska Centrala sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
EEX	(ang. European Energy Exchange – EEX) Europejska Giełda Energii
Elektrownia Blachownia Nowa	Elektrownia Blachownia Nowa sp. z o.o. z siedzibą w Kędzierzynie Koźlu
ENEA	ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu
ENERGA	ENERGA S.A. z siedzibą w Gdańsku
EnergiaPro S.A.	EnergiaPro S.A. z siedzibą we Wrocławiu (obecnie: TAURON Dystrybucja)
ENION S.A.	ENION S.A. z siedzibą Krakowie (obecnie: TAURON Dystrybucja)
ERM	Kompleksowy system zarządzania ryzykiem

Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
ERU	(ang. Emission Reduction Unit) – jednostka redukcji emisji – wyrażona w ekwiwalencie emisja zredukowana gazów cieplarnianych lub emisja uniknięta gazów cieplarnianych lub jeden megagram (1 Mg) pochłoniętego dwutlenku węgla (CO_2), otrzymane w wyniku realizacji projektu wspólnych wdrożeń
ESW	Elektrownia Stalowa Wola S.A. z siedzibą w Stalowej Woli (obecnie: TAURON Wytwarzanie)
EU ETS	(ang. European Union Emission Trading System) Europejski System Handlu Uprawnieniami do Emisji CO_2
EUA	(ang. European Union Allowances) – uprawnienie do wprowadzania do powietrza ekwiwalentu, w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, dwutlenku węgla (CO_2), które służy do rozliczenia wielkości emisji w ramach systemu i którym można rozporządzać na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. Nr 122, poz. 695)
EUR	Euro – wspólna waluta europejska wprowadzona w niektórych krajach UE
GDF SUEZ	GDF SUEZ Energia Polska S.A. z siedzibą w Połańcu
GPW	Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie
Grupa Kapitałowa TAURON	Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZE	Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A. z siedzibą w Gliwicach
IRGIT	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. z siedzibą w Warszawie
IRiESP	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej
KDT	Kontrakty długoterminowe – umowy długoterminowe sprzedaży mocy i energii elektrycznej, wymienione w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130, poz. 905, z późn. zm.)
KGHM	KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie
Kodeks	Dokument o tytule *Kodeks Grupy TAURON*, uchwalony przez Zarząd TAURON Polska Energia S.A.
Komitet Audytu	Komitet Audytu Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
Komitet Nominacji i Wynagrodzeń	Komitet Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
Komitet Strategii	Komitet Strategii Rady Nadzorczej TAURON Polska Energia S.A.
Kompania Węglowa	Kompania Węglowa S.A. z siedzibą w Katowicach
KSE	Krajowy System Elektroenergetyczny
KW Czatkowice	Kopalnia Wapienia Czatkowice sp. z o.o. z siedzibą w Krzeszowicach
Lipniki	Lipniki sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu
MEGAWAT MARSZEWO	MEGAWAT MARSZEWO sp. z o.o. z siedzibą w Jeleniej Górze
Mg	Megagram – milion gramów (1 000 000 g) tj. tona
MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
NCBiR	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie
Obszar Biznesowy	Wyodrębniony przez Spółkę obszar działania spółek zależnych wchodzących w skład Grupy TAURON, będący segmentem biznesowym Grupy TAURON
Obszar Zarządczy	Obszar zarządczy wskazany w Wykazie Obszarów Zarządczych tj. dokumencie wydanym przez Zarząd Spółki na podstawie Kodeksu, ustalonym w oparciu o Strategię Korporacyjną i mieszczącym się w biznesowym modelu Grupy TAURON
OSD	Operator Systemu Dystrybucyjnego
OSP	Operator Systemu Przesyłowego
OTC (rynek OTC)	(ang. OTC – over the counter market) rynek pozagiełdowy
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEPKH	Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
PGE	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Warszawie

Skrót i pojęcie branżowe	Pełna nazwa/wyjaśnienie
PGK	Podatkowa Grupa Kapitałowa
PGNiG	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. z siedzibą w Warszawie
PLN	Symbol walutowy złotego – zł
PKE Broker	PKE Broker sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PKW	Południowy Koncern Węglowy S.A. z siedzibą w Jaworznie
PMEC	Prawa Majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w pozostałych źródłach kogeneracyjnych
PMOZE	Prawa Majątkowe do świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w OZE w okresie do 28 lutego 2009 r.
PSE	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziorna (do 10 stycznia 2013 r. Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator S.A.)
Regulamin Organizacyjny	Dokument o tytule *Regulamin Organizacyjny TAURON Polska Energia S.A.*
ROIC	(ang. Return On Invested Capital) zwrot na zainwestowanym kapitale
RUS	Regulacyjne Usługi Systemowe – usługi świadczone przez podmioty na rzecz operatora systemu przesyłowego, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania krajowego systemu elektroenergetycznego, zapewniające zachowanie określonych wartości parametrów niezawodnościowych i jakościowych
SPOT (rynek SPOT)	W odniesieniu do energii elektrycznej jest to miejsce zawierania transakcji handlowych dla energii elektrycznej, dla których okres dostawy przypada nie później niż trzy dni od daty zawarcia transakcji (najczęściej jest to jeden dzień przed datą dostawy). Funkcjonowanie rynku SPOT dla energii elektrycznej jest silnie powiązane z funkcjonowaniem Rynku Bilansującego prowadzonego przez Operatora Sieci Przesyłowej
Spółka	TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach
Strategia Korporacyjna	Dokument o tytule *Strategia Korporacyjna Grupy TAURON na lata 2011–2015 z perspektywą do roku 2020*, będący aktualizacją dokumentu *Strategia Korporacyjna dla Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. na lata 2008–2012 z perspektywą do 2020 r.*
TAURON Ciepło	TAURON Ciepło S.A. z siedzibą w Katowicach
TAURON Czech Energy	TAURON Czech Energy s.r.o. z siedzibą w Ostrawie, Republika Czeska
TAURON Dystrybucja	TAURON Dystrybucja S.A. z siedzibą Krakowie
TAURON Dystrybucja GZE	TAURON Dystrybucja GZE S.A. z siedzibą w Gliwicach przejęta przez TAURON Dystrybucja S.A.
TAURON EKOENERGIA	TAURON EKOENERGIA sp. z o.o. z siedzibą w Jeleniej Górze
TAURON Ekoenergia GZE	TAURON Ekoenergia GZE sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (dawniej: Vattenfall Wolin – North sp. z o.o.) przejęta przez TAURON EKOENERGIA sp. z o.o.
TAURON Obsługa Klienta	TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu
TAURON Obsługa Klienta GZE	TAURON Obsługa Klienta GZE sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (dawniej: Vattenfall Business Services Poland sp. z o.o.) przejęta przez TAURON Obsługa Klienta sp. z o.o.
TAURON Serwis GZE	TAURON Serwis GZE sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (dawniej: Vattenfall Network Services Poland sp. z o.o.)
TAURON Sprzedaż	TAURON Sprzedaż sp. z o.o. z siedzibą Krakowie
TAURON Sprzedaż GZE	TAURON Sprzedaż GZE sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (dawniej: Vattenfall Sales Poland sp. z o.o.)
TAURON Wytwarzanie	TAURON Wytwarzanie S.A. z siedzibą w Katowicach
TAURON Wytwarzanie GZE	TAURON Wytwarzanie GZE sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (dawniej: Vattenfall Generation Poland sp. z o.o.)
TGE	Towarowa Giełda Energii S.A. z siedzibą w Warszawie
TPA	(ang. Third-Party Access) Dostęp Osób Trzecich – zasada polegająca na udostępnieniu przez właściciela bądź operatora, infrastruktury sieciowej osobom trzecim w celu dostarczenia towarów/usług klientom strony trzeciej (dotyczyć to może przesyłu lub sprzedaży energii elektrycznej, usług telekomunikacyjnych czy usług kolejowych)
UE	Unia Europejska
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
URE	Urząd Regulacji Energetyki
WZ/ZW	Walne Zgromadzenie/Zgromadzenie Wspólników
ZEC Bielsko-Biała	Zespół Elektrociepłowni Bielsko-Biała

Załącznik B: Spis tabel i rysunków

Poniżej zamieszczono spis tabel i rysunków występujących w niniejszym sprawozdaniu.

Spis tabel

Tabela nr 1. Wykaz spółek Grupy Kapitałowej TAURON, wchodzących w skład „Grupy TAURON", wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 2. Wykaz przynależności spółek Grupy Kapitałowej TAURON wchodzących w skład „Grupy TAURON" do danego Obszaru Biznesowego wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 3. Wykaz istotnych spółek zależnych, w których Spółka posiada bezpośredni udział na dzień31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 4. Wykaz istotnych spółek zależnych, w których Spółka posiada pośredni udział na dzień 31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 5. Wykaz istotnych spółek współzależnych, w których Spółka posiada pośredni udział na dzień 31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 6. Wartość objętych emisji w podziale na poszczególne spółki z Grupy Kapitałowej TAURON (emitentów)

Tabela nr 7. Kalendarium

Tabela nr 8. Wyniki EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w podziale na Obszary działalności

Tabela nr 9. Wyniki Obszaru Wydobycie

Tabela nr 10. Wyniki Obszaru Wytwarzanie

Tabela nr 11. Wyniki Obszaru OZE

Tabela nr 12. Wyniki Obszaru Dystrybucja

Tabela nr 13. Wyniki Obszaru Sprzedaż

Tabela nr 14. Wyniki Obszaru Ciepło

Tabela nr 15. Wyniki Obszaru Obsługa Klienta

Tabela nr 16. Wyniki Obszaru Pozostałe

Tabela nr 17. Wolumeny produkcji i sprzedaży za 2012 r., 2011 r. oraz 2010 r.

Tabela nr 18. Kategorie klientów końcowych Grupy Kapitałowej TAURON

Tabela nr 19. Ilość sprzedanej energii elektrycznej oraz liczba klientów w 2012 r.

Tabela nr 20. Dostawy paliw zrealizowane przez TAURON w 2012 r. do podmiotów Grupy Kapitałowej TAURON

Tabela nr 21. Zestawienie umów kredytowych o charakterze obrotowym zawartych przez Spółkę rozpoczynających swój bieg w 2012 r.

Tabela nr 22. Łączne kwoty pożyczek udzielonych Spółce przez spółki zależne w 2012 r. tj. suma wszystkich wielokrotnie udzielanych i wielokrotnie spłacanych w ciągu roku pożyczek w ramach cash poolingu

Tabela nr 23. Saldo udzielonych Spółce przez spółki zależne pożyczek w ramach cash poolingu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 24. Łączne kwoty udzielonych przez Spółkę pożyczek w 2012 r. w ramach struktury cash poolingu na rzecz poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej TAURON

Tabela nr 25. Zestawienie umów poręczeń, gwarancji oraz promes obowiązujących na dzień 31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 26. Zestawienie gwarancji bankowych udzielonych w ramach Umowy ramowej

Tabela nr 27. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa (dane w tys. zł)

Tabela nr 28. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – pasywa (dane w tys. zł)

Tabela nr 29. Roczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Tabela nr 30. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (dane w tys. zł)

Tabela nr 31. Struktura rocznego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Tabela nr 32. Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej TAURON

Tabela nr 33. Informacja o transakcjach terminowych i pochodnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.

Tabela nr 34. Moc zainstalowana oraz produkcja energii elektrycznej wg grup energetycznych

Tabela nr 35. Dystrybucja energii elektrycznej wg grup energetycznych

Tabela nr 36. Wysokość wynagrodzenia biegłego rewidenta za usługi świadczone na rzecz spółekGrupy Kapitałowej TAURON (dane w tys. zł)

Tabela nr 37. Struktura akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.
Tabela nr 38. Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych – osoby zarządzające
Tabela nr 39. Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych – osoby nadzorujące
Tabela nr 40. Kluczowe dane dotyczące akcji TAURON
Tabela nr 41. Rekomendacje wydane w 2012 r.
Tabela nr 42. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji
Tabela nr 43. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki za 2012 r. w podziale na składniki (dane w tys. zł)
Tabela nr 44. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej Spółki za 2012 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 45. Wysokość opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska uiszczonych w 2012 r.
Tabela nr 46. Objaśnienie skrótów i pojęć branżowych zastosowanych w treści sprawozdania

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Struktura Grupy Kapitałowej TAURON uwzględniająca spółki objęte konsolidacją wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.
Rysunek nr 2. Schemat organizacyjny TAURON Polska Energia S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.
Rysunek nr 3. Lokalizacja kluczowych aktywów Grupy Kapitałowej TAURON
Rysunek nr 4. Struktura EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON
Rysunek nr 5. EBITDA Grupy Kapitałowej TAURON w latach 2007–2012
Rysunek nr 6. Struktura mocy elektrycznej zainstalowanej Segmentu Wytwarzanie na 31 grudnia 2012 r.
Rysunek nr 7. Struktura sprzedaży Spółki w 2012 r. do klientów strategicznych w podziale na poszczególne branże
Rysunek nr 8. Przeciętne zatrudnienie w etatach w Grupie Kapitałowej TAURON w 2011 r. i w 2012 r.
Rysunek nr 9. Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej TAURON w osobach wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. i 31 grudnia 2012 r.
Rysunek nr 10. Łańcuch wartości w Grupie Kapitałowej TAURON
Rysunek nr 11. Procesy w ramach zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej TAURON
Rysunek nr 12. Zmiana stanu aktywów i aktywów obrotowych
Rysunek nr 13. Zmiana stanu pasywów i kapitału własnego
Rysunek nr 14. Zmiana stanu zobowiązań
Rysunek nr 15. Przepływy pieniężne w 2011 i 2012 r.
Rysunek nr 16. Struktura aktywów i pasywów
Rysunek nr 17. Otoczenie konkurencyjne Grupy Kapitałowej TAURON
Rysunek nr 18. Dane dotyczące liczby zmian sprzedawcy w okresie 2012 r.
Rysunek nr 19. Średnie miesięczne ceny energii na rynkach SPOT TGE i Rynku Bilansującym a średnia temperatura
Rysunek nr 20. Obrót kontraktami BASE Y-13
Rysunek nr 21. Notowania kontraktów rocznych: EEX Niemcy
Rysunek nr 22. FORWARD EUA oraz CER (EEX)
Rysunek nr 23. Indeksy praw majątkowych tzw. czerwonych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.
Rysunek nr 24. Indeksy praw majątkowych tzw. zielonych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.
Rysunek nr 25. Indeksy praw majątkowych tzw. żółtych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.
Rysunek nr 26. Indeksy praw majątkowych tzw. fioletowych certyfikatów – notowania w 2011 r. i 2012 r.
Rysunek nr 27. Struktura akcjonariatu wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.
Rysunek nr 28. Wykres kursu akcji Spółki oraz wartość obrotów w 2012 r.
Rysunek nr 29. Wykres kursu akcji Spółki oraz wartość obrotów od debiutu giełdowego (30 czerwca 2010 r.) do 31 grudnia 2012 r.
Rysunek nr 30. Zmiana kursu akcji Spółki na tle indeksów WIG20 oraz WIG-Energia w 2012 r.

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU
TAURON POLSKA ENERGIA S.A.

OŚWIADCZENIE

**Zarządu TAURON Polska Energia S.A.
w sprawie zgodności Skonsolidowanego sprawozdania finansowego
Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.
zgodnego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku oraz
Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej
TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2012**

Ja niżej podpisany oświadczam, że wedle mojej najlepszej wiedzy, Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej TAURON.

Oświadczam ponadto, iż Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. za rok obrotowy 2012 zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej TAURON, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Członkowie Zarządu:

Dariusz Lubera	– Prezes Zarządu	.....
Joanna Schmid	– Wiceprezes Zarządu	.....
Dariusz Stolarczyk	– Wiceprezes Zarządu	.....
Krzysztof Zawadzki	– Wiceprezes Zarządu	.....

12 marca 2013 r.

data

OŚWIADCZENIE

Zarządu TAURON Polska Energia S.A.
w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych
(Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A.
zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku)

Ja niżej podpisany oświadczam, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. zgodnego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania tego sprawozdania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Członkowie Zarządu:

Dariusz Lubera	– Prezes Zarządu	.....
Joanna Schmid	– Wiceprezes Zarządu	.....
Dariusz Stolarczyk	– Wiceprezes Zarządu	.....
Krzysztof Zawadzki	– Wiceprezes Zarządu	.....

12 marca 2013 r.

data